

תודה רבה על הרכישה של הספר!

עבדתי מאד קשה על הספר זהה: שעות רבות של כתיבה, הגחה, תיקונים ומעבר על תוצריו העריכה. יותר מ-2000 אנשים תמכו בספר זהה ואייפשרו לו לצאת לאור.

הספר אינו מוגן במערכת ניהול זכויות. כלומר ניתן לקרוא אותו בכל התקן ללא הגבלה. אם מתחשך לקרוא גם מהkindle, גם מהמחשב וגם מהטלפון הנייד אין בעיה להעתיק את הקובץ שלוש פעמים ולשים אותו בתוך כל התקן. מתווך תקווה שהרוכש והותם לא ינצל את האמון שנתתי בו להעתקה סיטונאית של הספר לאנשים אחרים והפיצה שלו. אני מאמין שרוב האנשים הוגנים.

העתק זהה נמכר ל:

vitaly84@gmail.com

בנוסף לדף זה - הקובץ מסומן בטבעת אצבע דיגיטלית - כלומר בתוך דפי הספר נჩביםaim פרטי הרוכש באופן שקויף למשתמש. כדי מאד להמנע מהעתקה של הספר לאלו שלא רכשו אותו באופן חוקי. אם ברצונכם להעביר את הספר למשהו אחר במתנה - העברו לו את הפרטיהם שלכם באתר ומיחקנו את העתק שנמצא ברשותכם.

תודה וקריאה נעימה!

ללמוד ב'אורה סקייפט בעברית

נן בר-זיך

WixEngineering

Outbrain
Engineering

R Really Good

Chegg®

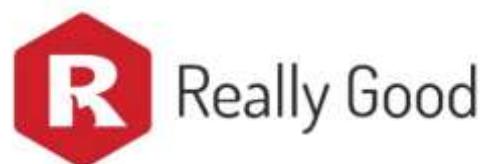
Ono

הקריה האקדמית אונו
Ono Academic College
החוג למדעי המחשב

לימוד ג'אומטריקraft בעברית

רן בר-זיך

מהדורה: 2.1.0

כל הזכויות שמורות © רן בר-זיך, 2019.

ספר זה הוא יצירה המוגנת בזכויות יוצרים. אתה קיבלת רישיון לא-בלעדי, לא-ייחודי, אישי, בלתי ניתן להעברה (למעט על פי דין), ובלתי ניתן להסבה לעשות שימוש אישי בספר זה לצרכים לימודיים בלבד.

אסור לך להעתיק את הספר, לשכפל אותו, לצור יצירות נגזרות ממנו או לפרסם אותו בכל צורה אחרת.

מותר לך לחתט קטעים קצרים מהספר במסגרת הגנת שימוש הוגן, כלומר פסקה או שתיים, כאשר אתה מפנה למקור ומזכיר את רן בר-זיק כמחבר הספר.

הדוגמאות המובאות בספר זה הן בבעלות של רן בר-זיק, ואסור לך להשתמש בהן בתוכנות שתפתח. אם אתה רוצה להכניס אותן לפרויקט שלך, שלח מייל ונדבר על זה.

עריכה לשונית: יעל ניר
הגאה: חנן קפלן
עיצוב הספר והכricaה: טל סולומון ורדי (tsv.co.il)

הפקה: כריכה — סוכנות לסופרים
www.kricha.co.il

תוכן העניינים

על הספר	12
על המחבר	13
על העורכים הטכניים	14
דניאל שטרנלייבט	14
gil pinck	14
יגאל סטקלוב	14
תום ביגלאיין	14
צחי נמבי	15
על חברות התומכות	16
Really Good	16
אואטבריין	16
Chegg	17
Wix.com	17
על ג'אווהסקרייפט	19
אין לומדים	21
ארגנו לעצמכם סביבת עבודה מסודרת	21
קראו את הפרקים לפי הסדר	21
קראו כל פרק פעמיים וכתבו לעצמכם את כל הדוגמאות	21
פתרו את התרגילים לדוגמה בסוף כל פרק	22
התיעצו עם אחרים	22
הגיעו לסדראות ולמייצפים	22
תרגלו, תרגלו, תרגלו	22
התקנת סביבת העבודה ודרכו הלימוד	23
משתנים	32
סקסט	37
מספרים	42
מציאת השארית	44
אופרטורים מקוצרים	46

52	סוגי מידע פרימיטיביים נוספים
52	بولאיינִי
52	 משתנה לא מוגדר
53	רייך
53	Symbol
54	מציאת הסוג של המשתנה
58	הערות
61	בקרת זרימה – משפט תנאי
64	אופרטורים השוואתיים נוספים
68	אופרטורים לוגיים
71	אופרטור שלילי
73	אופרטור תנאי
74	אופרטורים המשווים ערכים
85	switch case
94	קבועים
97	בקרת זרימה – פונקציות
101	פונקציה עם ארגומנטים
104	ארגומנטים עם ערכים דיפולטיביים
106	הפונקציה באובייקט
106	Hoisting
108	closure
111	פונקציה אוניבימית ופונקציית חץ
112	פונקציה אוניבימית במשתנה
113	פונקציה אוניבימית שambilodat מהסקופ הגלובלי
122	אובייקטים
128	מחיקת מפתח
128	הכנסת פונקציה כערך
129	קינון ובדיקה מפתח
130	אובייקט קבוע
138	מערכות
143	מערכות ומחוזות טקסט

146	<i>this-i-new</i>
154	מבנה טקסט
159	ולואות
159	ולואת <code>for</code>
169	ולאה אינסופית ...
169	ולואת <code>while</code>
171	ולואת <code>do while</code>
171	ולואת <code>forEach</code>
174	ולואת <code>for of</code>
179	ולואת <code>map</code>
182	ולואת <code>filter</code>
186	ולואת <code>sort</code>
186	ולואות על אובייקטים
186	ולואות <code>for in</code>
189	<code>Object.keys</code>
199	ג'אווהסקריפט בסביבת דף
199	הסבר כללי על HTML
202	מזהים של תגי HTML
202	גישה אל תגי באמצעות ג'אווהסקריפט
203	אלמנטים של HTML מתורגמים לאובייקטים של ג'אווהסקריפט
205	אירועים עם HTML וג'אווהסקריפט
207	הצמדת אלמנטים של HTML לאלמנטים אחרים של HTML באמצעות ג'אווהסקריפט
209	שינוי עיצוב
210	סלקטורים של DOM
215	אירועים נוספים
217	פעוף של אירועים
220	הצמדת אירועי ג'אווהסקריפט לאלמנטים ב-HTML
230	דיבאגינג
237	אובייקטים גלובליים ואובייקטים מובנים
240	<code>parseInt</code>
241	<code>eval</code>

241.....	Math
242.....	Date
245.....	JSON
246.....	setTimeout
253.....	בישויים וגולרים
261.....	טיפול בשגיאות
263.....	finally
267.....	מבנה נתונים מסוג Map ו Set
267.....	Map
268.....	Set
273.....	תכנות אסינכרוני – קולבקים
283.....	Promises
287.....	שרשור הבטחות
290.....	קיבוץ הבטחות
291.....	קיבוץ הבטחות מתקדם
294.....	פונקציית async
301.....	AJAX
303.....	METHODS של HTTP וארגוניים נוספים
307.....	ES6 Classes
314.....	מה עבשין?
316.....	נספח: Best Practices
316.....	מה זה Best Practices ולמה כדאי לישם אותם?
317.....	Best Practices שכלי מפתח מקצועי צריך להכיר
317.....	בחירה שמות
319.....	KISS
319.....	DRY
320.....	לא להמציא את הגלגל
321.....	Make it work, make it right, make it fast
322.....	תיעוד
322.....	ניהול גרסאות
323.....	לבקש עדנה
323.....	ביקורת עמיתים – Code Review
324.....	Tech Design
325.....	אוטומציה וBest Practices
326.....	?linting

327.....	ESLint
328.....	רשימה של Best Practices והחוק הרלוונטי של ESLint
328.....	בלי מספרי קסם .....
329.....	השוואה קפדנית: ===
329.....	קוד לא נגיש .....
330.....	חלוקת לחלקים קטנים .....
331.....	אוריך מינימלי ומקסימלי לשימוש משתנים .....
331.....	בלי eval .....
332.....	בלי משתנים שלא הוצאה .....
333.....	נספח: בדיקות, יציבות ואיכות קוד .....
333.....	קצת רקע .....
334.....	מבנה בדיקות .....
335.....	בדיקות ייחודית .....
336.....	בדיקות קצרה לקרה (End-to-End) .....
336.....	בדיקות ממשקי משתמש (UI Tests) .....
337.....	ספריות ופרימיטו ורקיים מומלצים .....
338.....	סיכום .....
339.....	נספח: Velo by Wix .....
339.....	הקדמה .....
339.....	מה בונים? .....
340.....	air מתחילה? .....
342.....	הציג נתונים ממסד הנתונים באתר .....
343.....	Dataset .....
344.....	חיבור רכיבים למידע מהטבלה .....
347.....	הוספת משימה חדשה .....
347.....	Events .....
349.....	\$w .....
350.....	wix-data .....
350.....	wixData.insert() .....
353.....	שינוי סטטוס המשימה .....
354.....	wixData.get() .....
355.....	שילוף רשומה מהטבלה .....
355.....	wixData.update() .....
356.....	מספר המשימות שלא הושלמו .....
356.....	wixDataQuery .....
359.....	\$w.onReady() .....
360.....	סינון המשימות לפי סטטוס המשימה .....
361.....	wixDataFilter .....
364.....	ניקוי המשימות שהושלמו .....
365.....	wix-window .....
366.....	wixWindow.openLightBox() .....
367.....	wixWindow.lightbox.close() .....

368.....	wixData.bulkRemove() – מחיקת רשומה מהטבלה
370.....	תוספת – ייצירת מסד נתונים
373.....	Sandbox Live
373.....	Permissions
374.....	סיכון .....
375.....	נספח: ג'אווהסקריפט מונחה עצמים .....
375.....	מה זה תכונות מונחה עצמים?
381.....	Prototype based
388.....	נספח: שינויים מהמהדורה הקודמת (מהדורה 2.0.3)

על הספר

הספר "לימוד ג'אווהסקריפט בעברית" מלמד את השפה ג'אווהסקריפט (JavaScript), שפת סקריפט קלה ופושטה ללימוד שהפכה לפופולרית מאוד עם השנים. הספר מיועד ללא-מתכנתים שרצוים להתנסות בשפת תכנות ולמתכנתים בג'אווהסקריפט שרצוים להעמיק את הידע התיאורטי שלהם.

הספר מתחילה בלימוד בסיסי של משתנים ומגיע עד לימוד תכונות אסינכרוני ו-AJAX. בכל פרק בספר יש הסברים לצד דוגמאות רבות הממחישות את העקרונות השונים שהוסבו בו, ובסיומו תמצאו שאלות דוגמה לתרגול עם הסברים מקיפים על הਪתרונות. בנוסף על הספר קיימים אתר המכיל מאות תרגילים ופתרונות אשר יסייעו לכל הלומדים להשיג שליטה בעקרונות השפה ובתחריר שלה. הספר מיועד להביא אדם שלא מכיר את ג'אווהסקריפט לנקודה שבה הוא מכיר היטב את השפה ואת התחריר שלה ויודע איך להשתמש בה כדי לפתור בעיות בסיסיות.

הספר יסייע גם למתכנתים מנוסים יותר שմבקשים לחזק את הידע התיאורטי שלהם. יש בו הסברים על יכולות מתקדמות מאוד של השפה שהוחלו בשנת 2017, כמו מימוש טוב יותר של תכונות אסינכרוני, AJAX באמצעות fetch ותכונות נוספות.

על המחבר

REN BAR-ZIK הוא מפתח תוכנה משנת 1996 במגוון שפות ופלטפורמות ועובד כמפתח בכיר במרכז פיתוח של חברות רב-לאומיות, מ-HPE ועד Verizon, שם הוא מפתח בטכניקות מתקדמות הן מצד הלköח, הן מצד השירות, ושם דגש על בניית תשתיות פיתוח נכונה, על שימוש ב-CD\AI(C) וכמו כן על אבטחת מידע. בנוסף על עבודתו כמפתח במשרה מלאה, רן הוא עיתונאי ב"הארץ" במדור המחשבים, שם הוא מסקר נושאים הקשורים לטכנולוגיה ולאבטחת מידע וכותב על אינטרנט ורשתות. בשנת 2008 מפעיל רן את האתר "אינטרנט ישראל" (internet-israel.com), שהוא אתר טכני המכיל מדריכים, מאמרים ווסברים על תכונות בעברית ומתעדכן לפחות פעמי שבוע. רן נשוי ליעל ואב לארבעה ילדים: עומר, כפיר, דניאל ומיכל. רץ למרחקים ארוכים וחובב טולקין מושבע.

על העורכים הטכניים

דניאל שטרנלייכט

דניאל שטרנלייכט הוא מפתח Frontend מאז גיל 14, המיסיד של המיזמים [Common Ninja](#) ו-[There is a bot for that](#), צרךן כבד של קוד Open Source (ומשתדל גם לתרום בהזירה) ונכון לזמן כתיבת הספר מוביל את גילדת ה-Frontend בחברת [Frontend FEDs Community](#) שמאגדת מפתחי Frontend מחברות מובילות בארץ ובעולם, ובה מעלים דינמיים, מתייעצים ומשתפים לינקים, חדשות ועדכונים מעולם ה-Frontend. בעבר כתב בלוג "עיצוב גרפי וטכנולוגיה", וכיום הוא כותב בלוג טכני על טכנולוגיות [Node.js](#) ועל [Frontend](#). בשאר הזמן הוא נשוי לרונה ואבא להדר ולאליל המתוקים, מתופף, גולש סקי, משחק כדורים, צופה בסדרות, קורא ספרי פנטזיה ומתח ומדקלם את כל סרטיו דיסני בעל פה.

gil fink

gil fink הוא מומחה לפיתוח מערכות ווב, Microsoft Developer Technologies MVP, Expert .sparXsys ו-[Microsoft Developer Technologies](#) MVP, המיסיד של חברת [sparXsys](#). כיום הוא מייעץ לחברות ולארגונים שונים, שם הוא מסייע בפיתוח פתרונות מבוססי אינטרנט-SPAs. הוא עורך הרצאות וסדנאות ליחידים ולחברות המעוניינות להתמחות בתשתיות, באררכיטקטורה ובפיתוח מערכות ווב. הוא גם מחבר של כמה קורסים רשמיים של [מיקרוסופט](#) (Microsoft Official Course - MOC), מחבר משותף של הספר "Pro Single Page Application Development" (Apress) ושותף בארגון הכנס הבינלאומי AngularUP. [לפרטים נוספים עלgil:](http://www.gilfink.net)

יגאל סטקלוב

יגאל סטקלוב הוא מפתח Frontend-Stack, מוביל טכנולוגי ומנהל פיתוח מנוסה בעל ותק של יותר מעשור וחצי בתעשייה. כיום משמש מנכ"ל חברת [Webiya](#). בעבר היה מוביל בתחום Frontend-Wix ו-Netcraft והוביל פרויקט פיתוח רבים. יגאל פעיל מאוד למען קהילת ה-Frontend בארץ והוא אחד מהזרים והמארגנים של כנס ה-Frontend הבינלאומי הראשון בישראל, כנס [YGLF](#) (You Gotta Love Frontend).

תום ביגלאייזן

מפתח Frontend ומעצב, נשי, אב לשתיים וגר בתל אביב.

תומ התחל את דרכו בתחום Frontend בתחילת שנות האלפיים מכיוון פחות צפוי – בפיתוח אפליקציות בג'אווה סקריפט לממירים של IOS בסטארט-אפ קטן. אחרי זה נסגר, עבד עצמאית ובכמה סטארט-אפים, הפרק לאחד המומחים הראשונים בארץ ל-HTML ו-CSS ולא היה בקיא ממנה בavaşים של CSS עם זאת באקספלורר 6. תרם לפרויקטים שונים בקוד פתוח, היה שותף בגין פלטפורמת ניהול התוכן דרופל ובנה את אחד הטמפלטים העבריים הפופולריים בתקופה. תומ גם עיצב את האיקונים שעדיין נמצאים בשימוש עד היום בגין הוידיאו הפופולרי בקוד פתוח VLC. לפני קצר יותר משבע שנים נחת ב-XW, ובהמשך השנים האחרונות עומד בראש צוות קטן ומוכשר שמוביל את תחום Frontend במדיה – וידיאו, תמונות, וקטורים. וanimatziyot בפלטפורמת בניית האתרים של XW.

צחי נמני

צחי נמני הוא מומחה בפיתוח, סרבר, אוטומציה ודב אופס מתמחה בטכנולוגיות הבאות: Java, Kotlin, Node.js, C#, Docker, Kubernetes, Git, Terraform, Selenium, Appium, Cypress. צחי הוא עובד בחברת היינק בתחום התיירות. בנוסף, צחי מייעץ ומרצה לחברות וליחדים בנושאים של Docker, Kubernetes, CI/CD, Automation Development, Docker and Kubernetes. צחי מאמין גדול בקוד פתוח ותרום לפרויקטים שהוא משתמש בהם.

על חברות התומכות

Really Good

Really Good היא בוטיק פיתוח Front End שעבדה עם סטארט אפים וחברות טכנולוגיות מאז הקמתה ב-2012 על ידי שחר טל ורוני אורבך. אנחנו נוהנים לבנות אפליקציות מורכבות עם UX מוקפד במגוון טכנולוגיות ללקוחות מעניינים שחוויית המשתמש חשובה להם, ושומרים על איזון בריא בין עבודה לחיים.

אנחנו מגייסים מפתח Front End מנוסים וממש טובים עם תשומת לב לפרטים הקטנים.

<https://reallygood.co.il>

אאוטבריין

אאוטבריין נוסדה בשנת 2006, על ידי זוג היזמים ירון גלאי (כימ O) ואורי להב (CTO) הנוכחי ומנהל כללי - אאוטבריין ישראל). החזון המרכזי של החברה הוא לייצר את תוכן האמין והמשמעותי ביותר. מוצר המלצות המרכזי שאאוטבריין פיתחה, מבוסס טכנולוגיית machine learning ומודלים שחוצים את הרגלי צרכית התוכן של הגולש על בסיס התנהוגיות חזירות. באמצעות קר, האלגוריתם לומד את הגולש ושולח לו המלצות תוכן בזמן אמיתי. בנוסף, אאוטבריין פיתחה מוצרים טכנולוגיים נוספים, ה Outbrain Amplify ו- Smartfeed. טכנולוגיית פרסום הניטיב של אאוטבריין מציגה את החדשנות והידיעות של אתרי MSN, CNN, BBC, The Washington Post, Sky News The Guardien, Spiegel online, El Pais

מטה חברת אאוטבריין נמצא בניו יורק, משרדיה ממוקמים ב-19 ערים בעולם, מרכז המחקר והפיתוח ברובו יושב בישראל, במשרדים בנתניה.

קישורים:

<https://twitter.com/OutbrainEng>

<https://www.facebook.com/Outbraineng>

<https://www.youtube.com/channel/UCJLORR2uJgIrkM-JIKV-rJA>

<https://www.outbrain.com/techblog>

<https://medium.com/outbrain-engineering>

Chegg

סטודנטים בארה"ב, כמו בכל מקום בעולם, רוצים לרכוש השכלה גבוהה כדי למצוא עבודה טובה, מעניינת וכמו כן רוחנית. רק שלימודים גבוהים עולים כף — והרבה. אז איך מושגים עבודה טובה כשלכתתילה אין מספיק כף למן תואר ראשון או שני ולהמשיך לחיות תוך כדי? כאן בדיק Chegg נכנסת לתמונה.

Chegg היא חברת אמריקאית שחרתה על דגלה לעזרה לסטודנטים במהלך לימודיהם ומכוונת להפוך את הצורך בהשכלה לאפשרי ומשתלם לכל אחד. את השם היא בחרה בגלל אותה דילמה, והוא למעשה הלחמה של שתי המילים - Chicken-Egg. שסמלות את השאלה העתיקה ביותר בעולם הפילוסופיה — מה בא קודם הביצה או התרנגולת? הלימודים האקדמיים או הניסיון בשוק העבודה?

החברה שמה את הסטודנט ואת הצרכים שלו בראש, ובהתאמאה. "Students First" הוא אחד הערכיים המרכזיים לאורם פועלת החברה. Chegg עוזרת לסטודנטים לא רק להיות מצטיינים במהלך הלימודים, אלא גם אחריהם, בתהליך חיפוש העבודה. היא משפרת את התוצאות של הסטודנט האמריקאי בMagnitude שירותים: מהוזלת קניות ספרי לימוד בצורה שימושית, דרך הצעת שירותים ויישומים לשיפור הזיכרון בלמידה ל מבחנים ומומחי תוכן שימושיים מרוחק, ועד עזרה במימון הלימודים, מציאת המקום להתמחות לציבור ניסיון ואפילו תכנון של קריירה והשלמת מיזמי ניוזענות עסקיות בתחום האקדמיה.

החברה האמריקאית הוקמה ב-2007, היא חברת ציבורית בינלאומית ועובדים בה למעלה מ-1500 אנשים. המשרד הישראלי, שמוקם ברחובות, נוסד בתחילת 2011 והתחליל כפרויקט חיוני עבר Chegg והואם- המשרד הקטן ברחובות נחשב לחוד החנית של כל תחום הפיתוח של החברה.

Wix.com

Wix.com הינה פלטפורמה גlobלית מובילה לפיתוח נוכחות מקצועית באינטרנט, עם מעלה מ-160 מיליון משתמשים רשומים ברחבי העולם כיום. Wix נסודה על התפיסה כי רשות האינטרנט צריכה להיות נגיש לכל לפתח, לייצר ולשתף תוכן. באמצעות שירותי חינמים, כמו גם שירותי נוספים למוני פריימים, מאפשרת Wix למילוני עסקים, ארגונים, אישי מקצועיים, ואנשים פרטיים ליצור ולנהל נוכחות מקצועית ודינמית ברשת. ADI, Wix, -א-אדיטור של Wix, שוק האפליקציות Ascend by Wix ו-X by Corvid by Wix מאפשרים למשתמשים לבנות ולנהל נוכחות>Dינמית>Dיגיטלית. מטה חברת Wix ממוקם בתל-אביב ולחברה סניפים נוספים בארץ שבע, חיפה, ברלין, סן פרנסיסקו, ניו יורק, מיאמי, לוס אנג'לס, סאו פאולו, וילנה, קי"ב, ניירנו, דבלין וטוקיו.

במחלקה הפיתוח שלנו, Engineering Wix, שותפים מפתחים מוביילים אשר מעצבים את הארכיטקטורה של השירותים וה מוצר שלנו. הם קובעים את הטון ואת סטנדרט הפיתוח, תור שילוב של היבטי הנדסה, ניהול מוצר, DevOps, ניתוחים וניהול טכני. הם גם מנטורים, וועזרים לمهندסים פחות מנוסים לשפר את CISORIHM, כך שגם הם בסופו של דבר יהיו מסוגלים להיות

מנהלים טכניים בעצמם. אנו כותבים בסקירה, ג'אווה, ג'אווהסקריפט, ריאקט, פיתון, גו ועוד. נוסף על כך, אנו מאמינים מאוד בהעמתת קהילת המפתחים בארץ ובעולם, ולהעניק בחזרה על ידי הצגה בכנסים, כמו גם תרומה לקוד פתוח. המהנדסים שלנו גם תומכים ומשתתפים בכל מיני אירועים טכנולוגיים ללא מטרות רווח.

מוזמנים לנסות ביצמכם לבנות אתר ב-[.com.Wix](#) ולראות עד כמה הפעולה הזאת פשוטה - מה שבעצם מעיד על המורכבות ההנדסית העמוקה מאחורי הקלעים.

על ג'אווהסקריפט

ג'אווהסקריפט החלה את צעדיה הראשונים ב-1993 כשפה שפועלת בסביבת דפדפן ונועדה להעшир דפי HTML. בג'אווהסקריפט יכולנו ליצור אнимציות ופידבק למשתמשים – כל דבר שהיה קשור לאתר אינטרנט דינמיים, למשל דברים שנראים היום מאוד טריויאליים ופושטיים כמו לחיצה על כפתור שעושה פעולה כלשהי בדף. אף על פי שההתחלת שלה הייתה צנואה, ברנדון אייר, ממציא השפה, יצר אותה מלכתחילה כשפה גמישה מאד. הגמישות הזאת, גם חוסר ההבנה של רבים מהמתכנתים שהשתמשו בה בוגרarily לעקרונות הבסיסיים שלה, גרמו לא מעט מתכנתים בשפות אחרות לזלزل בה. גם השם שלה לא סייע לתדמית. השם ג'אווהסקריפט נקבע מסיבות שיוקיות בלבד – JAVA היא שפת תכנות פופולרית, ואנשי נטסקייפ חשבו שכך יויספו לתדמיתה. בפועל השם זהה לא ממש עזר, ואין כמובן שום קשר בין ג'אווה לג'אווהסקריפט.

על אף ההתחלה הקשה, ג'אווהסקריפט הפכה לפופולרית מאד. בשנת 1996, חברת נטסקייפ העבירה את השליטה בסטנדרטים של השפה אל ארגון ECMA, ארגון אירופי (היום בינלאומי) המתמחה בתקינה. המהלך הוביל לשחרור הסטנדרט של השפה, שידוע בשם ECMAScript,(ECMAScript, וג'אווהסקריפט "התיירה" לפי התקינה של ES). משנת 1997, ECMAScript שנות שחרור ECMAScript, ג'אווהסקריפט, כפי שהיא מיושמת בדפדפניים שונים, עוקבת אחר התקינה של ECMAScript, שהיא בעצם "תוכנית המתאר", ג'אווהסקריפט עצמה היא היישום. לכל גרסה יש מספר מילה בצדדים למילים ES (ראשי תיבות של ECMAScript).

マイקروسופט התngaדה בתיהילה ליישום השפה וייסמה שפה מילה בשם JavaScript בדף אינטרנט אקספלורר, שהייתה בנוייה בדומה לג'אווהסקריפט. למרות הריבות הגדולה בין אנשיマイקروسופט לאנשי ECMA, שמצוירה כתוצאה מפיתוח שתי שפות שנשענות על שני תקנים מתחררים, העקרונות של ג'אווהסקריפט שלובו גם בגרסה שלマイקروسופט. הפופולריות של השפה עלתה כאשר מקромדי (יצירת פלאש) שיתפה פעולה עם ארגון ECMA ושיילבה את עקרונות השפה בשפת Actionscript, שימושה את תוכנת פלאש שהייתה פופולרית מאד אז.

בשנת 2008 נפגשו אנשיマイקروسופט ו-ECMA באוסלו והחלו בשיחות שלום. בינוood לשיחות שלום לאחרות שהתקיימו באוסלו, שיחות השלום האלו הסתיימו בהצלחה. תקן ES5, הגרסה הרבעית של ג'אווהסקריפט, שוחרר ויישם בכל הדפדפניים שהיו קיימים אז. מאז, התפתחות השפה והתפוצה שלה הואצז דרמטית. דף-פון כרום, שמריץ ג'אווהסקריפט באופן יצא דפון, נכנס אל השוק בסערה ואפשר למפתחי ג'אווהסקריפט לכתוב סקירותים שפועלים על מנגנון 78 העצמתי של כרום ולהריץ ג'אווהסקריפט במהירות מסחררת. השימוש ב-XAJAX תקשורת אסינכרונית עם השרת – נכנס לפעולה, החليف שיטות מיושנות כגון Long polling ואפשר לאתרים לספק חוות שימושיות מדיימות למשתמשים. בשנים האחרונות, פרימורקים וספריות ג'אווהסקריפט אפשרו פונקציונליות מורכבת מאוד וספריות אחרות אפשרו כתיבה של ג'אווהסקריפט גם לטלפונים ניידים ואפילו בטלחות. הראשונות שבספריות האלו נקראו MooTools ו-Query.js והן אפשרו לכל מתכנת לכתוב אפליקציות בטלחות. הספריות האחרונות נקראות ריאקט, אנטולר ו-שעט והן מאפשרות לבנות תוכנות מורכבות מאוד על גבי

הדף (צד הלקוח). ג'אווהסקריפט לא נותרה מוגבלת רק לצד הלקוח, ככלומר לדפדףנים ולמכשרי קצה אחרים; המימוש של ג'אווהסקריפט לצד השירות, הידוע בכינוי `js``node`, הפ לפופולרי גם בשרתים. ג'אווהסקריפט מרחיצה כויס אפליקציות מורכבות גם לצד השירות, במיעוד אפליקציות לצרכים לביצוע קריאות ולשרות מיליוןית משתמשים. כויס אפשר למצוא ג'אווהסקריפט בכל מקום: באתר אינטרנט, באפליקציות של טלפונים ניידים, באפליקציות המיעודות למחשבים רגילים ומובן בשרתים. הביקוש למתכנת ג'אווהסקריפט נמצא בשיאו ואין זה פלא — אפשר לעשות בשפה זו המון דברים יישומיים כמעט מופע. יש כל כך הרבה ספריות וכל עזר, עד שבוע יוצאה בכל שבוע ספרייה שימושית חדשה. בעזרת ידע מועט אפשר לעשות הרבה מאוד. מה שחשוב הוא ידע בסיסי בשפה.

בשנים האחרונות, תקן ES מתעדכן בכל שנה וمتווסףים אליו תכונות ושימושים חדשים. ספר זה מעודכן לגרסה الأخيرة של `JavaScript`. חשוב לציין שאם התקן מתעדכן, אין פירוש הדבר שהעדכון החדש מופיע מיד לדפדףנים שמריצים ג'אווהסקריפט או בשרתים שמריצים ג'אווהסקריפט, אלא לוקח זמן עד שהעדכנים החדשניים ביותר עושים את דרכם אל הדפדףנים/שרתים שלנו מעתם בהם. אם שמעתם מפתח אינטרנט "מקטרים" על דפדףנים ינanim – זו בדיקת הסיבת.

זה המנייע לכתיבת הספר. הבן שלי, כויס מתכנת בזכות עצמו, ניסה ללימוד ג'אווהסקריפט מופע ולא הצליח למצוא ספרים בעברית. החומר שיש כויס בעברית בנוגע לג'אווהסקריפט הוא דל ומיושן. חלק מחוברות העזר הנמצאות בתוכני הספר מתייחסות לתקנים שהפסיקו להיות בשימוש בשנת 2007! התיחסות אמיתית לתקנים החדשניים ביותר של השפה, שיצאו בשנת 2017, אין בנמצא בעברית. התחלתי לكتוב הסברים עבור בני, ומפה לשם הבנתי שאני חיב לחת את זה הלאה.

ג'אווהסקריפט היא שפה שקל ללמידה. בניגוד לשפות אחרות, לא נדרש בה סביבת שרת מורכבת או כל פיתוח שעולים כסוף. לא נדרש ידע מוקף במדעי המחשב. כל צורך הוא לפתוח Notepad במחשב, לפתח דףדף ולהתחיל ללמידה ולפתח. ציריך גם הדריכה נכון ונcona ומשמעות עצמית. אני מקווה שבספר זהה תמצאו לפחות הדריכה נכון. המשמעות העצמית – עלייכם. אני מאמין שככל שתתקדמי בספר תראו את פירות הלימודים, הניצוץ בעיניכם יתרחק ולא תצטרכו עוד ממשמעת עצמית – אתם פשוט תתאהבו בג'אווהסקריפט בכלל ובפיתוח לווב בפרט. אל תלגו על הפרק שבו אני מסביר איך ללמידה; זהה הפרק החשוב ביותר בספר. אני מאמין לכם הצלחה רבה, בין שאתם מתכנתים בתחילת דרככם לבין שאתם מתכנתים ותיקים שימושיים בספר כדי לשפר את הידע שלכם.

— רן בר-זיק

AIR לומדים

לא למדתי מדעי המחשב באוניברסיטה או במכיליה. למען האמת, עד גיל מאוחר מאוד לא למדתי תכנות בעזרת מדריך. רוב מה שאני יודע למדתי ללא הדרכה, ומוכמה סיבות: הראשונה היא שכאשר עשית את צעדיו הראשוניים בתכנות, בשנת 1996, החומר שהיה זמין באינטרנט היה דל מאוד. על חומר בעברית לא היה מה לדבר, והחומרanganlit Sifak בדרך כלל רק את הדוקומנטציה. אני לא ממש מתגאה בכך; למידה בלבד ללא הדרכה היא למידה מאוד לא יעילה. הדרכה משמעה לא רק מרצה מנוסה, אלא גם אתר אינטרנט שבו יש הסבר מكيف, פורום או קבוצה בראשות חברת זו או אחרת (לא רק פיסבוק), שיש בהם אנשים מנוסים שיכולים לסייע או להפנות לחומריעזר. היא גם מקום שבו אפשר לתרגל ולהתנסות. למרבה המזל, בימים אלו קיימים שלל חומרים, עזרה וסיוע. גם הספר הזה הוא הדרכה. לא תידרשו לצலול לתוך דרך טוביה ללמידה.

כיוון שרוב הזמן למדתי ללא הדרכה, גיבשתי כמה עקרונות למידה שהכנסתי בספר הזה. אני ממליץ לכם לעקוב אחריהם.

ארגנו לעצמכם סביבת עבודה מסודרת

הפרק הראשון עוסק במבנה סביבת העבודה והוא הפרק החשוב בספר. ארגנו את המחשב שלכם וסדרו לעצמכם תיקייה מאורגנת שבה נשמרו את כל התרגולים. אם המחשב שלכם מIFIIZ התראות של עדכוני ג'אווה או משה בסגנון דומה, טפלו בכך. ודאו שגם יכולים להיכנס לאתר הלימודי شاملו את הספר ושהסיסמה שלכם תקינה ופעילה.

קראו את הפרקים לפי הסדר

הפרקים לא פוזרו באקראי אלא תוכננו בסדר מסוים. אין טעם ללמד AJAX לפני שמבינים איך תכנות אסינכרוני עובד. אין טעם ללמד תכנות אסינכרוני לפני שמבינים איך קולבקים עובדים. ואם גם זה נשמע לכם ג'בריש, סימן שאתם צריכים להתחיל מההתחלת. קראו כל פרק לפי הסדר.

קראו כל פרק פעמיים וכתבו לעצמכם את כל הדוגמאות

קראו את הפרק פעמיים אחת קרייה שוטפת. לאחר מכן קראו אותו שוב. הפעם קחו את כל הדוגמאות הקוד, העתיקו אותן לסביבת העבודה שלכם וחקקו בהן! נסו לשנות את הערכים, לגרום לשגיאות, לכתוב קוד דומה.

אני מאמין שקוד לומדים דרך הידיים ולא רק דרך הראש. חשוב להבין את התיאוריה ואת הרעיונות מאחורי מה שמנשים לעשות, אך ללא מימוש, הידע הזה יתנוון ויעלם, בדיק כמו בשפת דיבור. אם לא תשתמש ותתרגם, גם הלימוד התיאורטי המעמיק ביותר לא יהיה שווה

הרבבה. הקראיה הראשונה נועדה ללימוד התיאוריה, הקראיה השנייה נועדה לתרגול. לימוד שפה הוא לא מרוץ! קחו את הזמן, כתבו את כל דוגמאות הקוד ונסו לכתוב כאלו משלכם.

פתרו את התרגילים לדוגמה בסוף כל פרק

בסוף כל פרק יש תרגילים לדוגמה. נסו לפתור אותם. אל תתייחסו מהר ואל תרצו אל הפתרון אלא שברו קצת את הראש. הצלחתם לפתור? נהדר. קראו את הפתרון המוצע ואת ההסבר וראו אם הם דומים לשיכם או שונים במקצת. יש יותר מפתרון אפשרי אחד לכל בעיה....

התיעצו עם אחרים

יש לא מעט קבוצות בעברית (בפייסבוק, אבל לא רק) המזעירות ללימוד ג'אווהסקריפט ולדיבר בה. מצאו את זו שהכי נוח לכם בה. אל תהססו לשאול שם שאלות. לא הבנתם משהו? דוגמה כלשוי לא הייתה מובנת? הפתרון לתרגיל לא היה ברור מספיק? שאלו שם, ובעברית. אל תהססו לקרוא, למשל דין על משמעות השפה, להשתתף בדיונים או לסייע למי שהיידע שלו דל משלכם. אל תשחחו להבין את רוח הדברים בקבוצה ולא להציג או להעיק. רוב המשתתפים בקבוצה הם אנשים עובדים שלאו דווקא זמינים להודעות מיידיות.

הגינו לسدנאות ומיטאפים

לא מעט חברות מארגנות בחינם סדנאות, מיטאפים ומפגשים שבהם מתכנתים מציגים את ג'אווהסקריפט ומרצים עליה. כדי מאד להגעה למפגשים האלו, לא רק על מנת לשמעו את התכנים ולהשתתף בסדנאות אלא גם להכיר אנשים אחרים בתעשייה. עם חלוקם אתם תתכתבו בקבוצות הפיאסבוק לג'אווהסקריפט. קהילת מפתחי הג'אווהסקריפט בארץ היא קהילה מאוד שיתופית וקרובה, ורבים בה מכירים זה את זה.

תרגלו, תרגלו, תרגלו

הספר לא שווה הרבה בלי תרגול מكيف ושימוש בו. אל תעברו לפרק הבא לפני שתסǐימו את כל התרגולים שקשורים לפרק שקראתם. זה לא קרייטי, אלא סופר-קרייטי.
באתר hebdevbook.com, המלווה ספר זה, ישנו אתר תרגילים המיועד לקוראי הספר.

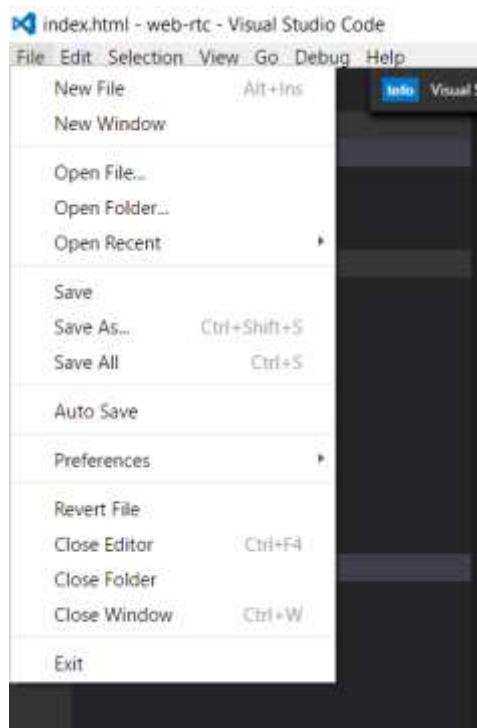
התקנת סביבת העבודה ודרך הלימוד

ג'אווהסקריפט יכולה לזרוץ בסביבת שרת או דרך הדפדפן. איך זה בדוקעובד? ג'אווהסקריפט נמצאת בקובץ טקסט. כן, בדיקן כמו זה שאפשר ליצור באמצעות כתבן הטקסט (Notepad) שיש בכל מערכת חלונות. בדף מותקן כל שולקח את קובץ הטקסט הזה ומריץ אותו ואת הפקודות שנמצאות בתוכו. אם הדף היה אדם, הוא היה פותח את קובץ הטקסט וקורא את מה שיש בתוכו, למשל: "לך ימינה ופתח את הדלת", ועשה בדיקון מה שכתב. הפעולה הזאת נראית בלשון הפופולרית "רינדור", מלשון *render* בלבד. הדף לוקח את קובץ הג'אווהסקריפט ומירץ אותו. קובץ הג'אווהסקריפט יכול לעשות כל מיני דברים ולהציג או לא להציג אותם.

איך הדף טוען את קובץ הג'אווהסקריפט? יש כמה דרכים לעשות זאת, אבל כרגע ארצה ללמד אתכם איך לכתוב קובץ ג'אווהסקריפט ולראות אותו פועל על מנת להבין את כללי השפה ולכתוב משהו באופן ראשון ביוטר. החלק החשוב והקשה ביוטר הוא יצרת סביבת העבודה, הכולמר סביבה ממוחשבת שבה אפשר להקליד ג'אווהסקריפט ולראות אותה עובדת. סביבה זו היא חשובה מאוד כאשר לומדים, כיוון שלימוד של שפת תכנות נעשה ראשית כל "דרך הידים" וחשוב מאוד לא רק לקרוא אלא גם לתרגל ציר סביבה שמאפשרת להקליד פקודות שפה, לשמרם וראות את הפלט. אני שב ומדגיש: התקנת הסביבה היא החלק הקשה ביותר בתחילת לימוד שפה חדשה וגם החשוב ביותר. לפיכך כדי להיאזר בסבלנות, לקחת נשימה ארוכה ולזכור שדווקא עכשו מתמודדים עם החלק הקשה ביותר.

הבה נתחיל בעורך טקסט טוב. אמונם אפשר להשתמש בנוטפ, אבל הוא לא מציע צביעת קוד לצורך עזרה בקריאות ולא ייצור הוצאות בקהלות. יש כמה עורכי טקסט המותאמים במיוחד לכתיבה ג'אווהסקריפט, שациין כמה מהם. בחרו בעורך טקסט אחד! רובם זרים למדוי ומכלים יכולת עריכה בסיסית של HTML, CSS וג'אווהסקריפט.

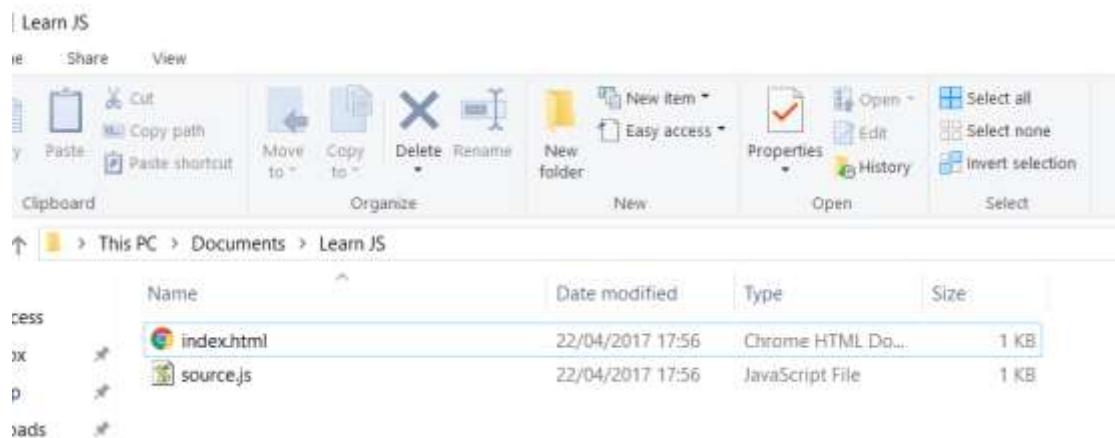
שימוש לב: מתקנים מנויים לא משתמשים בעורך הטקסט הפשט אלा בעורך טקסט משוכלל יותר שנקרא IDE או Integrated Development Environment – סביבת פיתוח משולבת. הסביבה הזאת מאפשרת השלמת קוד, מצינית שגיאות בכתיבה וגם יכולת להריץ את הקוד עצמו. IDE מעולה הוא Visual Studio Code. הוא חינמי, מבוסס קוד פתוח, כתוב בגל'אווהסקריפט (כן, כן), נתמך על ידי מיקרוסופט ונitin להורדהפה: <https://code.visualstudio.com/>. אחרי התקינה תוכלו לפתוח את התוכנה, לבחור ב-File ואז לפתוח את התקינה שבחרתם ולפתחו או ליצור בה קבצים. אני ממליץ לכם בחום להוריד את עורך הקוד הזה: הוא חינמי לחלוטין ואין מכביד על המחשב.

IDE מוצלח אחר הוא Atom. גם הוא חינמי וxebiooo קוד פתוח וגם הוא... כתוב בג'אוּהַסְקָרִיפֶט. הוא נתמך על ידי גיטהאב ונitinן להורדהפה: <https://atom.io/>. הוא ד"י דומה ל-Visual Studio Code ואחריו ההורדה וההתקנה שלו אפשר להפעיל אותו בקלות. עורך טקסט נוסף שנחשב לאמין וטוב הוא תוכנה חינמית בקוד פתוח שנקראת `Notepad++`. הוא ניתן להורדה בקישור הבא: <https://notepad-plus-plus.org/download> והוא בסיסי יותר מאשר קודמוני.

שימוש ב-Code Visual Studio או ב-Atom הוא מומלץ יותר כיוון שיש בו "השלמה אוטומטית" של פקודות נפוצות בג'אוּהַסְקָרִיפֶט, דבר המקל מאד את הלמידה. כמו כן הוא מציג שגיאות בקוד כבר במהלך הכתיבה, עוד לפני הרצה.קובץ HTML שטוען קובץ ג'אוּהַסְקָרִיפֶט. קובץ HTML הוא קובץ שהדף יודע לפרש ולהציג, והוא יכול לקרוא לקובץ ג'אוּהַסְקָרִיפֶט באופן זה שהדף יrnder אותו. כאמור, רינדר הוא הרצת הפקודות שנכתבות בקוד ג'אוּהַסְקָרִיפֶט והציגן על המסך או במקום אחר. רינדר, מלשון `render`, הוא מונח מתחום מדעי המחשב ופירושו הוא "הרצתה". כשאני כותב "הקוד מrnder" הפירוש הוא שהקוד רץ ומציג את התוצאות. יש ליצור במחשב תיקיה – זה יכול להיות ב"המסמכים שלי" או על שולחן העבודה – ובתוכה ליצור קובץ בשם `index.html` וקובץ בשם `source.js`.

בחלונות יצירת תיקיה נעשית באמצעות: כניסה אל סיר הקבצים, בחירת המקום שבו רצים למקם את התקיה. לחיצה על המקש הימני של העכבר אז בחירה ב"חדש" וב"תיקיה". את הקובץ עצמו כדאי ליצור באמצעות התוכנות Visual Studio Code או Atom או אפילו Notepad++. פיתחו את אחת התוכנות האלה (אני ממליץ על Visual Studio Code) נווטו אל התקיה ובחרו ב-File ו>New.

ודאו שמערכת החילונות או המק שלכם תומכת בתצוגת שם הקובץ המלא, כולל הסיומת (.index.html.txt) של הקובץ. אחרת, קובץ ה-.html יהיה בעצם index.html (Extension).

בקובץ ה-HTML כתבו את הקוד הבא:

```
<!doctype html>
<html>

<head>
  <meta charset="utf-8">
</head>

<body>
  <script src=".//source.js"></script>
</body>

</html>
```

בתוך קובץ ה-.js source כתבו את הטקסט הבא:

```
document.write('Hello World!');
```

אחרי לשמורת את תוכן שני הקבצים, פתחו את הקובץ index.html בדף כרום או בפיירפוקס (לא באdeg'). אם הכל תקין, תראו שכותוב על המסך "Hello World!" – כתבתם את הג'אויסקייפ הראשון שלכם!
שיםו לב: זה השלב המועדף ביותר לפורענות, עשוי להיות מתסכל מאוד, אבל הוא שלב חשוב ביותר ואסור להרים ידיים ולהתאייש. אם פתחתם את הקובץ ודבר לא הופיע, נסו את הדברים הבאים:

בדקו שגם קראתם לקבצים index.html ו-.js source. הבדיקה צריכה להתבצע באמצעות הכפתור ימני של העכבר בחלונות, כדי למנוע מצב שבו מערכת הפעלה הוסיפה תוספות לשמות ו-.html נשמר בשם index.html.txt.
בדקו שגם פותחים את הקבצים בדף כרום או בפיירפוקס. בדקו שאין תוספים מיוחדים לדפינים שעולמים לחסום את הרצת הקובץ על ידי הריצה של מצב פרטיות.
בדקו שהקלדתם את הטקסט כשורה source בקובץ js ללא רווחים או תווים מיוחדים.

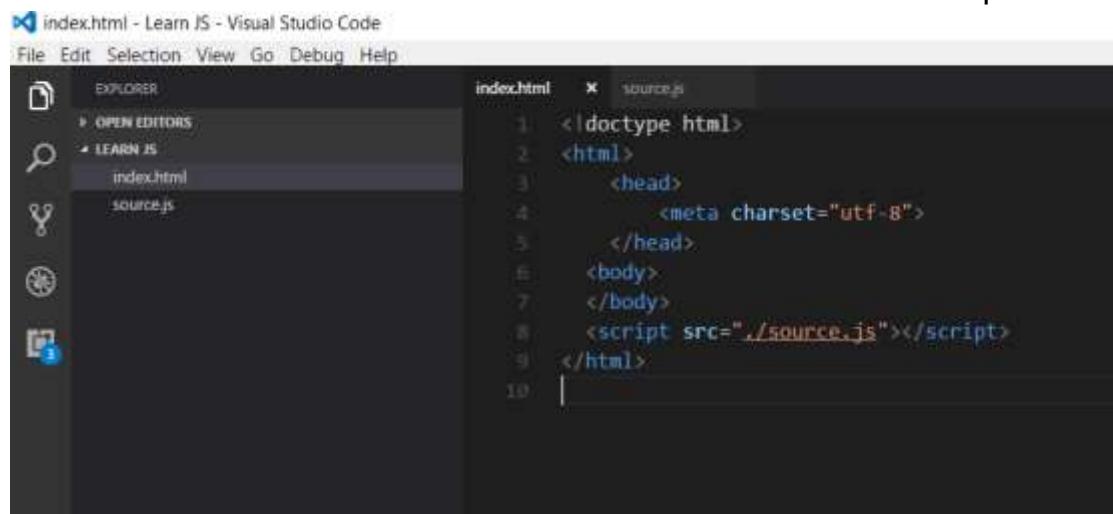
נסו להשתמש ב-Atom או ב-Visual Studio Code. שימו לב שאין התראות על שגיאות הקלדה. כאן למשל מובאת דוגמה של שגיאת הקלדה שביצעת. אם קיבלתם התראה כזו, בדקו שוב שלא טעתם בגרש ושלא הכנסתם רווחים מיוחדים כמו בדוגמה הזאת שבה יש שימוש שגוי בגרש יחיד ואז בגרשיים. עדיף להשתמש תמיד בגרש יחיד:

The screenshot shows the Visual Studio Code interface. The title bar says "Welcome" and there are tabs for "index.html" and "source.js". The "source.js" tab is active, showing the following code:

```
1 document.write('Hello World!');
```

A red squiggly underline is under the closing brace of the "document.write" function, indicating a syntax error.

אם אתם משתמשים ב-Atom או ב-Visual Studio Code, סביבת כתיבת הקוד שלכם אמורה להיראות כך:

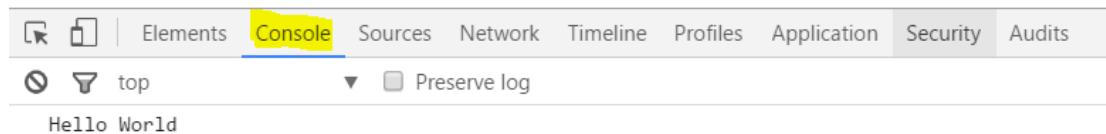

מצד שמאל תוכלו לראות את כל הקבצים בתיקייה. כדאי ליצור תיקייה מיוחדת בשם learnJavaScript או בשם דומה ולא לשים את כל הקבצים בתיקייה משותפת כמו "המסמכים שלי".

מצד ימין תוכלו לצפות בתוכן הקבצים. בצלום המסך רואים את תוכן הקובץ index.html. אם תקלידו דבר מה, תוכלו לראות שיש השלמה אוטומטית של קוד HTML, ואם תקלידו בקובץ source.js שיכיל את הג'אווהסקריפט תראו שיש השלמה אוטומטית של פקודות ג'אווהסקריפט. נוסף על כן, תקבלו גם התראה על קוד לא תקין.

כיוון שכבר מפתחי ג'אווהסקריפט מקצועים, כדאי שתתלווה ללמידה בקונסולה של הדפדפן. מדובר במשك מיוחד שמאפשר "לדבג" את ג'אווהסקריפט. הפעול "לדבג" כוננו להסתכל על צפונות הרינדור ולראות ממש את הפלט של השפה או את תוצאות הרצה שלה. כלומר מה שכתבנו. נשמע מסובך? יש להבין איך הדפדפן מנסה להריץ את הקוד שלו (כאמור מה שנקרא "רינדור", מלשון הריצה, באנגלית) ולקבל מידע נוסף במקרה שהוא נכשל, כלומר "зорק" שגיאה צבועה באדום בקונסולה ואף מפנה לשורה הביעיתית.

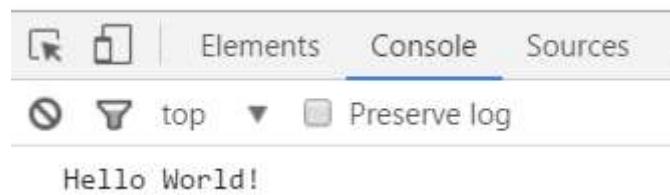
על מנת לראות את הקונסולה, פתחו את כל המפתחים של הדפדפן. בכרום ובפיירפוקס לחצו `i + Ctrl + Shift` אם יש לכם חלונות או `Cmd + Option +` אם יש לכם מק. אפשר לעשות את זה גם דרך התפריט העליון בשני הדפדפניים. לאחר פתיחת כל המפתחים, לחצם על **Console לשונית**.

הבה נבדוק מה אפשר לעשות בעזרת הקונסולה. היכנסו אל `js.onerror` והחליפו את הטקסט ל:

```
console.log('Hello World!');
```

טענו מחדש את הדף באמצעות `F5` + `Ctrl + R` בחלונות או `Cmd + R` במק. הטעינה חדשה חשובה. הדף לא יודע שהוכנסו שינויים בקובץ הג'אווהסקריפט, ויש לגרום לו לטען מחדש את קובץ הג'אווהסקריפט על מנת להריץ את הפקודות חדשות. אחרי הטעינה חדשה הסתכלו על לשונית ה-`Console`.
אם הכל תקין, המסך יהיה ריק, אך בקונסולה תראו `Hello World!` יש!

חשוב: אל תדלו על השלב הזה. בכל שלבי הלימוד כדאי להשתמש בקונסולה, שהיא הרבה יותר נוחה להציג. אם משחו לא עובד, אנא בדקו את הדברים הבאים:

1. אם השלמתם את שלב הקוד? הצלחתם להציג `Hello World` על המסך?
2. אם שמרתם את הקובץ לאחר השינויים?
3. אם טענתם מחדש באמצעות `Ctrl + F5` את הדף?

מדובר בסביבת העבודה鄙夷ה ביותר ללימוד ג'אווהסקריפט, אך יש סיבות לעבודה נוספת. ברשת יש אתרים המאפשרים לכתוב ג'אווהסקריפט ישירות, להריץ את הקוד דרך דרכם ולראות את התוצאות. אתר מפורסם ופופולרי הוא <https://codepen.io/> והוא מאפשר להקליד בו פקודות של ג'אווהסקריפט. פתחו שם חשבון וצרו "pen" חדש. בדקו שיש אפשרות להכנסיים קודי HTML, CSS ו-JS, שהוא בעצם קיצור של ג'אווהסקריפט. אפשר להכניס את הקוד ולראות את התוצאות על גבי דף מודמה או על גבי הקונסולה של הדפדפן.

מכאן, דרך הלימוד תהיה פשוטה למדי. אני אסביר על תוכנות מסוימות של השפה ואתן דוגמאות. מומלץ בחום רב להעתיק את הדוגמאות אל קובץ `js.onerror` ולהריץ את הג'אווהסקריפט כדי לראות איך זהעובד באמצעות.

בסוף כל פרק יש תרגילים לתרגול עצמאי ומומלץ מאוד לנסות אותם בסביבת העבודה. אי-אפשר ללמוד שפה על ידי קריאה תיאורטיב בלבד ורצוי לתרגל, לתרגל, לתרגל. את התרגול עושים רק בסביבת עבודה יציבה. לפיכך, אנחנו אל תלגגו אל הפרק הבא לפני שיש לכם סביבת עבודה יציבה. מומלץ מאוד לעבוד ב-[Visual studio code](#)

תרגיל:

במקום "Hello World!" גרמו לקונסולה להציג את המילים "Ahla Bahla".

פתרון:

היכנסו לקובץ `source.js`, מחקקו את הטקסט שיש שם והדביקו במקומו את:

```
console.log('Ahla Bahla');
```

שמרו את הקובץ, פתחו את הקובץ `index.html`, שטוען את הקובץ `source.js`, ורעננו את הדף. לחצו על `i + Ctrl + Shift`, לחצו על הלשונית `Console` וראו את התוצאות.

תרגיל:

גרמו לקובץ ה-HTML לטעון קובץ ג'אווהסקריפט בשם targil.js ושמדיו בקובוסולה: I am a .new file.

פתרונות:

צרו קובץ targil.js באותה תיקייה של הקובץ index.html. יש לוודא שהוא בשם האמתי של הקובץ ושמערך הפעלה לא מźמינה לקובץ עם הסיומת txt. את זה עושים על ידי בדיקה בהגדירות התוצאה של מערכת הפעלה.פתחו את קובץ ה-HTML בעזרת עורך טקסט (מומלץ להשתמש ב-Visual Studio Code) ושנו את שם הקובץ הג'אווהסקריפט ל-targil.js.

```
<!doctype html>
<html>

<head>
  <meta charset="utf-8">
</head>

<body>
  <script src="./targil.js"></script>
</body>

</html>
```

בקובץ targil.js כתבו את השורה זו:

```
console.log('I am new file');
```

פתחו את הקובץ index.html בדף ולחצו על Ctrl + Shift + i מנת להציג את כל המפתחים. בחרו את הלשונית Console ובחנו את התוצאה.

פרק 1

משתנים

משתנים

החלק הבסיסי והחשוב ביותר הוא המשתנה. מדובר ברכיב שיכל להכיל בתוכו מידע, ואפשר לשנותו – זו הסיבה שהוא נקרא "משתנה". משתנה בג'אווהסקריפט מוגדר באופן הבא:

```
let variant;
variant = 'Hello World';
```

מה קורה פה? יש כאן הגדרת משתנה בשם `variant`. ההגדירה נעשית באמצעות המילה השמורה `let`. מילה שמורה היא מילה מיוחדת בשפה שהשימוש בה שומר למקורה מסוים. במקרה זה, `let` שומרה אך ורק להגדרת משתנים.

לאחר מכן מכניסים ערך למשתנה. הפעולה הזאת נקראת "הציב ערך" או "השמה", והוא נקראת כרך מכיוון שהערך מוצב בתוך המשתנה. במקרה הזה מדובר בטקסט הכלול את המילים `Hello` ו-`World`.

שימוש לב: יש סימן ";" בסוף כל שורה. בג'אווהסקריפט מוטב להציב סימן ";" בסוף כל שורה כדי למנוע בעיות וכדי שהסקריפט יעבד. הוא מסמן סוף שורה מעור מנוע הג'אווהסקריפט, שמרננדר את הסקריפט, ממש כמו נקודה בסוף משפט. על אף שלא כל מנוע מקפיד על כך, אני ממליץ לכם: הקפידו תמיד להקליד ";" בסוף כל שורה.
אפשר לזרוק ולהציב את הערך מיד בהגדרת המשתנה:

```
let variant = 'Hello World';
```

הבה נבדוק את המשתנה ואת הערך שלו. אפשר להציב את המשתנה הזה בתוך `console.log`.
כפי שלמדנו בפרק הקודם:

```
let variant = 'Hello World';
console.log(variant);
```

אם תציגו בקונסולה, תראו שמודפס המשפט "Hello World". מדוע? כיון שהזה מה שיש בתוך המשתנה. מן הסתם, משתנה ניתן לשינוי. נסו את הקוד הזה:

```
let variant = 'Hello World';
variant = 'I am a new version';
console.log(variant);
```

מה לפि דעתכם יוצג בקונסולה? יוצג "I am a new version". למה? כיון שהערך הקודם "נדפס" על ידי הערך החדש. הכנסתם (כלומר הצבתם) ערך חדש לתוך המשתנה, ועכשו מה שיש בתוכו השתנה. כמשמעותם את המשתנה רואים את הערך החדש.

יש הבדל מהותי בין הגדרת משתנה לבין הכנסת ערך לתוכו. הגדרת משתנה היא כמו בנייה ארון או קופסה ואפשר בכל פעם להכניס לתוכו ערך אחר.

שימוש לב: אחרי שימוש מסוים הוגדר, אי-אפשר להגדיר אותו מחדש. הקוד הבא:

```
let variant = 'Hello World';
let variant = 'I am a new version';
console.log(variant);
```

יגרום לשגיאה הבאה: **Identifier 'variant' has already been declared** שמות המשתנים יכולים להיות מגוונים אך יש להם כמה כללים מחייבים. אפשר להשתמש בכל אות שהיא ובסימנים _ או \$ בתחילת השם, ובכל האותיות והמספרים ובסימנים _ או \$ בהמשך השם.

שמות לא תקינים	שמות תקינים
3myVar מתחיל במספר	myVar3
my-var מכיל את התו - שאינו תקין	my_var
#myVar מכיל את התו # שאינו תקין	\$myVar
my var מכיל רווח	myVar

שימוש לב: אפשר להשתמש בעברית בהגדרת המשתנים, אבל מומלץ שלא לעשות זאת זה גם כיון שהקוד שלכם יהיה פחות קרייא וגם כיון שהזה עלול להוביל להתנהגות מוזרה ולצורות. אתן לכם טיפ: בעולם התכנות אל תחשפו צרות כי יש מספיק מהן גם כך.

שימוש לב 2: בגרסאות קודמות של ג'אווה סקריפט השתמשו במילה השמורה `var` להגדרת משתנה. בתקנים החדשים כבר לא מקובל להשתמש `var` כיון שלשימוש בו יש השלכות

שנדון בהן בהמשך הספר. הוא נשאר איתנו בעיקר בשביל תאימות לאחר עבר קוד שנכתב בשנים עברו.

תרגיל:

צרו משתנה בשם המרכיב לפחות שתי מילים, הדפיסו אותו בקונסולה וידאו שהדפסה בקונסולה יופיעו המילים "I know JavaScript".

פתרון:

```
let myVar;  
myVar = 'I know JavaScript';  
console.log(myVar);
```

הסבר:

יצירת המשתנה נעשית באמצעות המילה השמורה `let`. השמת הטקסט נעשית באמצעות הסימן `=`. שמו לב שהtekst מוקף בגרשיים. פקודת ה-`log` שלמדנו בפרק הקודם משמשת להדפסת הטקסט - ובמקרה זהה המשתנה שהוא מקבלת.

תרגיל:

צרו משתנה בשם `myVar` והכניסו לתוכו את טקסט "me not know JavaScript". דרשו את הטקסט הזה בטקסט "I" והדפיסו אותו באמצעות `console.log`.

פתרון:

```
let myVar = 'me not know JavaScript';
myVar = 'I know JavaScript';
console.log(myVar);
```

הסבר:

יוצרים את המשתנה `myVar` ומכניסים לתוכו את הטקסט "me not know JavaScript" ממש ברגע היצירה. לאחר מכן דורסים את הערך הזה באמצעות השמה נוספת. הדרישה של מה שיש במשתנה נועשית באמצעות `console.log`.

תרגיל:

צרו משתנה בשם `myVar` והכניסו לתוכו את הטקסט "I am myVar". צרו משתנה נוסף בשם `myVar2` והכניסו לתוכו את הטקסט "I am myVar 2". הדפיסו את שנים באמצעות `console.log`:
(בונוס: הדפיסו את שני המשתנים בקונסולה באמצעות פקודת `log` אחת)

פתרון:

```
let myVar = 'I am myVar';
let myVar2 = 'I am myVar 2';
console.log(myVar);
console.log(myVar2);
```

הסבר:

אין מניעה להגיד כמה משתנים באוטו סקריפט. הגדרתי את המשתנה באמצעות המילה השמורה `let`, שם המשתנה (הכולל מספר בסוף) והדפסה שלו ל-`log`.
הסביר לתרגיל הבonus: נסו לחפש באינטרנט איך להדפיס שני משתנים. הרבה פעמים יהיו דברים שלא תבינו בתרגול. במקרה לקרוא שוב ושוב את ההסביר, נסו לחפש תשובה בראשת. כך עושים מתקנתים מקצועניים: הם מחפשים תשובות בראשת.

פרק 2

טַהֲרָת

טקסט

טקסט (באנגלית `text string`) הוא סוג מידע חשוב מאוד ובסיסי מאוד במערכות מידע. משתמשים בטקסט בכל מקום ובכל מערכת, ומדובר במקרה בחלק חשוב מאוד בלימידת קוד – יותר ממתמטיקה ופעולות חשבוניות. בעבר היה קשה לעבוד עם טקסט שאינו באנגלית. אם אתם מבוגרים מספיק אתכם וdoi זוכרים כל מיני אותיות מיוחדות שהופיעו באתירים או בתוכנות. היום קל לעבוד במגוון שפות בתוכנות, באתירים וכמוון בג'אווהסקריפט, בזכות תקן חדש שנקרא "יוניקוד". יוניקוד מאפשר לכתב בעברית, ביפנית, ברוסית ובכל מערכת כתוב אחרת בקלות ובלי חשש להופעת גיבריש והוא מוטמע במחשב שלכם באופן אוטומטי.

בפרק הקודם למדנו איך ליצור משתנים ולהכניס לתוכם טקסט. בפרק זהה תרחבו את הידע שלכם בנושא הטקסט. כאמור, אפשר להכניס טקסט למשתנים בג'אווהסקריפט באופן הבא:

```
let myVar = 'This is text';
```

הтекסט מוקף בגרש בודד, אבל אפשר להשתמש גם בגרשיים כפולים:

```
let myVar = "This is text";
```

הבחירה ביניהם היא בדרך כלל עניין של טעם. רוב המתכנים נוהגים נcone להיום להשתמש בגרש בודד להגדרת טקסט או בגרש מסווג ` (backtick), שעליינו נלמד מאוחר יותר. ג'אווהסקריפט מאפשר לחבר בין מחוזות טקסט די בקלות בעזרת הסימן + (כמו בפעולה חיבור):

```
let part1 = 'foo';
let part2 = 'bar';
let myVar = part1 + part2;
console.log(myVar);
```

מה שיודפס על הקונסולה הוא **foobar**. אף על פי שהסימן ה+ מוכר מחיבור מספריים, בג'אווהסקריפט אפשר לומר להשתמש בו לחיבור מחוזות.

שימוש לב: הרוח בין שמות המשתנים לבין הסימן + לא הכרחי להרצה תקינה אבל נוח מאוד לקרואיה. חשוב לציין שהשם התקני של טקסט הוא "מחוזות טקסט".

שימוש לב: השימוש ב-`foo` וב-`bar` הוא מאד נפוץ בדוגמאות בשפות תוכנות ונדריך למצוא מדריך לשפת תוכנות שלא משתמש במילים האלה ובמילה `baz` למשתנים (או לחלקים אחרים בקוד שעוז תלמדו עליהם). לדוגמה האלו יש שם מפכיד: משתנים מטה-סינטקטיים – אבל לא צריך לפחד ממשמות מסוימים.

נשאלת השאלה מה קורה אם רוצים להכניס מחוזות טקסט עם גרש, שהוא בסגנון זהה: **I don't know JavaScript**

לדוגמא:

```
let myVar = 'I don't know JavaScript';
console.log(myVar);
```

ಇಚ್ಯಿರ ಶಗಿಾ ಬಕೊನ್ಸೋಲಾ. ಕ್ಯಾನ್ ಶಕ್ಲ ಮಹ್ರಾಜ್ ಟಕ್ಸ್ಟ ಹೈಬ್ ಲೆಹಿತ ಮೊಕ್ಪತ ಬಗ್ರಷಿಯ್, ಮನ್ಯು ಶಲ್ ಗ್ಾಓಹಸ್ಕರಿಪ್ಟ ಚೌಬ ಶಕ್ಲ ಮಹ ಶಮಗ್ಯಾ ಅಚ್ರಿ ಗರ್ಶ ಹೋ ಮಷ್ಟನ್ಹ ವ್ಲಾ ಯ್ಡು ಮಹ ಲೆಷ್ಟ್ ಏಂತ್ನ್.
ಬ್ಡೋಗ್ಮ್ಹ ಬಬಾ, ಹಳ್ಕ ಮೊದಗ್ಷ ಹೋ ಮಹ್ರಾಜ್ ಟಕ್ಸ್ಟ, ವ್ಹಳ್ಕ ಶಾಿನ್ ಮೊದಗ್ಷ ಹೋ ಮಹ ಶಮ್ನ್ಯು
ಶಲ ಗ್ಾಓಹಸ್ಕರಿಪ್ಟ ಲ್ಾ ಯ್ಡು ಮಹ ಲೆಷ್ಟ್ ಏಂತ್ನ್.

```
let myVar = 'I don't know JavaScript';
```

ಇ ಕ್ಮಾ ದ್ರಾಂ ಲೆಪ್ಟ್ರ್ ಅ ಬ್ಯಾಹಿ ಇಂ. ದ್ರಾಂ ಹೆತ್ವಬ್ ಬಿಯ್ತರ ಹೀ ಲೆಚ್ಯಿನ ಬಫ್ಣ ಮನ್ಯು ಶಲ
ಗ್ಾಓಹಸ್ಕರಿಪ್ಟ ಶಹಗ್ರಾಂ ಶಿಷ ಬಮಿಲ್ಹ 'don' ಹೋ ಗರ್ಶ ಶಮಹ್ವೋ ಶಲ ಮಹ್ರಾಜ್ ಟಕ್ಸ್ಟ. ಏಂ
ಉಷ್ಯಿಮ ಅತ ಇಂ? ಬಾಮ್ಚ್ಯುತ್ ಸೆಿಮ್ನ್ :

```
let myVar = 'I don\'t know JavaScript';
console.log(myVar);
```

ಹಾಡ್ಪಾ ತ್ಜಿಗ ಅ ಟಕ್ಸ್ಟ ಕ್ಮೋ ಶಾರ್ಟ್, ಉ ಗರ್ಶ. ಫ್ಯಾಲ್ಹ ಇಂ ನ್ಕರಾತ ಎಸ್ಪಿಂಗ್ ವ್ಹಬ್
ಲೋಕ್ಚಿಮ ಟಕ್ಸ್ಟ ಶಹಿ ಶಾಬರ ಅತ ಶಫ್ತ ಹಾಟ್ನ್ಯುತ್ ವ್ಹಾಪ್ಚಿಮ ಅತ್ತು ಲೆಬ್ತೋ. ಲ್ಹಾಲ್ಪಿನ, ಅಪ್ಶರ ಲೆಂಜ್ ಏಂತ್ನ್
ತ್ವೋಿಮ ಶಲಾ ನಿತ್ತು ಲೆಕ್ತೋ ಬ್ಮಕ್ಲಿದ್, ಲೆಂಶಲ ಯ್ರಿಡ್ ಶೋರ್ಹ. ಏಂ ಕ್ಂಟಬ್ ಯ್ರಿಡ್ ಶೋರ್ಹ? ಬ್ಹಾಜ್ರತ ಛ್ಲ.
ಹಾತ್ಯಿಕ್ಂ ಅತ ಬ್ಡೋಗ್ಮ್ಹ ಇಂ:

```
let myVar = 'I don\'t \nknow\n JavaScript';
console.log(myVar);
```

ಒತ್ರ್ಯಾ ಮಹ ಕ್ರಾ. ಬಕೊನ್ಸೋಲಾ ಯೋಫ್ಯಾ ಶಲ್ವು ಶ್ವರ್ವೋ.
ಯಿತ್ಕ ಶತ್ತಿತಕ್ಲು ಬ್ಹ-ಎಸ್ಪಿಂಗ್ ಬ್ಮಕ್ಲಿದ್ ನ್ಸ್ಯೋಫ್. ಅಮ ರ್ಯಾಚಿಮ ಲೆಕ್ತೋ ರ್ಕ ಇ, ಶಾರ್ಟ್ ಲೆಷ್ಟ್ ಲು
ಎಸ್ಪಿಂಗ್ ಲೆಕ್ತೋ ಲೆಕ್ತೋ. ಇತ್ತು, ಕ್ಷಾತ್ತಂ ಮರ್ಗಿಷ್ಯಿಮ ಬನ್ಹು ಬ್ಕಲ ಮಹ ಶಕ್ಷೂ ಲೆಕ್ಸ್ಟ್ ಇ, ನ್ಕಾನ್ ಯೋತ್ರ,
ಲೆಹ್ರಾಜ್ ಟಕ್ಸ್ಟ ಅ, ನ್ಕಾನ್ ಯೋತ್ರ, ಲೆಹ್ರಾಜ್ ಟಕ್ಸ್ಟ ಲೋಗ್
ಬ್ಗ್ಾಓಹಸ್ಕರಿಪ್ಟ, ಬಬ್ಹ ನ್ಸ್ಬ್ರ ಮುತ್ತ ಅತ ಹೆನ್ಯಿನ್ಯಿ. ಬ್ಗ್ಾಓಹಸ್ಕರಿಪ್ಟ ಮಹ್ರಾಜ್ ಟಕ್ಸ್ಟ ನ್ಹಂಜ್ಬತ ಲೋಗ್
ಮ್ಯಾಡ್. ಬಾಗ್ಲಿತ ಇಂ ನ್ಕರಾ ಡಾಟಾ ಟಿಪ್ಪ್. ಇ ಕ್ಮಾ ಸೋಗ್ ಮ್ಯಾಡ್, ಕ್ಮಾ ಮ್ಸ್ಪರಿಮ ಲೆಂಶಲ, ಅಬ್ಲ ಸೋಗ್
ಮ್ಯಾಡ್. ಮ್ಹಿದ್ ಶಲ ಮಹ್ರಾಜ್ ಟಕ್ಸ್ಟ ನ್ಕರಾ ಸ್ಟ್ರಿಂಗ್ ವ್ಹಾ ಉಂದ ಬ್ರಷ್ಟೋ ಉಂ. ಕಾಗ್ರ ಯ್ಂಜ್ರಿಮ ಮಷ್ಟನ್ಹ
ಮ್ಹಿನ್ಯಿಸಿಮ ಲೆಕ್ತೋ ಟಕ್ಸ್ಟ, ಬ್ಕಲ ಅಮರಿಮ ಶಹಮಷ್ಟನ್ಹ ಹೋ ಮ್ಸ್ಪಿಗ್ ಮಹ್ರಾಜ್ ಟಕ್ಸ್ಟ. ಬ್ರಾಗ್ ಶಹಮಷ್ಟನ್ಹ
ಮ್ಸ್ಪಿಗ್ ಮಕ್ಬಲ ಉಂ ಮ್ಯಾಡ್ ವ್ಹಾಪ್ ಲೆಹ್ರಾಜ್ ಮಷ್ಟನ್ಹ ಮಹ್ರಾಜ್ ಟಕ್ಸ್ಟ. ಹೋ ಮಕ್ಬಲ ಗಮ ಸ್ಟ ಶಲ ಯ್ಹಾಲ್ಯೂತ್ ಮ್ಯಾಂಚ್ಡ್
ಮಮ ಕ್ಮಾ ಕ್ಲಾರ್ಕ ಕಂಟ ಶಹಾಪ್ ಲೆಸ್ಪರ್ಮಾನ. ಮಹಾಂಧಿ ಶನ್ಕನ್ಸ ಲೆಹ್ರಾಜ್ ಟಕ್ಸ್ಟ, ಅಪ್ಶರ ಲೆಷ್ಟ್ ಲು ಅತ ಬ್ಡೋಗ್ಮ್ಹ
ಹಾ ಪ್ಯಾಲೋತ ಶಾಪ್ರಿಯ್ ಏರ್ ವ್ಹಾ ಲೋಗ್ ಮ್ಹಿದ್ ಶಲ ಟಕ್ಸ್ಟ.

ಕ್ರ ಲೆಂಶಲ ಅಪ್ಶರ ಲೆಂಶು ಅ ಮಷ್ಟನ್ಹ ಮಹ್ರಾಜ್ ಟಕ್ಸ್ಟ ಫ್ಯಾಲ್ಹ ಶಹಗ್ರಾಂ ಲೆಲ್ ಹಾತ್ಯೋತ್ ಶಲ
ಹಾ ಹಿತ ರಾಷ್ಯಿತ್ (ಕ್ಲಾಮ್ ಕ್ಪಿಟಲ್ಸ್). ಲ್ದೋಗ್ಮ್ಹ:

```
let myVar = 'Hello World';
let myVarUpper;
```

```
myVarUpper = myVar.toUpperCase();
console.log(myVarUpper);
```

יצרים משתנה עם טקסט. על המשתנה זהה עושים פעולה שאפשרית אך ורק עם משתנה מסווג טקסט. שם הפעולה הוא `toUpperCase()`. התוצאות של הפעולה זהה מושמות למשתנה נוסף בשם `myVarUpper` ועודפסות. אם תעתיינו את הטקסט הזה ותריצו בקונסולה, תראו שההתוצאה היא 'HELLO WORLD'.

השימוש בהפעלת פועלות על משתנה עם **Data Type** מסוים אינו בלבד רק למחרוזות, ובהמשך הספר תראו שאפשר לבצע פועלות גם על Data Types אחרים. בinityים צריך להבין שיש סט רחב מאד של פועלות שאפשר להפעיל על מחרוזות, `-toUpperCase()` היא רק אופציה אחת. על מנת להפעיל פועלות שונות משתמשים ב-`(נקודה)` על המשתנה. אם משתמשים ב-IDE (עורך טקסט) כמו VS Code, כאשר תרשמו ". Achri משתנה, עורך הקוד יראה לכם את כל הפועלות האפשריות על המשתנה זה.

שים לב שהפעולה `toUpperCase()` לא משנה את המשתנה עצמו! שינוי המשתנה עצמו נקרא "מוציאה", וזה לא מה שעושים בה. כדי לקבל את הערך שהשתנה צריך להגיד המשתנה נוסף ולהכניס את הערך למשתנה. מבלב? הנה נדגים זאת שוב בפעולת נוספת. הפעם צרו משתנה והכניסו לתוכו טקסט. המשתנה הראשון, מהרגע שיש בתוכו טקסט, יכול לבצע פועלות של טקסט ולהציג את התוצאה אל המשתנה אחר שאותו תדפיסו:

```
let firstVar = 'HELLO WORLD';
let secondVar = firstVar.toLowerCase();
console.log(secondVar);
```

יש פועלות נוספות שאפשר לעשות על מחרוזות טקסט, אבל כרגע התמקדו בשתי הפעולות האלה גם בתרגול.

תרגיל:

צרו שני משתנים, אחד מהם מכיל את המילה Hello, והאחר מכיל את המילה World. חבו ביניהם, הכניסו את התוצאה אל משתנה שלישי והדפיסו אותה.

פתרון:

```
let myVar1 = 'Hello';
let myVar2 = 'World';
let answer = myVar1 + myVar2;
console.log(answer);
```

הסבר:

יצרים ומצביעים ערכיהם במשתנים בשם `myVar1` ו-`myVar2` (יש להקפיד שמחוזות הטקסט יהיו מוקפות בגרשיים בודדים). מגדרים משתנה שלישי בשם `answer` ושים בתוכו את

הסכום של myVar1 ו-myVar2. ההדפסה נעשית כרגיל. שימוש לב שרווח גם נחשב לאות. אם לא מכניםים רווח באחת מחרוזות הטקסט בתוך המשתנים, לא יהיה רווח.

תרגיל:

צרו משתנה שיכיל את מחרוזת הטקסט:

"The student's and the teacher's motivations were in conflict"

פתרון:

```
let myVar = 'The student\'s and the teacher\'s motivations were in
conflict.';
console.log(myVar);
```

הסבר:

שימוש לב לשימוש ב-**escaping!** מה זה escaping? פשט שימוש בסימן \ על מנת להודיעו למנוע של ג'אווהסקריפט שהגרש הוא חלק מחרוזת הטקסט. ההשמה וההדפסה של המשתנה נעשות כרגיל.

תרגיל:

הכניסו את הערך JavaScript. המירו אותו לאותיות גדולות והדפיסו את התוצאה. המירו אותו לאותיות קטנות והדפיסו את התוצאה.

פתרון:

```
let myVar;
let answer;
myVar = 'JavaScript';
answer = myVar.toUpperCase();
console.log(answer);
answer = myVar.toLowerCase();
console.log(answer);
```

הסבר:

יצרים שני משתנים ריקים בשם myVar ו-answer. הראשון מכיל את מחרוזת הטקסט JavaScript. אחרי שמכניםים לתווך את הערך הזה, הוא מסוג טקסט ואפשר להשתמש בפעולתtoUpperCase(). את תוצאות הפעולה זו מכניםים ל-answer ומדפיסים. אחרי ההדפסה משתמשים בפעולתtoLowerCase() על מה שיש ב-myVar, מכניםים את התוצאה אל answer ומדפיסים.

פרק 3

מספרים

מספרים

בדיוק כמו שאפשר להכניס טקסט לטור משתנים, אפשר להכניס אליהם מספרים. למשל:

```
let myVar = 12;
console.log(myVar);
```

המספר 12 הוא ללא גרשים. הוא ממש נכנס כמו שהוא, כיון שהוא מספר. מספרים טהורים יכולים להכנס ללא גרשים. להזכירם, מחוץ לטקסט, עליה למדנו קודם, מוקפת בגרש או בגרשיים. מספרים לא מוקפים בגרש או בגרשיים.

אם תדפיסו את המספר כמו בדוגמה, תראו שיזדפס 12. כדי העין שביניכם ישימו לב שההדפסה בקונסולה נראית מעט שונה כשמדובר במספר ולא במחרוזת טקסט. ההבדל נוצר בגלל השוני בין סוג המידע של מחרוזת טקסט לבין סוג המידע של מספר.

אם מחברים בין מספרים אזי החיבור יעשה בבדיקה כפי שהייתם מצפים:

```
let foo = 12;
let bar = 10;
let answer = foo + bar;
console.log(answer);
```

אפשר לבצע פעולות אפילו בשלב ההשמה. למשל:

```
let foo = 2 + 4 + 5;
console.log(foo);
```

התשובה שתזדפס תהיה 11. 2 ועוד 4 ועוד 5. בדומה לחיבור, אפשר לעשות פעולות חישור באמצעות הסימן "-". למשל:

```
let foo = 2;
let bar = 8;
let answer = foo - bar;
console.log(answer);
```

שימוש לב שההתוצאה כאן היא שלילית. אין בעיה עם מספרים שליליים גם בהוצאה. למשל:

```
let foo = -12;
let bar = -10;
let answer = foo + bar;
console.log(answer);
```

כאן התוצאה תהיה `-22`. `-10` ועוד `-12`.

ואפשר גם לבצע כפל בעזרת הסימן `**`. למשל:

```
let foo = 2;
let bar = 8;
let answer = foo * bar;
console.log(answer);
```

התוצאה כאן תהיה `16`. `2` כפול `8`.

אפשר גם לבצע חילוק בעזרת הסימן `/`.

```
let foo = 1;
let bar = 2;
let answer = foo / bar;
console.log(answer);
```

התוצאה כאן תהיה `0.5`. ג'אווהסקריפט לא מפחד משברים עשרוניים, כמובן, ואפשר להגיד
לו גם שברים עשרוניים.

אפשר לעבוד גם עם חזקות. חזקות מסומנים בג'אווהסקריפט באמצעות `***`:

```
let foo = 10;
let bar = 2;
let answer = foo ** bar;
console.log(answer);
```

התוצאה כאן תהיה `100` כמובן. `10` בחזקת `2`.

בדומה לפעולות המוחדרות של מחרוזת טקסט שראיתם שאפשר להפעיל על משתנים מסווג מחרוזת טקסט, גם למשתנים מסווג מספר ישפעולות מיוחדות. למשל, פעולה המגבילה את המספר לאחר הנקודה העשונית. אם תחלקו 10 ב-3, תקבלו 3.3333333 עד דלא ידע. אפשר להעיף את הנקודות העשוניות. איך? באמצעות פעולה מיוחדת בשם `:Math.round()`

```
let foo = 10;
let bar = 3;
let answer = foo / bar;
let finalAnswer = Math.round(answer);
console.log(finalAnswer);
```

הבה ננתח את קטע הקוד הזה.
 בשורה הראשונה יוצרים משתנה בשם `foo` ומכוונים לו את המספר 10.
 בשורה השנייה יוצרים משתנה בשם `bar` ומכוונים לו את המספר 3.
 בשורה השלישית יוצרים משתנה בשם `answer`. מה הוא מכיל? `foo`/`bar`, שזה בעצם $10 \div 3$. מה התוצאה של התרגיל זהה? 3.3333333, שנמצאת כרגע במשתנה `answer`.
 בשורה הרביעית מפעילים את הפעולה `Math.round` על `answer` ומכוונים את התוצאה למשתנה `finalAnswer`. הפונקציה `round` מעגלת את המספר. למה? ל-3. אם תדפיסו את `finalAnswer` תקבלו 3.

הינה טבלה קצרה שמסכמת את כל הפעולות הבסיסיות שאפשר לעשות:

הטו שימושים בו כדי לעשות את הפעולה	סוג פעולה
+	חיבור
-	חיסור
*	כפל
/	חילוק
**	חזקה

מציאת השארית

אם אתם זוכרים מתפקיד בית הספר היסודי, יש דבר צזה שנקרא שארית. כמה זה שיש $10 \div 3$? ארבע? אחת ושארית שתיים. כמובן, החילוק מהמספרשלם שהוא קטן מהחלוקת. תשע חלקים שמונה זה אחת עם שארית אחת. תאמינו או לא, בתכנות יש עדנה לדברים שלומדים בכיתה

ד'. אפשר לחלק ולמצוא את השארית בעזרת סימן מיוחד – %. הסימן זהה נקרא על ידי המתכנתים "מודולו" (באנגלית modulus). אפשר לקרוא לו שארית:

```
let foo = 6;
let bar = 4;
let answer = foo % bar;
console.log(answer);
```

לקחיהם משתנה foo ומצביעים בתוכו את הערך 6. במשתנה bar מצביעים את הערך המספרי 4. שואלים מה השארית של 6 חלקי 4. התשובה כאן היא המספר 2.

פעולות המתמטיות שנלמדו עד כה – חיסור, חיבור, כפל, חילוק והעלאה בחזקה – נקבעות אופרטורים (באנגלית operators).

אפשר להציב את תוצאות האופרטורים ישירות בתחום המשתנה. למשל, אם רוצhim להציב בתחום משתנה את התוצאה של 4 כפול 2, אין צורך ליצור משתנה שיכיל 4, משתנה שיכיל 2 ומשתנה שיכיל את המכפלה של שניהם, כלומר משווה צזה:

```
let foo = 2;
let bar = 4;
let answer = foo * bar;
console.log(answer);
```

במקרהו, אפשר לכתוב משווה צזה:

```
let answer = 2 * 4;
console.log(answer);
```

זה די מובן אם זוכרים שבסופו של דבר, מאחורי כל משתנה עומד מידען, בין שמדובר במספר ובין שבתקופת.

אופרטורים מקוצרים

נניח שיש משתנה שרצים להוסיף לו רק ספרה אחת. אפשר להשתמש באופרטור מקוצר להוספה או להחסרה. האופרטור להוספה הוא **+** והוא נראה כך:

```
let answer = 4;
answer++;
console.log(answer);
```

מה יש פה? מגדירים משתנה בשם answer והערך שלו הוא 4. עם האופרטור **++** מוסיף לו 1. ערך המשתנה החדש הוא 5. באותו אופן כמו האופרטור **++** קיימ גם האופרטור **--** שמבצע את הפעולה הפוכה של חיסור:

```
let answer = 10;
answer--;
answer--;
answer--;
console.log(answer);
```

כאן למשל יוצרים משתנה ומציבים בתוכו את המספר 10. באמצעות האופרטור **--** מורידים ממנו 1. כיוון שהוצאות על התוצאה שלוש פעמים, המשתנה שווה ל-7. הבעה היא שזה מכוער... יש גם אופרטור קיצורי שיכל לבצע חיסור או להוסיף איזה מספר שרצים. כך, למשל, גם הקוד הזה ידפיס 7.

```
let answer = 10;
answer -= 3;
console.log(answer);
```

גם כאן יוצרים משתנה ומציבים בו 10. בעזרת האופרטור של החיסור המקוצר מורידים ממנו 3. התשובה היא 7.

הינה טבלה חילקית של האופרטורים המקביצים הנפוצים ביותר:

משמעות	אופרטור מקוצר
foo = foo + 1;	foo++
foo = foo - 1;	foo--
foo = foo + 10;	foo+=10;
foo = foo - 10;	foo-=10;

לסיום הפרק יש לציין תכונה חשובה של השפה – ג'אווהסקריפט היא שפה שלחנית מאוד. אם מנסים לחבר בין משתנה מסווג טקסט למשתנה מסווג מספר היא לא תעיף שגיאה אלא תמיר באופן אוטומטי את המספר לטקסט ותבצע חיבור. כך למשל:

```
let foo = 1;
let bar = '1';
let baz = foo + bar;
console.log(baz);
```

תיתן את התשובה המדהימה מחרוזת טקסט של 11. למה? כי baz הוא מסווג טקסט. אם אתם כבר מכירים שפת תכנות, זה השלב שבו אתם מתמלאים בזעם או בתדמה. אבל כאמור ג'אווהסקריפט היא שפה שלחנית ותנסה להגיע לפשרה אם מדובר בחיבור בין טקסט למספר. בחיבור בין חלק מסווג המידע האחרים, תתקבל שגיאה של **NaN**, שהוא ראשי תיבות של **Not a Number**.

זה נראה שונה לעין בלתי מיומנת, אבל ג'אווהסקריפט היא שפה שטוגי המשתנים בה הם **implicit** – כלומר המנווע של השפה מנסה לנחש אותם ולא ממהר לזרוק שגיאה כמו בשפות אחרות. כאמור, משתמש לא מיומן עלול להתבלבל, ולמתכוונים בשפות אחרות זה נראה כאוטי, אבל ברגע שמתרגלים – מדובר בתוכונה נוכה מאוד.

תרגיל:

צרו שלושה משתנים שיכילו את המספרים 2, 4 ו-6 והציגו את תוצאה החיבור שלהם.

פתרון:

```
let foo = 2;
let bar = 4;
let baz = 6;
let answer = foo + bar + baz;
console.log(answer);
```

הסבר:

יוצרים שלושה משתנים ושמיהם בתוכם מספרים באופן מכוון כפי שלמדנו. שלושת המספרים מחוברים והתוצאה נכנסת למשנה `answer`, שבתורו מודפס.

תרגיל:

צרו משתנה, הציבו בתוכו את המספר 12 והדפiso אותו. באותו משתנה הציבו מחרוזת טקסט של 12 והדפiso אותה.

פתרון:

```
let foo = 12;
console.log(foo);
foo = '12';
console.log(foo);
```

הסבר:

כאשר מציבים מספר במשנה, לא משתמשים בגרשיים. כאשר מציבים מחרוזת טקסט משתמשים בגרשיים. ההדפסה נעשית באותו אופן, אך כאמור, ברוב הקונסולות תראו הבדל בין שתי ההדפסות שנועד לסמן שהדפסה אחת היא מספר והאחרת היא טקסט.

חשוב: צריך לשים לב שסוג המידע של המשתנה המשתנה וכדי להימנע מלהציג באותו משתנה סוג מידע שונים בשלבים שונים של ריצת תוכנית. זה מתכוון לטעויות בהמשך.

תרגיל:

צרו משתנה והציבו בתוכו את המספר 100. הדפiso את השורש של המספר.

פתרונות:

```
let foo = 100;
let bar = 0.5;
let answer = foo ** bar;
console.log(answer);
```

הסבר:

מציבים 100 ו-0.5 בתוך משתנים. שורש, למי שלא זוכר מתמטיקה, הוא חזקת חצי. התשובה היא 100 בחזקת 0.5, ואני מתביחס עצמי על זה שהכנסתי תחכום במתמטיקה לתרגיל כאן.

תרגיל:

צרו משתנה שיכיל את השארית של 10 חלקו 3.

פתרונות:

```
let foo = 10 % 3;
console.log(foo);
```

הסבר:

על מנת לחסוך במשתנים מציבים בתוך המשתנה foo את תוצאות הביטוי $10 \% 3$. התוצאה היא 1.

תרגיל:

צרו משתנה, הכניסו אליו מספר ובאמצעות אופרטור מקוצר הגדילו את המספר בעוד 1.

פתרונות:

```
let foo = 10;  
foo++;  
console.log(foo);
```

או

```
let foo = 10;  
foo += 1;  
console.log(foo);
```

הסבר:

האופרטורים המקוצרים מאפשרים להוסיף 1 בקלות. יוצרים משתנה ומציבים בו את המספר 10. השתמשתם באופרטור המקוצר ++ להוספה 1 בדיעוק למשתנה זהה. אפשר להשתמש באופרטור המקוצר `=+` כדי להוסיף 1.

פרק 4

סוגי מידע פרימיטיביים נוספים

סוגי מידע פרימיטיביים נוספים

בפרקים הקודמים למדנו על מידע מסווג מחרוזת טקסט ומספר. סוג מידע אלו נקראים "סוגי מידע פרימיטיביים". כשאומרים שישו ג'אווה פרימיטיבי לא מתכוונים לכך שהוא לא אוכל בסכין ובמצלג אלא שהוא ייחידת מידע בסיסית ולא מתוחכמת שבאה עם השפה. חוץ ממספר וממחרוזת טקסט יש עוד כמה סוגים מידע כאלה.

بولיאני

סוג מידע בוליאני הוא סוג מידע שמכיל אחד משני ערכי, true או false, כלומראמת או שקר. כך מציבים אותו:

```
let foo = true;
console.log(foo);
```

שימוש לב שה-true, בדיקן כמו מספר, אינו מוקף בגרשיים. אם הוא היה מוקף בגרשיים הוא היה מידע מסווג מחרוזת טקסט. פעולה מיוחדת שיש לשוג מידע בוליאני היא המרת למחרוזת טקסט באמצעות הפעולה `(toString)`:

```
let foo = true;
console.log(foo);
let bar = foo.toString();
console.log(bar);
```

מה קורה פה? קודם כל יוצרים משתנה ומוכניסים לתוךו את הערך `true`. הערך הוא ערך בוליאני. ה-true מגיע ללא גרשימים כיון שהוא מילה שמורה. אם תדפיסו אותו, תראו שהקונסולה מראה אותו כ-true. מהרגע שהמשתנה זהה קיבל ערך בוליאני, הוא מסווג מידע בוליאני, ועל מידע בוליאני אפשר להשתמש בפעולות מיוחדות. אחת מהן היא `(toString)`, שגורמת לערך הבוליאני להפוך למחרוזת טקסט. השורה השלישית מכניסה את הערך של המשתנה הבוליאני אל המשתנה `bar` ואז מדפיסים אותו. כדי העין בוחינו שיש הבדל בקונסולה בין הדרישה הראשונה לשניה. הסיבה היא שבהדרישה הראשונה המשתנה הוא בוליאני ובהדרישה השנייה הוא מחרוזת טקסט.

בהמשך הספר אשוב למשתנים בוליאניים ואדון במצבים שבהם כדאי להשתמש בהם.

משתנה לא מוגדר

"לא מוגדר" (`undefined`) הוא הערך הראשון של כל משתנה עוד לפני ההגדירה שלו. אם מגדירים משתנה אז מדפיסים אותו, רואים בקונסולה "`undefined`":

```
let foo;
console.log(foo);
```

אפשר לאפס משתנה בעזרת המילה השמורה `undefined`:

```
let foo = false;
foo = undefined;
console.log(foo);
```

אין פעולות שאפשר להצמיד ל-`undefined`.

ריך

סוג מידע פרימיטיבי נוסף הוא "ריך" (null). כאמור, המשתנה לא מכיל דבר. שמו לב שלא מדובר ב-0 ולא במחרוזת ריקה, אלא بكلום. ריך. ההגדרה נעשית באמצעות המילה השמורה `null`:

```
let foo = null;
console.log(foo);
```

כאן ההדפסה תראה `null`. אפשר להפוך משתנה `null` בכל רגע נתון באמצעות המילה השמורה. כך הופכים משתנה בוליאני `null`:

```
let foo = false;
foo = null;
console.log(foo);
```

שימו לב: ההבדל בין `undefined` ל-`null` לא נראה כרגע ממשמעותי אך הוא ממשמעותי מאוד. `undefined` משמעותו משתנה שהוגדר אך לא אוטח בערך כלשהו. `null` משמעותו משתנה שהוגדר ואוטח `null`. כדי לזכור שמדובר בשני סוג מידע שונים לחלווטין. המידע הזה יהיה חשוב בהמשך הדרכך. כדאי לציין שיש כאן שוחשיים שמדובר בטעות בעיצוב השפה וש-`null` לא אמור להתקיים.

Symbol

מדובר בסוג חדש של מידע פרימיטיבי שנכנס לשפת JavaScript בשנת 2015 (ES2015). **Symbol** מאפשר ליצור משתנה בעל ערך ייחודי לחלווטין. הערך זהה הוא לא מחרוזת טקסט, לא מספר ולא שהוא אחר:

```
let foo = Symbol();
let bar = Symbol();
console.log(foo);
console.log(bar);
```

במקרה הזה, `foo` ו-`bar` הם משתנים שקיבלו לכארה אותו ערך, אבל הם שונים לחלווטין. (`Symbol` נותן למשתנה ערך ייחודי שאפשר להשתמש בו בהמשך. במקרה הזה כל הסיפור נשמע מאד ערטילאי, אבל אני מבטיח שהוא יתבהר בהמשך. מה שכן – מדובר בסוג מידע פרימיטיבי שאינו שונה במשמעותו מכל סוג מידע שדיברנו עליו עד כה.)

שימוש לב: הוא סוג מידע שנכнес רק בנסיבות האחרונות של ג'אווהסקריפט ושימושו כאשר רוצים ליצור מזהה ייחודי. חשוב להכיר אותו.

מציאת הסוג של המשתנה

בכל רגע נתון אפשר למצוא את סוג המשתנה באמצעות האופרטור `typeof`. בדוגמה לאופרטורים המתאימים לסוג המידע מסוים, גם `typeof` הוא אופרטור, אבל אופרטור שעבוד על כל סוגי המידע ומחזיר מחרוזת טקסט המציג את סוג המידע של המשתנה:

```
let foo = 'Hello World';
let bar = typeof foo;
console.log(bar);
```

בקוד שלעיל נוצר משתנה בשם `foo` והוצבה בו מחרוזת הטקסט "Hello World". מהרגע זהה, `-foo` יש סוג מידע טקסט. באמצעות האופרטור `typeof`, המשתנה `bar` מכיל את המידע על סוג המידע של `foo`. אם תדפיסו אותו תראו `string`.
לעתים `typeof` עלול להטעות וудיף להשתמש בו אך ורק לסוגי מידע פרימיטיביים.

תרגיל:

צרו משתנה בוליאני והכניסו לו את הערך `false`. הדפיסו אותו, המירו אותו למחרוזת טקסט והדפיסו אותו שוב.

פתרון:

```
let foo = false;
console.log(foo);
let bar = foo.toString();
console.log(bar);
```

הסבר:

המשתנה הבוליאני `foo` נוצר עם הערך `false` ללא גרשים. אם הייתם יוצרים אותו עם גרשים היה נוצר משתנה של מחרוזת טקסט. המשתנה הבוליאני יכול להפעיל על עצמו פעולה מיוחדת של `()` שמיירה את הערך שלו למחרוזת טקסט. מחרוזת הטקסט זהו כמובן המשתנה אחר בשם `bar`, שהוא כמובן כבר מחרוזת טקסט לכל דבר ועניין. בהדפסה השנייה הוא מודפס כמחרוזת טקסט.

תרגיל:

צרו משתנה, הכניסו לו ערך בוליאני כלשהו והפכו אותו ללא מוגדר.

פתרון:

```
let foo = true;
```

```
foo = undefined;  
console.log(foo);
```

הסביר:

יצירת הערך הבוליאני נעשית באמצעות המילה השמורה `true`, שיצרת משתנה מסוג בוליאני שלו ערך בוליאני `true`. לאחר מכן, השמה של המילה השמורה `undefined` הופכת את המשתנה ללא מוגדר, ואם תנסה להדפיסו תקבלו `undefined`.

תרגיל:

צרו משתנה מסוג undefined והמיירו אותו למשתנה שאינו בו ערך.

פתרונות:

```
let foo;  
console.log(foo);  
foo = null;  
console.log(foo);
```

הסבר:

כשיצרים משתנה ולא מוכניסים לו ערך, הוא כבר מסוג undefined. כשמוכניסים לו ערך null באמצעות המילה השמורה null הוא הופך למוגדר אך הוא חסר ערך. שימוש לב שהמילה null היא מילה שומרה שאינה מוקפת בגרשיים. אם היא הייתה מוקפת בגרשיים היינו מקבלים מחזרצת טקסט שערכה הוא null.

תרגילים:

צרו משתנה `foo` והכניסו לו מחרוזת טקסט. הדפיסו את ה-`typeof` של מחרוזת הטקסט בקונסולה. לאחר מכן הכניסו למשנה מספר, וגם כאן הדפיסו את ה-`typeof` כדי לבדוק את סוג המידע של המשתנה `foo`. עשו זאת עם שישה סוגי מידע שונים.

פתרונות:

```
let foo;
let bar = typeof foo;
console.log(bar);
foo = 1;
bar = typeof foo;
console.log(bar);
foo = '1';
bar = typeof foo;
console.log(bar);
foo = true;
bar = typeof foo;
console.log(bar);
foo = Symbol();
bar = typeof foo;
console.log(bar);
foo = null;
bar = typeof foo;
console.log(bar);
```

הסבר:

בתחילת הקוד יוצרים משתנה `foo` ובו דיקרים אותו באמצעות `typeof` שערך נכנס ל-`bar`. אפשר לראות שבהתחלת `foo` הוא `undefined`. כמשמעותם לתוכו מספר, שונה מהמספר בו הוא `number` וכמשמעותם לתוכו מחרוזת טקסט, שונה ממה שבסביבו המספר גרשים, הוא סוג `string`. כמשמעותם ערך בוליאני, שהוא המילה השמורה `true`, הוא סוג `boolean`, וכמשמעותם `Symbol` הוא הופך לסוג `symbol`. לבסוף מכניסים את הערך `null`. ה-`typeof` שלו הוא `object` מסיבות היסטוריות שלא נכנס אליו פה.

הערות

ברוב המקרים רוצים לכתוב הערות בקוד, טקסט שיסביר כל מיני דברים על הקוד בלי שיירונדר. למה צריך את זה? לפחות כדי לכתוב הסברים לזמן מאוחר יותר, לעתים עבור מתכנים אחרים או לעצמכם ולפעמים לצרכים אחרים.

יש שני סוגי הערות בג'אווהסקריפט. אם רוצים הערה של שורה אחת, אפשר להשתמש בשני התווים //:

```
// let a = 5;
console.log(a);
```

כאן למשל התוצאה תהיה undefined, כי ההגדירה של a נמצאת בהערה. מקובל בהערות לשמר על רוח בין שני תווים ההערה // להערה עצמה, אך אין חובה לעשות זאת.

לעתים רוצים לכתוב הערה בכמה שורות. לפיכך משתמשים בתווים /* */ ו-/*/. בתחילת גוף הערה כתבים */ ובסוף /*:

```
/*
let a = 10;
console.log(a);
*/
```

במקרה הזה דבר לא יודפס כי גם הגדרת המשתנה וגם ההפוסה שלו נמצאות בהערות.

בהמשך משתמש בהערות על מנת להציג את הערכים השונים. כך למשל אם ארצה לציין שבשלב מסוים משתנה שווה לערך כלשהו, אكتب את זה בהערה במקום לכתוב console.log(). למשל:

```
let foo = 10;
foo++; // 11
```

כאן נוצר משתנה foo והוצב בו הערך המספרי 10. באמצעות האופרטור המוקוצר ++, שכבר למדנו עליון, נוסף 1 למשתנה זהה. על מנת לציין את הערך החדש נוספה הערה.

תרגיל:

בדומה לתרגיל הקודם, צרו משתנה ובאמצעות **typeof** שנו את סוג המידע שלו שש פעמים לשישה סוגי מידע שונים. כתבו בהערות את סוג המידע

פתרונות:

```
let foo;  
let bar = typeof foo; // undefined.  
foo = 1;  
bar = typeof foo; // number.  
foo = '1';  
bar = typeof foo; // string  
foo = true;  
bar = typeof foo; // boolean  
foo = Symbol();  
bar = typeof foo; // Symbol  
foo = null;  
bar = typeof foo; // object
```

הסבר:

כל מה שמיין **ל-//** נחשב להערה. כך קל מאד להבין מה **bar** מכיל.

פרק 5

בחרת זרימה - מושפי תנאי

בקורת זרימה – משפטי תנאי

לפעמים רוצים שחלק מסוים בקוד יפעל בהתאם למשתנה, למשל שה קונסולה תדפיס משהו אם המשתנה בעל ערך מסוים. כך למשל אם יש משתנה שהוא מספר, אפשר לבדוק אם הוא מספר מסוים ולעשות משהו.

למשל, הנה נניח משתנה `foo` מסוים. אם הוא שווה ל-5, יודפס בקונסולה "This is five". איך עושים את זה?

```
if (foo === 5) {
    console.log('This is five');
}
```

משפט התנאי `if` מאפשר לשאל שאלת, במקרה זה אם `foo` שווה ל-5. סימן השווון הוא `==` והוא בודק אם מדובר במספר המבוקש, במקרה הזה 5. אם התנאי נכון כל מה שקרה בסוגרים المسؤولים מתרחש. אם לא, לא קורה כלום.

שימוש לב: `==` נקרא אופרטור. כן, בדיק כמו האופרטורים של החיבור, החיסור, הכפל ודומיהם, שלמדנו בפרק המספרים. האופרטור הזה הוא אופרטור של השוואה, ובניגוד לאופרטור נומרי (של מספר) הוא מחזיר ערך בוליאני. ככל-mdנו עליו הוא הערך טריליאי מאד. בעצם הוא קצת יותר הגיוני, אבל רק קצת. בקרוב הוא יחקור לעומק. בדוגמה שלhallן, אם מדובר במספר מסוים אז בקונסולה יודפס "זה 5", ואם לא, בקונסולה יודפס "זה לא 5". אם פה זה עושים את זה בנסיבות, באמצעות המילה השמורה `else`:

```
if (foo === 5) {
    console.log('This is five');
} else {
    console.log('This is NOT five');
}
```

באמצעות האופרטור ההשוואתי `==` בודקים אם `foo` שווה ל-5. אם כן, מתרחש מה שכתוב בסוגרים المسؤولים מיד אחרי ה-`if`. אם לא, מתרחש מה שכתוב בסוגרים المسؤولים אחרי ה-`else`. כמו שאפשר להשוות מספרים, אפשר להשוות גם מחרוזות טקסט. למשל:

```
let foo = 'five';
if (foo === 'five') {
    console.log('This is five');
} else {
    console.log('This is NOT five');
}
```

באמצעות האופרטור ההשוואתי `==` בודקים אם המשתנה `foo` שווה למחרוזת הטקסט `five`.

אם כן – הקוד שיש בתחום הסוגרים המסתולסים הראשונים יופעל והקונסולה תקבל "This is five". אם לא – רק הקוד שבסוגרים המסתולסים לאחר המילה else יופעל והקונסולה תקבל "This is NOT five".

אפשר ליצור משפטי תנאי שבודקים כמה תנאים במקביל. למשל, אם המספר הוא 5 תדפיס הקונסולה שהמספר הוא 5. אם המספר הוא 6 תדפיס הקונסולה שהמספר הוא 6, ואם הוא לא 5 ולא 6 היא תדפיס שהוא לא זה ולא זה. איך עושים את זה? באמצעות שילוב של else-if:

```
let foo = 5;
if (foo === 5) {
    console.log('This is 5');
} else if (foo === 6) {
    console.log('This is 6');
} else {
    console.log('This is not 5 or 6');
}
```

כרגע, משפט התנאי if בודק אם foo שווה ל-5. אם כן, קטע הקוד שבתוך הסוגרים המסורסים הראשונים יופעל. אבל כאן יש גם if עם עוד תנאי, שבודק אם foo שווה ל-6. בסופו של דבר יש תנאי שתופס את הכל. אפשר לשלב כמה if else שורצים, למשל כמו בקוד הבא:

```
let motherNumber = 1;
if (motherNumber === 1) {
    console.log('Sarah');
} else if (motherNumber === 2) {
    console.log('Leah');
} else if (motherNumber === 3) {
    console.log('Rachel');
} else if (motherNumber === 4) {
    console.log('Rivka');
} else {
    console.log('Not 1-4 number');
}
```

כאן מקבלים מספר מ-1 עד 4 ומדפיסים בהתאם בקונסולה את השם של אחת האימהות מהתנ"ר. שימו לב שיש תנאי if מרובים בקוד זהה, שבודקים את המספר שוב ושוב, בכל פעם נגד תנאי אחר. אם המספר הוא לא 1, 2, 3 או 4, יופעל ה-else האחרון.

חשוב לציין שם תוסיפו סתם else באמצע, לעולם לא הגיעו ל-if else שטוף עחריו.

עוד משהו חשוב לציין הוא שצריך להיזהר מהשימוש בתוך משפט תנאי. ג'אווהסקריפט היא שלחנית מדי, ואם כתבתו `u=x` במקום `u==x` הקוד שלכם יעבד ולא יזרוק שגיאה – זו הסיבה שבօפרטורים השוואתיים צריך לשים לב היטב מה כתבים ולוולם לא כתוב `=` אחד בלבד.

OPERATORS השוואתיים נוספים

כמו `==` שבודק השווותה טהורה, יש אופרטורים השוואתיים נוספים, למשל `!=` (סימן הקיריה המשמאלי לשני סימני השווה) שבודק אי-שווון ויפעל רק אם המשתנה לא שווה. למשל:

```
let foo = 4;
if (foo != 1) {
    console.log('This will work, foo is not 1')
};
```

האופרטור `!=` בודק אם `foo` אינו שווה ל-1. במקרה זה הוא שווה ל-4, וקטע הקוד בתוך הסוגרים المسؤولים יפעל. אושר גדול! הינה עוד דוגמה:

```
let foo = 'not one';
if (foo != 'one') {
    console.log('This will work, foo is not one');
};
```

כאן בודקים מחרוזת טקסט. האם `foo` שונה? במקרה זה כן, ולפיכך הקטע שבתוך הסוגרים المسؤولים יופעל.

יש גם אופרטורים שבודקים גדול/קטן מ-. כך למשל אפשר לבדוק אם המשתנה שלנו גדול או קטן ממספר מסוים:

```
let foo = 10;
if (foo > 1) {
    console.log('Great than 1');
} else {
    console.log('Less than 1');
};
```

במשפט התנאי בודקים אם `foo` גדול מ-1 באמצעות אופרטור אי-השוון `>`, ממש כמו בתרגילי חשבון של כיתה א'. כיוון שבמקרה הזה `foo` שווה ל-10 ו-10 גדול מ-1, המשפט שבתוך הסוגרים المسؤولים יפעל.

מה לפि דעתכם יודפו בקונסולה אם תרצו את הקוד הבא?

```
let foo = 5;
if (foo > 5) {
    console.log('Greater than 5');
} else {
    console.log('Less than 5');
};
```

התשובה היא "Less than 5". מדוע? משפט התנאי בודק אם foo גדול מ-5 ואם כן מדפיס את "5". אם לא, יודפס "Less than 5". כיוון ש-foo הוגדר כשווה ל-5, 5 אינו גדול מ-5 ולפיכך התנאי לא מתקין.

air פותרים את העניין? אפשר להוסיף תנאי נוסף בעזרת if else:

```
let foo = 5;
if (foo > 5) {
    console.log('Greater than 5');
} else if (foo === 5) {
    console.log('Equal to 5');
} else {
    console.log('Less than 5');
};
```

אפשר גם להשתמש באופרטור נוסף שמשמעו גדול או שווה:

```
let foo = 5;
if (foo >= 5) {
    console.log('Bigger or equal to 5');
} else {
    console.log('Less than 5');
};
```

can אפשר להשתמש באופרטור $\geq$ שמשמעו גדול מ- או שווה ל-. במקרה זה גדול מ-5 או שווה לו, וכיוון ש-foo שווה ל-5 התנאי מתממש.

כמו שיש אופרטור גדול או שווה, יש גם אופרטור קטן או שווה. הינה דוגמה:

```
let foo = -10;
if (foo <= 5) {
    console.log('Smaller or equal to 5');
} else {
    console.log('Greater than 5');
};
```

משפט התנאי בודק אם `foo` קטן מ-5 או שווה לו. במקרה זה, כיוון `sh-foo` שווה ל-10-, התנאי מתממש, ועל הקונסולה תראו "Smaller or equal to 5" בתשואתית.

הבה נבחן את כל האופרטורים ההשוואתיים שהכרתם:

תפקיד	שם האופרטור ההשוואתי
שווין	<code>==</code>
אי-שווין	<code>!=</code>
גדול מ-	<code>></code>
קטן מ-	<code><</code>
גדול מ- או שווה ל-	<code>>=</code>
קטן מ- או שווה ל-	<code><=</code>

הסבר מאחוריו הקלעים בנוגע לאופרטורים השוואתיים:
האופרטורים ההשוואתיים בעצם מתרגםים את הביטוי שמעבירים להם לערך בוליאני, כלומר אמת או שקר. למשל:

```
let foo = 4;
foo === 4; // true
```

זאת אומרת שכמו שהאופרטור הנטומי מוסיף או משנה מספר, האופרטור השוואתי מוחזיר תמיד `true` או `false`, וזאת בלי קשר למשפט תנאי, אפילו אם סתם זורקים מספרים. **למשל:**

```
2 === 2; // true
2 !== 2; // false
2 > 2; // false
2 <= 2; // true
```

אפשר להציג את התוצאות של האופרטור השוואתי אל תוך משתנה, למשל אם כותבים את הקוד הבא:

```
let foo = 4 === 4;
console.log(foo);
```

אפשר לראות בקונסולה שהיא `true`. משפט התנאי לא מתענין באופרטורים, במשתנים או בקשר אחר. בסופו של דבר, משפט התנאי מתענין אם מעבירים לו `true` או `false`. כך **למשל:**

```
if (true) {
    console.log('Will always work');
} else {
    console.log('Will NEVER work');
}
```

בסופו של דבר, כל משפט תנאי בודק אם יש לו `true` או `false`. אפשר ליצור את ה-`true/false` הללו באמצעות משתנה בוליאני או אופרטור השוואתי או אפילו לכתוב `true` כמו בדוגמה לעיל. או `false`. נשמע מוזר, אני יודע, אבל זה חשוב מאוד להבין של משפט התנאי. בגודל, `if` ו- `else` קובעים את זרימת הקוד באמצעות משתנים בוליאניים.

אופרטורים לוגיים

האופרטורים הלוגיים מרחיבים את האופרטורים ומאפשרים ליצור תנאים מורכבים יותר. למשל, אם תרצה שתנאי מסוים יתמשח אם מספר מסוים יהיה גדול מ-10 או קטן מ-0. אין עושים את זה? באמצעות האופרטור הלוגי "או" שנכתב כ-|||. כך לדוגמה:

```
if (foo > 10 || foo < 0) {
    console.log('This number is larger than 10 OR less than 0')
} else {
    console.log('This number is between 0 to 10.');
}
```

בתוך הסוגרים העגולים יש שני תנאים עם אופרטורים של השוואה, וביניהם האופרטור הלוגי ||| שמשמעותו "או" – או זה או זה.

הבה נדגים זאת שוב במחuzeות טקסט. נניח שתרצה לבדוק אם משתנה מסוים שווה למחuzeות הטקסט "Sunday" או "sunday". איך עושים את זה? ממש בפשטות. צריים שאחד משני התנאים האלה יתמשח:

```
foo === 'sunday';
או:
foo === 'Sunday';
```

ممמשים את ה"או" באמצעות אופרטור לוגי של "או", ש כאמור נכתב |||. הינה, ממש ככה:

```
if (foo === 'sunday' || foo === 'Sunday') {
    console.log('Yay! Sunday')
} else {
    console.log('not Sunday');
}
```

אפשר גם לשלב מספר רב של תנאים. לדוגמה:

```
if (foo === 'sunday' || foo === 'Sunday' || foo === 1 || foo === true)
{
    console.log('Yay! Sunday')
} else {
    console.log('not Sunday');
}
```

כאן לדוגמה נראהות שהתנאי יתמשח אם foo יהיה שווה ל-sunday או ל-Sunday או ל-1 או ל-true.

מה קורה מאחורי הקלעים? האופרטור הלוגי יחזיר true אם אחד התנאים מתמשח, תוך שהוא מתעלם מכל השאר. כזכור, if עובד רק עם true או false וזה מה שהאופרטור הלוגי מחזיר לנו.

כדי לשים לב שההשוואה היא משماה לימין. אם התנאי הראשון מתממש, אין בדיקה של התנאי השני.

אופרטור לוגי נוסף הוא האופרטור "גם", שבו אפשר לקבוע שני תנאים יתמלאו יחד. אם אחד מהם לא מתמלא, האופרטור הלוגי יחזיר false ומשפט ה-if לא יתקיים. האופרטור הלוגי "גם" כתוב כך: `&&`. איך כתבים אותו בפועל? הנה נסתכל על הדוגמה הבאה:

```
if (foo === 1 && bar === 1) {
    console.log('foo is 1 and bar is 1');
} else {
    console.log('bar is not one OR foo is not one');
}
```

יש כאן שני משפטי תנאי עם אופרטורים השוואתיים כמו שאנו מכירים וביניהם, כמו דבוק, מחבר האופרטור הלוגי `&&` שמשמעותו "גם", כלומר גם זה וגם זה. שני התנאים חיברים להתמלא על מנת שמשפט התנאי יחזיר true ויתממש. אם רק אחד מהם לא יהיה נכון, האופרטור הלוגי יחזיר false והתנאי ייכשל.

אפשר לשלב בין התנאים באמצעות סוגרים, ממש כמו במקרים אחרות מתמטיות שלומדים בבית הספר. כך למשל כתבים משפט שבו בודקים אם foo או bar שוים ל-1 וגם baz שווה ל-1:

```
if ((foo === 1 || bar === 1) && baz === 1) {
    console.log('foo is 1 OR bar is 1 AND baz is one');
} else {
    console.log('bar is not one AND foo is not one OR baz is not one');
}
```

שימוש לב שבתוך הסוגרים העגולים הראשונים יש אופרטור לוגי של "או", שיחזיר true אם אחד מהם נכון. בשלב הראשון של הרינדור, המנוע יבצע את הבדיקה של:

```
(foo === 1 || bar === 1)
```

הוא יפרש אותו כ-`true` או כ-`false`, אז ימשיך לשלב השני:

```
(true && baz === 1)
```

אם גם baz יהיה שווה ל-1, התנאי יתממש. אפשר להתרעע כמה שיותר עם סוגרים, למשל:

```
if ((foo === 1 || bar === 1) && (baz === 1 || baq === 1)) {
    console.log('foo is 1 OR bar is 1 AND baz is 1 or baq is 1');
} else {
    console.log('bar is not one AND foo is not one OR baz is not one
AND baq is not one');
```

כאן התנאי יתממש רק אם foo או bar הם 1, וגם אם baz או baq הם 1.

בדרך כלל, אם יש תנאים מורכבים כאלה, סימן שימושה לא בסדר בקווים. קוד אמור להיות קרייא, ואף על פי שמשפט תנאי שיש בו מורכבות כזו הוא אפשרי, לא בטוח שמדובר בנוהג נכון.

אופרטור שלילי

אופרטור לוגי נוסף ושימושו מאד הוא אופרטור **לוגי שלילי**. האופרטור זהה קצת קשה להבנה, אך יש לו חשיבות רבה ושווא להשיקיע זמן בהבנתו. בגדול, האופרטור הלוגי הזה לוקח כל ערך בוליאני והופך אותו. למשל:

```
!true
```

יהיה בעצם `false`. אפשר להשתמש בו במשפט תנאי כדי לומר ההפך. כך למשל אם יש אופרטור השוואתי שבודק אם `foo` שווה ל-1, אפשר להפוך אותו והוא יבדוק אם `foo` שונה מ-1. כך זה קורה:

```
if (!(foo === 1)) {
    console.log('I am NOT 1');
} else {
    console.log('I am 1 actually');
}
```

הוא שימושי במיוחד להפוך תנאים, ורוב המתכנים משתמשים באופרטור זהה על מנת להפוך תנאים מורכבים. כך למשל אם יש תנאי ובו אופרטור השוואתי שבודק אם משתנה גדול מ-10, אפשר להפוך אותו כדי לבדוק אם המשתנה קטן מ-10 באמצעות האופרטור `!`. הנה דוגמה:

```
let foo = 5;
if (!(foo > 10)) {
    console.log('foo is SMALLER than 10');
} else {
    console.log('foo is greater than 10');
}
```

אמנם יש שפות שימושיות שמשריצות שימוש בתנאי שלילי, אבל הפיכת תנאים נחשבת מנהג פסול מאד ולא הייתה ממליצה להשתמש בה. כדאי לדעת את זה על מנת להבין את פעילות האופרטור `!` שבסתופו של דבר ממיר `false` ל-`true`, אבל מומלץ מאוד לכתוב את התנאים כמו שצריך. למה כן משתמשים באופרטור זהה? הוא שימושי מאד לבדיקה אם משתנה מסוים הוא "ריק" ("empty") ולמנוע `else` מיותר. כשתצברו ניסיון בתכנות, תגלו שהמון פעמים צריך לבדוק אם משתנה מסוים הוא "ריק", וב"ריק" אני מתכוון ל:

```
let foo = '';
let foo = 0;
let foo = null;
let foo;
```

כלומר מחוץ ריקה, 0, `null` או אפילו משתנה שלא הוצב בו ערך. כל הערכים הללו ניתנים לבחינה בבת אחת בעזרת האופרטור `!`:

```
let foo; // can be null, '', 0 or false.
if (!foo) {
    console.log('foo has no value, null, 0, or empty string');
} else {
```

```
    console.log('foo has value');  
}
```

כל הערךים האלה לבסוף מומרים ל-`true` על ידי האופרטור הלוגי ! ואז משפט התנאי עובד. בדרך כלל רואים את האופרטור הלוגי בשימושים כאלה.

לסיכום, יש שלושה אופרטורים לוגיים:

סימן	שם האופרטור
<code> </code>	או
<code>&&</code>	גם
<code>!</code>	אופרטור שלילי

אופרטור תנאי

אופרטור תנאי, "if מוקוצר" או **ternary operator** הוא האופרטור המשמעותי האחרון שתלמדו. בגדול, הוא מאפשר להכניס ערכים למשתנים לפי תנאים מסוימים. כך למשל אם רוצים שהמשתנה `bar` יהיה שווה ל-9 אך ורק אם המשתנה `foo` שווה ל-10. אם המשתנה `foo` לא שווה ל-10, אז המשתנה `bar` יהיה שווה ל-0. אפשר לעשות את זה במשפט תנאי סטנדרטי:

```
if (foo === 10) {
    bar = 9;
} else {
    bar = 0;
}
```

אבל אפשר במקרים האלו, שבهم מבצעים הצבת ערך, לבצע את הפעולה שלעיל בעזרת משפט תנאי מוקוצר:

```
bar = foo === 10 ? 9 : 0;
```

עכשו הסבירו: משפט תנאי מוקוצר מתחילה בשם של המשתנה, סימן שווין ואז תנאי עם סימן שאלה. מיד אחריו סימן השאלה מופיע מה שנכנס לתוכה המשתנה אם התנאי מחזיר `true`, ואז קודתיים ומה שנכנס לתוכה המשתנה אם התנאי מחזיר `false`.

הבה נמשיך לדוגמה נוספת – אם רוצים לקבוע שיוצגו בקונסולה ההודעות "מותר לשתו אלכוהול" או "אסור לשתו אלכוהול" בהתאם לגיל, כך עושים את זה עם משפט תנאי מוקוצר:

```
let age = 18;
message = age >= 18 ? 'Drink!' : 'No drink for you!';
console.log(message); // Drink!
```

יש המשתנה בשם `message` שמקבל ערך באמצעות התנאי המוקוצר. התנאי הוא שהמשתנה `age` יהיה גדול מ-18 או שווה לו. אם כן, התנאי המוקוצר יחזיר ל-`message` את מחזורת ".Drink". אם לא, הוא יחזיר ל-`message` את מחזורת הטקסט ".No drink for you".

אופרטורים המשווים ערכיהם

יש סוג נוסף של אופרטורים שימושיים בהם פחות ואני באופן אישי לא משתמש בהם בכלל. עבור עליהם בקצרה כיון שהם מופיעים לא מעט פעמים, אבל השימוש בהם נחשב למנהג פסול.

נניח שיש את שני המשתנים הבאים:

```
let foo = 1;
let bar = '1';
```

האם הם שווים? אם עברתם על סוג מיידע, אז אתם יודעים שלא. המשתנה הראשון, `foo`, שווה למספר 1. המשתנה השני, `bar`, שווה למחרוזת הטקסט 1. על אף שהערך הוא כביכול אותו ערך, יש הבדל משמעותי בין מספר למחרוזת טקסט. למשל:

```
let foo = 1;
let bar = '1';
let answer;
answer = foo + foo; // 2
answer = bar + bar; // '11'
```

המשתנה `foo` שווה למספר 1, המשתנה `bar` שווה למחרוזת הטקסט 1. אם מוחברים שני מספרים שהם 1, התשובה היא 2. אם מוחברים שתי מחרוזות טקסט של 1, ג'אווהסקריפט מחבר את מחרוזות הטקסט ואז 1 ועוד 1 שווה ל-11. אבל כיון שאתה מתכווני ג'אווהסקריפט מנוסים, אתם כבר יודעים שהוא נכון רק אם ה-1 הוא מחרוזת טקסט.

כשאתם חמושים בתזכורת זו על מבני נתונים, עולה השאלה אם התנאי הזה יתממש:

```
let foo = 1;
let bar = '1';
if (foo === bar) {
  console.log('foo is equal to bar');
}
```

התשובה היא שההתנאי הזה לא יתמש, אף על פי שבשני המשתנים, `foo`-ו-`bar`, יש את הערך 1. משתנה אחד הוא מספר והآخر הוא מסוג מחרוזת טקסט, ולפיכך הם שונים. אם רוצים להשוות את הערכים ולא את המספר, אפשר להשתמש באופרטורים השוואתיים שאינם משווים את סוג המידע אלא את הערך בלבד, כמו האופרטור ההשוואתי הוא `==` (שני סימני שווה ולא שלושה) או `!=` (במקום `==!`). כך למשל:

```
let foo = 1;
let bar = '1';
if (foo == bar) {
  console.log('value in foo is equal to value in bar'); // Will work.
}
```

התנאי שליל כן יתממש, כיוון שהאופרטור ההשוואתי **==** (להבדיל מ-**====**) מבצע את המarra של סוג המידע ואז מבצע את ההשוואה – שווי בין ערכים ולא בין סוג מידע.

מדובר בפרקטייה שנחשבת היום מאד לא מקובלת. נהוג להשווות גם בין סוג מידע ולא רק בין ערכים. זה נועד למונע בלבול והתאמות כושלות של תנאים. השתמשו תמיד בהשוואה של סוג. אבל לעיתים אפשר למצוא קודים שימושיים בהשוואה של ערכים בלבד. הטבלה הבאה מציגה את האופרטורים המשווים ערכים בלבד לעומת המשווים גם את סוג המידע:

אופרטור השוואתי של ערכים בלבד	אופרטור השוואתי
==	====
!=	!=

— **Falsy**-**Truthy**. איך בדיק נעשה התרגום הזה? בשביל זה צריך להכיר את המונחים **Falsy** ו-**Truthy**. **Falsy** מואמת ושהקרי. כאשר ממירם משתנה לסוג מידע בוליאני, בודקים אם הוא הוא `0`, `false`, `null`, `""`, `undefined` ו-`NaN`.

כל מה שהוא **Truthy** מתרגם ל-`true`, כל מה שהוא **Falsy** מתרגם ל-`false`, בהמרה למשתנה בוליאני. וכך, שימושים בהמרות בוליאניות בהשוואה, כמו בדוגמה שלעיל, נתקלים בבעיה.

על מנת להדגים עד כמה זה בעייתי, שימו לב לקוד הבא:

```
console.log(0 == '') // true
```

למה זה ככה? כי מחרוזת ריקה מתרגם ל-`false` ו-`0` גם הוא מתרגם ל-`false`. זוכרים שנייהם **Falsy**? אם כך, שניהם `false` ועוד נעשית ההשוואה, וזה עלול להיות בעייתי. חשבו על מערכת שמקבלת קלט מספרי ועשה איתו דברים. אם נעשתה טעות ונשלח קלט ריק, אז משתמשים בהשוואה רגילה, תהיה תקלה המערכת. היא תקבל קלט ריק ותחשוב שהוא אפס, וההתנהגות בהתאם.

זו הסיבה שבגללה כדאי לעשות הכל ולהשתמש בהשוואה מדוקית של סוג מידע ולא של ערכים בלבד. תראו הרבה דוגמאות של אופרטור השוואה בין ערכים בראשת (לא בסוף הזה); השתדלן מאוד לכתוב נכון – מהניסיונות שלי זה רק יועיל לכם.

תרגיל:

צרו משפט תנאי שמתרכש אם המספר foo שווה ל-10.

פתרונות:

```
if (foo === 10) {
    console.log('This is ten');
}
```

הסביר:

המילה השמורה if בודקת את המשפט שיש בתוך הסוגרים העגולים. אם הוא נכון, החלק בתוך הסוגרים הממולאים ירוץ. אם לא אז לא. בתוך הסוגרים יש אופרטור לוגי מסוג שווון שבודק אם המשתנה הוא 10. קטע הקוד הזה, למשל, ידפיס את המשתנה:

```
let foo = 10;
if (foo === 10) {
    console.log('This is ten');
}
```

קטע הקוד זהה, לעומת זאת, לא ידפיס אותו:

```
let foo = 9;
if (foo === 10) {
    console.log('This is ten');
}
```

למה? כי 10 הוא לא 9.

תרגיל:

כתבו קוד שבודק את המשתנה `foo`. אם הוא שווה למחוזת הטקסט "`I am correct`" או "`He is NOT correct`" והקונסולה תדפיס "He is correct" ואם לא, הקונסולה תדפיס "He is NOT correct"

פתרונות:

```
let foo = 'I am correct';
if (foo === 'I am correct') {
    console.log('He is correct');
} else {
    console.log('He is NOT correct');
}
```

הסביר:

מגדירים את המשתנה `foo`, ובאמצעות משפט תנאי והאופרטור ההשוואתי `==` בודקים אם המשתנה שווה ל-"`I am correct`". אם כן, קטע הקוד בתוך הסוגרים المسؤولים הראשונים, כלומר זה:

```
{
    console.log('He is correct');
}
```

יעול. אם לא, קטע הקוד בתוך הסוגרים المسؤولים מיד לאחר ה-`else`, כלומר זה:

```
{
    console.log('He is NOT correct');
}
```

יעול.

תרגיל:

כתבו קטע קוד שמקבל מספר מ-1 עד 7 ומדפיס את היום בשבוע בקונסולה. אם המספר הוא לא בין 1 ל-7, תודפס בקונסולה הודעה שגיאה.

פתרון:

```
let day = 1;
if (day === 1) {
    console.log('Sunday');
} else if (day === 2) {
    console.log('Monday');
} else if (day === 3) {
    console.log('Tuesday');
} else if (day === 4) {
    console.log('Wednesday');
} else if (day === 5) {
    console.log('Thursday');
} else if (day === 6) {
    console.log('Friday');
} else if (day === 7) {
    console.log('Saturday');
} else {
    console.log('Not 1-7 number')
}
```

הסבר:

יש כאן אוסף של משפטים תנאי שבודקים את המשתנה `day` עם אופרטור השוואה. אם המשתנה `day` הוא 1, כל קטע הקוד שבין הסוגרים المسؤولים שבאים אחר כר יעבד, והקונסולה תדפיס את השם Sunday. מייד אחר כר יש `if` שבודק אם המספר הוא 2, ואז הקונסולה תדפיס את השם Monday, וכך הלאה. שימו לב ל-`else if` ולסוגרים שבתוכם יש את התנאי ולסוגרים المسؤولים שפועלים אך ורק אם התנאי נכון. בסוף הקוד יש `else` שמתקיים אם כל ה-`if` שהיו לפני לא עבדו, ורק אם הם לא עבדו.

תרגילים:

כתבו קוד שמקבל BMI. אם ה-BMI קטן מ-18 או שווה לו, מודפסת אזהרה שה-BMI נמוך מדי. אם ה-BMI גדול מ-25 או שווה לו, מודפסת אזהרה שה-BMI גבוהה מדי. אם לא, מודפסת הודעה שה-BMI תקין.

פתרונות:

```
let BMI = 20;
if (BMI <= 18) {
    console.log('BMI too low!');
} else if (BMI >= 25) {
    console.log('BMI too high');
} else {
    console.log('BMI OK');
};
```

הסביר:

מגדירים משתנה BMI ובוחנים אותו בכמה משפטים תנאי. משפט התנאי הראשון בודק אם ה-BMI קטן מ-18 או שווה לו. משפט התנאי השני בודק אם ה-BMI גדול מ-25 או שווה לו וה-else בסוף תופס את כל מה שלא עונה לתנאים הללו, כלומר כל BMI שהוא בין 18 ל-25 (אך לא שווה להם).

תרגיל:

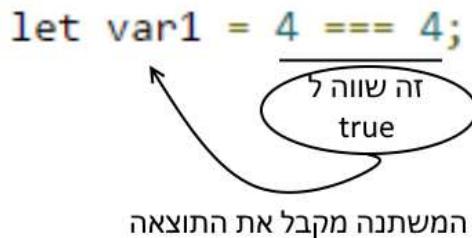
השתמשו בחמישה אופרטורים השוואתיים כדי להכניס `true` או `false` לחמישה משתנים שונים. הדפיכו אותם בקונסולה.

פתרונות:

```
let var1 = 4 === 4; // true
let var2 = 4 !== 4; // false
let var3 = 4 <= 4; // true
let var4 = 4 > 4; // false
let var5 = 4 < 4; // false
console.log(var1);
console.log(var2);
console.log(var3);
console.log(var4);
console.log(var5);
```

הסבר:

כפי שŁמדנו, האופרטורים ההשוואתיים מחזירים ערך בוליאני – `true` או `false`. פשוט יוצרים משתנה ומוכנסים לתוךו את תוצאות פעולות האופרטורים הללו, כיוון שהאופרטור הבוליאני מקבל כל מספר, אין זה משנה אם הוא בתוך משתנה או לא. הדיאגרמה הבאה תבהר:

תרגיל:

כתבו משפט תנאי שבודק אם המשתנה `foo` שווה ל-`Thursday`, `Thursday!` או ל-`5`. אם כן ידפס בקונסולה המשפט "`Yay! Thursday!`".

פתרון:

```
if (foo === 'Thursday' || foo === 'thursday' || foo === 5) {
    console.log('Yay! Thursday!')
}
```

הסבר:

כותבים את התנאים כרגע ומחברים ביניהם באמצעות האופרטור הלוגי "או", שכתוב `-||-`. יש בעצם שרשרת של תנאים שבין כל אחד מהם נמצא האופרטור הלוגי `||`. כך בעצם כתבים "או" ג'אווה סקריפט.

תרגיל:

כתבו משפט תנאי שבודק אם המשתנה `foo` שווה ל-`5` וגם אם המשתנה `bar` שווה ל-`Thursday`. אם שני התנאים האלו מתקיימים ביחד, ידפס בקונסולה המשפט "`Yay! Thursday!`".

פתרון:

```
if (bar === 'Thursday' && foo === 5) {
    console.log('Yay! Thursday!')
}
```

הסבר:

"ש כאן שני משפטי תנאי עם אופרטורים השוואתיים:

```
bar === 'Thursday'
foo === 5
```

הראשון בודק אם `bar` שווה ל-`Thursday` והשני אם `foo` שווה ל-`5`. ביניהם מחבר האופרטור הלוגי `&&` שמשמעותו "גם". יחד, משמעות הביטוי היא שהמשנה `bar` יהיה שווה ל-`Thursday` וגם שהמשנה `foo` יהיה שווה ל-`5`.

תרגיל:

כתבו משפט תנאי שבודק אם foo אמצעו null או 0 או מופיע בקונסולה "I am not here".

פתרון:

```
if (!foo) {
    console.log('I am not here');
}
```

או:

```
if (foo === 0 || foo === null) {
    console.log('I am not here');
}
```

הסבר:

הפתרון הראשון הוא מה שרוב מתכנתים הג'אווהסקריפט היו בחרים לעשות. באמצעות האופרטור הלוגי ! מקבלים true על foo אם הוא null, 0, מחוץ טקסט ריקה או false. הפתרון השני הוא אינטואיטיבי יותר למי שעושה את צעדיו הראשונים בשפה ומכל שני אופרטורים השוואתיים ואופרטור לוגי || שימושתו היא "או": foo שווה ל-0 או foo שווה ל-null. שימושו לב ש-null היא מילה שמורה (לא מוקפת במירכאות). null הוא סוג מידע מיוחד שלמדו עליינו בפרקם הקודמים.

תרגיל:

כתבו משפט תנאי שמשווה בין:

```
let foo = 2;
let bar = '2';
```

ומצליח.

פתרון:

```
if (foo == bar) {
    console.log('equal');
}
```

הסבר:

נעשה שימוש באופרטור ההשוואתי == שמשווה בין הנתונים ולא בין סוג המידע. אף על פי שהסוג המידע של 2 הוא מספר ושל "2" הוא מחוץ טקסט, האופרטור ההשוואתי הזה יחזיר true.

פרק 6

SWITCH CASE

switch case

כמו משפט תנאי, גם משפט **switch case** מאפשר לבצע קוד בהתאם לערך שנמצא במשתנים. נניח שיש משפט תנאי שלוקח משתנה ובודק את המספר שלו. אם המספר הוא 1, הקונסולה מדפיסה "יום ראשון", אם המספר הוא 2, הקונסולה מדפיסה "יום שני" וכך הלאה. אם לא מדובר במספרים 1–7, הקונסולה מדפיסה הודעה שגיאה. איך זה נראה? ככה:

```
let day = 1;
if (day === 1) {
    console.log('Sunday');
} else if (day === 2) {
    console.log('Monday');
} else if (day === 3) {
    console.log('Tuesday');
} else if (day === 4) {
    console.log('Wednesday');
} else if (day === 5) {
    console.log('Thursday');
} else if (day === 6) {
    console.log('Friday');
} else if (day === 7) {
    console.log('Saturday');
} else {
    console.log('Not 1-7 number')
}
```

יש דרך אלגנטית יותר לכתוב משהו זהה. **switch case** מאפשר לבצע השוואות של משתנה מסוים לערך כלשהו (מספר, טקסט, ערך בוליאני וכו') ואז להריץ קוד בהתאם לערך ולספיק גם פעולת בריית מוחדר.

נשמע מסביר? בכלל לא:

```
let foo = 1;
switch (foo) {
    case 1:
        console.log('Sunday');
        break;
    case 2:
        console.log('Monday');
        break;
    case 3:
        console.log('Tuesday');
        break;
    case 4:
        console.log('Wednesday');
        break;
    case 5:
        console.log('Thursday');
        break;
    case 6:
        console.log('Friday');
        break;
    case 7:
        console.log('Saturday');
        break;
    default:
        console.log('Not 1-7 number');
        break;
}
```

הקוד הזה הוא בדיקן כמו הקוד הקודם. פותחים בהצהרת **switch** שהיא מילה שומרה. **ב-switch** שמיים משתנה שיכל להכיל כל דבר ואחריו סוגרים מסוללים. בתוכם יש הצהרות **case**:

1 case לדוגמה שבמקרה שהערך הוא 1 – שימושו לב שמדוברפה במספר ולא במחרוזת טקסט – אם הערך עונה על התנאי זהה, כל הקוד שיש בין הנקודותים ל-break מתקיין. אם שום תנאי לא מתקין, כל מה שקרה אחרי default מתקיים עד ה-break. לא חיבים את ה-break האחרון, אבל הציבו אותו בשביל הסדר הטוב.

break היא מילה שומרה שמשתמשים בה כדי לשבור את ה-switch ולצאת ממנו. חשוב לציין שה-default הוא חיוני תמיד, אפילו אם אתם חושבים שלא תגינו לשם. הקפדה על default תמיד יכולה למנוע בעיות וצרות אחרות. הנה נדגים זאת בדוגמה אחרת – קוד שמחזיר שם של חודש לפי מספר. עם else if היה קשה מאוד לעשות את זה, אבל עם switch זה ממש קל:

```
let monthNumber = 5;
let monthName;
switch (monthNumber) {
```

```

case 1:
    monthName = 'January';
    break;
case 2:
    monthName = 'February';
    break;
case 3:
    monthName = 'March';
    break;
case 4:
    monthName = 'April';
    break;
case 5:
    monthName = 'May';
    break;
case 6:
    monthName = 'June';
    break;
case 7:
    monthName = 'July';
    break;
case 8:
    monthName = 'August';
    break;
case 9:
    monthName = 'September';
    break;
case 10:
    monthName = 'October';
    break;
case 11:
    monthName = 'November';
    break;
case 12:
    monthName = 'December';
    break;
default:
    monthName = 'n/a';
    break;
}
console.log(monthName);

```

אפשר לכתוב יותר משורה אחת. כך למשל אפשר גם להכניס ערך למשתנה "עונה" כדי לקבוע אם החודש הוא בקיץ או בחורף:

```

let monthNumber = 5;
let monthName;
let season;
switch (monthNumber) {
    case 1:

```

```
monthName = 'January';
season = 'Winter';
break;
case 2:
    monthName = 'February';
    season = 'Winter';
    break;
case 3:
    monthName = 'March';
    season = 'Winter';
    break;
case 4:
    monthName = 'April';
    season = 'Winter';
    break;
case 5:
    monthName = 'May';
    season = 'Summer';
    break;
case 6:
    monthName = 'June';
    season = 'Summer';
    break;
case 7:
    monthName = 'July';
    season = 'Summer';
    break;
case 8:
    monthName = 'August';
    season = 'Summer';
    break;
case 9:
    monthName = 'September';
    season = 'Summer';
    break;
case 10:
    monthName = 'October';
    season = 'Winter';
    break;
case 11:
    monthName = 'November';
    season = 'Winter';
    break;
case 12:
    monthName = 'December';
    season = 'Winter';
    break;
default:
```

```

        monthName = 'n/a';
        break;
    }
console.log(monthName); // May
console.log(season); // Summer

```

גם פה, כמו בקטעי הקוד הקודמים, לוקחים משתנה מסוימת ושמים אותה בתוך ה-**switch**. **switch** היא כאמור מילה שומרה שמודיעה למנוע של ג'אווהסקריפט שישפה תנאי **case**. מיד אחרי ה-**switch** והמשתנה שנמצא בסוגרים העגולים יש סוגרים מסוימים, המכילים תנאים שנקבעים **case**. כל **case** מכיל ערך שהמשתנה נבחן מולו. אם המשתנה זהה לערך זהה, כל הקוד מהנקודות ועד המילה השומרה **break** עובד.

אפשר לקבץ יחד כמה תנאים. כך, למשל, אם רוצים להכניס את ערך העונה לפי מספר החודש, במקום לעשות משהו זהה (שבהחלט יעבדו):

```

let monthNumber = 5;
let season;
switch (monthNumber) {
    case 1:
        season = 'Winter';
        break;
    case 2:
        season = 'Winter';
        break;
    case 3:
        season = 'Winter';
        break;
    case 4:
        season = 'Winter';
        break;
    case 5:
        season = 'Summer';
        break;
    case 6:
        season = 'Summer';
        break;
    case 7:
        season = 'Summer';
        break;
    case 8:
        season = 'Summer';
        break;
    case 9:
        season = 'Summer';
        break;
    case 10:
        season = 'Winter';

```

```

        break;
    case 11:
        season = 'Winter';
        break;
    case 12:
        season = 'Winter';
        break;
    default:
        monthName = 'n/a';
        break;
}
console.log(season); // Summer

```

אפשר לעשות משהו זהה:

```

let monthNumber = 5;
let season;
switch (monthNumber) {
    case 1:
    case 2:
    case 3:
    case 4:
    case 10:
    case 11:
    case 12:
        season = 'Winter';
        break;
    case 5:
    case 6:
    case 7:
    case 8:
    case 9:
        season = 'Summer';
        break;
    default:
        monthName = 'n/a';
        break;
}
console.log(season); // Summer

```

זה קורה כי אם לא משתמשים במילה השמורה `break`, הקוד לא יעצור ואפשר להכנס כמה תנאים שרצויים. נשאלת השאלה, למה להשתמש בזאת? אחרי הכל, בעזרתו `else if` אפשר לכתוב את הקוד שלויל בלי ללמידה `switch case` מעיך. זו טענה ולידית, אבל כאן נכנס הנימוק של קוד קרייא ואלגנטי. המטרה שלנו כמתכנתים היא לכתוב קוד קרייא שקל לכל אחד (גם לכם) להבין. שימוש מרובה ב-`else if` הוא מבלב וקשה לקריאה ולתיקון. בלי מקרים, `else if` יכול להקל את הקריאה ומשתמשים בו הרבה. לפיכך כדאי וצריך להכיר אותו ולהשתמש בו בכל פעם שיש יותר משלושה `else if`. זה לא כלל ברחל, אלא רק במקרה של

תנאי לא מסובך מדי – אתם לא רוצים להתחיל להכין משפטי תנאי והצבות בתוך ה- `switch case` שלכם.

תרגיל:

באמצעות switch, כתבו קוד ש לוקח שם של יום ומדפיס בקונסולה את מספר היום.

פתרונות:

```
let foo = 'Sunday';
switch (foo) {
    case 'Sunday':
        console.log(1);
        break;
    case 'Monday':
        console.log(2);
        break;
    case 'Tuesday':
        console.log(3);
        break;
    case 'Wednesday':
        console.log(4);
        break;
    case 'Thursday':
        console.log(5);
        break;
    case 'Friday':
        console.log(6);
        break;
    case 'Saturday':
        console.log(7);
        break;
    default:
        console.log('Not valid name');
        break;
}
```

הסבירו:

cotabim את המילה השמורה switch, שמקבלת משתנה בסוגרים העגולים. המשתנה זהה "יבחן" כנגד ערכים שונים. פורמט הבדיקה הוא כזה:

case value:

המילה השמורה case ומיד אחריה מגע הערך. אם הערך זהה תואם את הערך שיש במשתנה שנמצא בסוגרים העגולים ליד ה-switch, הקוד שמופיע מיד אחרי הנקודותים ועד ה-break יירוץ. במקרה הזה מדובר בהדפסה בקונסולה. שימושו לב שמותי ערך דיפולטיבי שמודפס אם המשתנה יש ערך שלא צינתי במפורש ב מבחנים. זה נעשה באמצעות התנאי default.

פרק 7

הבושים

קבועים

עד כה למדנו על משתנים, כלומר על אבני בניין בסיסיות שיכולים לקבל ערכים מסוימים שונים (מספרים, מחרוזת טקסט וכו'). מגדירים אותם פעם אחת ויכולים לשנות אותם בהמשך:

```
let myVar = '';
myVar = 10;
myVar++;
myVar = undefined;
```

כأن למשל מוגדר משתנה בשם `myVar` ומוצבת בתוכו מחרוזת טקסט ריקה. בהמשך מוצב בתוכו המספר 10. מעלים את המספר ב-1 באמצעות האופרטור `++` ולבסוף הופכים את המשתנה ל-`undefined`, סוג מידע של מדנו עליי קודם לכך.

כפי שאפשר ליצור משתנים, אפשר גם ליצור קבועים. בנויגוד למשתנים, קבועים כשם כן הם – קבועים (באנגלית `Constants`) ואי-אפשר לשנותם אם הם מסווג מידע פרימיטיבי (מספר, מחרוזת טקסט, `null`, `undefined`, `symbol`). את הקבוע מגדירים באמצעות המילה השמורה `const` באופן הבא:

```
const MY_CONSTANT = 10;
```

קונבנצייה אחת שהיא משתמשים כדי להגיד אוטיות גדולות עם קו תחתון שפריד בין מילים, אבל ראוי לציין שימוש לא חובה לעשות את זה. אפשר להגיד קבוע בדיקן כמו כל המשתנה אחר. אם מנסים לשנות את הקבוע, מקבלים שגיאה בזמן הרצת הקוד.

```
const MY_CONSTANT = 10;
MY_CONSTANT = 11;
```

נשאלת השאלה, למה להגביל את עצמנו ולהשתמש בקבועים? קבועים עילאים יותר מבחינה דיברונית מאשר אליהן כאן. ואם זה נשמע לכם איזוטרי, אפשר לבוא ולומר ששימוש מושכל-ב-`const` מעלה את ערככם בעיני כל מי שיקרא את הקוד שלכם. לפיכך כדאי וצריך להזכיר אותו. בשלב זהה של הלימוד קשה לדון על מערכות מורכבות, אךמערכות מורכבות זה קרייתי לתת ערכים שאף אחד לא יכול לשנות או להשפיע עליהם. זו הסיבה שאנו לומדים ומשתמשים בקבועים.

תרגיל:

הגדירו קבוע בשם `foo` והכנסו לתוכו מחרוזת טקסט. הדפיסו את הקבוע.

פתרון:

```
const FOO = 'Hello World!';
console.log(FOO);
```

הסבר:

הגדרת הקבוע נעשית באמצעות המילה השמורה `const`. לאחר מכן אפשר להדפיס את הקבוע לבדוק כמו משתנה.

תרגיל:

הגדירו קבוע בשם `foo`, הכנסו מספר, שנו את המספר ובחנו את התקלה שהקונסולה מציגה.

פתרון:

```
const FOO = 10;
FOO++; // Uncaught TypeError: Assignment to constant variable.
```

הסבר:

מגדירים קבוע בשם `foo` באמצעות המילה השמורה `const` ומצביעים בתוכו את המספר `10`. אחר כך מנסים לשנות את המספר באמצעות אופרטור ההוספה המקוצר `++` שמוסיף למספר `1`. בקונסולה מופיעה מיד השגיאה "Uncaught TypeError: Assignment to constant variable". הטקסט המדויק עשוי להשתנות בהתאם לסוג הדפדפן או לגרסתו, אבל שגיאה תהיה שם.

פרק 8

בחרת זרימה - פונקציית

בקרת זרימה – פונקציות

פונקציה היא סוג של רכיב בג'אווה סקריפט שמבצע פעולה ויכול להחזיר תוצאה. אפשר להשתמש בפונקציה宬ן לבניית דברים מסובכים והיא החלק החשוב ביותר בשפה.

פונקציה מוגדרת באמצעות המילה השמורה `function`, שם הפונקציה, סוגרים ריקים וסוגרים מסולסים שבתוכם המילה השמורה `return`, שמחזירה ערך שהוא התוצאה של הפונקציה. הערך הזה יכול להכנס לכל משתנה שהוא.

מבלבל? הנה נסתכל על הדוגמה הבאה:

```
function myFunc() {
    return 1;
}
```

ראשית הוגדרה פונקציה בשם `myFunc`. ההגדירה נעשית באמצעות המילה השמורה `function` ושם הפונקציה. במקרה זה נבחר השם `myFunc`. אחרי השם יש סוגרים ריקים ואז סוגרים מסולסים. בתוך הסוגרים המסולסים מופיעה הפונקציה עצמה, ייחידה אוטונומית של קוד שלא תרוץ אם לא נקרה לפונקציה. במקרה זה אין מי-יודע-מה קוד, רק המילה השמורה `return -1`. כמובן מי שיקרא לפונקציה יקבל 1 בתגובה.
AIR MRICIM FONKZIA? CCAH:

```
function myFunc() {
    return 1;
}
let foo = myFunc();
console.log(foo); // 1
```

כאן מגדירים את הפונקציה וקוראים לה. את תוצאות הפונקציה מכניסים למשתנה. מה לפני דעיכם יקבל המשתנה? את מה שהפונקציה מחזירה. במקרה זה 1.

הבה ננסה ליצור עוד פונקציה:

```
function anotherFunction() {
    return 'Hello World!';
}
let foo = anotherFunction();
console.log(foo); // "Hello World"
```

גם כאן מגדירים פונקציה וקוראים לה בשם. איך ההגדרה מתבצעת? באמצעות המילה השמורה `function` ואז שם הפונקציה וסוגרים עגולים. הסוגרים המסוללים כוללים את הפונקציה. כרגע אין בה הרבה – היא מחזירה באמצעות המילה השמורה `return` לכל מי שקורא לה את מחוזת הטקסט `"Hello World"`. אם קוראים לה ומכניסים את התוצאות שלה למשתנה `foo`, הוא יקבל את מה שהפונקציה מחזירה, במקרה זה `"Hello World"`.

אפשר לחלק את עניין ההגדרה וההפעלה של פונקציה לשישה חלקים. החלק הראשון הוא הגדרת הפונקציה באמצעות המילה השמורה `function`. החלק השני הוא החזרה – מה הפונקציה מחזירה. החלק השלישי הוא הקראיה, והוא געשה מחוץ לפונקציה. הקראיה תמיד תחזיר את מה שמוחזר על ידי ה-`return`.

```
function anotherFunction() { ← 1
    return 'Hello World'; ← 2
}
let foo = anotherFunction(); ← 3
console.log(foo); // "Hello World"
```

ובן שהפונקציה יכולה לעשות עוד דברים ולא רק להחזיר מחוזת טקסט או מספר. הנה נסתכל על הפונקציה הבאה:

```
function calculateMe() {
    const myVar1 = 10;
    const myVar2 = 20;
    const result = myVar1 + myVar2;
    return result;
}
let foo = calculateMe();
console.log(foo); // 30
```

מגדירים את הפונקציה באמצעות המילה השמורה `function` כרגע ומקפידים לשים סוגרים עגולים. בתוך הסוגרים המסוללים מתרכש האksen: מגדירים משתנים, עושים חיבורים ומקבלים תוצאה אותה מוחזרים עם `return`.

כל הדבר הנ叙述 זה שהוא הפונקציה לא יעבד אם לא תקרו לו. קוראים לו באמצעות קראיה בשם הפונקציה והסוגרים העגולים והכנסת מה שהוא מוחזירה לתוך המשתנה `foo`. במקרה

זהה הוא יקבל את מה שהפונקציה מחזירה, שזה 30. החגיגת שמרתחשת בתוך הפונקציה – כלומר הגדרת קבועים ופעולות מתמטיות – מתרחשת אך ורק בתוכה. היא לא זולגת החוצה. זה מה שיפה בפונקציה – אפשר לעשות מה שרצים בתוכה וזה לא יחולג החוצה. בדיקן כמו לאו וגאס – מה שקרה בפונקציה נשאר בפונקציה, והדבר היחיד שחולג ממנו הוא ה-`return`. את היכולת המופלאה זו אדגים באמצעות הדוגמה הבאה:

```
function calculateMe() {
    const foo = 20;
    const bar = 30;
    const result = foo + bar;
    return result;
}
let foo = calculateMe();
console.log(foo); // 50
```

מה יש כאן? פונקציה בשם `calculateMe` שבתוכה מגדרים שני קבועים: `foo` ו-`bar`, וכן את `result` שלתוכו מכניסים את הסכימה של `foo` ו-`bar` ומוחזירים את `result`.

כאמור, מה שקרה בפונקציה נשאר בפונקציה, והפונקציה לא תופעל אם לא תקראו לה ולא תכניסו את מה שהוא מוחזירה (כלומר מה שיש מייד אחרי ה-`return`) למשתנה כלשהו. אך חזיז ורעם! שם המשתנה הוא `foo`! איך זה יכול להיות? הרוי לנו בפרק על קבועים שאפשר להגדיר קבוע רק פעם אחת! קוד צזה:

```
const foo = 50;
let foo = 50;
console.log(foo); // Uncaught SyntaxError: Identifier 'foo' has already
been declared
```

יקפי שגיאה ולא יroz. מנוע הג'אווהסקריפט לא יכול להרים אותו כי אחד מכללי השפה הבסיסיים הוא שאי-אפשר להגדיר משתנה וקובע בעלי אותו שם. אז איך זה קרה פה? התשובה היא כאמור שם שנמצא בתוך הסוגרים המסתולסים, ככלומר בתוך הפונקציה, מתקיים במד אחר ולא זולג החוצה. המד الآخر זה נקרא "לקסיקל סקופ" (Lexical Scope), ולפונקציה יש סקופ משלה, ככלומר מdad שבו אפשר להגדיר משתנים שהיו מבודדים לחלוtin מהסקופ של מי שקורא לפונקציה. נושא הסקופ יחזור בהמשך כנושא שבסוג בנותאים מתקדים יותר.

```

function calculateMe() {
  const foo = 20;
  const bar = 30;           → scope 1
  const result = foo + bar;
  return result;
}
let foo = calculateMe();
console.log(foo); // 50 → scope 2

```

אפשר כמובן לקרוא לפונקציה כמה פעמים שונים. גם הקוד הזה, למשל, יעבוד:

```

function calculateMe() {
  const foo = 20;
  const bar = 30;
  const result = foo + bar;
  return result;
}
let foo = calculateMe();
let bar = calculateMe();
let answer = calculateMe();
console.log(foo); // 50
console.log(bar); // 50
console.log(answer); // 50

```

מה שקרה פה הוא שמחוץ לפונקציה השתמשתם בדיק באותם שמות שבhem קראתם לקבועים בתוך הפונקציה, והכל עובד. למה? כי מה שקרה בתוך הסקופ של הפונקציה לא רלוונטי ולא זולג לסקופים אחרים. הסקופ שבו עבדים כרגע נקרא "הסקופ הגלובלי" ואם קוראים לפונקציה מתחום, דבר לא יזלוג החוצה אליו. בפונקציה אפשר לעשות כל מה שרוצים ולקרא למשתנים כרצונכם. אמשיך לכתוב על סקופים בהמשך.

שים לב: בדוגמה קראתי לפונקציה מספר רב של פעמים, ובכל פעם הפונקציה רצתה כאילו זו הפעם הראשונה. הפונקציה היא ייחודה אוטונומית ועצמאית ויכולת להיקרא מספר רב של פעמים. בכל פעם היא תחזיר למי שקורא לה את מה שיש מיד אחרי ה-`return`.

ברגע שיש `return`, הפונקציה מחזירה את הערך שנכתב. אבל מה קורה אם לא נכתב דבר? משחו בסוגנון זהה:

```

function myFunc() {
  return;
}
let foo = myFunc();
console.log(foo); // undefined

```

מה שיקרה הוא שהפונקציה תחזיר undefined. זוכרים אותו? למדנו עליו בפרק על סוגים מיידע פרימיטיביים נוספים. זהו מבנה נתונים בסיסי והוא חוזר כאשר כותבים סתם return או כאשר אין return כלל. למשל פה:

```
function myFunc() {  
}  
let foo = myFunc();  
console.log(foo); // undefined
```

אם יש כמה return, ה-first הריאון הוא שקובע והקוד שמתבצע לאחריו לא ירצו לעולם.
בדוגמה זו למשל:

```
function myFunc() {  
    return;  
    const myVar1 = 'result';  
    return myVar1;  
}  
let foo = myFunc();  
console.log(foo); // undefined
```

הקטע שמייד אחרי ה-first return בתוך הפונקציה לא ירצו לעולם.
שים לב: אפשר להגיד כמה פונקציות שרוצים ולקראא להןair שרצו. בכל הדוגמאות
הוגדרה פונקציה אחת, אבל אין שום בעיה להגיד כמה פונקציות שרוצים.

פונקציה עם ארגומנטים

אפשר להעביר לפונקציה ערכים מבוחץ ולקבל אותם בתחום הפונקציה. זה נעשה בשני אופנים. ראשית בהגדרת הפונקציה. זוכרים את הסוגרים העגולים הריקים? בעצם הם לא יהיו ריקים – אני אכנס לתוכם משתנה. המשטנה זהה מוגדר בתחום הפונקציה כאילו הגדרתי אותו עם let. אפשר להכפיל אותו או לקלחת אותו ולהציג אותו אפילו שרטוט, בדיק כמו משתנה רגיל. השם המקביל למשטנה זהה הוא ארגומנט.

air קובעים אותו? אפשר להכניס אותו בקריאה עצמה. הנה, הביטו בדוגמה:

```
function multiply(arg1) {  
    const answer = arg1 * 2;  
    return answer;  
}  
let foo = multiply(10);  
console.log(foo); // 20
```

הפונקציה multiply מקבלת ארגומנט בשם arg. כאמור, ברגע שמכרים עליו בסוגרים אפשר להשתמש בו בפונקציה עצמה. במקרה הזה לוקחים אותו, מכפילים אותו ומכניסים את התוצאה למשטנה answer.

איך מכנים אותו בקריאה? פשוט מאוד, מעבירים את הארגומנט בסוגרים. מה שמעבירים נחשב ל-`arg1`.

אפשר לקרוא כמה פעמים אותה פונקציה ובכל פעם להשתמש בארגומנט אחר, והערך שהפונקציה תחזיר ישתנה:

```
function multiply(arg1) {
    const answer = arg1 * 2;
    return answer;
}
let foo = multiply(10); // 20
let bar = multiply(20); // 40
let baz = multiply(30); // 60
```

הפונקציה היא אותה פונקציה, אבל התוצאה שלה משתנה בהתאם לארגומנט שמעבירים. כShockoraim לפונקציה כר:

`multiply(10);`
az `arg1` בתוך הפונקציה מקבל את הערך 10 והתשובה המוחזרת היא 20, `arg1` כפול 2 שניכנסו ל-`answer` ומוחזר עם `return`.
כShockoraim לפונקציה כר:

`multiply(20);`

az `arg1` בתוך הפונקציה מקבל את הערך 20 והתשובה המוחזרת היא 40.
כלומר, הפונקציה נותרת כפי שהיא, רק הקריאה שלה משתנה.

שימוש לב: בדרך כלל משתמשים בפונקציות כאשר כתבים ג'אווהסקריפט כי זו הדרך הטובה ביותר לפרק את הקוד לחלקים קטנים ולהימנע ממחזרות על קוד. חזרות על קוד הן דבר שмотיב להימנע ממנו בקוד כיוון שאם רוצים לשנות אותו, נדרשת עבודה רבה.
אפשר להשתמש בכמה ארגומנטים שרוצים. כך למשל נראה פונקציה עם שלושה ארגומנטים:

```
function multiply(arg1, arg2, arg3) {
    const answer = arg1 * arg2 * arg3;
    return answer;
}
let foo = multiply(1, 2, 3); // 1*2*3 = 6
let bar = multiply(4, 5, 6); // 4*5*6 = 120
let baz = multiply(10, 20, 0); // 10*20*0 = 0
```

מכניסים את כל הארגומנטים שרוצים ומפרידים ביניהם באמצעות פסיק בהגדרת הפונקציה. כך למשל מגדירים פונקציה בעלת שלושה ארגומנטים:

`function multiply(arg1, arg2, arg3);`

אפשר להשתמש בארגומנטים האלו כמשתנים מן המניין בתוך הסוגרים המסולסים של הפונקציה. מה שחשוב הוא שהפונקציה תעשה `return`. כשתקראו לפונקציה, תכניותו שלושה ארגומנטים בקריאה:

```
multiply(1, 2, 3);
```

כל ארגומנט יופרד בפסיק.

ארגוניים עם ערכים דיפולטיבים

נשאלת השאלה, מה יקרה אם יש פונקציה שמקבלת ארגומנטים אבל לא מעבירים לה ארגומנט? למשל:

```
function multiply(arg1) {
    const answer = arg1 * 2;
    return answer;
}
let foo = multiply();
console.log(foo);
```

יש פונקציית **multiply** שמקבלת ארגומנט (הוגדר בפונקציה כ-`arg1`), אבל בקריאה של הפונקציה:

```
let foo = multiply();
```

לא הועבר שום ארגומנט. איזה ערך יקבל `arg1`? התשובה היא `undefined`, ואז הקוד שלויל יקבל שגיאה, כי אי-אפשר להכפיל `undefined` ב-2. התוצאה תהיה `NaN` (כאמור, ראשית התיבות של `Not a Number` – לא מספר).

אפשר להכניס ערך בריית מחדל (דיפולטיבי) לארגוניים שיוכנס אליהם אם מי שקרה לפונקציה לא העביר לה ארגומנטים. עושים זאת באופן פשוט למדי – כך:

```
function multiply(arg1 = 1) {
    const answer = arg1 * 2;
    return answer;
}
let foo = multiply();
console.log(foo);
```

אם בקריאה מעבירים ערך, כל ערך, `1` `arg1` יקבל אותו. אבל אם לא מעבירים ערך, `arg1` יקבל במקרה הזה את הערך `1` וזה התשובה תהיה `2`. יש לזכור שהשמה של ערך נעשית על ידי הסמן `=`.

אם לפונקציה יש כמה ארגומנטים, בג'אווהסקריפט אפשר להכניס לכלם ערך בריית מחדל.

הסתכלו על הדוגמה זו:

```
function multiply(arg1 = 0, arg2 = 0, arg3 = 0) {  
    const answer = arg1 * arg2 * arg3  
    return answer;  
}  
let foo = multiply(1); // 1*0*0 = 0  
let bar = multiply(4, 5); // 4*5*0 = 0  
let baz = multiply(undefined, 5, 6); // 0*5*6 = 0
```

כאן לכל הארגומנטים יש ברירת מחדל של המספר 0. אם לא מעבירים ארגומנט כלשהו, הוא מקבל 0 (ואז המכפלה של שלושת הארגומנטים תהיה 0).

שימוש לב לדוגמה الأخيرة: הארגומנט הראשון שמעבירים הוא undefined, שהוא מילה שמורה שהוזכרה בפרק על סוגי מידע. אני בעצם מצהיר שהargonument הראשון arg1 הוא undefined ופעיל את ברירת המחדל. שימוש לב שמדובר ב-edundefinedamiyiti ולא בערך ריק כמו מחוץ לערך או אפילו null.

שימוש לב: זה נחשב לנויג רע להכניס יותר מחמשה ארגומנטים לפונקציה. אם בפונקציה שלכם יש יותר מחמשה ארגומנטים סימן שציר לפרט אותה לשתי פונקציות או יותר.

הפונקציה כאובייקט

פונקציה ניתנת להגדירה גם כך:

```
let multiply = function (arg1 = 0) {
    const answer = arg1 * 2;
    return answer;
}

let foo = multiply(1);
console.log(foo)
```

זה בדוק אותו דבר כמו להגדיר פונקציה בדרך שלמדנו. שימוש לב שהגדרת הפונקציה היא כמו הגדרת סוג מידע פרימיטיבי מסווג מחרוזת טקסט, מספר או `Symbol`. אם תעשו `typeof` על משתנה שהוגדר כפונקציה, תגלו שהסוג של המשתנה הוא `function`:

```
let multiply = function (arg1 = 0) {
    const answer = arg1 * 2;
    return answer;
}
let foo = typeof multiply;
console.log(foo); // "function"
```

מדוע? כי פונקציה בג'אווהסקריפט היא מבנה נתונים חדש. בניגוד לערבים הפרימיטיבים שהכרתם עד כה, פונקציה היא ערך לא פרימיטיבי ומורכב יותר. צריך לזכור שפונקציה בסופו של דבר היא מבנה נתונים שחייבים להכניס למשתנה לבדוק כמו מספר, טקסט, ערך בוליאני וחבריהם. מסיבות ההיסטוריות, אפשר להגדיר פונקציה בשתי דרכים, או בשם:

```
function foo() {}
```

או במשתנה:

```
let foo = function () {}
```

אבל התוצאה היא אותה תוצאה, המשתנה `foo` שיש בתוכו פונקציה. זה הכל. למעשה הבדל אחד קטן ומשמעותי שנקרא Hoisting – העמסה.

Hoisting

כאשר מגדירים פונקציות, המונע של ג'אווהסקריפט מזיז את כלן למעלה. לשם ההדגמה, מה לפ' דעתכם תהיה תוצאה הקוד הזה?

```
console.log(foo()); // 5
function foo() { return 5; }
```

משתמשים בפונקציה לפני שהיא מוגדרת, והקוד הזה עובד. למה בדיק הוא עובד? כי המנווע של ג'אווהסקריפט, לפני שהוא מריץ את הקוד – מזיז את כל הפונקציות למעלה. כלומר, הקוד מזרץ כר בפועל, אפילו שלא נכתב כר:

```
function foo() { return 5; }
console.log(foo()); // 5
```

אבל פונקציות שהוגדרו כמשתנים לא עוברות Hoisting. אז מהهو זהה:

```
console.log(foo()); // ERROR! foo wasn't loaded yet
let foo = function () { return 5; }
```

יקבל שגיאה, כי כאמור קוראים לפונקציה לפני שמגדירים אותה.
יש לנו משמעותית כאשר עובדים בקוד מתקדם יותר ולא בהתחלה, כמוובן.

closure

הזכרתי קודם סקופ והראיתי איך לפונקציה יש "מרחב בטוח" משל עצמה. המשתנים שמוגדרים בפונקציה נוטרים בתוכה בשלווה ולא כל הפרעה. אבל זה לא תמיד מדויק. בעוד המשתנים שמאגדירים בפונקציה נוטרים בתוכה, משתנים המוגדרים בחוץ, בסקופ הגלובלי יותר, כן חשופים לפונקציה, ואני אדגים:

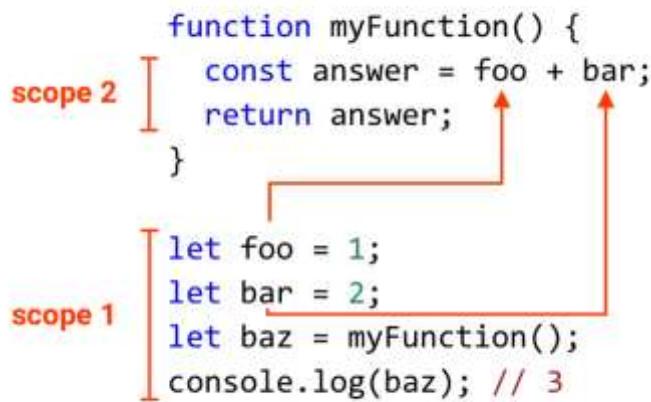
```
function myFunction() {
    console.log(foo);
}
let foo = 'Hello';
myFunction(); // Hello
```

מה קורה פה? הפונקציה `myFunction` היא פשוטה למדי ומדפסת משתנה בשם `foo`. אבל שימושו לב ש-`foo` מוגדר מחוץ לפונקציה! ועודין, כשהמנoisים את הקוד הזה ומריצים אותו, רואים שהפונקציה יודעת את ערך המשתנה הזה!
הינה דוגמה נוספת:

```
function myFunction() {
    const answer = foo + bar;
    return answer;
}
let foo = 1;
let bar = 2;
let baz = myFunction();
console.log(baz); // 3
```

פה הפונקציה תדע מה הערך של `foo` ושל `bar` אף על פי שהם לא מוגדרים בה אלא מחוצה לה. כמובן, `foo` ו-`bar` לא מוגדרים בסקופ של הפונקציה אלא בסקופ הגלובלי ועודין שלא מועברים לפונקציה כארגומנטים, ועודין הפונקציה מכירה אותם.

הדיagramma הזו אמורה להבהיר את העניין:

התוכונה הזו נקראת בג'אווהסקרייפט **closure**. המשמעות שלה היא שימושים שהוגדרו בסקוֹפּ האב (אם קיימ) של הפונקציה יהיו מוכרים בסקוֹפּ של הפונקציה (סקוֹפּ הבן). זו תוכנה חשובה מאוד בג'אווהסקרייפט והיא מאפשרת גמישות, אך היא גם מסוכנת מאוד.

МОובן שאם דורסים את המשתנים בסקוֹפּ של הפונקציה, המשתנים בסקוֹפּ הגלובלי לא נדרסים, אבל מהרגע שהגדרתם משתנה עם אותו שם, ה-closure במשתנה זהה לא יתבצע יותר. **למשל:**

```

function myFunction() {
    let foo = 2;
    const answer = foo + bar;
    return answer;
}
let foo = 1000;
let bar = 2;
let baz = myFunction();
console.log(baz); // 4

```

can אפשר לראות שבתוך הסקוֹפּ של הפונקציה דורסים את foo. foo שמוגדר מחוץ לפונקציה כמובן לא נפגע, אבל מה שמרתחש בתוך הפונקציה הוא ש-foo הופך לעצמאי לחלוטין. מובן שה-closure הוא דו-כיוני ושהאפשר לשפייע על המשתנים בסקוֹפּ האב דרך סקוֹפּ הבן.

למשל:

```
function myFunction() {  
    foo = 'Hello!';  
}  
let foo = 'Bye!';  
myFunction();  
console.log(foo); // Hello
```

שימוש לב שבתוך הפונקציה לא הוגדר משתנה foo באמצעות let. מהרגע שעושים את זה משנים לחלוטין את המשתנה שנמצא בסΚופ האב.

כלומר, כל משתנה שמוגדר מבחוץ חשוף לפונקציה הפנימית. זהCLI חזק שעלול ליצור כאו משמעותי. בגרסאות קודמות של ג'אווהסקרייפט (ES5 ומטה) הcano היה גדול אף יותר כיון שהגדרת המשתנה, שנעשתה באמצעות var, אפשרה ל-var להיכנס תמיד לסקופ הгалובלי. ה-let מוגבל יותר.

שימוש לב: כרגע זה נראה תיאורטי למדי ואףלו מטופש, אבל יש חשיבות עליונה להבנת ה-closure. בלולאות ובפונקציות רקורסיביות, ובטע ובטח באפליקציות מורכבות יותר, יש הישענות רבה על התוכנה הזאת. לפיך כדאי להשקיע זמן בלימוד שלא עוד אחזור לנושא בהמשך.

פונקציה אונומית ופונקציית חץ

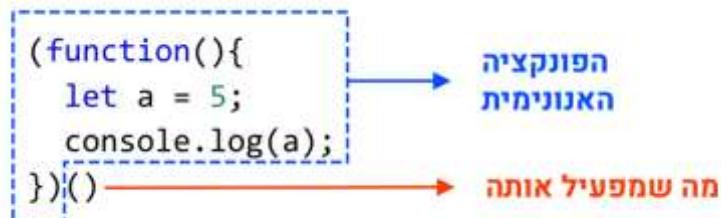
פונקציה אונומית היא פונקציה ללא שם. אחד השימושים המוכרים יותר הוא פונקציה שמריצה את עצמה. איך זה נראה בדרך כלל? כזה:

```
(function () {
  let a = 5;
  console.log(a);
})
```

שים לב שיש כאן הגדרת פונקציה ללא שם, באופן דומה למה שהכרתם: המילה השמורה `function`, סוגרים פותחים וסוגרים והסוגרים המסורלים שבתוכם הפונקציה עצמה. בדוגמה זו הפונקציה מגדרה משתנה `a` ומדפיסה אותו בקונסולה. אבל הדבר הזה לא ירצו כי אף אחד לא קורא לפונקציה. איך קוראים לה? מוסיפים סוגרים פותחים וסוגרים מיד בסוף.

```
(function () {
  let a = 5;
  console.log(a);
})()
```

אם לא תתעכלו ותריצו את קטע הקוד שלעיל, תראו שהוא אכן רצ. למה? כי הפעלתם את הפונקציה האונומית מיד לאחר היצירה שלה.

פונקציות אונומיות, ככלmor כאלו ללא שם, משמשות בהמוני מקרים ומקומות בג'אווהסקריפט, בין שמרייזים אותן מיד לאחר הפעלה ובין שלא.

בג'אווהסקריפט מודרנית, אפשר לכתוב פונקציה אונומית ללא שימוש במילה השמורה אלא באמצעות **פונקציית חץ או, באנגלית, function**:

```
(() => {
  let a = 5;
  console.log(a);
})()
```

זה בדוק אותו דבר, אבל מבחינת הסקוֹפּ יש לפונקציות חץ כמה יתרונות גדולים וצדאי להשתמש בהן. נשאלת השאלה, למה להשתמש בכלל בפונקציה אונומית? ויש לה כמה תשובות.

פונקציה אונומית כ משתנה

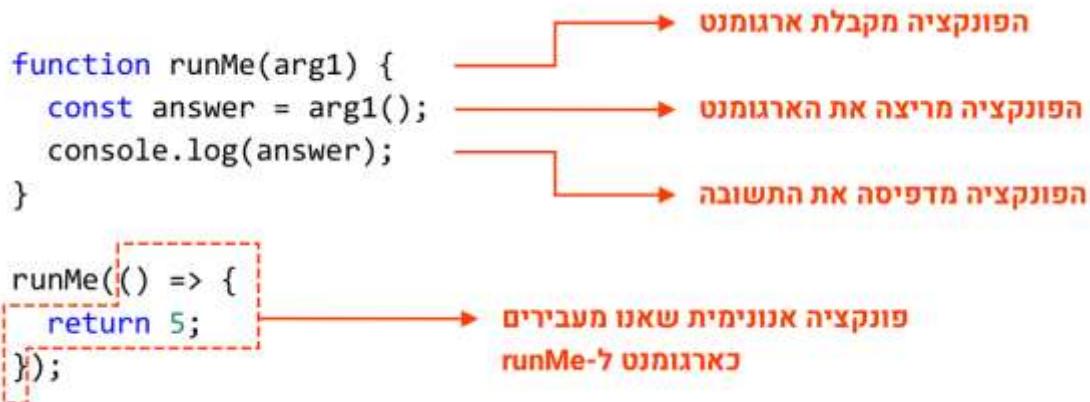
יש פונקציות שמקבלות משתנים שאמורים להיות פונקציות.
מה זאת אומרת? למשל הפונקציה הזו:

```
function runMe(arg1) {
  const answer = arg1();
  console.log(answer);
}
function returnSomething() {
  return 100;
}
runMe(returnSomething);
```

מה שמתתרחש פה הוא שיש שתי פונקציות. פונקציית `returnSomething` ממחישה 100. פונקציית `runMe` מקבלת משתנה. מה היא עושה בו? לוקחת אותו ו"מrixeh" אותו באמצעות סוגרים פותחים וסגורים. ככלmor היא מניחה שהארגומנט הוא פונקציה. במקרה זהה הוגדרה פונקציה בשם `returnSomething` והועברה כמשתנה לפונקציית `runMe`. אבל אפשר להעביר לפונקציית `runMe` גם פונקציית חץ אונומית:

```
function runMe(arg1) {
  const answer = arg1();
  console.log(answer);
}
runMe(() => {
  return 5;
});
```

אם תרצו את זה תראו הדפסה של מה שהפונקציה האונומית ממחישה.

זה נראה מעט אבסטרקטי ואף מיותר, אבל משתמשים בזה בהמון מקומות בג'אויסקייפט. המוקם הראשון שבו רואים את השימוש בפונקציות אונונימיות הוא בלאוות, אבל לא רק שם. יש לא מעט מקומות שבהם מעבירים פונקציה כารוגמנט. הפונקציה שעוברת כארוגמנט נקראת "קולבק" ובאנגלית **callback**. השם הזה ניתן לה כי היא "נקראת בחזרה" על ידי הפונקציה ברגע המתאים. זכרו את השם "קולבק", עוד אשוב אליו.

אפשר להבהיר גם ארוגמנטים ל科尔בק. שימו לב לדוגמה זו:

```

function runMe(arg1) {
  const answer = arg1(2);
  console.log(answer);
}
runMe((myVar) => {
  return 5 * myVar;
});

```

היא זהה כמעט לחלוטין לדוגמה הקודמת, אבל במקרה זהה מצפים שבפונקציה האונונימית שמעבירים יהיה ארוגמנט אחד. במקרה זהה מעתירים 2 לארוגמנט. אם העניין אבסטרקטי. מדי זה בסדר, רק זכו שקורבקים יכולים לקבל ארוגמנטים שהפונקציה הקוראת להם מעבירה. במקרה הזה פונקציית **runMe**, שאליה מעבירים ארוגמנט שהוא פונקציה (או קולבק), מעבירה 2 ארוגמנטים ל科尔בק.

פונקציה אונונימית שמבודדת מהסקופ הגלובלי

פונקציה אונונימית שומריצה את עצמה היא נחרצת בכל מה שקשרו לבידוד מהסקופ הגלובלי. ולממן אפשרות למתכנת לרגדיר שכבה שרק דרך אפשר להגיע אל רכיב הקוד שהוא כתוב. זה מעת מתיקד מדי נכון לעכשו, אבל אנסה להסביר בכל מקרה. שימו לב לפונקציה זו:

```

let jQuery = {};
((jQuery) => {
  let foo = 'Hello';
}

```

```
jQuery.bar = 'World!'
})(jQuery);
console.log(jQuery.bar); // World!
console.log(foo); // foo is not defined because it is private and in
the function scope
```

הfonקציה האנונימית שמריצה את עצמה מקבלת ארגומנט בשם jQuery. כל מה שמתרחש בתוך הפונקציה הזה נשאר חסוי מסקופים אחרים. אם מגדירים foo (לא משנה אם בעזרת let או var) אז הוא יישאר חסוי. אפשר לבחור לחושף את bar אם מצמידים אותו לאובייקט jQuery. מן הסתם, אם רוצים להשתמש באובייקט jQuery על מנת לתקשר עם הסביבה החיצונית, הסביבה החיצונית תצטרך ליצור אותו.

כאמור, אם זה נשמע תלוש מעט זה בסדר גמור. בשלב הזה של הלימוד טוב לזכור שפונקציה אונימית שמריצה את עצמה לגיטימית לשימוש בספריות ג'אווהסקרייפט שונות (כמו ספריית jQuery) ובכל מודול שהוא, שבו רוצים למשר סקופ נפרד ופרט. לא נdire לראות ברשות דוגמאות של פונקציות אונימיות שמריצות את עצמן.

תרגיל:

צרו פונקציה בשם myFunc שמחזירה null למשתנה. הדפiso את המשתנה בקונסולה.

פתרון:

```
function myFunc() {
    return null;
}
let foo = myFunc();
console.log(foo); // null
```

הסבר:

יצרים פונקציה באמצעות המילה השמורה function וסוגרים עגולים. בסוגרים הממולסים רואים מה שקרה בתוך הפונקציה. בפונקציה לא קורה כלום והוא מחזירה רק null. מפעלים את הפונקציה באמצעות ()func myFunc() ומכניסים את מה שהיא מחזירה, במקרה זה null, אל המשתנה foo, שהוא מדפיסים בקונסולה בשורה הבאה.

תרגיל:

צרו פונקציה בשם ahlaBahla שמחזירה את המספר 100 למשתנה. הדפiso את המשתנה בקונסולה.

פתרון:

```
function ahlaBahla() {
    return 100;
}
let foo = ahlaBahla();
console.log(foo); // 100
```

הסבר:

יצרים פונקציה באמצעות המילה השמורה function וקוראים לה ahlaBahla. מיד אחרי שמה שמים סוגרים עגולים (). בתוך הסוגרים הממולסים, שחייבים לשים, מתקיימת הפונקציה. במקרה זה היא לא עושה הרבה אלא רק מחזירה 100. איך היא מחזירה משהו? באמצעות המילה השמורה return, שמחזירה את מה שכותב אחרת, במקרה זה 100.

הfonkzia לא תתקיים ולא תרוץ אם לא תקראו לה. את זה עושים באמצעות:

```
let foo = ahlaBahla();
```

כאן יש קריאה לפונקציה והכנסה של מה שהוא מוחזירה ל-foo. הדפסה של foo תראה את זה.

תרגום:

צרו פונקציה בשם yay שמחזירה את מחוזת הטקסט "yay". הכניסו את מה שהוא מוחזירה למשתנה foo והדפיסו את המשתנה בקונסולה.

פתרון:

```
function yay() {
    return 'yay';
}
let foo = yay();
console.log(foo); // yay
```

הסבר:

יצרים פונקציה בשם yay עם המילה השמורה function. מיד אחרי ההגדלה יש סוגרים מסולסים, שבהם מתרחש כל מה שקורא בפונקציה. במקרה זה, דבר לא מתרחש. הפונקציה מוחזירה את מחוזת הטקסט "yay" באמצעות המילה השמורה return.
מה שקורא לפונקציה – כי ללא הקריאה היא לא תופעל – הוא הקוד הבא:

```
let foo = yay();
```

הקוד הזה עושה שני דברים – קורא לפונקציה ומעביר את מה שהוא מוחזירה למשתנה foo. המשתנה foo יודפס ויכיל את מה שיש בו, כמובן מה שהפונקציה החזירה.

תרגיל:

כתבו פונקציה שמקבלת ארגומנט, מדפיסה אותו בקונסולה ואז מוסיף לו 1 ומחזירה אותו. קראו לפונקציה עם ארגומנט 1 והכניסו את התוצאה שלה למשתנה. הדפיסו אותו בקונסולה.

פתרונות:

```
function addMe(arg1) {
    console.log(arg1);
    const answer = arg1 + 1;
    return answer;
}
let foo = addMe(1);
console.log(foo);
```

הסביר:

כתיבה הפונקציה שמקבלת ארגומנט היא פשוטה. ראשית עושים את זה:

```
function addMe(arg1) {  
}
```

כלומר, מגדירים פונקציה ובתוכה הסוגרים העגולים מכניסים ארגומנט. Unless ציר להוסיף את הדרישה בקונסולה:

```
function addMe(arg1) {  
    console.log(arg1);  
}
```

הารגומנט הוא משתנה לכל דבר והוא ח' בתוך הפונקציה ברגע שקוראין לה. אפשר להדפיס אותו בקונסולה, כמובן, כמו כל משתנה אחר. Unless ציר להוסיף לו 1 ולהחזיר את התוצאה. את זה כבר הכרתם:

```
function addMe(arg1) {  
    console.log(arg1);  
    const answer = arg1 + 1;  
    return answer;  
}
```

אחרי שכותבים את הפונקציה, צריך לקרוא לה. את הקראה מבצעים כך:

```
let foo = addMe(1);
console.log(foo);
```

מעבירים כารוגמנט את המספר 1 לפונקציה ומכניסים את מה שהוא מחזיר לתוכה המשתנה foo, שאוטו מדפיסים.

תרגום:

צרו פונקציה בשם whoAmI שמקבלת ארגומנט. אם הארגומנט זהה הוא מספר חיובי היא תדפיס בקונסולה +. אם הארגומנט הוא מספר שלילי היא תדפיס בקונסולה -. אם הארגומנט הוא לא מספר חיובי ולא מספר שלילי היא תדפיס בקונסולה ?. בצעו שלוש קראות לפונקציה - עם מספר חיובי, עם מספר שלילי ועם 0 - כדי לראות שהכל עובד.

פתרון:

```
function whoAmI(number) {
    if (number > 0) {
        console.log('+');
    } else if (number < 0) {
        console.log('-');
    } else {
        console.log('?');
    }
}
whoAmI(1); // +
whoAmI(-1); // -
whoAmI(0); // ?
```

הסבר:

כותבים את הפונקציה כמו כל פונקציה אחרת עם ארגומנט שהוא מקבלת. בחרתי את השם number עבור הארגומנט. הארגומנט הזה הוא משתנה לכל דבר בתוך הסקופ של הפונקציה, ואפשר לכתוב עליו משפטי תנאי כפי שלמדנו בפרקם הקודמים. שימו לב שלפונקציה זו אין return כיון שהיא ערך אלא מדפסה בקונסולה בלבד. לפיכך גם לא צריך להכניס את מה שהיא מחזיר לתוך המשתנה אלא לבצע קראה בלבד שמשמעותה אותה.

תרגיל:

כתבו פונקציה שמקבלת מספר ובודקת אם הוא מספר או סוג מידע אחר. אם הוא סוג מידע אחר היא תדפיס בקונסולה ה/ח ותסימן את פעולתה. אם הוא מספר היא תחזיר true אם הוא זוגי או false אם הוא אי-זוגי.

רמז – את הבדיקה אם הארגומנט הוא מספר עושים באמצעות האופרטור typeof. את הבדיקה אם הוא זוגי או לא זוגי עושים באמצעות %, אופרטור הבודק חילוק לפי שארית. למדנו על האופרטורים הללו בפרקם הקודמים.

פתרון:

```
function whoAmI(number) {
    if (typeof number !== 'number') {
        console.log('n/a');
        return;
    }
    if (number % 2 === 0) {
        return true;
    } else {
        return false;
    }
}
let foo = whoAmI(2);
console.log(foo); // true
let bar = whoAmI(1);
console.log(bar); // false
let baz = whoAmI('a');
console.log(baz); // n/a & undefined
```

הסבר:

את הפונקציה מגדירים כרגע, כמו בתרגילים הקודמים, כולל ארגומנט. הארגומנט ח' וק'ים בפונקציה כמו כל משתנה. שמו הוא number. ראשית בודקים אם סוג המידע שלו שונה ממספר באמצעות האופרטור typeof שמחזיר את סוג המידע הק'ים במשתנה. אם הוא לא מספר מדפיסים בקונסולה ה/ח ומבצעים ה-return ה-true. ה-return הזה, כפי שלמדנו, יסימן את פעולה הפונקציה סופית, אבל הוא יופעל, כמובן, רק אם התנאי יתממש.

בහנחה שההתנאי לא התממש, ניגשים לבדיקה הזוגי/אי-זוגי ואת זה עושים באמצעות האופרטור שארית, שסימנו %. האופרטור זהה, להזיכרכם, מחזיר את השארית של החלוקה. אם מספר מתחלק ב-2 ללא שארית סימן שהוא זוגי. אם יש שארית סימן שהוא אי-זוגי. כתובים את התנאי ומחזירים ערך בוליאני באמצעות המילים השמורות true או false. כל מה שנותר לעשות הוא לבדוק את הפונקציה עם כמה ארגומנטים שונים.

תרגיל:

צרו פונקציה שמקבלת ארגומנט. הארגומנט-Amor להיות פונקציה. אם הוא לא פונקציה – מופעלת שגיאה. אם הוא אכן פונקציה מרכיבים אותו ומדפיסים את התוצאה. בדקו פעמיים – עם פונקציה אונומית שמחזירה טקסט ועם פונקציה אונומית שמחזירה מספר.

פתרונות:

```
function callMe(arg1) {
    if (typeof arg1 !== 'function') {
        console.log('Not a function');
        return;
    } else {
        const answer = arg1();
        console.log(answer);
    }
}
// Test
callMe(() => { return 'hello'; }); // hello;
callMe(() => { return 5; }); // 5
```

הסביר:

פונקציית callMe מקבלת את arg. בודקים אותו באמצעות האופרטור typeof. אם הוא לא פונקציה, מדפיסים הודעה שגיאיה ומחזירים את הפונקציה כריקה. אם arg הוא פונקציה, מתייחסים אליו כפונקציה וקוראים לה. את מה שהיא מחזירה מדפיסים.

עד כאן זה פשוט; הבדיקה מעט יותר מסובכת. על מנת לבדוק צריך ליצור פונקציה שמחזירה משהו. את זה עושים באמצעות פונקציית חץ אונומית. הפונקציה האונומית הראשונה מחזירה מחרוזת טקסט והפונקציה האונומית השנייה מחזירה מספר.

פרק 6

אוֹבִיְקָטִים

אובייקטים

כבר למדנו על סוגי מידע פרימיטיביים בג'אווהסקריפט – מחרוזות טקסט, מספרים, `null`, `undefined`, `Symbol` וboleean. בפרק הקודם למדנו על פונקציה והסבירתי שמדובר בסוג מידע שאינו פרימיטיבי (כלומר סוג מידע מורכב) מסוג `function`. אם יוצרים פונקציה ובודקים את הסוג שלה באופרטור `typeof` מגלים שהוא `function`.

סוג מידע נוסף פרימיטיבי הוא **אובייקט**, ומדובר בסוג המידע החשוב ביותר בג'אווהסקריפט. המטרה של אובייקט היא ליצור סוג מידע מורכב שיכול להכיל סוג מידע אחרים, פרימיטיבים או אפילו אובייקטים ומערכות (עליהם מדובר בפרק הבא). איך יוצרים אובייקט? הדרך פשוטה ביותר היא זו:

```
let myObject = {};
```

אם מרכיבים `typeof` על המשתנה שמכיל את האובייקט, מגלים שהוא סוג `object`.

```
let myObject = {};
let foo = typeof myObject;
console.log(foo); // object
```

אובייקט יכול להכיל בתוכו מידע לפי " מפתחות ". מפתחות הם דרך להכניס מידע נוסף תחת שם מזוהה לאובייקט – כך שייהי לנו קל לראות את המידע זהה ולשייר אותו לקטגוריה (שהיא בעצם ה" מפתח ") . כך למשל מכניסים מידע לאובייקט תחת המפתח `id` :

```
let myObject = {};
myObject.id = 1;
console.log(myObject); // Object {id: 1}
```

יצרים אובייקט ומכניסים אותו למשתנה `myObject` . יצירת המפתח נעשית באמצעות החלטה על שם המפתח (במקרה זהה `id`) והכנסת ערך, בדיק כmo משתנה. שימוש לב נקודה בין `myObject` ל-`id` . זהו אחד המבנים הבסיסיים של השפה.

אפשר להכניס עוד מפתחות, כמוון. למשל מחרוזת טקסט:

```
let myObject = {};
myObject.id = 1;
myObject.name = 'Moshe';
console.log(myObject); // Object {id: 1, name: "Moshe"}
```

גישה למפתח נועשית באמצעות שם המשתנה שמכיל את האובייקט, נקודה ואז שם המפתח. כך אפשר לקבל את שם הערך או לשנות אותו:

```
let myObject = {};
myObject.id = 1;
myObject.name = 'Moshe';
console.log(myObject.id); // 1
console.log(myObject.name); // Moshe
```

בכל שלב שהוא אפשר להכניס מפתחות לאובייקט וכמוון לשנות אותן. בדיק-בדיק כמו משתנים! כאן לדוגמה משנים את ה-`id` כמה פעמים:

```
let myObject = {};
myObject.id = 1;
myObject.name = 'Moshe';
console.log(myObject); // Object {id: 1, name: "Moshe"}
myObject.id = 1223;
console.log(myObject); // Object {id: 1223, name: "Moshe"}
myObject.id = 'foo';
console.log(myObject); // Object {id: "foo", name: "Moshe"}
```

אפשר לראות שכשמדפים את האובייקט, המפתחות והערכים מסודרים באופן זהה:
`key1: value1,`
`key2: value2,`

וכן הלاءה. אפשר ליצור את האובייקט ישירות, ממש כך:

```
let myObject = {
  id: 1,
  name: 'Moshe',
};
console.log(myObject); // Object {id: 1, name: "Moshe"}
```

זה בדיק כמו ליצור את המפתחות בדרך הקודמת. הכל מאד-מאוד גמיש וצריך לזכור את זה. הדרך הישירה ליצור האובייקט – קלומר יצירה שלו כבר עם כל המפתחות מראש – מקובלת יותר וגם עדיפה מבחינות ביצועים.

שימוש לב: יש פסיק בסיום כל הגדרת משתנה. במקרים מסוימים יותר, פסיק בשורה的最后一ה אובייקט (במקרה שלנו הפסיק מייד אחרי `Moshe`) נחשב לשגוי, אך משנת 2016 אפשר להשתמש בפסיק גם בשורה האחרונה בהגדרת האובייקט.

אובייקט בג'אווהסקריפט הוא גמיש. מובן שאפשר להכניס לתוכו ערכים עם משתנים, למשל באופן הבא:

```
let id = 1;
let name = 'Moshe';
let myObject = {
  id: id,
  name: name,
};
console.log(myObject); // Object {id: 1, name: "Moshe"}
```

לא להתבלבל! יוצרים כאן שני שמות משתנים שבמקורה זהים לחילוטין לשמות המפתחות. נכוון, `name: name` עלול לבלבול – אבל הראשון הוא המפתח והשני הוא הערך או, נכון יותר, שם הערך שהמפתח נכנס אליו. חשוב לציין שמדובר הצבה של המשתנה ב מפתח המתאים באובייקט, הקשר בין המשתנה לערך נעלם. המשתנה יכול להשתנות, אבל הערך יישאר כפי שהיא ברגע הצבה. זה קורה כי למעשה נוצר אובייקט בזיכרון שמכיל את הערך ולא הפניה למשתנה שנמצא במקום אחר בזיכרון. הינה דוגמה:

```
let id = 1;
let name = 'Moshe';
let myObject = {
  id: id,
  name: name,
};
console.log(myObject); // Object {id: 1, name: "Moshe"}
name = 'yakkov';
console.log(myObject); // Object {id: 1, name: "Moshe"}
```

זה אכן מבלבל, אבל זה קורה המון בפונקציות – מתכנתים אוהבים מאוד להשוו את שמות הארגומנטים לשמות המפתחות. משוה בסגנון הזה:

```
function createMyObject(id, name) {
    let myObject = {
        id: id,
        name: name,
    };
    return myObject;
}
let result = createMyObject(1, 'Moshe');
console.log(result); // Object {id: 1, name: "Moshe"}
```

כמפתחי ג'אווהסקריפט מנוסים, אתם לא אמורים להיבהל מהקוד הזה – יש פונקציה שמקבלת שני ארגומנטים, מכניסה אותם לאובייקט ומחזירה אותו. זה משוה שאתם אמורים להכיר אחרי הפרק הקודם על פונקציות. את הקוד הזה תראו חוזר כמה וכמה פעמים במערכות מבוססות ג'אווהסקריפט, עד כדי כך שהכניםו לג'אווהסקריפט את היכולת ליצור מפתחות וערכים באופן אוטומטי לפי שמות הערכים. כך הפונקציה שלעיל תהיה שוקלה ל:

```
function createMyObject(id, name) {
    let myObject = {
        id,
        name,
    };
    return myObject;
}
let result = createMyObject(1, 'Moshe');
console.log(result); // Object {id: 1, name: "Moshe"}
```

יצירת המפתחות האוטומטית זו נקראת "יצירה מקוצרת" והיא הולכת ותופסת תאוצה בשנים האחרונות. לא משתמש בה בדוגמאות, אבל אני זכרו שהיא קיימת כי נעשה בה שימוש רב, בעיקר על ידי מתכנתים מנוסים (כולל עבדכם הנאמן).

כאמור, אובייקט יכול להכיל כל נתון שהוא בתווך ערך, כולל... אובייקטים אחרים! שימוש לבדוגמה זו למשל:

```
let user = {
    id: 1,
    name: 'Moshe',
};

let profileExtendedData = {
    profileImg: null,
    address: 'Derech Hashalom',
    language: 'HE-IL',
}

user.moreData = profileExtendedData;
console.log(user); // Object {id: 1, name: "Moshe", moreData: Object}
/*
id:1
name:"Moshe"
moreData:
{
address:"Derech Hashalom"
language:"HE-IL"
profileImg:null
}
*/
```

אם אתם רואים בקונסולה `{...}` ולא את האובייקט המלא, לחצו על השורה הזו והאובייקט המלא יוצג לפניכם.

זאת דוגמה כמעט אמיתית – יש אובייקט `user` ואובייקט מידע מורחב. מכנים את האובייקט של המידע המורחב אל מפתח שנקרא `moreData` באובייקט `user`. כשהמצאים הדפסה של `user` בקונסולה אפשר לראות את האובייקט `profileExtendedData` מופיע במלואו תחת המפתח `moreData`. נפלא, לא?

אפשר לגשת אל מפתח גם באמצעות סוגרים מרובעים ולא באמצעות נקודה:

```
let myObject = {};
myObject.id = 1;
myObject.name = 'Moshe';
console.log(myObject.id); // 1
console.log(myObject['id']); // 1
console.log(myObject.name); // Moshe
console.log(myObject[ 'name' ]); // Moshe
```

משתמשים בזה בעיקר כאשר שם המפתח נמצא בתוך משתנה מסוג מחזורת טקסט. כך למשל:

```
let myObject = {};
let propertyName = 'name';
myObject[propertyName] = 'Moshe';
console.log(myObject.name); // Moshe
console.log(myObject[propertyName]); // Moshe
```

זה קורה המון בפונקציות ובולולאות. פעמים רבות מקבלים את המפתח כמחזורת טקסט. על מנת לקרוא למפתח מתוך האובייקט משתמשים בסוגרים מרובעים, ובתוכם שמים את המשתנה שמכיל את שם המפתח.

אם תנסו לעשות משהו זהה (הו המשתנה שמכיל את שם המפתח) תקבלו undefined.

```
console.log(myObject.propertyName); // Undefined
```

לפיכך לעיתים לא משתמשים בנקודה אם שם המפתח נמצא בתוך המשתנה, אלא בסוגרים מרובעים.

מחיקת מפתח

מחיקת המפתח נעשית באמצעות האופרטור **:delete**:

```
let myObject = {};
myObject.id = 1;
myObject.name = 'Moshe';
console.log(myObject); // Object {id: 1, name: "Moshe"}
delete myObject.name;
console.log(myObject); // Object {id: 1}
```

אפשר להשתמש, כמובן, בנקודות או בסוגרים מרובעים כדי להסביר לאופרטור **delete** איזה מפתח הוא צריך למחוק.

הכנסת פונקציה כערך

כפי שציינתי קודם, כל סוג מידע יכול להכנס לאובייקט כערך. הדגמתי זאת באמצעות סוג מידע פרימיטיבים, כמו מספר וטקסט, וגם הראייתי שאפשר להכניס אובייקט כערך לאובייקט אחר. מובן שגם פונקציה יכולה להכנס כערך ואפשר ליצור פונקציות כערך באופן הבא:

```
let myObject = {
  id: 1,
  alertMe: function () {
    console.log('hi!');
  }
};
console.log(myObject); // Object {id: 1, alertMe: f () }
myObject.alertMe(); // hi!
```

כאן יוצרים אובייקט כפי שהוא קודם. משתמשים במפתח **alertMe** ומכוונים לתוכו פונקציה שכל מה שהיא עשוה הוא להדפיס בקונסולה את 문자 הטקסט "hi". יצירת הפונקציה זהה במקרה אחוז ליצירת פונקציה רגילה והכנסתה לתוך משתנה. הקראיה לפונקציה בתוך אובייקט גם כן זהה לחלווטין לקריאה לפונקציה ונעשה כפי שקרהים לכל ערך אחר.

לפונקציה בתוך אובייקט יש חשיבות גדולה מאוד ואdon בה בהמשך. כרגע, מה שחשוב הוא שתדעו שכל מבנה מידע יכול להכנס לאובייקט, בין שמדובר בסוגי מידע פרימיטיבים ובין שבסוגי מידע מורכבים יותר.

אפשר להכניס פונקציה גם כתיב מקוצר (פונקציית חץ, שעליה למדנו בפרקים הקודמים) באופן הבא:

```
let myObject = {
  id: 1,
  alertMe: () => {
    console.log('hi!');
  }
};
console.log(myObject); // Object {id: 1, name: "Moshe"}
myObject.alertMe(); // hi!
```

קינון ובדיקה מפתח

כפי שכתבנו אובייקטים יכולים לכלול אובייקטים אחרים. כך למשל אני יכול ליצור מפתח בשם address באובייקט שמכיל אובייקט נוסף שבו יש את שם העיר ושם הרחוב. למשל:

```
let myObject = {
  id: 1,
  name: 'Moshe',
  address: {
    city: 'Bat-Yam',
    street: 'Balfur 20'
  }
};

console.log(myObject.id); // 1
console.log(myObject.name); // Moshe
console.log(myObject.address); // {city: "Bat-Yam", street: "Balfur 20"}
```

אם אני רוצה לגשת ישירות לשדה מסוים באובייקט שנמצא תחת המפתח, כל מה שנדרש ממי שעשו זה להוסיף נקודה ואז את שם המפתח באובייקט הפנימי. למשל:

```
console.log(myObject.address.city);
```

אבל אם אנו קוראים למפתח שאינו קיים באובייקט, אנו מקבלים שגיאה. כך למשל, אם יש לי אובייקט שבו אין address אני מקבל שגיאה.

```
let myObject = {
    id: 1,
    name: 'Moshe'
};

console.log(myObject.id); // 1
console.log(myObject.name); // Moshe
console.log(myObject.address); // undefined
console.log(myObject.address.city); // Uncaught TypeError: Cannot read
property 'city' of undefined
```

השגיאה מתאפשרת כיון ש-myObject.address הוא undefined ואני מנוטים להתייחס אליו כאובייקט. הפתרון הוא להשתמש בשרשור אופציוני (Optional Chaining). שזו נקודה עם סימן שאלה לפניה. השרשור האופציוני לא יציג שגיאה אלא undefined.

```
let myObject = {
    id: 1,
    name: 'Moshe'
};

console.log(myObject.id); // 1
console.log(myObject.name); // Moshe
console.log(myObject.address); // undefined
console.log(myObject.address?.city); // undefined
```

לא נדר לראות במערכות מורכבות, שבהן יש אובייקטים מוקוונים רבים, את השימוש בשרשור אופציוני שנכנס לשפה רק בשנת 2020 באופן רשמי.

אובייקט קבוע

אחד הדברים החשובים שצריך לזכור הוא שם מגדרים אובייקט קבוע, אין שום בעיה לשנות אותו. נכון, אי-אפשר לשנות את הסוג שלו (זאת אומרת, לקבוע שמעכשיו במקום אובייקט יכול הקבוע מספר), אבל אפשר להוסיף לו תכונות או לשנות תכונות קיימות, כולל לשנות את השדות בתוך האובייקט ולא לעשות השמה לאובייקט אחר. מדובר בהבדלמשמעותי:

```
const myObject = {};
myObject.name = 'Moshe';
myObject.id = 22;
console.log(myObject); // Object {name: "Moshe", id: 22}
myObject = 1; // Uncaught TypeError: Assignment to constant variable.
```

בדוגמה שלעיל אפשר לראות איך מגדירים את Object公用 כקבוע, אך למרות זאת אפשר לשנות את הערכים בתוכו. אבל אם מנסים לשנות את הסוג מאובייקט למשהו אחר (במקרה הזה מספר), נתקלים בשגיאה.

יש כמה הבדלים משמעותיים בין סוג מידע פרימיטיבים לבין אובייקטים וסוג מידע מורכבים יותר. אחד השינויים ה/cgi מבלבלים הוא עניין הצבעה, שאינו כל כך מורכב כפי שחושבים. כשכתבתי על משתנים פרימיטיבים, ציינתי שאפשר להעתיק את המשתנה למשתנה אחר. אם משנים את המשתנה האחר, המשתנה המקורי נשאר כשהיה. הינה דוגמה:

```
let a = 5;
let b = a;
b = 6;
console.log(a); // 5
```

אבל מה קורה כשעשים משהו דומה באובייקט? אם מעתיקים אותו למשתנה אחר? אם עושים זאת וממשנים את המשתנה الآخر, רואים שהאובייקט העיקרי השתנה! נסו להריץ את הקוד הזה למשל:

```
let objectA = { value: 5 };
let objectB = objectA;
objectB.value = 6;
console.log(objectA); // {value: 6}
```

שינוי באובייקט, שאמור להיות במשתנה השני, משפייע על האובייקט המקורי! זה קורה כי שימוש אובייקט שנמצא במשתנה A הobjeto למשתנה B לא מבצעים העתקה אלא הפניה, וההבדל ביןיהםמשמעותי. הסיבה לכך היא שיקול זיכרון. אם רוצים לבצע העתקה של אובייקט ולשנות אותו בלי שהוא ישפיע על האובייקט המקורי, צריך לעשות הליך שנקרא clone ואפשר לביצוע באמצעות לויאות, ועל כך בפרק הבא.

תרגיל:

צרו אובייקט של `computer` שיש לו `id`, `name` ו-`price`.

פתרון:

```
let computer = {
  id: 1,
  name: 'Name',
  price: 20,
};
console.log(computer); // Object {id: 1, name: "Name", price: 20}
```

הסבר:

יצרים משתנה ומכוונים אליו אובייקט, באובייקט יש שלושה מפתחות: `id`, `name` ו-`price`. כל אחד מהם קיבל ערך. ההגדרה של האובייקט נעשית באמצעות סוגרים מסולסלים, שבתוכם שם המפתח, נקודותים ואז ערך. אפשר ליצור את האובייקט גם באופן הבא:

```
let computer = {};
computer.id = 1;
computer.name = 'Name';
computer.price = 20;
console.log(computer); // Object {id: 1, name: "Name", price: 20}
```

בפועל יוצרים כאן אובייקט ריק ואז מכנים את המפתחות שלו בזה אחר זה. הקראיה למפתח נעשית כמו משתנה – שם האובייקט, נקודה ואז שם המפתח.

תרגיל:

צרו פונקציה שמקבלת מספר מ-1 עד 7. הפונקציה מחזירה אובייקט בפורמט זהה:

```
{
  dayName: 'Sunday',
  dayNumber: 1,
}
```

פתרון:

```
function findDayName(dayNumber) {
  let dayName;
  switch (dayNumber) {
    case 1:
      dayName = 'Sunday';
      break;
    case 2:
      dayName = 'Monday';
      break;
    case 3:
      dayName = 'Tuesday';
      break;
    case 4:
      dayName = 'Wednesday';
      break;
    case 5:
      dayName = 'Thursday';
      break;
    case 6:
      dayName = 'Friday';
      break;
    case 7:
      dayName = 'Saturday';
      break;
    default:
      console.log('Not 1-7 number');
      return {};
  }
  let answer = {
    dayNumber: dayNumber,
    dayName: dayName,
  };
  return answer;
}
let foo = findDayName(1);
console.log(foo); // Object {dayNumber: 1, dayName: "Sunday"}
```

הסבר:

הפונקציה ארוכה, אך לא צריך להיבהל. היא מקבלת ארגומנט שקוראים לו `dayNumber`, והמטרה היא למצוא את מספר היום. לצורך כך משתמשים במשפט `switch case` שלMANDO.

אם המספר הוא לא בין 1 ל-7 מדפיסים הודעה שגיאה ומחזירים אובייקט ריק. אם המספר הוא בין 1 ל-7 מוצאים את היום ומכניסים אותו למשתנה `dayName`. את `dayNumber` ואת `dayName` מכניסים לאובייקט ומוחזרים אותו. זה הכל.

כיוון שהשמות המפתחות זהים לשמות הערכים, אפשר ליצור את האובייקט באופן קצר:

```
let answer = {
  dayNumber,
  dayName,
}
```

תרגיל:

צרו פונקציה שמקבלת שלושה ארגומנטים: אובייקט, שם מפתח וערך. הפונקציה מכניסה את שם המפתח והערך לאובייקט ולאחר מכן מחזירה את האובייקט.

פתרון:

```
function addThisProperty(obj, property, value) {
  obj[property] = value;
  return obj;
}
let myObject = {};
myObject = addThisProperty(myObject, 'id', 1);
myObject = addThisProperty(myObject, 'name', 'moshe');
console.log(myObject); // Object {id: 1, name: "Moshe"}
```

הסבר:

יצרים פונקציה עם שלושה ארגומנטים. הראשון הוא האובייקט, השני הוא שם המפתח והשלישי הוא הערך שציריך להיכנס למפתח. כיוון שם המפתח מגיע כמשתנה, אי-אפשר לעשות משהו כזה:

```
object.property = number;
```

אלא צריך להשתמש בסוגרים מרובעים להגדלה. כל שנותר לעשות אחרי הוספת התוכנה והערך הוא להחזיר את האובייקט ולבדוק. זה הכל.

תרגיל:

צרו אובייקט שיש בו שתי פונקציות. הראשונה מדפיסה בקונסולה את מה שמועבר אליו והשנייה ממחירה אובייקט שיש בו {id: 1, name: 'Moshe'}

פתרונות:

```
let object = {
    say: function (arg1) {
        console.log(arg1);
    },
    returnObject: function () {
        const answer = {
            id: 1,
            name: 'Moshe',
        }
        return answer;
    },
};
object.say('Hello world!!'); // Hello world!!
let foo = object.returnObject(); // Object {id: 1, name: "Moshe"}
console.log(foo);
```

הסבר:

יצירת האובייקט היא פשוטה. יוצרים שני מפתחות: מפתח בשם say, שהוא פונקציה המתקבלת ארגומנט אחד ומדפיסה אותו, ומפתח returnObject שהוא פונקציה שמחירה אובייקט. זה הכל. אחר כך כל מה שנותר לעשות הוא לקרוא לפונקציות באמצעות המפתחות.

תרגיל:

צרו פונקציה בשם displayClass שמקבלת אובייקט בשם user שנראה כך:

```
let userObject = {
    id: 4,
    name: Moshe,
    enrichedData: {
        class: 4,
        icon: 3454
    }
}
```

הfonקציה ממחירה את ה-class שבתוך enrichedData אם הוא קיים. אם הוא לא, מוחזר undefined.

פתרונות:

```
function displayClass(userObject) {
    return userObject.enrichedData?.class;
}

let userObject1 = {
    id: 4,
    name: 'Moshe',
    enrichedData: {
        class: 4,
        icon: 3454
    }
}

let userObject2 = {
    id: 4,
    name: 'Moshe',
}

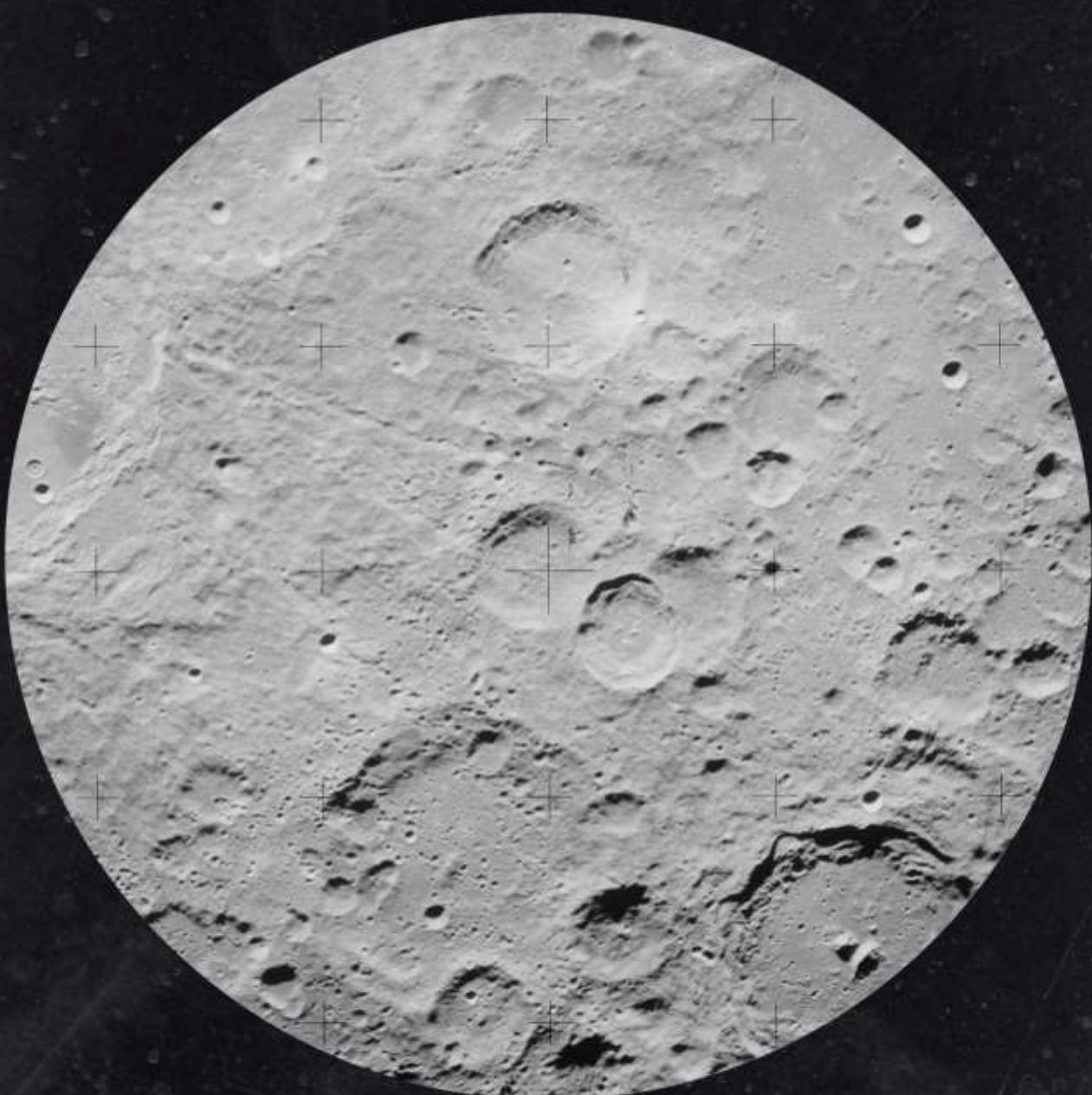
let result = displayClass(userObject1);
console.log(result); // 4
result = displayClass(userObject2);
console.log(result); // undefined
```

הסבר:

אני משתמש בשרשור אופציונילי כדי להציג אובייקט מוקדם. אם אני משתמש בשרשור רגיל (userObject.enrichedData.class) אני מקבל שגיאה באובייקט השני שבו אין את תכונת .enrichedData. לפיכך אני אכנס את (userObject.enrichedData?.class).

פרק 10

מִנְרָכִים

מערכות

מערכות הם סוג מיוחד של מבוקב המשמש לאחסון מידע. הם דומים למדוי לאובייקטים, אך המפתחות שלהם הם מספרים מ-0 עד אינסוף. אל המערכת אפשר להכנס כל סוג מידע שהוא. מקובל להתייחס אל הערכים שנמצאים במערך כאל איברים; האיבר הראשון נמצא במקום 0, האיבר השני נמצא במקום 1 וכך הלאה.

זה דבר ש תמיד מבלבל מתכנתים. כשאדבר על לו לאות תבין את ההיגיון של להתחיל מ-0, אבל חשוב לשנן ולזכור שבכל הנוגע למערכות תמיד סופרים מ-0.

יצירת המערך נועשית כך:

```
let myArr = [];
```

כאן יוצרתי מערך ריק. על מנת להכניס לתוך המערך איבר, אפשר לעשות את הדבר הבא:
`myArr[0] = 'someValue';`

הדפסה של המערך תראה את האיבר שהכנסתי:

```
console.log(myArr); // ["someValue"]
```

אם רוצים להכניס עוד איבר, אפשר להוסיף אותו כך:

```
myArr[1] = 'someValue';
```

אפשר להכניס איברים כבר בשלב הייצרה של המערך ולגשת אליהם בכל שלב:

```
let myArr = ['value1', 'value2', 'value3'];
console.log(myArr[0]); // value1
myArr[0] = 'new value';
console.log(myArr[0]); // new value
```

כאן למשל יוצרים מערך ובשלב הייצרה מכנים אותו לתוכו שלושה איברים לפי הסדר - למקום 0, למקום 1 ולמקום 2. אחרי הייצירה מדפיסים בקונסולה את האיבר שבמקום הראשון (מיקום 0), משנים אותו ומדפיסים אותו שוב.

שימוש לב: פניה לקבלת ערך מתוך מערך נועשית על ידי סוגרים מרובעים וגם האינדקס של האיבר.

אפשר כמובן להכניס גם אובייקטים לתוך מערכות וזה אפילו מקובל:

```
let usernameObject = [{ id: 1, userName: 'Avraham' }, { id: 2,
userName: 'Itzhak' }, { id: 3, userName: 'Yaakov' }];
console.log(usernameObject[0]); // {id: 1, userName: 'Avraham'}
console.log(usernameObject[0].id); // 1
```

כאן יוצרים מערך שכל איבר שלו הוא אובייקט שבו יש שני מפתחות – `id` ו-`userName`, ואלה שולפים את האובייקט הראשון מהמערך ואףלו לא את כל האובייקט הראשון, אלא מפתח נבחר מהאובייקט הראשון.

וכן, בדיק כפי שמערך יכול להכיל כל סוג מידע שהוא, כולל אובייקטים, מערך יכול להכיל גם מערכים. למערך שמכיל מערכים נוספים קוראים מערך דו-ממד. הינה דוגמה למערך צזה:

```
let myArray = [
    ['a', 'b', 'c'], // 1st array
    ['d', 'e', 'f'], // 2nd array
];
```

מערך בעצם ממש מבנה נתונים שידוע בתכנות כ"מחסנית". כמו שיש מחסנית ובה כדורים, קר יש מחסנית של נתונים. הכנסה של איבר חדש נקראת "Ճחיפה", ואפשר למש אתה באמצעות שימוש בפונקציה מיוחדת לסוג המידע מערך בלבד, שנקראת "push":

```
let myArray = ['oldValue'];
myArray.push('newValue');
console.log(myArray); // ["oldValue", "newValue"]
```

push היא פונקציה מיוחדת שעובדת אך ורק על סוג מידע שהם מערכים. ככלמנו על סוג מידע, הראית כל מיני פעולות שאפשר לעשות על מחרוזת טקסט או על מספרים; ובכן, push היא פעולה שאפשר לעשות אך ורק על מערך. מכניםים לתוכה ארגומנט את המידע שרוצים להכניס למערך בתור האיבר החדש והאחרון – בין שמדובר במספר ובין שבמחרוזת טקסט, באובייקט, במערך וכו'. הדבר כל יכנס ארגומנט ב-push, ויוצר איבר חדש בסוף.

Ճחיפה מוסיפה איבר חדש למערך על גבי האיברים האחרים. אם היה איבר אחד במיקום 0,Ճחיפה תוסיף איבר חדש למיקום 1.

משיכה היא בדיק ההפרՃחיפה – היא מאפשרת למשוך את האיבר האחרון מהמערך ולקבל אותו כמשתנה. המשיכה נעשית באמצעות פקודה **pop**, שם היא ייחודית לסוג המידע מערך ועובדת כך:

```
let myArray = ['a', 'b', 'c'];
let foo = myArray.pop();
console.log(myArray); // ["a", "b"]
console.log(foo); // c
```

כשמשתמשים ב-**pop** על המערך, מקבלים בחזרה את האיבר האחרון של המערך, והמערך עבר שינוי (מווציה), או נכון יותר המחסנית, מתקצר באיבר אחד.

בעוד push מכניס איבר לסוף המערך, הפונקציה **unshift** מכניסה איבר לתחילת המערך. כמו שתי הפונקציות הקודמות, גם **unshift** ייחודית למערך ולא תעבור בסוגי מידע אחרים. הינה דוגמה לאיך ש-unshift פועל:

```
let myArray = ['a', 'b', 'c'];
myArray.unshift('z');
console.log(myArray); // ["z", "a", "b", "c"]
```

בדוגמה יש מערך שבו שלושה איברים, הראשון הוא a והאחרון הוא c. אם מכניםים את מחרזות הטקסט z לתוכו המערך באמצעות unshift, אז האיבר הראשון כבר לא יהיה a אלא z. האיבר האחרון עדין נותר c.

ולבסוף, שילפת האיבר הראשון במערך נעשית באמצעות פונקציית shift:

```
let myArray = ['a', 'b', 'c'];
let foo = myArray.shift();
console.log(myArray); // ["b", "c"]
console.log(foo); // a
```

בדוגמה זו רואים מערך שבו האיבר הראשון הוא מחרזת טקסט a והאיבר האחרון הוא מחרזת טקסט c. שימוש בפונקציה shift מוחזיר את האיבר הראשון. כרגע במערך האיבר הראשון הוא a והאיבר האחרון הוא עדין c. המערך קצר משלושה איברים לשניים.

אפשר לסכם את ארבע הפעולות שניתן לעשות על מערכים באופן הבא:

תיאור	פעולה
שליפת האיבר האחרון של המערך	pop
הכנסת איבר לתחילת המערך	unshift
שליפת האיבר הראשון של המערך	shift
הכנסת איבר לסוף המערך	push

תמונה נוספת שקיימת וייחודה לסוג המידע של מערך היא אורך. מדידת האורך של המערך נעשית באופן הבא:

```
let myArray = ['a', 'b', 'c'];
let foo = myArray.length;
console.log(foo); // 3
```

כך אפשר לראות את אורך המערך. שימוש לב שמדובר במשהו טרי. אם למשל יוצרים מערך ומכוונים אליו שני ערכים בלבד – אחד במקומות ה-0 (שהוא המיקום הראשון, אנו זוכרים שהמיקום הראשון במערך הוא 0) והשני במקומות ה-99 – האורך של המערך יהיה 100:

```
let myArray = [];
myArray[0] = 'a';
myArray[99] = 'b';
let foo = myArray.length;
console.log(foo); // 100
```

למה? כי ברגע שמכניסים ערך למערך וקובעים את המיקום שלו, ג'אווהסקריפט תיצור את כל האיברים האחרים במערך עד המיקום שהוכנס. כל איבר צזה יהיה מסוג `undefined` (שימו לב – לא `null` אלא `undefined`).

מצד שני, ככה תמיד אפשר לקבל את הערך האחרון במערך, שהוא תמיד `length - 1`:

```
let myArray = [];
myArray[0] = 'a';
myArray[99] = 'b';
let last = myArray[myArray.length - 1]
console.log(last); // b
```

למה פחות 1? כי המערך מתחילה מ-0. האיבר הראשון תמיד יהיה במיקום 0. כמו באובייקט, מחיקת איבר במערך תתבצע באמצעות האופרטור `delete` שבעצם לוקח את האיבר ומכוון אליו `undefined`:

```
let myArray = ['aba', 'ima', 'bamba', 'savta'];
delete myArray[2];
console.log(myArray); // ["aba", "ima", undefined, "savta"]
```

שימוש לב ש캐שרוצים למחוק את הערך השלישי, צריך לציין [2] כיוון שהמערך מתחילה תמיד מ-0.

הבעיה בדרכּ הּזוּ הּיא שּׁה מֵעָרָק נִשְׁאָר בּוּהּ בּגּוֹדֵל קְבּוּעַ, וְהּאִיבּר שּׁעוֹשִׁים לֹא delete הּוּפּךְ
ל-undefined. כדי למחוק אִיבּר בּמֵעָרָק וְלִקְצַר אֹתוֹ יְשִׁלְחָנֶה בּsplice.

כמו המתוֹדוֹת הּקוֹדוֹמוֹת שְׁלִמְדָּנוּ עַלְיָהּן, גּם המתוֹדה splice שְׁיִכְתֵּת לְמֵעָרָק בּלְבּוֹדּ. הּיא מִקְבְּלָת
כָּמָה אֲרֻגּוֹמָנִיטִים. הּרָאֵשׁן הוּא מָאיִזְהּ מָקוֹם בּמֵעָרָק לְהִתְחִיל וְהּשְׁנִי הוּא כָּמָה אִיבּרִים לְמַחְוקָק.

נִיחָה שְׁיִשְׁ מֵעָרָק שְׁלִ אֲבוֹת וּרוֹצִים לְהֹורִיד אֶת מָשָׁה, כִּי הוּא לֹא אֶחָד אֲבוֹת הַמִּקְרָאִים.

```
let fathers = [ 'Avraham', 'Itzhak', 'Moshe', 'Yaakov' ];
```

אם מַוְיִידִים אֶת מָשָׁה בְּאַמְצָאוֹת delete, יְהִי undefined בּמֵעָרָק וְכַבְּיכָל יְהִי "אַרְבָּעָה
אֲבוֹת" וְהַשִּׁיר "אֶחָד מֵיּוֹדָעָה" יְשִׁתְבַשׁ לְגָמָרִי. אֵז מָה עוֹשִׁים? מִשְׁתַּמְשִׁים בּsplice. מָה הַמָּקוֹם
שְׁלִ אִיבּרִים רֹצִים לְמַחְוקָק (מָשָׁה)? הַמָּקוֹם ה-2; 0 זֶה אֶבְרָהָם, 1 זֶה יִצְחָק ו-2 מָשָׁה.
כָּמָה אִיבּרִים רֹצִים לְמַחְוקָק? אֶחָד. אֵיךְ תִּירְאֵה הַמְּחִיקָה? כִּרְ:

```
let fathers = [ 'Avraham', 'Itzhak', 'Moshe', 'Yaakov' ];
fathers.splice(2, 1);
console.log(fathers); // [ "Avraham", "Itzhak", "Yaakov" ]
```

מערכות ומחרוזות טקסט

כדי להגדיל את השמחה ואת הבלבול הכללי, בג'אווהסקריפט מחרוזות טקסט חולקות לא מעט תכונות עם מערכים והן מתנהגות בחלק מהמקרים כמו מערכים שבהם האיבר הראשון הוא האות הראשונה, האיבר השני הוא האות השנייה וכך הלאה. שימו לב לمثال לדוגמה זו:

```
let myString = 'Hello World!';
console.log(myString[0]); // H
console.log(myString.length - 1)); // !
```

כאן יש מחרוזת טקסט חביבה בשם "Hello World!". אם רוצים לקבל את האות הראשונה, אפשר להתייחס אליה כמערך ולשלוף את האות הראשונה באמצעות [0] ואפשר גם לשולף את האות الأخيرة בדיקון כפי שלופים את האיבר האחרון במערך. האופרטורים **delete** וגם **push** ו-**pop** לא יעבדו, אך כל שאר האופרטורים כן. כרגע אין לנו שימוש אופרטיבי, אבל כדאי לזכור את זה.

תרגיל:

צרו מערך שמכיל את המספרים 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

פתרונות:

```
let myArray = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10];
console.log(myArray); // [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
```

הסבר:

יצירת מערך נעשית באמצעות סוגרים מרובעים ואז כל איברי המערך מופרדים בפסיק. האיברים יכולים להיות כל נתון שהוא.

תרגיל:

למערך הקודם שיצרתם, הוסיפו את המספר 11 בסוף.

פתרון:

```
let myArray = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10];
myArray.push(11);
console.log(myArray); // [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11]
```

הסבר:

באמצעות פונקציית `push`, הייחודית למערך בלבד, אפשר להוסיף ערך בטור האיבר האחרון במערך. בתוך סוגרים העגולים שלאחר ה-`push` מכניסים את הערך שרצים שייהי במערך.

תרגיל:

למערך הראשון שיצרתם, הוסיפו את הסורה 0 בהתחלה, כך שהאיבר הראשון יהיה 0.

פתרון:

```
let myArray = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10];
myArray.unshift(0);
console.log(myArray); // [0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
```

הסבר:

הדחיפפה של ערך כאיבר הראשון של המערך והזזה של כל האיברים נעשוות באמצעות הפונקציה `unshift`, שכמו `push` מקבלת את הערך שרצים שייהי ראשון במערך, במקרה זה 0.

תרגיל:

במערך הראשון שיצרתם, הורידו את האיבר הראשון.

פתרון:

```
let myArray = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10];
myArray.shift();
console.log(myArray); // [2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
```

הסביר:

הfonקציית `shift()`, שיחודה למערך, מסירה את האיבר הראשון ומציצה את כל שאר האיברים.

תרגיל:

במערך הראשון שיצרתם, הורידו את האיבר החמישי.

פתרון:

```
let myArray = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10];
delete myArray[4];
console.log(myArray); // [1, 2, 3, 4, undefined, 6, 7, 8, 9, 10]
```

הסביר:

הօperator `delete` יכול למחוק משתנים וגם איברים במערך. במקרה זהה רציתם למחוק את האיבר החמישי ולפיכך הייתם צריכים לכתוב `delete myArray[4];` למה ?4? כיון שהמערך מתחילה ב-0 והאיבר החמישי יהיה `myArray[4];`

this-i new

אפשר ליצור אובייקטים מאפס באמצעות המילה השמורה **new**. בג'אווהסקריפט משתמשים המון בטכנית זו ליצור אובייקטים שונים דרך פונקציות. מגדירים פונקציה ואז, באמצעות **new**, יוצרים אובייקט:

```
let ObjMaker = function () { };
let myObj = new ObjMaker();
console.log(myObj); // {}
```

ראשית מגדירים פונקציה פשוטה כמו כל פונקציה אחרת. עושים את זה באמצעות הכנסתה למשתנה. את הפונקציה זו מתחלים באמצעות **new**. שימו לב שימוש מתחלים את הפונקציה. ברגע שימושים במילה **new**, הפונקציה מוחזירה אובייקט.

הפונקציה שמתוכנת להיקרא באמצעות **new** נקראת **פונקציה בנאית**, ובאנגלית **constructor**. בתשעיה מקובל לכתוב שם של פונקציה בנאית באות גדולה בהתחלה, למשל **ObjMaker** ולא **objMaker**, כמו פונקציה רגילה.

יצירת אובייקט ריק פשוטה מאוד, אבל הגדולה של הפונקציה זו היא יצירת אובייקט בעל תכונות. יצירת אובייקט בעל תכונות נעשית באמצעות המילה השמורה **this**. בתוך פונקציה בנאית המשמעות של **this** היא האובייקט שיופיע כתוכאה מהפונקציה. **this** מצביע לאובייקט – קלומר הוא מפנה אל האובייקט זהה. אם למשל רוצים להוסיף תכונה בשם **foo**, עושים משהו כזה:

```
let ObjMaker = function () {
    this.foo = 'bar';
};
let myObj = new ObjMaker();
console.log(myObj); // { foo: "bar" }
```

מגדירים את אותה פונקציה בナイית שהוגדרה קודם, אבל במקום פונקציה ריקה, יש בתוך הפונקציה הכרזה על תכונת `foo` שיש לה ערך `bar`. האובייקט שנוצר מהפונקציה הבナイית הוא לא רק אובייקט ריק אלא אובייקט שיש לו `foo`. כל מה שמכריזים עליו באמצעות `this` יקבל ביטוי באובייקט. למשל:

```
let ClientObjMaker = function () {
    this.userFirstName = 'Moshe';
    this.userLastName = 'Cohen';
    this.userCity = 'Holon';
    this.userCar = 'Subaru';
};

let mosheObject = new ClientObjMaker();
console.log(mosheObject);
```

כאן יוצרים אובייקט באמצעות פונקציה בナイית. הפונקציה הבナイית הכרזה על שם פרט, על שם משפחה ועל תכונות נוספות של הלוקה. אם תציבו אל האובייקט באמצעות הקונסולה: תראו שהוא מכיל את כל הארגומנטים שהגדרתם באמצעות `this`:

```
Object {
    userCar: "Subaru",
    userCity: "Holon",
    userFirstName: "Moshe",
    userLastName: "Cohen"
}
```

משתמשים בדרך כלל בפונקציות בנות על מנת ליצור אובייקטים קבועים. למשל, אם רוצים ליצור אובייקטי לקוח אחידים, יוצרים פונקציה בונה איחידה לאובייקט לקוח ומכניםים בכל פעם משתנים אחרים:

```
let ClientObjMaker = function (firstName, lastName, city, car) {
    this.userFirstName = firstName;
    this.userLastName = lastName;
    this.userCity = city;
    this.userCar = car;
};

let mosheObject = new ClientObjMaker('Moshe', 'Cohen', 'Holon',
'Subaru');
let aviObject = new ClientObjMaker('Avi', 'Levi', 'Bat Yam', 'Opel');
console.log(mosheObject);
console.log(aviObject);
```

דוגמה זו יוצרים פונקציה בナイית איחידה לאובייקט משתמש. משתמשים במילה השמורה בשוח על מנת להחזיר למשתנה בכל הפעלה אובייקט אחר, בהתאם למשנים שמכניםים לפעולה הבונה.

אפשר להוסיף לפעולה הבונה גם הגדרות של פונקציה שהן חלק אינהרנטי מהאובייקט שהפעולה הבונה יוצרת. לפועלות אלו קוראים "מתודות" (וביחיד "מתודה"). מדובר בפונקציה שמוצמדת לאובייקט ואפשר להפעילה بكلות מהאובייקט שהפונקציה הבナイית יוצרת:

```
let ClientObjMaker = function (firstName, lastName, city, car) {
    this.userFirstName = firstName;
    this.userLastName = lastName;
    this.userCity = city;
    this.userCar = car;
    this.getFullName = function () {
        return this.userFirstName + ' ' + this.userLastName;
    }
};
let mosheObject = new ClientObjMaker('Moshe', 'Cohen', 'Holon',
'Subaru');
let fullName = mosheObject.getFullName();
console.log(fullName); // "Moshe Cohen"
```

כאן למשל יוצרים מตודה בפונקציה הבנאית שנקראת `getFullName`. היא מוצמדת ל-`this` כמו התוכנות, אבל היא פונקציה ולא מחזקת טקסט. במקרה זהה היא מוחזירה את השם המלא של המשתמש המורכב מתוכנות השם הפרט, שם המשפחה ורוחם בינויים.

אפשר להגיד ממשנים פרטיים בתוך הפונקציה הבנאית – פרטיים במובן שא-אפשר לקבל אותם מן החוץ אלא אם כן מגדירים פונקציה שתגדיר אותם. **למשל:**

```
let clientObjMaker = function (firstName, lastName, city, car) {
    this.userFirstName = firstName;
    this.userLastName = lastName;
    this.userCity = city;
    this.userCar = car;
    const id = '6382020';
};
let mosheObject = new clientObjMaker('Moshe', 'Cohen', 'Holon',
'Subaru');
console.log(mosheObject.id); // undefined
```

כאן יש הגדרת משתנה בשם `id` בתוך הפונקציה הבנאית. ברגע לחברו, המשתנה זהה לא מוצמד ל-`this` אלא מוגדר ממש בתוך פונקציה. האם אפשר לגשת אליו מרוחוק? לא. רק מה שמצוידים ל-`this` יהיה נגיש החוצה. מה שלא, מוגדר כפרט.

לכן צריך **לכתוב פונקציה נוספת:**

```
let clientObjMaker = function (firstName, lastName, city, car) {
    this.userFirstName = firstName;
    this.userLastName = lastName;
    this.userCity = city;
    this.userCar = car;
    const id = '6382020'; // It doesn't have to be const
    this.getId = function () {
        return id;
    }
};
let mosheObject = new clientObjMaker('Moshe', 'Cohen', 'Holon',
    'Subaru');
let id = mosheObject.getId();
console.log(id); // 6382020
```

פונקציה מהסוג זהה נקראת פונקציית **get**, כיוון שהיא פונקציה שמשמשת לקבללה (באנגלית **get**) של משתנים פרטיים שאין גישה אחרת אליהם. כמו שיש **get** יש גם **set**, שזו פונקציה שקובעת את המשתנה הפרט:

```
let clientObjMaker = function (firstName, lastName, city, car) {
    this.userFirstName = firstName;
    this.userLastName = lastName;
    this.userCity = city;
    this.userCar = car;
    let id = '6382020';
    this.getId = function () { // Get function
        return id;
    }
    this.setId = function (newId) { // Set function
        id = newId;
    }
};
let mosheObject = new clientObjMaker('Moshe', 'Cohen', 'Holon',
    'Subaru');
mosheObject.setId('246810');
let id = mosheObject.getId();
console.log(id); // 246810
```

נשאלת השאלה, למה בדיק ציריך **set** ו-**get** אם אפשר פשוט לחושף את ה-**id** ב-**this** כמו שאר המשתנים? התשובה נועצה במימוש. לפעמים רוצים לעשות ולידציה. למשל, רוצים לוודא שה-**id** הוא תמיד מספר.

הדרך הכי טובה לעשות זאת היא לאכוף את זה באמצעות `set`:

```
let clientObjMaker = function (firstName, lastName, city, car) {
    this.userFirstName = firstName;
    this.userLastName = lastName;
    this.userCity = city;
    this.userCar = car;
    let id = '6382020';
    this.getId = function () { // Get function
        return id;
    }
    this.setId = function (newId) { // Set function
        if (typeof newId === 'number') {
            id = newId;
        } else {
            console.log('Error! not a number!!!!');
        }
    }
};

let mosheObject = new clientObjMaker('Moshe', 'Cohen', 'Holon',
    'Subaru');
mosheObject.setId('Some String'); // "Error! not a number!!!!"
let id = mosheObject.getId();
console.log(id); // 6382020
```

בפונקציית `set` בודקים באמצעות האופרטור `typeof` את סוג הארגומנט שהועבר. אם הוא מסווג מספר מכנים אותו ל-`-p`, ומעכשיו המשנה זו מכיל את הערך הזה. אם לא, מוחזרים שגיאה ולא משנים את ה-`-p` המקורי.

از מה ההבדל בין הגדרה וגיליה של אובייקט לפונקציה בנאית? בדרך כלל משתמשים בפונקציה בנאית על מנת להגדיר אובייקטים שיש להם תפקיד – ייחידת תוכנה שיש לה תכונות ומתקודמות. דבר על כך בהמשך. בדרך כלל קוד מודרני של ג'אווהסקריפט ארוז באובייקטים שמבוססים על פונקציה בנאית. ומה עם אובייקטים רגילים? בהם משתמשים בדרך כלל לאחסון מידע בלבד.

בהמשך תראו את התועלות שיש בפונקציה בנאית כאשר מפתחים מערכות מורכבות יותר. בinityים, זכרו שברגע שאתם רואים `new`, זה סימן שתקיבלו אובייקט חדש. דבר על פונקציות בנאיות בפרק על אובייקטים מובנים בגל'אווהסקריפט.

תרגיל:

צרו פונקציה בנאית לאובייקט מכונית המקבלת שם, צבע ומספר מנוע. לכל מכונית יש מספר זהה ייחודי המורכב מחיבור של דגם, צבע ומספר מנוע. למשל, אם שם היצרן של המכונית הוא opel, הצבע הוא white ומספר המנוע הוא 1,200, מספר זההו שלה יהיה opelwhite1200. צרו לאובייקט מכונית פונקציה המחזיר את מספר זההו. הדגם, הצבע ומספר המנוע הם נתונים שחשופים החוצה.

פתרון:

```
let carObjMaker = function (name, color, engine) {
    this.name = name;
    this.color = color;
    this.engine = engine;
    const modelNumber = this.name + this.color + this.engine;
    this.getModelNumber = function () {
        return modelNumber;
    }
};
let opelObject = new carObjMaker('opel', 'white', '1200');
let id = opelObject.getModelNumber();
console.log(id); // opelwhite1200
```

הסבר:

יצרים פונקציה בנאית המקבלת שלושה ארגומנטים: שם, צבע ומספר מנוע. שלושת הארגומנטים הללו נחשפים החוצה באמצעות `this`. בתוך הפונקציה הבנאית יוצרים `modelNumber`, שמורכב משלשות הארגומנטים הללו. לא חושפים אותו החוצה באמצעות `this`. השלב הבא הוא ליצור פונקציה שתחזיר אותו. הפונקציה נחשפת החוצה באמצעות `this` ומחזיר אותה את המשתנה הפרט.

תרגיל:

במה שיר לתרגיל הקודם, כתבו פונקציה `set` שתאפשר לשנות את ה-`modelNumber`.
כרצונכם.

פתרונות:

```
let carObjMaker = function (name, color, engine) {
    this.name = name;
    this.color = color;
    this.engine = engine;
    let modelNumber = this.name + this.color + this.engine;
    this.setModelNumber = function (newModelNumber) {
        return modelNumber;
    }
    this.setModelNumber = function (newModelNumber) {
        modelNumber = newModelNumber;
    }
};

let opelObject = new carObjMaker('opel', 'white', '1200');
opelObject.setModelNumber('test');
let id = opelObject.getModelNumber();
console.log(id); // test
```

הסביר:

התשובה זהה לתשובה של התרגיל הקודם, למעט הפונקציה `set` שמש לה מטרה אחת – לשנות את משתנה `modelNumber`. היא מקבלת ארגומנט אחד וקובעת אותו כמשתנה `modelNumber`. זו גם הסיבה שה-`modelNumber` מוגדר כמשתנה.

פרק 11

תבנית טקס

מבנה טקסט

מבנה טקסט מאפשר ליצור מחרוזות טקסט בклות משתנים שונים. למדנו בפרק על מחרוזות טקסט שאפשר לחבר בין מחרוזות טקסט. כולם אמרו אם משתנה שיש בו "Hello" ומשתנה שיש בו "World", יתקבל מש浩ו זהה אם תחברו אותם:

```
let var1 = 'Hello';
let var2 = 'World';
let combined = var1 + var2;
console.log(combined); // "HelloWorld"
```

אם רצים רווח בין שני המשתנים, צריך להוסיף אותו. למשל מש浩ו זהה:

```
let var1 = 'Hello';
let var2 = 'World';
let combined = var1 + ' ' + var2;
console.log(combined); // "Hello World"
```

אם לדוגמה יש מספר ורוצים להציג אליו את התו \$ (כמו במחירים) צריך לעשות מש浩ו זהה:

```
let price = 10;
let currency = '$';
let combined = price + currency;
console.log(combined); // "10$"
```

אפשר גם לא להכניס את סימן הדולר (\$) כמשתנה ולה לחבר אותו ישירות אל המשתנה הראשון:

```
let price = 10;
let combined = price + '$';
console.log(combined); // "10$"
```

הבעיה היא שזה מסובבל מאד, וכך שחלף הזמן ותוכנות הג'אווהסקרייפט הפתחו והפכו למורכבות יותר. היה אפשר למצוא בתוכנות מבוססות ג'אווהסקרייפט תפלצות מהסוג הזה (למשל):

```
const user = {
  name: 'Ran',
  localtime: 'Morning',
};
let welcomeString = 'Hello, ' + user.name + '. How are you doing? Good
' + user.localtime + '!';
console.log(welcomeString); // "Hello, Ran. How are you doing? Good
Morning!"
```

כל החיבורים האלה מסובבים מאד. אבל מאד. לפיכך נוצרה דרך להגדיר "מבנה" בג'אווהסקרייפט או, נכון יותר, דרך ליצור מחרוזות טקסט מורכבת בלי כל אופרטורי החיבור האלה. איך עושים את זה? יש גרש מסולסל (באנגלית backtick), שנמצא במקלדות סטנדרטיות משמאלי למספרה 1 ומעל ה-Tab. הוא נראה כך: `

מדובר בגורם שעבוד בדיק כמו גרש רגיל' או גרשימים כפולים" בכל מה שנוגע לטקסט. כמובן, משה זהה:

```
let myVar = `Hello world`;
```

בהתחלת ייעוד, `-myVar` ייחשב למחרוזת טקסט לגיטימית לכל דבר. אבל לגורש המסולסל יש יכולת שאין לגורשים הרגילים, והוא להציג תבנית. אם רצים להכניס משתנה מסוים לתוך מחרוזת הטקסט צריך להקיף אותו בדולר (\$) ובסוגרים מסולסלים, והוא יכנס למחרוזת הטקסט בשלהותו. הנה דוגמה:

```
const user = {
    name: 'Ran',
    localtime: 'Morning',
};

let welcomeString = `Hello, ${user.name} How are you doing? Good
${user.localtime}!`;
console.log(welcomeString); // "Hello, Ran. How are you doing? Good
Morning!"
```

כלומר, הדבר הזה:

```
let welcomeString = `Hello, ${user.name} How are you doing? Good
${user.localtime}!`;
```

זהה לחלווטין לדבר הזה:

```
let welcomeString = 'Hello, ' + user.name + '. How are you doing? Good
' + user.localtime + '!';
```

מה נראה טוב יותר ומובן יותר? התשובה ברורה. תבניות מטופלות באופן נאה מאוד שורות, ואילו מחרוזות טקסט רגילות לא מסוגלות להתמודד עם ריבוי שורות. אם נוציא ירידת שורה בדוגמה שלעיל, הדוגמה תראה כך:

```
let welcomeString = `Hello, ${user.name},
How are you doing? Good ${user.localtime}!`;
let welcomeString = 'Hello, ' + user.name + '\nHow are you doing? Good
' + user.localtime + '!';
```

מה עדיף? אני חושב שהתשובה ברורה. בשנים האחרונות יש מעבר חד-משמעות אל שימוש בתבניות טקסט בג'אווהסקריפט, ואני ממליץ גם לכם להשתמש בהן.

תרגיל:

נתון מערך שיש בו בוקר וערב.

```
const timeOfDay = [ 'Morning', 'Evening' ];
```

הדףו באמצעות התבנית טקסט את המשפט "Good Morning" ללא שימוש באופרטור חיבור.

פתרונות:

```
const timeOfDay = ['Morning', 'Evening'];
let welcomeString = `Good ${timeOfDay[0]}`;
console.log(welcomeString); // "Good Morning"
```

הסביר:

מחרוזת הטקסט שאותה מדים'ים מוקפת בגרש מסולסל ` מכל צד. הגרש מסמל תבנית טקסט. כיוון שרוצים את האיבר הראשון במערך, קלומר את:
`timeOfDay[0]`

מקיפים אותו בסוגרים מסולסלים שבתחילתם יש \$:

```
 ${ timeOfDay[0] } 
```

ומשבצים אותו בתוך מחרוזת הטקסט המוקפת בגרש מסולסל מכל צד. הערך של הביטוי ייכנס לתוך מחרוזת הטקסט.

תרגיל:

כתבו פונקציה שמקבלת שני ארגומנטים, מספר וסמל מטבע, ומחזירה מחוזת טקסט של שני הארגומנטים מחוברים. למשל, אם מעבירים 30 ו-'₪' הפונקציה תחזיר 30₪.

פתרונות:

```
function giveMeLocalAmount(amount, currency) {
    let answer = ` ${amount} ${currency}`;
    return answer;
}
let NISAmount = giveMeLocalAmount(30, '₪');
console.log(NISAmount); // "30₪"
```

הסבר:

cotבאים פונקציה רגילה שמקבלת שני ארגומנטים, amount ו-currency. שני הארגומנטים הללו נוכנסים למחוזת טקסט אחת שמקופת בגרש מסולסל ` מכל צד. הגרש הזה מצביע על הימצאותה של תבנית טקסט שכל משתנה שנמצא בתוכה ומוקף בסוגרים מסולסלים וב-\$ – ערכו "יכנס למחוזת הטקסט. מחוזת הטקסט פה היא פשוטה:

```
` ${amount} ${currency}`;
```

כלומר, מחוזת הטקסט היא המספר והערך צמודים. מוחזרים את מחוזת הטקסט זה. על מנת לבדוק אותה בודקים את הפונקציה – קוראים לה עם שני ארגומנטים, 30 וסמל המטבע של השקל (مוקף בגרשיים כיון שהוא מחוזת טקסט), ובודקים את התוצאה. ההדפסה תראה שצדקתם.

פרק 12

לולאות

לולאות

לולאות מאפשרות לעבור על האיברים של מערך או של אובייקט בקבוצות רבות. יש לא מעט לולאות בג'אווהסקריפט. חלקן מיועדות למערכים וחלקן לאובייקטים, וכל אחת מהן משמשת למטרה אחרת עם יתרונות וחסרונות משלها. לשם הבירה – אני משתמש במונח "לולאה" לכל איטרציה שהיא.

לולאת `for`

לולאות מסוימות, בעצם, להריץ קוד שוב ושוב, כמה פעמים שרוצים. מספר הפעמים תלוי בתנאי מסוים. כך למשל אם רצים שקויד יrotch עשר פעמים, יוצרים משתנה ומצביעים שהקויד הזה יrotch כל עוד המשתנה קטן מ-10 ובכל ריצה מעלים את המשתנה ב-1. כשההמשתנה הגיע ל-10 הריצה תיעצר.

air עושים את זה? כר:

```
for (let i = 0; i < 10; i++) {
    console.log('Iteration number ' + i)
}
```

קויד הזה נקרא "**לולאת `for`**" והוא יrotch עשר פעמים בדיק, מ-0 ועד 9. הנה נתוח אותו: ביטוי ה-`i`-for מורכב מהamilת השמורה **for** ומסוגרים עגולים שבתוכם ביטוי ה-`i`-for, המורכב משלושה חלקים:

1	2	3
<u>for</u>	<u>(let i = 0; i < 10; i++)</u>	<u>{</u>
	<u> console.log('Iteration number' + i);</u>	<u>}</u>

החלק הראשון הוא הגדרת המונה. המונה הוא המשתנה שעולה, או יורד, בכל פעולה של הלולאה. במקרה הזה קבועים את שמו ומאגדירים שהוא יהיה שווה 0. החלק השני הוא עד متى תרוץ הלולאה. קבועים שהוא תרוץ כל עוד קטן מעשר. אפשר להשתמש فيه בכל אופרטור השוואתי. החלק השלישי הוא מה שקורה למונה בכל פעולה של הלולאה. במקרה הזה משתמש באופרטטור שמוסיף 1. אומר בכל פעם שהlolאה רצה, ועולה ב-1. בתוך הסוגרים המסולסים נמצא מה שקורה בכל פעם שהlolאה רצה.

הבה נראה מה קורה בראיצה הראשונה:

ריצה ראשונה

מעלים את i באחד עומד בתנאי $i = 0$

```
for (let i = 0; i < 10; i++) {
    console.log('Iteration number' + i);
}
```

i שווה ל-0. נעשית בדיקה אם i קטן מ-10. כיוון שהוא קטן מ-10, מה שיש בתוך הלולאה עובד, הקונסולה מדפסה את i ומעלים את i ב-1. מגעימם לrintza הבהא:

rintza שנייה

מעלים את i באחד עומד בתנאי $i = 1$

```
for (let i = 0; i < 10; i++) {
    console.log('Iteration number' + i);
}
```

פה כבר i שווה ל-1. נכון, כתוב פה $i = 0$, אבל זה תקף אך ורק לrintza הראשונה של הלולאה. בrintza השנייה תזכור שלא צריך לאתחל את i אלא רק להעלות אותו. כיוון ש-1 קטן מ-10 מרים את מה שיש בתוך הסוגרים המסתולסים ואחרי כן מעלים את i ב-1. בrintza הבהא הוא יהיה שווה ל-2, ונמשיך לrintza הבהא.

rintza שלישית

מעלים את i באחד עומד בתנאי $i = 2$

```
for (let i = 0; i < 10; i++) {
    console.log('Iteration number' + i);
}
```

פה i שווה ל-2, כיוון שהעליה ב-1 בפעם הקודמת. 2 קטן מ-10 והתנאי עדין תקין. הלולאה מרים את מה שיש בתוך הסוגרים ומעליה את i ב-1. בrintza הבהא הוא יהיה שווה ל-3 וכן הלאה. עד שנגיע לrintza האחרונה:

rintza עשרית ואחרונה

מעלים את i באחד עומד בתנאי $i = 9$

```
for (let i = 0; i < 10; i++) {
    console.log('Iteration number' + i);
}
```

הሪיצה האחרונה היא הריצה העשירית. נזכיר את מה שקרה בתוך הסוגרים המסלולים ומעלים את ? ב-1. עכשו הוא שווה ל-10. בריצה הבאה התנאי לא מתקיים, 10 לא קטן מ-10 והלולאה נעצרת.

שימוש לב: כל ריצה או סיבוב של הלולאה נקראים "איטרציה". זה המונח הסטנדרטי. מובן שאפשר לעשות לוලאה שיורדת. שימוש לב:

```
for (let i = 5; i > 0; i--) {
    console.log('Iteration number ' + i);
}
```

אם מרים את הלולאה זו מקבלים את ההפסות הבאות בקונsole:

```
"Iteration number 5"
"Iteration number 4"
"Iteration number 3"
"Iteration number 2"
"Iteration number 1"
```

שלושת חלקיו שלולאה הם:

1. אתחול מונה הלולאה והציבתו על 5.
2. קביעת התנאי שהלולאה תרוץ כל עוד ? גדול מ-0.
3. בכל איטרציה ? יורד ב-1.

הבה נראה מה קורה באיטרציה הראשונה:

ריצה ראשונה

באייטרציה הבאה יהיה שווה ל-4 עומד בתנאי $i = 5$

```
for (let i = 5; i > 0; i--) {
    console.log('Iteration number' + i);
}
```

באייטרציה הראשונה מתחילה את i וקובעים אותו על 5. האם הוא עומד בתנאי? כן. 5 גדול מ-0. מדפיסים את מה שיש בתוך הסוגרים המסוללים ומורידים את i ב-1 באמצעות האופרטור $--$.

ובבירם לאייטרציה השנייה:

ריצה שנייה

באייטרציה הבאה יהיה שווה ל-3 עומד בתנאי $i = 4$

```
for (let i = 5; i > 0; i--) {
    console.log('Iteration number' + i);
}
```

באייטרציה השנייה זו כבר שווה ל-4. הוא עומד בתנאי, 4 גדול מ-0, לפיכך מה שכתוב בתחום הסוגרים המסוללים קורה (יש הדפסה בקונסולה) ו- i מופחת ב-1. הלאה!

ריצה שלישית

באייטרציה הבאה יהיה שווה ל-2 עומד בתנאי $i = 3$

```
for (let i = 5; i > 0; i--) {
    console.log('Iteration number' + i);
}
```

באייטרציה השלישית זו שווה ל-3, עדין יש עמידה בתנאי. מרייצים את מה שקרה בתחום הסוגרים המסוללים ואז מורידים את i ב-1.

ריצה רביעית

באייטרציה הבאה יהיה שווה ל-1 עומד בתנאי $i = 2$

```
for (let i = 5; i > 0; i--) {
    console.log('Iteration number' + i);
}
```

באייטרציה הרביעית נ-שווה ל-2. עדין גדול מ-0. מתרחשת הרצה נוספת של מה שיש בסוגרים המסולסים והפחתה של 1 מ-ו.

ריצה חמישית ואחרונה

באייטרציה הבאה יהיה שווה ל-0 עומד בתנאי *i = 1*

```
for (let i = 5; i > 0; i--) {
    console.log('Iteration number' + i);
}
```

באייטרציה החמישית והאחרונה נ-שווה ל-1. 1 גדול מ-0 ולפיכך מה שיש בסוגרים המסולסים ירוץ. וירד ב-1 ובריצה הבאה יהיה 0.

באייטרציה שלא תקין יש לבדוק אם *i* גדול מ-0. כיוון ש-*i* שווה ל-0, התנאי לא מתקיים. לא גדול מ-0 ולפיכך האיטרציה לא תרוץ. הלולאה נעצרת:

אייטרציה שלא תקיים

לא עומד בתנאי *i = 0*

```
for (let i = 5; i > 0; i--) {
    console.log('Iteration number' + i);
}
```

שימוש לב: מקובל מאוד לקרוא למשתנה של הלולאה בשם *i*, *j* או *index*.

אמנם לולאות של הפחתה או הוספה הן הלולאות הקלסיות, אבל אפשר באמצעות להתרעע. הינה לדוגמה שמוסיפה לנו בכל איטרציה 4 ותפעל כל עוד קטון מ-12 או שווה לו:

```
for (let i = 0; i <= 12; i = i + 4) {
  console.log('Iteration number ' + i);
}
```

הפלט של לולאה כזו יהיה:

```
"Iteration number 0"
"Iteration number 4"
"Iteration number 8"
"Iteration number 12"
```

תרגול טוב יהיה לכתוב את הלולאה על נייר ולנסות להבין למה הפלט הוא זהה. הבה נתחילה באיטרציה הראשונה, ומן הסתם הוגדר כך שהיא שווה ל-0. כיוון ש-0 קטן מ-12, ההדפסה בקונסולה מתבצעת ואז מעלים את 4.

איטרציה מס' 1

```
for (let i = 0; i <= 12; i+4) {
  console.log('Iteration number ' + i);
}
```

באיטרציה השנייה, ו-4. מן הסתם 4 קטן מ-12 ומה שיש בתוך הסוגרים המסמלים יקרה. ו-4. יעלה בעוד 4.

איטרציה מס' 2

```
for (let i = 0; i <= 12; i+4) {
  console.log('Iteration number ' + i);
}
```

באיטרציה השלישית, ו-8. 8 עדין קטן מ-12 והפעולה בלולאה תתקיים. ו-8. יעלה בעוד 4.

איטרציה מס' 3

```
for (let i = 0; i <= 12; i+4) {
  console.log('Iteration number ' + i);
}
```

זו האיטרציה האחרונה שתתבצע. זו שווה ל-12 ועדין עומד בתנאי. למה? כי התנאי הוא קטן או שווה. 12 שווה ל-12 ויש עמידה בתנאי. הפעולה תרוץ ונעולה ל-16. בריצה הבאה נראה ש-16 גדול מ-12, ולפיכך הפעולה לא תתבצע לעולם. **בום!**

אייטרציה מס' 4 ואחרונה

בפעם הבאה, שלא תרוץ

```
i = 12           i = 16
↑             ↑
for (let i = 0; i <= 12; i+4) {
    console.log('Iteration number' + i);
}
```

דיברתי על **סקופים** בפרק על הפונקציות. גם בלולאות יש סקופ. כל מה הקשור בתוך הסוגרים המסתולסים נחשב לסקופ משלהו. זו גם את החוזקות של let לעומת var הישן יותר, שהוא בעבר let שומר על סקופ משלהו בלולאה. אם תנסה לגשת אליו מחוץ ללולאה תקבלו שגיאה. למשל:

```
for (let i = 0; i <= 12; i = i + 4) {
    console.log('Iteration number ' + i);
}
console.log(i); // Uncaught ReferenceError: i is not defined
```

אבל באמצעות var כן אפשר לגשת לו- מבחוץ, וזה מכך את הסקופ הכללי בצורה שלא תיאמן.

```
for (var i = 0; i <= 12; i = i + 4) {
    console.log('Iteration number ' + i);
}
console.log(i); // 16
```

אם אתם רוצים לשמר על הסקופ הכללי שלכם נקי – ואתם רוצים, תאמינו לי, שאתם רוצים – **אל תשתמשו ב-var**. יש בתקן החדש `let`, הבה נשתמש בו. צריך לזכור שהסקופ עובד גם פה, ול-`for` יש סקופ משלו שמתפקידו בכל איטרציה.

לולאת `for` משחיקת יפה מאוד עם מערכים. הבה נדגים. נניח שיש מערך שרוצים להדפיס את כל תוכנו. איך אפשר לעשות את זה? כר:

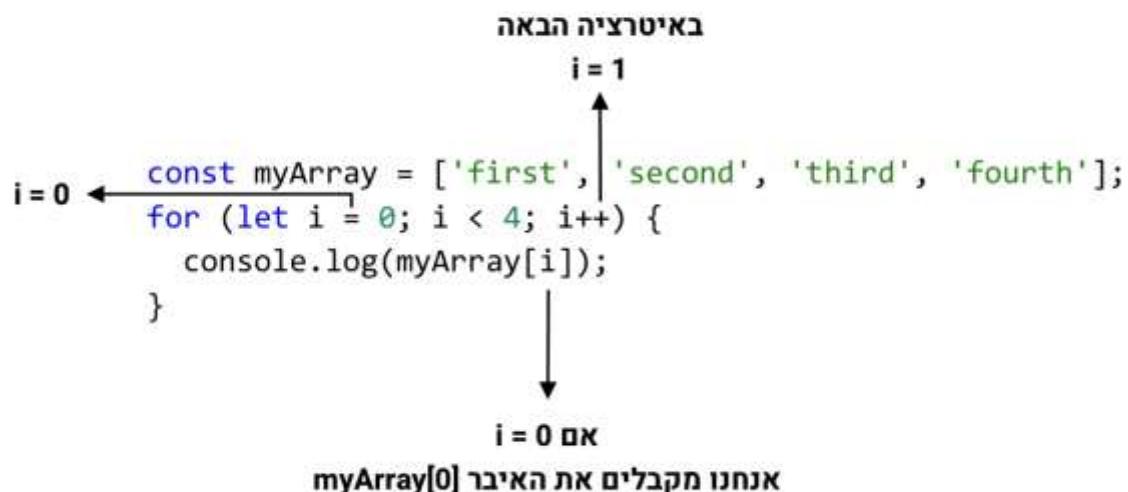
```
const myArray = ['first', 'second', 'third', 'fourth'];
console.log(myArray[0]);
console.log(myArray[1]);
console.log(myArray[2]);
console.log(myArray[3]);
```

אבל זה ארוך ומעצבן, במיוחד אם יש הרבה איברים. במקום זה אפשר לכתוב לולאת `for` פשוטה:

```
const myArray = ['first', 'second', 'third', 'fourth'];
for (let i = 0; i < 4; i++) {
    console.log(myArray[i]);
}
```

כידע, זו משתנה בכל איטרציה, מ-0 ועד 4 (0, 1, 2, 3). אפשר להציב אותה בתור מספר האיבר במערך ולקבל אותו! הבה נבחן את האיטרציות:

אייטרציה מספור 1

באייטרציה הראשונה ? מאותחל ושווה ל-0.מן הסתם 0 קטן מ-4, ומה שיש בתחום הסוגרים המסולסלים מתקיים. כיוון ש-0!= אפשר להשתמש בו. זה בדיקן כמו כתוב:

```
let i = 0;
console.log(myArray[i]);
```

פשוט במקרה הזה ? כבר קיימ. לא צריך להגיד אותו. מה שיודפס בקונסולה הוא first. עוברים לאייטרציה הבאה.

אייטרציה מס' 2

באייטרציה הבאה

```
i = 1           i = 2
               ↑
const myArray = ['first', 'second', 'third', 'fourth'];
for (let i = 0; i < 4; i++) {
    console.log(myArray[i]);
}
               ↓
אם i = 2
אנחנו מקבלים את האיבר myArray[1]
```

באייטרציה הבאה ? כבר שווה ל-1. התנאי מתקיים כי 1 קטן מ-4, ומה שיש בתחום הסוגרים המסולסלים רצ. אפשר להדפיס את האיבר הראשון (שהוא האיבר השני, כי במערכות מתחילה מ-0). עוברים לאייטרציה הבאה, שבה ? עולה ל-2.

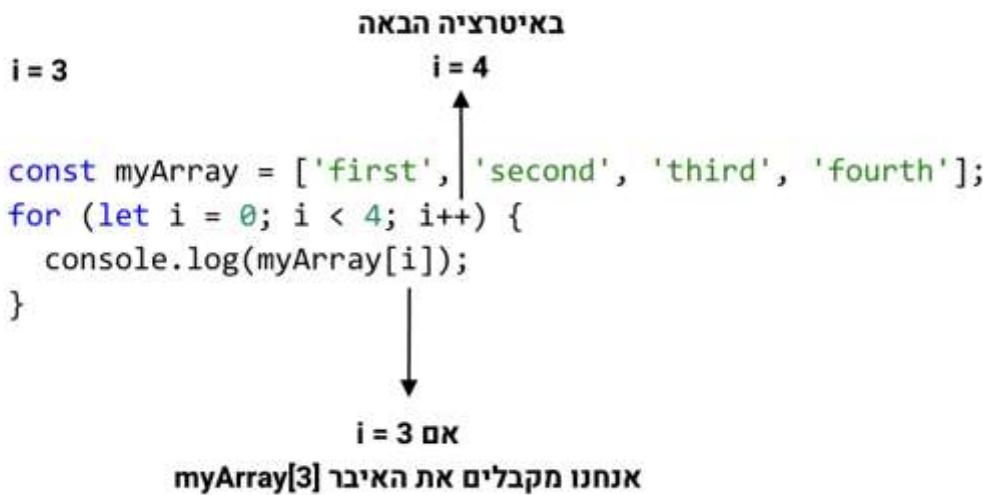
אייטרציה מס' 3

באייטרציה הבאה

```
i = 2           i = 3
               ↑
const myArray = ['first', 'second', 'third', 'fourth'];
for (let i = 0; i < 4; i++) {
    console.log(myArray[i]);
}
               ↓
אם i = 3
אנחנו מקבלים את האיבר myArray[2]
```

גם פה, כמו באיטרציות הקודומות, התנאי מתקיים. 2 קטן מ-4. אפשר להשתמש בו-, שכרגעו הוא 2, להדפיס את האיבר השלישי במערך ולבור לאייטרציה הבאה, שבה עולה שוב, הפעם 3-4.

אייטרציה מס' 4

באייטרציה האחרונה זו שווה ל-3 ועדיין עומד בתנאי. אפשר לקחת את זה ולהדפיס את האיבר הרביעי בסדרה. באיטרציה הבאה זו שווה ל-4, אבל זה כבר לא מעניין כי 4 לא קטן מ-4 וההתנאי לא מתקיים. זו הריצה האחרונה של הלולאה הזאת ומערך הודפס.

הבעיה בגישה הזאת היא שמניחים שגודל המערך הוא 4. אבל מה אם לא יודעים מה גודל המערך? זוכרים שאפשר לחוץ את גודל המערך באמצעות שימוש בתכונה המינוחדת `length`? אפשר להשתמש בה בולולאה:

```

const myArray = ['first', 'second', 'third', 'fourth'];
for (let i = 0; i < myArray.length; i++) {
    console.log(myArray[i]);
}

```

הו, `myArray.length` הוא 4, בדיק גודל המערך.

לולאה אינסופית

יש כאן לולאה בעייתית. מה הבעיה בה?

```
for (let i = 0; i >= 0; i = i++) {
    console.log('Iteration number ' + i);
}
```

הבעיה בלולאה הזו היא שהיא לא תעוצר לעולם. למה? כי היא תתקיים כל עוד $i \geq 0$, ו- i גדל ב-1 כל הזמן ולעולם לא יהיה קטן מ-0. הלולאה הזו, שלא تستיים לעולם, נקראת לולאה אינסופית. בדרך כלל, דברים כאלה יקרים אחרי המונ איטרציות. אם מרים את זה בדף, מתישהו הלשונית תהיה לא יציבה ותקרוס. שכותבים לולאה (ולא משנה מאיזה סוג) והדף קופא, סביר להניח שזאת הסיבה.

לולאת while

לולאה נוספת היא לולאת **while**. היא פשוטה יותר מlolאת **for** ומכליה תנאי אחד שיכל עוד הוא נכוון הלולאה מתקיימת. למשל:

```
let i = 0;
while (i < 10) {
    console.log(i);
    i++;
}
```

כל עוד התנאי מתקיים, הלולאה רצה.

```
let i = 0;
while (i < 10) {
    console.log(i);
    i++;
}
```

↙ ↗

כל עוד התנאי הזה שווה ל-true
הלולאה תרוץ

בלולאות כאלה, כמובן, חייבים להגיד את מהו לולאה, אחרת בכל ריצה של הלולאה יתאפשר משתנה ה- i .

התנאי יכול להיות כל תנאי שהוא, כולל תנאים מורכבים, ובגלל זה הלולאה הזו שונה בעיקנון מlolאת **for** שמקובל לכתוב אותה רק עם תנאי אחד. למשל הלולאה המורכבת הזו:

```
let i = 0;
let n = 20;
while (i < 100 && n > 0) {
```

```
console.log('n' + n);
console.log('i' + i);
i++;
n--;
}
```

היא עובדת כל עוד ח'יובי נ-ו קטן מ-100. ברגע שאחד משנייהם לא נכון, היא תעצור. קצת מורכב ומלבלב, אבל כדאי לזכור את זה. אחד השימושים שלה הוא אם (מסיבה מסוימת) רוצים ליצור לולאה אינסופית, אז כתובים שהוא צזה:

```
while (true) {
}
```

אבל צריכה להיות לכם סיבה טובה מאוד ליצור לולאה אינסופית.

ולאת do

עוד סוג של לולאה זהה מודד לא שכיich אבל כדי להכיר אותו. הלולאה הזו ייחודית כי ביגוד ללולאות `for` ו`while`, היא תמיד מבצעת פעולה אחת ואז בודקת את התנאי, במקומם לבדוק את התנאי ואז לrox. כלומר, תמיד הלולאה רזה לפחות פעם אחת.

הינה דוגמה:

```
let i = 100;
do {
    console.log(i);
    i++;
}
while (i < 0); // 100
```

יש כאן מילה שמורה, `do`, ומײַיד אחריה סוגרים מסולסלים. מה שיש בתוכם תמיד יקרה, ורק אחר כך יגיע ה-`while` שבודק את התנאי. כאמור, למשל, הלולאה תתקיים כל עוד זה הוא שלילי. לפניהם התנאי קבועים את זה על 100. לפי כל הלולאות שלמדנו זה אומר שהלולאה לא תרוץ לעולם, אבל כיוון שימושם ב-`do`, הלולאה תרוץ לפחות פעם אחת.

foreach

הלולאות שלמדנו עד כה הן לולאות שעבודות עם תנאים, אבל בעולם הג'אווהסקריפט מקובלות יותר לולאות שעבודות עם אובייקטים או עם מערכים באופן שלם יותר. למה צריך את זה? באחד התרגילים בפרק על מערכים רואיתם שאפשר למחוק כל איבר במערך. למשל:

```
let myArray = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10];
delete myArray[4];
console.log(myArray); // [1, 2, 3, 4, undefined, 6, 7, 8, 9, 10]
```

אפשר לראות שיש איבר ריק. אם משתמשים בלולאות `for` או `while` עלולים להסתבך כי אי-אפשר להיות בטוחים שהאיבר אכן מוגדר. במקום להתחילה לשבור את הראש על גודל המערך ועל התאמתו לולאת `for`, שלא לדבר על מה שקרה אם יש איברים ריקים, יש דרכים אלגנטיות יותר לעبور על כל האיברים בו. הדרך הראשונה והידועה מכלן היא שימוש ב-`forEach`.

מדובר במתודה שקיימת אך ורק במבנה נתונים מסווג מערך (לא אובייקט) ומתקבלת פונקציה אונומית עם שני ארגומנטים – `value` שהוא האיבר של המערך ו-`key` שהוא המספר של המפתח. איך זה עובד? ככה:

```
let myArray = ['first', 'second', 'third'];
myArray.forEach((value, key) => {
    console.log(`value: ${value}, key: ${key}`);
});
// "value: first, key: 0"
// "value: second, key: 1"
// "value: third, key: 2"
```

יש כאן מערך בשם `myArray` ובו שלושה איברים. האיבר במיקום 0 הוא מחוץ טקסט `.first`. האיבר במיקום 1 הוא מחוץ טקסט `.second` והאיבר האחרון, במיקום 2, הוא מחוץ טקסט `.third`. כיוון שמדובר במערך, אפשר להציגו `:forEach` את מתודה `myArray.forEach();`

המתודה הזאת היא פונקציה שתצריכה לקבל ארגומנט. מה הארגומנט? פונקציה נוספת, שבדרך כלל היא אונומית. על פונקציות חוץ אונומיות למדנו בפרק על הפונקציות. הפונקציה שאותה מעבירים פה תרוץ בכל איבר של המערך. הארגומנטים שלה הם האיבר עצמו והמספר שלו:

```
(value, key) => {
    console.log(`value: ${value}, key: ${key}`);
}
```

זה כמו לכתוב משהו זהה:

```
let myArray = ['first', 'second', 'third'];
myArray.forEach(iteratorFunction);
function iteratorFunction(value, key) {
    console.log(`value: ${value}, key: ${key}`);
}
```

הקוד שלעיל זהה כמעט לחלוטין לקוד של פונקציה אונומית, אבל פה יוצרים עוד פונקציה ו"מלככים" את הסkop. מקובל מאוד להשתמש בפונקציה אונומית זהה מה שעשווים כאן. הפונקציה האונומית רצה על כל איבר. מאיפה באים הארגומנטים `value` ו-`key` בלי שקרו להם? זה הכוח של `forEach`, הוא שותף אותם שם.

```
let myArray = ['first', 'second', 'third'];
myArray.forEach((value, key) => {
    console.log(`value: ${value}, key: ${key}`);
});
```

הבה נבחן את ההרצה. בפעם הראשונה, האיבר הראשון מגיע לפונקציה:

```
let myArray = ['first', 'second', 'third'];
myArray.forEach((value, key) => {
  console.log(`value: ${value}, key: ${key}`);
});
```

מה שיש בפונקציה מופעל. זה הכוח של `forEach`. אל תתבללו מהסינטקס המוזר עם החז, בסופו של דבר זו פונקציה. מה שיש בתוך הסוגרים המסורתיים רץ ורך הארגומנטים מתחלפים. בሪזה הראשונה של `forEach`, תור האיבר הראשון להיכנס לפונקציה האנונימית. יש `value` שהוא האיבר של המערך ויש `key` שהוא המקום של האיבר במערך. למה 0? כי מערך תמיד מתחילה מ-0.

אחרי שהאיבר הראשון רץ והפונקציה מסתיימת, מגע תור האיבר השני:

```
let myArray = ['first', 'second', 'third'];
myArray.forEach((value, key) => {
  console.log(`value: ${value}, key: ${key}`);
});
```

הפונקציה רצה שוב, אבל ה-key וה-value שלה שונים. הפעם אלו ה-key וה-value של האיבר השני. ה-value הוא מה שיש בתוך האיבר השני במערך, ובמקרה זה - מחזורת טקסט. ה-key הוא המקום של האיבר השני במערך. למה 1? כי מערכים מתחילה מ-0.

בפעם השלישייה והאחרונה, האיבר השלישי ייכנס לפונקציה האנונימית:

```
let myArray = ['first', 'second', 'third'];
myArray.forEach((value, key) => {
  console.log(`value: ${value}, key: ${key}`);
});
```

שםות הארגומנטים כਮובן נתונים לבחירה. גם אם תקראו להם arg1 ו-arg2 הם יעבדו:

```
let myArray = ['first', 'second', 'third'];
myArray.forEach((arg1, arg2) => {
  console.log(`value: ${arg1}, key: ${arg2}`);
});
// "value: first, key: 0"
// "value: second, key: 1"
// "value: third, key: 2"
```

מה החיסרון של הלולאה? עם forEach אי-אפשר לשבור את הלולאה. היא תרצה לכל אורך איברי המערך. למה רוצים לשבור את הלולאה? בגלל אלף ואחת סיבות. בדרך כלל אם מחפשים משהו ומוצאים אותו, אין צורך בהרצת כל הלולאה. בדיק בשביל זה יש את לולאת .for of.

הפונקציה שאנו מעבירים יכולה להיות גם לא אוניברסלית. אבל מקובל להעביר אוניברסלית.

לולאת for of

לולאת **of** פועלת כך: היא לא מחדירה את האינדקס של האיבר במערך, אבל כן מקבלים את האיבר. הבה נניח שיש מערך שהאיברים שלו הם אובייקטים של חפצים. יש את החפש ויש את המחיר. משחו בסגנון זהה:

```
let orderArray = [{ name: 'pen', price: 11 }, { name: 'pencil', price: 5 }, { name: 'TV', price: 2345 }];
```

לא צריך להיבהל. מדובר במערך שבמוקם מספרים או מחרוזות טקסט יש בו אובייקטים. לכל אובייקט יש שתי תכונות – name ו-price. name מכיל מחרוזת טקסט ו-price מכיל מספר. לולאת for שתעביר עליו תיראה כך:

```
let orderArray = [
  { name: 'pen', price: 11 },
  { name: 'pencil', price: 5 },
  { name: 'TV', price: 2345 }
];
for (let order of orderArray) {
  console.log(`The price of ${order.name} is ${order.price}.`);
}
// "The price of pen is 11."
// "The price of pencil is 5."
// "The price of TV is 2345."
```

מה יש פה? שימוש במילה השמורה **for**, שאotta הכרנו בלולאת **for**. אך במקום הסינטקטו המוכר יותר, יש הגדרת משתנה שהוא בעצם האיבר התווך במערך, המילה השמורה **of** ושם המערך. בתוך הסוגרים המסולסלים ירוץ בכל פעם האיבר התווך במערך:

```

let orderArray = [
  { name: 'pen', price: 11 },
  { name: 'pencil', price: 5 },
  { name: 'TV', price: 2345 }
];
for (let order of orderArray) {
  console.log(`the price of ${order.name} is ${order.price}`);
}

```

משתנה לפי האיבר במערך

הבה נראה את האיטרציה הראשונה:

```

let orderArray = [
  { name: 'pen', price: 11 },
  { name: 'pencil', price: 5 },
  { name: 'TV', price: 2345 }
];
for (let order of orderArray) {
  console.log(`the price of ${order.name} is ${order.price}`);
}
{ name: 'pen', price: 11 },

```

באייטרציה הראשונה, האיבר הראשון הוא שנכנס לתוכה המשתנה `order`. יש לו תוכנה בשם `name` ותוכנה בשם `price`. כיוון שאנחנו מדפיסים אותו, מה שראים הוא:

```
// "The price of pen is 11."
```

בהרצתה השנייה, האיבר השני נכנס אל תוך המשתנה זהה ומה שיש בסוגרים המוסללים רץ שוב:

```
let orderArray = [
    { name: 'pen', price: 11 },
    { name: 'pencil', price: 5 },
    { name: 'TV', price: 2345 }
];
for (let order of orderArray) {
    console.log(`the price of ${order.name} is ${order.price}`);
}
{ name: 'pencil', price: 5 },
```

מה שראים בהדפסה הוא:

```
// "The price of pencil is 5."
```

בהרצתה الأخيرة, האיבר השלישי ייכנס אל תוך המשתנה `order` כדי האיברים שלפניו. בעצם נעבור לשבירת הלולאה. בואו נניח שהדרישה היא להציג את המוצר הראשון שהמחיר שלו נמוך מ-10. לא את כל המוצרים אלא את המוצר הראשון. דרישתנו יכולה כמובן להיות אמיתית לחולוטין. איך שוברים את הלולאה? באמצעות המילה השמורה `:break`:

```
let orderArray = [
    { name: 'pen', price: 11 },
    { name: 'pencil', price: 5 },
    { name: 'TV', price: 2345 }
];
let answer;
for (let order of orderArray) {
    console.log(`I am passing ${order.name}.`);
    if (order.price < 10) {
        answer = order;
        break;
    }
}
// "I am passing pen."
// "I am passing pencil."
```

מה יש פה? תנאי שאומר שברגע שמחיר של מוצר כלשהו קטן מ-10, מכניסים את המוצר למשתנה `answer` ושוברים את הלולאה. אפשר לראות באמצעות העורות שהלולאה אכן נשברת ולא ממשיכה אל האיבר השלישי כיון שהאיבר השני שעונה לתנאי מוחזר ו-`break` מופעלת.

כך למשל באיטרציה הראשונה רואים:

```
let orderArray = [
  { name: 'pen', price: 11 },
  { name: 'pencil', price: 5 },
  { name: 'TV', price: 2345 }
];
let answer;
for (let order of orderArray) {
  console.log(`I am passing ${order.name}.`);
  if (order.price < 10) { לא עונת לתנאי
    answer = order;
    break;
  }
}
```

ש הדפסה של:

```
// "I am passing pen."
```

אך התנאי אינו מופעל כיון שהמחיר הוא 11 והתנאי הוא מחיר קטן מ-10.

באיורציה השנייה:

```

let orderArray = [
  { name: 'pen', price: 11 },
  { name: 'pencil', price: 5 },
  { name: 'TV', price: 2345 }
];
let answer;
for (let order of orderArray) {
  console.log(`I am passing ${order.name}.`);
  if (order.price < 10) {
    answer = order;
    break;    הלויה נשברת
  }
}

```

ש הדפסה:

```
// "I am passing pencil."
```

כיוון שהתנאי מתקיים, המשפט `break` מופעל והלויה לא עוברת לאיורציה השלישית. זה היתרון הגדול של `for of` – שהוא מציג את היכולת של `while` מבחינה שבירה ואת האלגורניות של `.forEach`.

lolat map

פעמים רבות רוצים לשנות את המערך עצמו. למשל, הבה נניח שהקוו שמייע מישראל רואה את המחרים ורוצים להציג לו אותם בשקלים, כמו לדוגמה כפיאת המחיר פי ארבעה. איך עושים את זה? אפשר להשתמש בולולאת `for`, `while`, `forEach`, בולולאת `map` – אך אם רוצים לשנות את האובייקטים בתוך המערך מקובל מאוד להשתמש ב-`map`, שמאחורי הקווים לוקחת את האובייקטים במערך הקווים ומשנה אותם ומחזירה את המערך הקווים עם המשנים החדש. לולאת `map` מיועדת לשינוי אובייקטים מערכים או במערכות והיא פועלת באופן דומה ל-`forEach`, אלא שהfonקציה האנוונימית יכולה לחזור את האובייקט החדש שייכנס במקום האובייקט המקורי, וכך לעשות לו מוטציה. בואו נבדוק את הדוגמה:

```
let orderArray = [
  { name: 'pen', price: 11 },
  { name: 'pencil', price: 5 },
  { name: 'TV', price: 2345 }
];
orderArray.map((value) => {
  let newPrice = value.price * 4;
  value.price = newPrice;
  return value;
});
console.log(orderArray);
/*
[
  { name: 'pen', price: 44 },
  { name: 'pencil', price: 20 },
  { name: 'TV', price: 9380 }
]
*/
```

זה דומה מאד לולולאת `forEach` שעלייה כבר למדנו. ה-`value` שהfonקציה הפנימית מקבלת הוא האיבר שיש במערך. אבל אפשר לראות שכן הפוןקציה מחזירה משחו. מה היא מחזירה? את האובייקט שנמצא באיבר החדש שעבור שני. האובייקט החדש ייכנס במקום האיבר הקודם, כולל כל השינויים שהכנסתם אליו:

```

let orderArray = [
  { name: 'pen', price: 11 },
  { name: 'pencil', price: 5 },
  { name: 'TV', price: 2345 }
];
orderArray.map((value) => {
  let newPrice = value.price * 4;
  value.price = newPrice;
  return value; → { name: 'pen', price: 44 },
});

```

נכנס למקום הראשוני
במערך המקורי

אפשר להציג מה שרצים, אפילו מחרוזת או אובייקט מורכב יותר. כל מה שמכניסים ייכנס במקומות האיבר הראשון של המערך. באיטרציה השנייה משנים את האיבר השני, ומה שמחזירים נכנס במקומות האיבר השני. הינה:

```

let orderArray = [
  { name: 'pen', price: 11 },
  { name: 'pencil', price: 5 }, ←
  { name: 'TV', price: 2345 }
];
orderArray.map((value) => {
  let newPrice = value.price * 4;
  value.price = newPrice;
  return value; → { name: 'pencil', price: 20 },
});

```

נכנס למקום השני
במערך המקורי

ולסימן, באיטרציה האחרונה מקבלים את האיבר השלישי וממה שמחזירים ייכנס למקום השלישי
במערך המקורי:

```
let orderArray = [
  { name: 'pen', price: 11 },
  { name: 'pencil', price: 5 },
  { name: 'TV', price: 2345 }  

];
orderArray.map((value) => {
  let newPrice = value.price * 4;
  value.price = newPrice;
  return value;
});
```

וזהו. מה שיש במערך המקורי הוא לא מה שהוא פעם אלא האובייקטים החדשים.

אם אנו משים מערך פשוט קיימ, העריכים לא השתנו ויש להורות לפונקציית `map` להחזיר את המערך שהשתנה לערך אחר:

```
let orderArray = [11, 12, 13, 14];
let newArray = [];
newArray = orderArray.map((value) => {
  let newPrice = value * 4;
  return newPrice;
});
console.log(orderArray); // [11, 12, 13, 14]
console.log(newArray); // [44, 48, 52, 56]
```

lolāt filter

הlolāt האחורונה היא lolāt שמצויה איברים מהמערך. בעוד **map** רק משנה איברים, באמצעות lolāt **filter** אפשר לציגם את המערך. הנה נסתכל על המערך הזה, למשל:

```
let writingArray = [
    { name: 'pen', price: 11 },
    { name: 'pencil', price: 5 },
    { name: 'paper', price: 10 },
    { name: 'brush', price: 12 },
    { name: 'ink', price: 6 },
];
```

נניח שמדוברים להציג ללקוח רק דברים שהמחיר שלהם גבוה מ-7. אפשר לעשות משהו כזה:

```
writingArray.forEach((value, key) => {
    if (value.price <= 7) {
        delete writingArray[key];
    }
});
```

כמובן, לקחת את המערך ולבור עליו עם lolāt. בכל איטרציה (מעבר) של lolāt בודקים את המחיר של האיבר הנוכחי. אם הוא קטן מ-7 או שווה לו, מוחקים אותו. האיבר הראשון, למשל, הוא `pen`, שה-`price` שלו הוא 11. התנאי לא יתקיים כי `value.price` הוא 11 והוא לא קטן מ-7 או שווה לו. האיבר השני `pencil` וה-`price` שלו הוא 5. במקרה הזה התנאי מתקיים. כיוון שלlolāt ה-`forEach` נותנת גם את ה-`key`, הלא הוא מספר האיבר, שבמקרה השני האיבר השני הוא 1 (זכירים שמערך מתחילה מ-0, נכון?), אפשר להשתמש באופרטור `delete`, שעליו למדנו בפרק על מערכים, כדי למחוק את האיבר הזה, וכך הלאה. מה שנקבל בסוף הוא מערך עם שני `undefined`, היכן שהוא כל האיברים שמחירים נמוך מ-7.

```
[  
    { name: 'pen', price: 11 },  
    undefined  
    { name: 'paper', price: 10 },  
    { name: 'brush', price: 12 },  
    undefined  
]
```

זה קצת מבאש, ואפשר לעקוף את זה בכל מיני דרכים או באמצעות `filter`. מדובר בלולאה שזהה ל-`map` אך הפונקציה שרצה בה מחזירה רק `true` או `false`. אם היא מחזירה `true` האיבר נשאר במערך. אם היא מחזירה `false` האיבר מופוגג מהמערך כאילו לא היה שם. בנגדוד lolāt `map`, lolāt הזו לא משנה את המערך המקורי וצריך להחזיר את התוצאה לממשתנה אחר.

הינה דוגמה:

```
const writingArray = [
    { name: 'pen', price: 11 },
    { name: 'pencil', price: 5 },
    { name: 'paper', price: 10 },
    { name: 'brush', price: 12 },
    { name: 'ink', price: 6 },
];
let filteredArray = writingArray.filter((value) => {
    if (value.price <= 7) {
        return false;
    } else {
        return true;
    }
});
```

writingArray הוא מערך המכיל אובייקטים של מוצרים כתיבה. לכל אחד מהם יש שם ומחיר. כדי לסנן את כל האיברים שהמחירם שלהם נמור מ-7, משתמשים בפונקציה 'יחודית' למערך שנקראת filter. הפונקציה הזאת מקבלת פונקציה אונונימית שאוותה כתובים כפונקציית חץ. אני רק מזכיר - פונקציית חץ היא דרך מסוימת לכתוב פונקציה אונונימית (כלומר פונקציה שאין לה שם אלא עוברת כארגומנט). הפונקציה האונונימית מחזירה true או false. אם היא מחזירה true האיבר נשאר במערך. אם היא מחזירה false הוא עף מהמערך. פונקציית filter ממחזירה את המערך החדש.

הבה ננסה לפרק את זה. בסבב הראשון, מי שנכנס לטור הבדיקה של ה-filter הוא האיבר הראשון:

```
let writingArray = [
  { name: 'pen', price: 11 },
  { name: 'pencil', price: 5 },
  { name: 'paper', price: 10 },
  { name: 'brush', price: 12 },
  { name: 'ink', price: 6 },
];
let filterArray = writingArray.filter((value) => {
  if (value.price <= 7) { התנאי לא מתקיים
    return false;
  } else {
    הפונקציה מחזירה true
    האיבר זוכה להישאר במערך
  }
});
```

באיטרציה השנייה מגיע תור האיבר השני:

```
let writingArray = [
  { name: 'pen', price: 11 },
  { name: 'pencil', price: 5 },
  { name: 'paper', price: 10 },
  { name: 'brush', price: 12 },
  { name: 'ink', price: 6 },
];
let filterArray = writingArray.filter((value) => {
  if (value.price <= 7) { התנאי מתקיים
    return false; הפונקציה מחזירה false
  } else {
    האיבר הזה לא זוכה להיכנס לאיבר החדש
    return true;
  }
});
```

הוא כבר לא זוכה להיכנס, כיון שהמחיר שלו הוא 5 והתנאי הוא שכל מה שקטן מ-7 או שווה לו מקבל false. וכך הלאה. כמו כל LOLA אחרת, הלולאה הזאת עוברת על כל המערך. הפונקציה שהעבכנומחזירה true או false לגבי כל איבר. האיברים שמקבלים true זוכים להיכנס למערך

החדש, ואלו שמקבלים `false` – לא. בסופו של תהליך חיבים להחזיר את מה ש-`filter` מחזירה אל משתנה חדש. המערך המקורי נשמר כמו שהוא:

חייבים להחזיר את התוצאה אל מערך חדש

```
let filterArray = writingArray.filter((value) => {
  if (value.price <= 7) {
    return false;
  } else {
    return true;
  }
});
```

lolæt sort

lolæt חסובה נוספת המשמשת למינון מערכיים. lolæt זה לא משנה איברים ולא את גודל המערך, אלא פשוט מסדרת את האיברים במערך. ביגוד לאייטרציות אחרות, לא חיבבים להעביר פונקציה אונימית שתעשה את הסדר. כבירית מחדל האיטרציה זה מסדרת לפי סדר הא'-ב' – היא ממיר את הערכים למחוזות טקסט ועורך השוואת ביניהם, וכך מבצעת את הסדר. הנה דוגמה פשוטה מאוד שמדגימה את זה:

```
let months = [ 'March', 'Jan', 'April', 'Dec' ];
months.sort();
console.log(months); // ["April", "Dec", "Jan", "March"]
let numbers = [1, 42, 5, 7, 565656];
numbers.sort();
console.log(numbers); // [1, 42, 5, 565656, 7]
```

ובן שהענינים מתחלים להסתבר אם במערך יש אובייקטים ולא רק מספרים או מחוזות טקסט, אבל לא נcosa את אייטרציית sort במלואו בספר הזה.

lolæt על אובייקטים

כל lolæt שלמדו עד כה משקאות יפה עם מערכיים ובאמצעותן אפשר לעבור על כל איבר ואיבר במערך. אך נשאלת השאלה – איך לעבור על אובייקט? הכוונה למשהו בסגנון זהה:

```
const userObject = {
  userId: 12,
  userName: 'barzik',
  age: 40,
};
```

מדובר באובייקט שיש בו נתונים על משתמש מסוים. נניח שרוצים להדפיס את כל נתונים האובייקט (בלי לדעת מה שמות התכונות שלו). איך עושים את זה? lolæt for או lolæt while לא יעזור ולולאות for of או forEach או forLoop לא מיעודות למערכיים בלבד ויניבו שגיאות אם תנסו להשתמש בהן. יש שתי שיטות למעבר על אובייקטים. הראשונה "לפי הספר", שמעטם משתמשים בה, והשנייה הפופולרית יותר.

lolæt in for

מדובר בlolæt שעוברת על כל תכונות האובייקט בדומה ל-of-for. כך היא נראה:

```

const userObject = {
  userId: 12,
  userName: 'barzik',
  age: 40,
};
for (let key in userObject) {
  console.log(`key: ${key}, value: ${userObject[key]}`);
}
/*
"key: userId, value: 12"
"key: userName, value: barzik"
"key: age, value: 40"
*/

```

לולאת `for-in` מכילה כמה חלקים. ראשית המילה השמורה `for`, ומיד אחריה סוגרים עגולים. בסוגרים העגולים מגדירים משתנה שהוא המפתח. בתוך הלולאה יקבל המשתנה זהה את שם המפתח המקורי. אחר כך מכניסים את המילה השמורה חוץ ואת המשתנה שבתוכו נמצא המערך.

בתוך הסוגרים המסוללים מתחללת האיתרציה של כל מפתח. ברגע שיש את המפתח `key`, אפשר לגשת אל הערך שלו באמצעות סוגרים מרובעים כפי שמדנו בפרק על האובייקטים. המפתח של האובייקט הוא המשתנה `key` והערך הוא:

`userObject[key]`

באו נראה איך זה קורה. ראשית, חשוב להבין ש-`key` מגיע מהמפתחות של האובייקט. הוא לא מכיל את הערך:

```

const userObject = {
  userId: 12,
  userName: 'barzik',
  age: 40,
};

for (let key in userObject) {
  console.log(`key: ${key}, value: ${userObject[key]}`);
}

```

באייטרציה הראשונה שמתרחשת, `key` הוא המפתח הראשון שיש באובייקט, הלווא הוא מחזצת הטקסט `userId`. באמצעות המפתח אפשר לחוץ את הערך. איך? למדנו בפרק על אובייקטים שאם המפתח נמצא בשם של משתנה אפשר לחוץ אותו באמצעות שימוש בסוגרים מרובעים, זהה בדיקת מה שעושים. את המפתח ואת הערך מדפיסים באמצעות שימוש בתבנית טקסט פשוטה, שגם עליה למדנו:

```
const userObject = {
    userId: 12,
    userName: 'barzik',
    age: 40,
};

for (let key of userObject) {
    console.log(`key: ${key}, value: ${userObject[key]}`);
}

userObject[userId] = 12
```

באייטרציה השנייה, key הוא המפתח השני של האובייקט, במקרה זהה userName. ושוב גם כאן מחליצים את הערך באמצעות שימוש בסוגרים מרובעים כמו בפעם הקודמת:

```
const userObject = {
    userId: 12,
    userName: 'barzik',
    age: 40,
};

for (let key of userObject) {
    console.log(`key: ${key}, value: ${userObject[key]}`);
}

userObject[userName] = 'barzik'
```

באייטרציה האخונה, key הוא age.

```
const userObject = {
    userId: 12,
    userName: 'barzik',
    age: 40,
};

for (let key of userObject) {
    key = age
    console.log(`key: ${key}, value: ${userObject[key]}`);
}

userObject[age] = 40
```

הולאה חזו ניתנת לשבירה על ידי break;

בסק הכל פשוט ונחמדה, נכון? אבל האם היא שנדיר למצוא מתכנת שימוש בשיטה הזו, מפני שלולאת `for` מביאה נתונים גם מאובייקטים אחרים שהם **פרוטוטיפ** – אב טיפוס – של האובייקט שלנו. כרגע זה נשמע סינית ועדיין לא דיברנו על זה, אבל על קצה המזלג אכן שבדרך כלל אובייקטים לא מגיעים כלוח חלק והם העתק של אובייקטים אחרים שיש להם מפתחות נוספים. לרוב לא מעוניינים במקורות של האובייקטים האחרים, ולפיכך לולאת `for` הוא עוללה להיות הרת אסון, וזה הסיבה שבקושי משתמשים בה. אם כבר משתמשים בה, מקובל מאוד לוודא שהתוכנה שבודקים היא התוכנה של האובייקט, באמצעות שימוש בפונקציה הייחודית לאובייקטים שנקראת `hasOwnProperty`, באופן הבא:

```
const userObject = {
    userId: 12,
    userName: 'barzik',
    age: 40,
};
for (let key in userObject) {
    if (userObject.hasOwnProperty(key)) {
        console.log(`key: ${key}, value: ${userObject[key]}`);
    }
}
```

ואם כל מה שכתבתי נשמע לכם כמו סינית זה בסדר. זכרו שלולאת `in` לשימוש באובייקטים היא בעייתית ונדר שמשתמשים בה.

Object.keys

הדרך השנייה והפולורית ביותר היא להשתמש בפונקציה שנקראת `Object.keys` לחילוץ כל המפתחות של האובייקט כמערך, ואז לעבור על המערך הזה באיזו לולאה שרצו, כי זה המערכת. איך ניגשים לערכ באובייקט? כמו בלולאת `in`; ברגע שיש את המפתח יש גם את הערך.

שימוש לב לדוגמה הבאה:

```
const userObject = {
    userId: 12,
    userName: 'barzik',
    age: 40,
};
const userObjectKeys = Object.keys(userObject); // ["userId",
"userName", "age"]
userObjectKeys.forEach((key) => {
    console.log(`key: ${key}, value: ${userObject[key]}`);
});
/*
"key: userId, value: 12"
"key: userName, value: barzik"
"key: age, value: 40"
```

מה קורה פה? יש כאן את אותו אובייקט מהדוגמה הקודמת. באמצעות שימוש בפונקציית `Object.keys` מקבלים את כל המפתחות כמערך שנכנס ל-`userObject`, ועליו עושים `forEach`. כיוון שמדובר במערך, אפשר לעשות עליו `forEach`. נחדר ואלגנטי. בסכム בטבלה המסבירה על כל סוג הולאות:

שם לולאה	יתרונות	חרונות
lolaoes for arrays		
lolaoet for	פשוטה למימוש ניתנת לשבירה באמצעות break	לא תנאים מורכבים צריך לדעת את גודל המערך קל להיכנס לlolaoeh אינסופית מגיעים גם לאיברי undefined
lolaoet while	פשוטה למימוש ניתנת לשבירה באמצעות break אפשר לכתוב תנאים מורכבים	צריך לדעת את גודל המערך קל להיכנס לlolaoeh אינסופית מגיעים גם לאיברי undefined
lolaoet forEach	לא צריך לדעת את גודל המערך אין lolaoeh אינסופית לא נכנסים לאיברים ריקים	צריך לכתוב פונקציית חז לא ניתן לשבירה
lolaoet for of	פשוטה למימוש ניתנת לשבירה באמצעות break לא צריך לדעת את גודל המערך אין lolaoeh אינסופית לא נכנסים לאיברים ריקים	מקבלים רק את הערך של אברי המערך צריכים לחילץ את המפתח בלבד
lolaoet map	lolaoeh שעוברת על המערך ויוצרת ממנו מערך חדש באותו גודל. אפשר לשנות את האיברים בקלות.	לא מוחקת איברים מהמערך
lolaoes for arrays modification		
lolaoet filter	מוחקת איברים	צריכים להחזיר את התוצאה למשתנה אחר לא משנה את המערך המקורי
lolaoes for objects		
lolaoet for	פשוטה למימוש ניתנת לשבירה באמצעות break לא צריך לדעת את גודל האובייקט אין lolaoeh אינסופית לא נכנסים לאיברים ריקים	מקבלים רק את המפתח של האובייקט צריכים לחילץ את הערך בלבד חייבים להשתמש ב- <code>hasOwnProperty</code>

מקבלים רק את המפתח של האובייקט ואנרגים לחץ את הערך בלבד אפשר להשתמש בלוולאות של המערך ואז מקבלים את כל החסרונות של הלולאה שבחרתם	אפשר להשתמש בלוולאות של הערך ואז מקבלים את כל היתרונות של הלולאה שבחרתם	שימוש ב- <code>Object.keys</code>
--	---	--------------------------------------

תרגיל:

באמצעות לולאות `for`, הדפיסו שלוש פעמים על המסך "I know how to use for loop".

פתרונות:

```
for (let i = 0; i < 3; i++) {
    console.log('I know how to use for loop');
}
```

הסבר:

זו לולאת `for` פשוטה שמתחליה כאשר `i` שווה ל-0. היא אמורה להימשך כל עוד `i` קטן מ-3. באיטרציה הראשונה כאמור `i` שווה ל-0. בשנייה הוא שווה ל-1, בשלישית הוא שווה ל-2 ובריבועית הוא שווה ל-3 ולא עונה על התנאי. לפיכך תהיה הדפסה רק שלוש פעמים.

תרגיל:

נתון מערך של שמות לקוחות:

```
const customersArray = [ 'Moshe', 'Yaakov', 'Yossi', 'Baruch', 'Yael' ];
```

צרו לולאה המדפיסה את שמות הלקוחות.

פתרונות:

```
const customersArray = [ 'Moshe', 'Yaakov', 'Yossi', 'Baruch', 'Yael' ];
for (let i = 0; i < customersArray.length; i++) {
    console.log(customersArray[i]);
}
```

הסבר:

משתמשים בלולאת `for`. המונה הוא `i` ששויה ל-0 והתנאי הוא שהלולאה תרוץ כל עוד המספר קטן מאורך המערך, במקורה הזה 5. משתמשים במונה `i` שזמן על מנת להדפיס את האיבר המתאים במערך. למשל, באיטרציה הראשונה `i` שווה ל-0. התנאי מתקיים כי `i` 0 קטן מ-5 (אויר המערך). משתמשים בו-על מנת להדפיס את האיבר שנמצא במקומות 0. באיטרציה השנייה, `i` שווה ל-1, התנאי מתקיים כי 1 קטן מ-5 (אויר המערך) ומשתמשים בו-כדי להדפיס את האיבר שנמצא במקומות 1, וכך הלאה.

תרגיל:

נתון מערך של אובייקטי הזמנות:

```
const invoices = [{ id: 1, price: 10 }, { id: 2, price: 32 }, { id: 3,
price: 40 }];
```

הdfsio את סכום ההזמנות במערך.

פתרונות:

```
const invoices = [{ id: 1, price: 10 }, { id: 2, price: 32 }, { id: 3,
price: 40 }];
let amount = 0;
for (let i = 0; i < invoices.length; i++) {
    amount = amount + invoices[i].price;
}
console.log(amount); // 82
```

הסבר:

יצרים לולה שעוברת על המערך. המערך הוא לא של ערכים פרימיטיבים אלא של אובייקטים, אבל גם אובייקטים אפשר לשלוף באמצעות [i], כשותנה לפי מספר האיטרציה. לפני שהלולה רצה, יוצרים משתנה בשם amount בשם שווה ל-0, ובכל פעם מוסיפים לו את ה-price באובייקט שיש באיטרציה. זה נעשה באמצעות הנקודה. להזכירם, אפשר לגשת למפתח מסוים באמצעות שם האובייקט והנקודה. במקרה הזה האובייקט נמצא באיבר במערך ולא במשתנה עם שם משלו, אז אפשר לגשת למחיר באמצעות:

invoices[i].price

כשותנה, להזכירם, לשותנה לפי האיטרציה.

תרגיל:

צרו לולאת while שמקבלת מספר וסופרת ממנו עד 0.

פתרונות:

```
let i = 10;
while (i >= 0) {
    console.log(i);
    i--;
}
```

הסבר:

lolat while פשוטה שעובדת כל עוד i גדול מ-0 או שווה לו. בלולאה עצמה מדפיסים את המספר ואז מורידים 1 מ- i באמצעות כתיב מקוצר.

תרגיל:

צרו לולאת while שמקבלת מספר וסופרת ממנו עד 0. אם המספר הוא 0 או שלילי עדיין תהיה הדפסה אחת של המספר, למשל -1 וזהו.

פתרונות:

```
let i = -1;
do {
    console.log(i);
    i--;
} while (i >= 0);
```

הסבר:

lolat while so היא אידיאלית אם רוצים פעולה אחת לפחות, גם אם התנאי לא מתקיים. במקרה זהה קודם הלולאה עובדת לפחות פעם אחת אז התנאי נבדק. כיוון שהמספר הוא שלילי, התנאי לא מתקיים והlolאה לא תמשיך לroz, אבל היא עבדה פעם אחת והדפסה את המספר.

תרגיל:

נתון מערך:

```
let myArray = [
    { userName: 'Moshe', age: 20, },
    { userName: 'Yaakov', age: 25, },
    { userName: 'Ran', age: 40, },
]
```

מדובר בפרופילים של משתמשים באתר היכרויות. כתבו פונקציה `forEach` שתדפיס בקונסולה אך ורק את המשתמשים שהם בני פחות מ-30.

פתרונות:

```
let myArray = [
    { userName: 'Moshe', age: 20, },
    { userName: 'Yaakov', age: 25, },
    { userName: 'Ran', age: 40, },
];
myArray.forEach((value, index) => {
    if (value.age < 30) {
        console.log(value.userName);
    }
});
/*
"Moshe"
"Yaakov"
*/
```

הסבר:

משתמשים בפונקציית `forEach` שמקבלת פונקציה אונומית מסווג חז. הפונקציה זו נראית ככזה:

```
(value, index) => {
    if (value.age < 30) {
        console.log(value.userName);
    }
}
```

לא צריך להיבהל ממנו. זו פונקציה רגילה שרצה על כל איבר במערך באופן אוטומטי. יש ערך שבחרתי לקרוא לו `value` והמספר של האיבר במערך. מה שמשמעותו הוא הערך. הערך הוא בעצם האיבר התווך במערך. בכל איטרציה יש איבר אחר. באיטרציה הראשונה מדובר באיבר הראשון, באיטרציה השנייה מדובר באיבר השני ובאיטרציה השלישית מדובר באיבר השלישי. זה הכל. בודקים את האובייקט שיש באיבר או, נכון יותר, את תוכנת ה-`age` שלו, ומדפסים את מי שהוא פחות מ-30.

תרגיל:

נתון מערך (אותו מערך כמו בתרגיל הקודם):

```
let myArray = [
```

```
{
  userName: 'Moshe', age: 20,
  userName: 'Yaakov', age: 25,
  userName: 'Ran', age: 40,
};
```

צרו פונקציה שמקבלת מספר וערך ומחזירה אך ורק מערך משתמשים שהגיל שלהם שווה למספר זהה או גדול ממנו.

פתרונות:

```
function getUsersAge(requestedAge, allUsersArray) {
  const answer = allUsersArray.filter((value) => {
    if (value.age < requestedAge) {
      return false;
    } else {
      return true;
    }
  });
  return answer;
}
const age40Users = getUsersAge(40, myArray);
console.log(age40Users); // [{ userName: 'Ran', age: 40, }]
```

הסביר:

יצרים פונקציה שמקבלת שני ארגומנטים – מספר מסוים וערך. משתמשים בפונקציית filter על מנת לסנן את המערך ולהשאיר שם רק את המשתמשים שרצים. איך נראה פונקציית filter?

```
(value) => {
  if (value.age < requestedAge) {
    return false;
  } else {
    return true;
  }
}
```

הפונקציה פשוטה יחסית ולא צריך להתבלבל מהחץ. ב-value יש בכל פעם איבר אחר מהמערך. אם פונקציית החץ מחזירה true הוא נשאר במערך. אם לא, הוא עף החוצה בובותה פנים. במקרה הזה מוחזרים על כל מי שהגיל שלו קטן מהמשנה requestedAge, שאוטו מקבלים מהפונקציה.

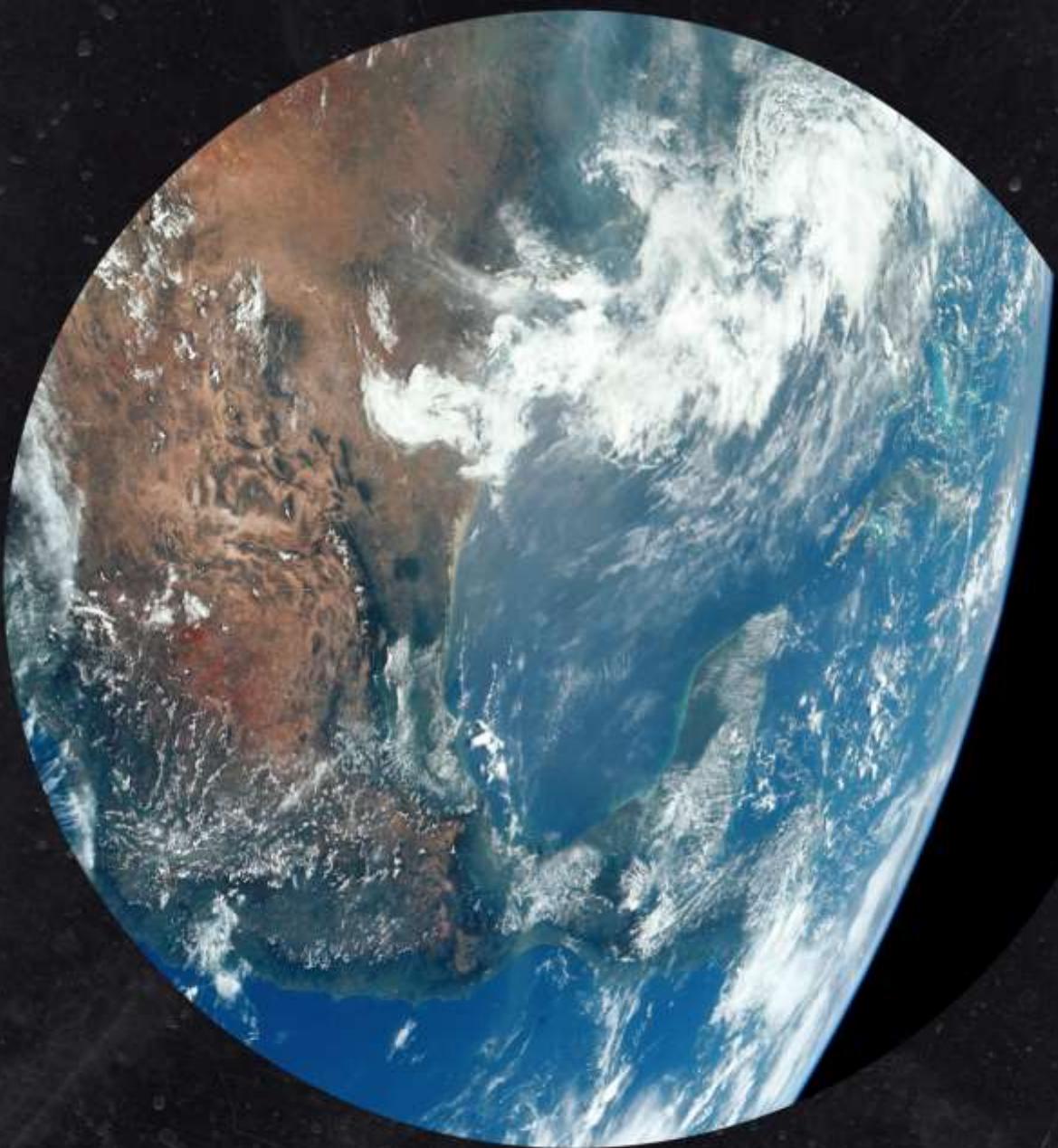
אל תשכחו שחייבים להחזיר את מה שמתקיים מה-filter אל משתנה אחר, כיוון שפונקציית filter לא משנה את המערך המקורי.

כל מה שנותר לעשות הוא לבדוק את הפונקציה. מעבירים לה 40, לדוגמה, ואת המערך של המשתמשים וראים שמקבלים משתמש אחד שהוא בן 40, כיון ש-40 לא קטן מ-40, הוא מקבל true בפונקציית הфиילטר.

פרק 13

ג'אווהסקרייפט בסביבת דפסון

ג'אווהסקרייפט בסביבת דף

עד כה, כל התרגולים היו עם הקונסולה בלבד. סביבת העבודה היא בדף ועם עורך טקסט, אבל בגודל הדבר היחיד שעשיתם בדף היה בקונסולה. הגיע הזמן להתחיל למש את הידע שלמדנו וראות מה אפשר לעשות בעזרתו במצבות.

יום ג'אווהסקרייפט רצה ברגעון אדר שסבירות, אבל בעבר הסבירה היחידה שבאה רצתה הייתה הדף. כאמור, באתר אינטרנט השתמשו בה כדי ליצור התנהלות אינטראקטיבית עם משתמש, אнимציות, אפקטים, וידאו ועוד. באופן עקרוני, כל הידע שלמדנו עד עכשיו הוא הבסיס הנדרש ליצירת כל הדברים האלה בדף. יכול להיות שלולאות, אובייקטים ופונקציות נראים לא מעניינים לעומת אнимציות וסרטונים, אבל הם מה שפועל מאחורי הקלעים כדי לאפשר את כל הדברים היפים בדף.

הספר הזה מלמד ג'אווהסקרייפט ולא HTML, שהוא עולם ומלאו. פרק זהה נלמד HTML באופן בסיסי בלבד, רק מספיק כדי להבין איך ג'אווהסקרייפט קשורה לכך. לשפת ג'אווהסקרייפט יש קשר הדוק עם ה-HTML של הדף.

הסבר כללי על HTML

ראשי התיבות של HTML הם Hyper Text Markup Language והוא בעצם הטקסט המרכיב את כל דפי האינטרנט שאתם מכירים. כשנכנים אל דף כלשהו בראשת, ולא משנה אם מדובר באתר חדשות או באתר משחקים או סרטים – רואים דף HTML. דף זה הוא בעצם דף טקסט. בדיקן כמו קוד ג'אווהסקרייפט שאפשר לכתוב ב-notebook, גם קוד HTML הוא קוד שאפשר לכתוב בכל מקום. אם אתם רוצים לראות את קוד ה-HTML של כל דף, לחצו על הכפתור הימני בעבר וاذ על "הראה מקור" או "source view". תראו מיד המונחים טקסט עם סימנים">< וכאלו>.<. הדברים שנמצאים בתחום החצים נקראים "אלמנטים של HTML" ויכולים להכיל טקסט או אלמנטים אחרים. אלמנט בסיסי של HTML נראה ככה:

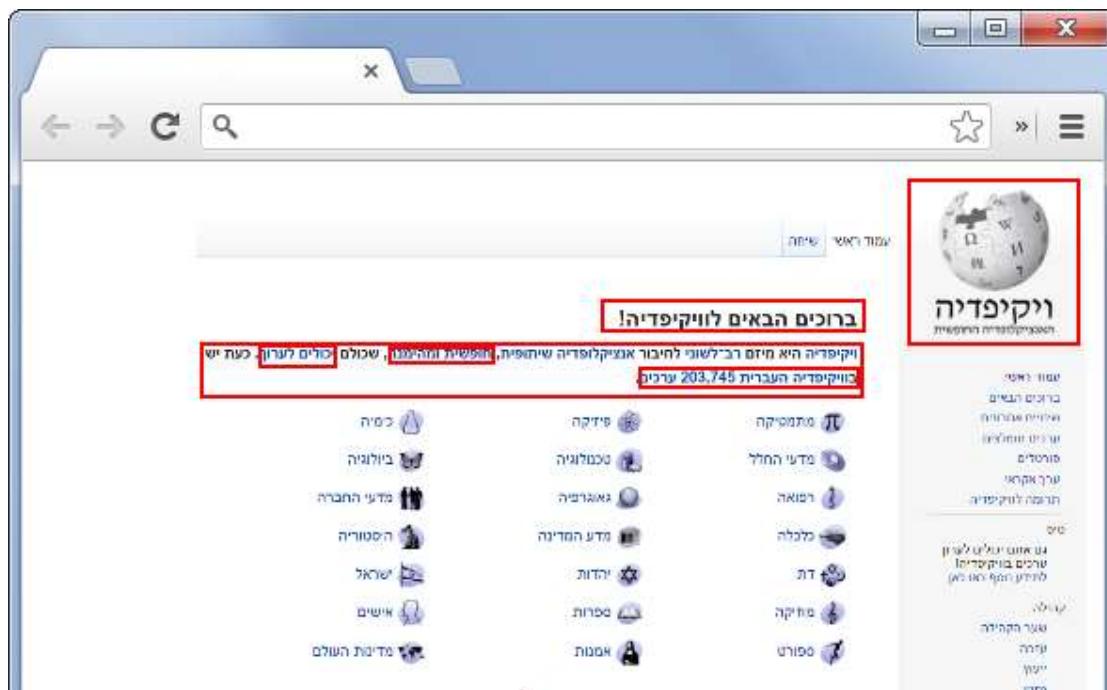
```
<elementName>Element Content</elementName>
```

אלמנט מורכב מתગית פתיחה עם סוג האלמנט, תוכן האלמנט, במרקחה זהה טקסט פשוט, ותగית סגירה שמורכבת מлокסן ושם האלמנט.

אם מדובר באlement שנקרא "אלמנט שנסגר מלאיו", הוא נראה כך:

```
<elementName />
```

בגדייל, כל דבר שראים בדף אינטרנט כלשהו עשוי מאלמנטים של HTML. כל דבר. למשל:

כאן רואים את דף הבית של ויקיפדיה. כל אובייקט, קישור או טקסט בו הם אלמנט HTML. הקפתוי כמה אלמנטים בריבועים. למשל הלוגו של ויקיפדיה הוא אלמנט מסווג תמונה. הטקסט "ברוכים הבאים לוויקיפדיה!" הוא אלמנט מסווג `h1`, כלומר כותרת ראשית. יש גם אלמנטים בתוך אלמנטים. טקסט הפתיחה הוא אלמנט ויש לו אלמנטים בניים של קישורים (סימנתי כמה מהם). כאמור אלמנט HTML נראה כך:

```
<elementName attributeName="attributeValue" id="elementId"
class="elementClass">
</elementName>
```

ה-`elementName` הוא שם האלמנט. למשל `img` הוא תמונה, `h1` הוא כותרת ראשית, `h2` הוא כותרת שנייה, `k` הוא פסקה, `a` הוא קישור, `div` הוא אלמנט כללי וכן הלאה. יש עשרות סוגים אלמנטים.

לכל אלמנט יכולות להיות תכונות (attributes). למשל, אם יש קישור, אחת התכונות של האלמנט היא המיקום שלוו הקישור מפנה. התכונה זהו נקראת `href`. תכונה אחרת שיכולה להיות לקישור היא `title` – הטקסט שמופיע אם מציבים את העכבר מעל הקישור. הנה דוגמה למה שרואים אם כתבים בתוך מסמך HTML אלמנט של קישור:

```
<a href="https://google.com" title="Link to google">Google.com</a>
```


אפשר לראות איך כל תכונה של האלמנט יכולה לשנות משזה בתנהוגותו.
יש אלמנטים שמכילים טקסט כמו קישור או פסקה:

```
<p>This is paragraph.</p>
```

יש כאלה שלא, כמו תמונה. למשל:

```

```

ההבדל הוא שהאלמנטים ללא הטקסט נסגרים בלוכן בסופם ולא בשם האלמנט. קלומר ממש לא כך:

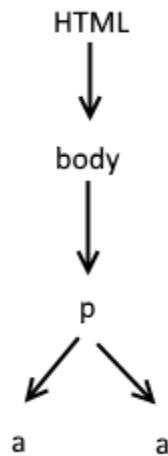
```
</img>
```

כאמור, יכולים להיות אלמנטים בתוך אלמנטים.
הינה למשל פסקה שמכילה שני אלמנטים של קישור:

```
<p>There are several search engines like <a href="https://google.com"  
title="Link to google">Google</a> and <a  
href="https://duckduckgo.com/" title="Link to  
DuckDuckGo">DuckDuckGo</a>  


```

במקרה זהה המבנה של המסמך הוא:

כזכור ה-HTML עצמו שנחשב אבא, תגיית ה-`<body>`, ואז אלמנט הפסקה שהוא אלמנט האב. לאלמנט הפסקה (האב) יש שני ילדים שהם ה-`<a>` – שני קישורים, אחד לגוגל ואחד לדuckduckgo. בכל דף HTML ממוצע יש מאות אלמנטים כאלה מסוגים רבים ושונים ועל כלם אפשר להשפייע באמצעות ג'אווהסקריפט.

מזהים של תגיות HTML

לאלמנטים של HTML יכולים להיות מזהים, משחו שבעזרתו אפשר לזהות את האלמנט לצרכים שונים. בדיקן כמו בני אדם שיש להם שם פרטי ושם משפחה, גם לאלמנטים יש שני מזהים. המזהה הראשון הוא כללי וקוראים לו `class`. לא להתבלבל עם קלאס של ג'אווהסקריפט. במקרה של HTML, `class` הוא מקובל לשם משפחה, ובדיקן כפי שיש כמה אנשים בעולם עם שם המשפחה שלו, אפשר לתת את אותו `class` לכמה וכמה אלמנטים שונים. הם יכולים להיות בקשר אב–ילד או לא. אין הגבלה! אפשר גם לתת כמה שמות משפחה לאותו אלמנט. המזהה השני נקרא `id` והוא מזהה ייחודי. אסור לתת אותו `id` לשני אלמנטים באותו דף. ה-`id` הוא ייחודי ומוחדר לכל אלמנט, ואפשר לתת `id` אחד בלבד לכל אלמנט.

אפשר כמובן להציג גם מזהה `class` וגם מזהה `id` לאלמנט אחד. במה משתמשים? תלוי بما שרצו לביצع ובמבנה הדף. לאלמנטים מיוחדים שרצו הגיעו אליהם בקלות באמצעות ג'אווהסקריפט נותנים `id` בלבד.

גישה אל תגיות באמצעות ג'אווהסקריפט

לתרגול, צרו דף HTML לדוגמה ותציבו בו ג'אווהסקריפט. הדף הזה זהה לדף שהסבירתי לעליון בפרק על בניית סביבת העבודה, אבל חשוב להזכיר על דבר אחד – דף דין מריץ את קוד הג'אווהסקריפט ומראנדיר את האלמנטים בסדר מקבילי מלמעלה למטה. לצורך התרגול חשוב מאוד שקובצי הג'אווהסקריפט והקוד של הג'אווהסקריפט יהיו בתחום הדף, כיוון שם הקוד

חפש את האלמנטים של ה-HTML או יתיחס אליהם, הדף דין יהיה חייב להכיר אותם לפני שהוא מרים את הקוד – ככלمر קובץ הג'אווהסקריפט שמתיחסים לאלמנטים חייבים להיות מתחת לאלמנטים. זו הסיבה שבגללה יש להקפיד, לפחות כרגע, שקוד הג'אווהסקריפט יהיה מתחת לאלמנטים.

```
<!doctype html>
<html>

<head>
  <meta charset="utf-8">
</head>

<body>
  <!-- HTML elements will be here -->
  <script src=".source.js"></script>
</body>

</html>
```

בקוד יש הערת HTML. כל מה שמוקף ב-HTML בתגיות <---!> נחשב להערה ולא מודפס, בדומה להערת ג'אווהסקריפט. היכן שיש הערת HTML – זה המקום שבו כתבים את האלמנטים. תגיית הסקריפט תכיל קישור לקובץ הג'אווהסקריפט, ולפיכך היא חייבת להיות מתחת ל-HTML.

אלמנטים של HTML מתורגמים לאובייקטים של ג'אווהסקריפט

כל אלמנט שיש ב-HTML יכול להיות מתורגם לאובייקט ג'אווהסקריפטי כשר למהדרין. כך קוד ג'אווהסקריפט ח'י בתוך HTML הוא יכול לגשת אל ה-HTML זהה באופן ישיר בלי צורך בטעינה. ה-HTML מתורגם לסוג של ישות שנקראת DOM, ראשית התיבות של Document Object Model. הישות הזאת נמצאת בזיכרון זמיןיה דרך קוד הג'אווהסקריפט. נשמע אבסטרקט? מדי? הנה נראה. אחרי שמציבים את הג'אווהסקריפט בתוך ה-HTML, יוצרים בתוכו אובייקט `h1`, שהוא בסגנון הזה:

```
<body>
  <!-- HTML elements will be here -->
  <h1 id="myHeader">Headline</h1>
</body>
```

בקובץ של הג'אווהסקריפט מכניסים את הקוד הבא:

```
let header = document.getElementById('myHeader');
header.innerHTML = 'Hello world';
```

אם טוענים את העמוד אפשר לראות שהטקסט שבסכורתת הוא לא "Headline" אלא "Hello world". איך עושים את זה? ראשית משתמשים באובייקט הגלובלי `document`. האובייקט

זהה קיימ בכל ג'אווהסקריפט שנמצאת בתוך HTML ומכיל את כל ה-DOM. הוא אובייקט כמו כל אובייקט אחר ויש לו מתודות.

אחד המתודות היא **getElementById**, שמקבלת ארגומנט אחד. איזה ארגומנט? את ה-id. במקורה שלנו ה-id הוא הערך שהושם ב-attribute מסוג id של האלמנט h1. המתודה מחזירה את הייצוג של האלמנט ב-DOM עם כל המתודות שלו. ומעכשיו? חגיגה שלמה. אחד המאפיינים הוא innerHTML, שמאפשר לשנות את תוכן האלמנט.

אפשר גם ליצור אלמנטים חדשים לחלוטין ולהכניס אותם למסגר:

```
let p = document.createElement('p');
p.innerHTML = 'I am a paragraph';
document.body.appendChild(p);
```

כאן למשל משתמש במתודה createElement כדי ליצור אלמנט מסווג פסקה או תגית <p></p>, להכניס אליו תוכן ווז להציגו אותה אל ה-body של המסמך באמצעותappendChild. עד שימושים במתודה appendChild, הייצוג של האלמנט נמצא בזיכרון. עד שהוא לא מחובר ל-DOM אין לו ייצוג ידואלי.

אירועים עם HTML וג'אוהסקריפט

אפשר גם להציג אירועים שמתרכחים בדף. אירוע יכול להיות קלייק, מעבר של העכבר על אלמנט והמון דברים אחרים. בדוגמה הבאה אתמקד באירוע של קלייק. הנה ניצור ב-HTML:

```
<!doctype html>
<html>

<head>
  <meta charset="utf-8">
</head>

<body>
  <button id="myButton" type="button">Click me!</button>
  <script src=".//source.js"></script>
</body>

</html>
```

אם תפתחו את הדף, תראו שנוצר כפתור עם הכיתוב "Click Me!".
בקובץ ה-ג'אוהסקריפט מוגשים את אלמנט הcptor כרגע עם id `myButton` ומכניסים אותו למשתנה:

```
let button = document.getElementById('myButton');
```

עכשיו נרצה שבכל פעם שיקliquו על הcptor יראו משהו בקונסולה. את זה עושים בעזרת אירוע DOM. אירוע DOM מופעל על ידי אינטראקציה עם המستخدم שלוחץ על הcptor, והטיפול באירוע מתבצע באמצעות הפונקציה `addEventListener` שמאגדים אותה כמתפלת באירוע. מתודת `addEventListener` זמינה בכל אלמנט. היא מקבלת שני ארגומנטים. הראשון הוא סוג האירוע, ובמקרה זה: `click`. השני הוא פונקציה שפעולת בכל פעם שיש קלייק. משתמשים במקרה זה בפונקציית חצ' בסיסית שכבר הופיעה בדוגמאות רבות קודם:

```
button.addEventListener('click', (event) => {
  console.log('click!');
});
```

הקוד במלואו יהיה:

```
let button = document.getElementById('myButton');
button.addEventListener('click', (event) => {
    console.log('click!');
});
```

אם תרצו את זה תוכלו לראות ש בכל פעם שלוחצים על ה כפתור, בקונסולה רואים "קליק". אבל למה להסתפק רק בקונסולה? אפשר ליצור אלמנט שכותב בו "קליק" ולהכניס אותו אל המסמך!

```
let button = document.getElementById('myButton');
button.addEventListener('click', (event) => {
    let myP = document.createElement('p');
    myP.innerHTML = 'Click!';
    document.body.appendChild(myP);
});
```

במקום `console.log` אפשר לשים כל קוד אחר, ובמקרה הזה קוד שאתם כבר מכירים, שייצור אלמנט. ה קליק של המשתמש הוא בעצם ה קלט. ה פלט הוא הרינדור של האלמנט. אפשר ליצור ה קלט משוככל יותר באמצעות אלמנט ה-HTML שנקרא `input`. האלמנט זה יוצר שדה טקסט והוא נראה כך:

```
<input id="myInput" />
```

אפשר לגשת אליו כמו כל אלמנט HTML תופים את האלמנט באמצעות `getElementById` ו匿גשים אל תוכנת ה-`value` שלו:

```
let input = document.getElementById('myInput');
let content = input.value;
```

הצעד הבא יהיה ללקחת מה שיש ב-`input` ולהציב אותו ב-HTML בכל פעם שהמשתמש לחץ על קליק:

```
let button = document.getElementById('myButton');
let input = document.getElementById('myInput');
button.addEventListener('click', (event) => {
    let myP = document.createElement('p');
    myP.innerHTML = input.value;
    document.body.appendChild(myP);
});
```

סביר שב על הקוד המלא: ב-HTML יש שני אלמנטים, אלמנט אחד שיש לו ID בשם `myButton` והוא כפתור, ואלמנט נוסף של שדה טקסט שה-ID שלו הוא `myInput`. שניהם נכנסים אחר כבוד למשתנים המתאימים כדי שיתאפשר להתייחס אליהם. בשלב הבא מצמידים אירוע `click` לכפתור. האירוע עובד בכל פעם שיש לחיצה. מדובר בפונקציה טהורה, כלומר צוזה שהיא ג'אווהסקרייפט בלבד, שבמקרה הזה יוצרת אלמנט מסווג פסקה. ב-HTML פסקה היא תגיית `<p>`. היא לוקחת את מה שהמשתמש הכניס לתוכה שדה הטקסט, מכניסה אותו לתוכנת `innerHTML` של אלמנט הפסקה ומcmdיה את אלמנט הפסקה אל גוף ה-HTML, וכך אפשר לראות אותה.

מה שחשוב להבין הוא שמדובר כאן בג'אווהסקריפט לכל דבר אך בשילוב ה-DOM – כלומר אובייקטים וארוועים שקיימים מהאלמנטים שיש ב-HTML. ברגע שימושם ב-`document` כדי ליצור אלמנט או לקרוא לו, הוא מקבל גם תכונות כמו `innerHTML` ואפשר להצמיד אליו אירועים מיוחדים כמו "קליק" באמצעות `addEventListener`.

הצמדת אלמנטים של HTML לאלמנטים אחרים של HTML באמצעות ג'אווהסקריפט

בכל הדוגמאות עד כה הריאתי איך מцыידים את האלמנט שיצרנו ישירות ל-`document.body`, שהוא בעצם תגיית ה-`<body>` שיש ב-HTML. זו תגיית ייחודית שמופיעה רק פעם אחת במסמך HTML. אפשר להצמיד אלמנטים לכל אלמנט אחר! אדגאים באמצעות תגיות `<ul>` ו-`</ul>`. מדובר בתגיוט של רשימה ב-HTML, שנראית כך:

```
<ul>
  <li>פריט ראשון</li>
  <li>פריט שני</li>
  <li>פריט שלישי</li>
</ul>
```

הבה ניצור דף אינטרנט בו רשימת קניות שהמשתמש יכול להכנס אליה פריטים. ה-HTML יכול חלון של שדה טקסט, כדי שהמשתמש יוכל להכנס פריטים, כפטור של "הכנס" וכמובן-solid של הרשימה:

```
<!DOCTYPE html>
<html>

<head>
  <meta charset="utf-8">
</head>

<body>
  <button id="myButton" type="button">Click me!</button>
  <input id="myInput" />
  <ul id="myList"></ul>
  <script src=".//source.js"></script>
</body>

</html>
```

קוד הג'אווהסקריפט יהיה פשוט. בדיקן כמו בדוגמה הקודמת, מגדרים את שלושת השחקנים במשחק: הכפטור שמא的动作 את כל הפונקציה של ההוספה, שדה הטקסט שבו המשתמש מכניס את מה שהוא רוצה להכנס לרשימה והרשימה הריקה.

```
const button = document.getElementById('myButton');
const input = document.getElementById('myInput');
const list = document.getElementById('myList');
```

ועכשו להצמדת האירוע לכפתור. את זה עושים באמצעות המתודה `.addEventListener`. מعتبرים שני ארגומנטים. הראשון הוא סוג האירוע (קליק), והשני הוא ארגומנט של הפונקציה שתעבד כשהארגון יפעל. מعتبرים אותה כפונקציית חץ:

```
button.addEventListener('click', (event) => {  
});
```

הקוד שבתוֹר הפונקציה הוא פשוט. יוצרים אלמנט חדש מסוג או, מוכנסים את ה-`innerHTML` שלו בערך המתאים משדה הtekst – `value`, ואז מצרפים אותו אל הרשימה:

```
button.addEventListener('click', (event) => {  
    const myListItem = document.createElement('li');  
    myListItem.innerHTML = input.value;  
    list.appendChild(myListItem);  
});
```

שינוי עיצוב

ה-**DOM** מאפשר לא רק ליצור אלמנטים חדשים אלא גם לעצב אותם באמצעות CSS. כאמור, הספר זהה אינו מלמד CSS או HTML. אבל קל ללמידה CSS, ובגדול אפשר לשנות בעזרתו על העיצוב ועל המיקום של כל אלמנט HTML. לכל תוכנת CSS יש ערך שלה. למשל, אם רוצים לקבוע את רוחב האלמנט, התוכנה היא `width` והערך הוא (למשל) `10px`, שימושו הוא רוחב של 10 פיקסלים. תכונת `background-color` קובעת את צבע הרקע, והערך יכול להיות צבע (כמו `red`) או ערך הקסדימלי של צבע כמו `#ff0000`.

על מנת לשנות תוכנת CSS או ליצור תוכנה חדשה משתמש בתוכנת `style`, שקיים בכל אלמנט DOM. לשם הדגמה אצור אלמנט HTML מסווג `div` עם `id` מסוים ב-HTML.

אלמנטים מסווג `div` הם אלמנטים בסיסיים שאין להם עיצוב:

```
<!doctype html>
<html>

<head>
  <meta charset="utf-8">
</head>

<body>
  <div id="myDivId"></div>
  <script src=".source.js"> </script>

</body>
</html>
```

אם תציגו את הדף הזה באמצעות הדפסן לא תראו כלום. הנה נכnis קצר צבע לאלמנט זהה באמצעות ג'אווהסקרייפט:

```
const div = document.getElementById('myDivId');
div.style.height = '100px';
div.style.width = '100px';
div.style.backgroundColor = 'red';
```

יצרים תכונות של גובה, של רוחב ושל צבע רקע על מנת ליצור ריבוע אדום. זה ממש נחמד. אפשר להכניס, לשנות או לקרוא כל תוכנה של `style` באופן חופשי כמובן. שימוש לב שמדובר בהשפעה על Taggit `style` של האלמנט ולא בשינוי קובץ CSS שקשרו למסמר. לרוב לא מתקבל לשנות צבעים באופן ישיר בג'אווהסקרייפט, אלא ליצור `class` של CSS שמכיל את התכונות המבוקשות וaz להויף את הקלאסים הללו לאלמנטים או להוריד אותם מהם באמצעות ג'אווהסקרייפט.

למשל, בקובץ CSS יהיה סלקטור של `:activated`:

```
.activated {
  background-color: red;
  height: 100px;
  width: 100px;
}
```

ובקוד עצמו:

```
const div = document.getElementById('myDivId');
div.classList.add('activated');
```

במשתנה. אם כל מה שכתב לעיל נשמע לכם ג'יבריש – זה הזמן ללימוד CSS. כאמור, אני לא מכסה HTML או CSS בספר זה.

סלקטורים של DOM

סלקטור הוא שם כללי למетодות שמוצאות אלמנטים. עד כה השתמשנו ב-`document.getElementById`, שהוא סלקטור שמוצא אלמנטים לפי ה-`id` שלהם. אך יש סלקטורים אחרים שאינם מבוססים על `id`. הסלקטור של `id` הוא ייחודי כי יצאים מנקודת הנחה שתמיד יש אלמנט אחד שיש לו את `id` זהה. במקרים שיש סלקטורים המבוססים על `class` או על תכונה אחרת, יתקבל מערך של תוכאות שאפשר להתייחס אליו כל כל מערך, אלא שבמערך זהה יהיו אלמנטים של DOM.

הבה נדגים באמצעות הסלקטור `getElementsByClassName`. הסלקטור זה מחזיר מערך של כל האלמנטים שיש להם `class` מסוים. קיימם ה-HTML הזה:

```
<div class="rectangle">Rec 1</div>
<div class="rectangle">Rec 2</div>
```

(**שים לב:** לשם הנוחות אני לא מציב כאן את ה-HTML המלא כולל `body` וה קישור לקובץ הג'אווהסקריפט החיצוני.)

על מנת לבחור את כל האלמנטים שיש להם את ה-class זהה ולצבוע אותם באדום (לצורך העניין) עושים משהו כזה:

```
const recs = document.getElementsByClassName('rectangle'); //  
[div.rectangle, div.rectangle]  
for (let el of recs) {  
    el.style.backgroundColor = 'red';  
    el.style.height = '100px';  
    el.style.width = '100px';  
};
```

מקבלים מערך של כל האלמנטים שיש להם class בשם rectangle באמצעות השורה:

```
const recs = document.getElementsByClassName('rectangle');
```

עוברים על המערך הזה בדיקן כמו על כל מערך רגיל בג'אווהסקריפט, במקורה הזה באמצעות of, אבל אפשר להשתמש בכל לולהה שהיא. למדנו על לולאת of בפרק על לולאות, אז אתם אמרוים להבין מה קורה פה. עוברים על כל איבר בלולאה ונותנים לו גובה, רוחב וצבע. אם רוצים לתת אותם רק לאלמנט הראשון, צריך לעשות משהו כזה:

```
recs[0].style.backgroundColor = 'red';  
recs[0].style.height = '100px';  
recs[0].style.width = '100px';
```

חשוב להבין שגם על פי שמדובר באלמנטי DOM, אנחנו בג'אווהסקריפט. כל מה שלמדנו עד עכשיו – אובייקטים, לולאות, מערכיהם, סוגיהם מידע – הכל רלוונטי גם לג'אווהסקריפט בסביבת דףדף. לשמורים ג'אווהסקריפט בסביבת דףדף – גם ה-DOM וגם הג'אווהסקריפט חיים בתוך הדףדף והוא מנהל את עצם ה-DOM ואת המנווע של הג'אווהסקריפט ודואג לחבר בין השניים. למען האמת, מפני שאינם כבר מכירים את היסודות התיאורתיים של השפה, אתם אמרוים לשנות גם בג'אווהסקריפט בסביבת דףדף. מדובר באותה שפת ג'אווהסקריפט בדיקן.

אפשר להעביר ארגומנט רשימה של קלואסים עם הפרש של רווח ביניהם. אפשר גם לבחור אלמנטים לפי שם התגית. למשל, הקוד הזה בוחר את כל התגיות שהן מסוג `div` וצובע אותן באדום. העיקרונו הוא אותו עיקרונו כמו ב-`getElementsByClassName`:

```
const divs = document.getElementsByTagName('div'); // [div, div]
for (el of divs) {
    el.style.backgroundColor = 'red';
    el.style.height = '100px';
    el.style.width = '100px';
};
```

סלקטור נוסף הוא `All`, שבודח את האלמנטים לפי סלקטורים של CSS. כאן נדרש הינה ב-CSS, אבל כל סלקטור מרכיב של CSS יכול להיות שימושי גם בג'אווהסקריפט. למשל נסתכל על ה-HTML זהה:

```
<div class="good_parent">
    <div class="rectangle">Rec 1</div>
    <div class="rectangle">Rec 2</div>
</div>
<div class="bad_parent">
    <div class="rectangle">Rec 3</div>
    <div class="rectangle">Rec 4</div>
</div>
```

אם רוצים לבחור אך ורק את ה-`div` שה-`class` שלהם הוא `rectangle` והם יядים של `.good_parent div.rectangle`, אפשר להשתמש בסלקטור של CSS שהוא:

`.good_parent div.rectangle`

אם המילים "סלקטור של CSS" נשמעות לכם כמו סינית, סימן שאתם צריכים לחזור על ה-**CSS** שלכם. הספר הזה אינו מכסה CSS ו-HTML.

הקוד יראה כך:

```
const divs = document.querySelectorAll('.good_parent div.rectangle');
// [div.rectangle, div.rectangle]
for (el of divs) {
    el.style.backgroundColor = 'red';
    el.style.height = '100px';
    el.style.width = '100px';
}
```

גם פה זה לא מסובך במיוחד. ברגע שבמביבנים שיש סלקטורים שמחזירים מערך של אלמנטי DOM במקום אלמנט DOM אחד, וההערך הזה הוא מערך ג'אווהסקרייפטி לכל דבר ועניין אלא שהוא מכיל אלמנט DOM – נגמר הסיפור.

ל-**AllquerySelector** יש גם גרסה של פונקציה בשם **querySelector** שמחזירה רק את התוצאה הראשונה של הסלקטור ולא מערך שלהם. כך למשל הקוד הזה:

```
const div = document.querySelector('.good_parent div.rectangle');
div.style.backgroundColor = 'red';
div.style.height = '100px';
div.style.width = '100px';
```

זהה לחולוטין לו:

```
const divs = document.querySelectorAll('.good_parent div.rectangle');
// [div.rectangle, div.rectangle]
const firstDiv = divs[0];
firstDiv.style.backgroundColor = 'red';
firstDiv.style.height = '100px';
firstDiv.style.width = '100px';
```

לשם הנוחות אצרף רשימה של סלקטורים נפוצים ותפקידם:

תפקיד	שם הסלקטור
בוחר אלמנט אחד ייחיד לפי ה-ID מחזיר אלמנט אחד	document.getElementById
בוחר כמה אלמנטים לפי קלאס אחד או יותר (הklassים מועברים כמחרוזת טקסט עם רווח) מחזיר מערך של אלמנטים	document.getElementsByClassName
בוחר כמה אלמנטים לפי שם האלמנט - סימן לכל האלמנטים ב-DOM מחזיר מערך של אלמנטים	document.getElementsByTagName
בוחר כמה אלמנטים לפי תכונת השם – name מחזיר מערך של אלמנטים	document.getElementsByName
בוחר כמה אלמנטים לפי סלקטור של CSS אפשר להכנס כמה סלקטורים עם פסיק ביןיהם מחזיר מערך של אלמנטים	document.querySelectorAll
בוחר את האלמנט הראשון שמציאת לסלקטור של ה-CSS מחזיר אלמנט אחד	document.querySelector

אירועים נוספים

עד כה למדנו רק על אירוע קליק, אך יש אירועים רבים נוספים הקשורים לאלמנטים של DOM. למשל `hover`, המופעל בכל פעם שהעכבר עובר מעל אלמנט מסוים. למשל, ל-HTML זהה:

```
<div id="rectangle">Rec 1</div>
```

אפשר לקבוע את הצבע ואת הגודל באמצעות סגנון שכבר למדנו:

```
div.style.backgroundColor = 'red';
div.style.height = '100px';
div.style.width = '100px';
```

אבל אפשר גם לגרום לו לשנות את הצבע באמצעות אירוע, אם העכבר יעלה עליו. את זה עושים באמצעות הצמדת אירוע `mouseover` בשם `mouseover`. הטכניקה זהה לטכניקה שכבר למדנו:

```
const div = document.getElementById('rectangle');
div.style.backgroundColor = 'red';
div.style.height = '100px';
div.style.width = '100px';
div.addEventListener('mouseover', (event) => {
    div.style.backgroundColor = 'yellow';
});
```

האירוע `addEventListener` מקבל שני ארגומנטים. הראשון הוא שם האירוע והשני הוא הפונקציה שעובדת כשהאירוע מופעל. משתמשים בפונקציית `צץ`, בדיקת כמו ב-`click`. אם תרצו את הקוד הזה תגלו שצבע הריבוע משתנה לצהוב ברגע שהעכבר עולה על הריבוע האדום. חשוב לציין שעושים את זה בג'אווהסקריפט לשם התרגול וההסביר. במקרה אפקטים כאלה נעשים באמצעות CSS בלבד.

אני רוצה להתעכבר קצת על הארגומנט שפונקציית החץ מקבלת, והוא ה-`event`. כשלמדנו על פונקציות חץ ועל קולבקים בפרק על הפונקציות, הסבירתי שככל קולבק יכול לקבל כמה ארגומנטים שני שמשמעותו מעבר. במקרה זהה הארגומנט שמקבלים הוא אובייקט האירוע עצמו, שמכיל שירותים פרטיים. למשל, אם הcptוריהם Alt, Shift או Ctrl היו לחצים, מה המיקום המדוייק של האירוע, באיזו שעה הוא התקיים וכו' וכו'. כך למשל אפשר לhire את אירוע הקליק רק אם cptור Alt לחוץ באופן הבא:

```
const div = document.getElementById('rectangle');
div.style.backgroundColor = 'red';
div.style.height = '100px';
div.style.width = '100px';
div.addEventListener('click', (event) => {
    if (event.altKey === true) {
        div.style.backgroundColor = 'yellow';
    }
});
```

במקרה של הקוד הזה, רק לחיצה בשילוב cptור Alt לחוץ תגרום ליריבוע להשתנות לצבע צהוב. אובייקט ה-`event` (אפשר לקרוא לו בכלל שם כMOVEN) הוא אובייקט כמו כל אובייקט. אפשר לעשות עליו `console.log` כדי לתהות על קנקנו ואפילו מומלץ להביט בו. אפשר לעשות איתו דברים מעניינים מאוד.

אפשר להפעיל כמה אירועים על אותו אובייקט. כאן למשל גורמים ליריבוע להפור לצהוב כשהעכבר נמצא עליו ולהיות שב אדם אשר הוא ממשיך הלאה. האירוע הראשון משתמשים בו הוא `mouseenter`, שמופעל ברגע שהעכבר נכנס אל האלמנט, והאירוע השני שמשתמשים בו הוא `mouseleave`, שמופעל ברגע שהעכבר יצא מהאלמנט:

```
const div = document.getElementById('rectangle');
div.style.backgroundColor = 'red';
div.style.height = '100px';
div.style.width = '100px';
div.addEventListener('mouseenter', (event) => {
    div.style.backgroundColor = 'yellow';
});
div.addEventListener('mouseleave', (event) => {
    div.style.backgroundColor = 'red';
});
```

שימוש לב שיש משמעות לאיורים. למה לא השתמשי ב-`mouseover`? כיון שהוא מופעל בכל פעם שהעכבר נמצא מעל האלמנט, ככלומר המונ פעים — בכל פעם שהעכבר צץ והتزזה שלו היא מעל האלמנט. האירוע `mouseenter` מופעל רק פעם אחת — כמשמעותו נכנס לתוך האלמנט. זה הכל.

יש המונ איורים, מאירועי מקלדת ועד איורי עכבר. יש גם איורים של אלמנטים (למשל איור שמודיע אם מישו מונה את ה-CSS של האלמנט) ואיורים הקשורים ל-`clipboard`. הינה רשימה של כמה איורים עיקריים:

אירוע	הסבר
<code>click</code>	אירוע של הקלקה באמצעות העכבר
<code>mouseenter</code>	סמן העכבר נכנס אל תחום האלמנט
<code>mouseleave</code>	סמן העכבר יצא מתחומי האלמנט
<code>mousedown</code>	המשתמש לוחץ על כפתור העכבר בתחום האלמנט
<code>mouseup</code>	המשתמש שחרר את כפתור העכבר בתחום האלמנט
<code>wheel</code>	המשתמש מגלגל את גלגלת העכבר כאשר סמן נמצא על האלמנט
<code>keydown</code>	לחיצה על כפתור במקלדת
<code>keyup</code>	שחרור של כפתור במקלדת
<code>focus</code>	המשתמש מבצע פוקוס על האלמנט (למשל באמצעות הטאב או העכבר)
<code>blur</code>	המשתמש יצא מפוקוס על האלמנט (למשל באמצעות הטאב או הקלקה על אלמנט אחר)

פעוף של איורים

פעוף (באנגלית **bubbling**) הוא שם של תופעה שחווב להכיר באירועים, והוא מתרחשת כאשר יש יותר מכמה אלמנטים. למשל כמו בדוגמה זו:

```
<div id="parent">
  <button id="button">Click me</button>
</div>
<div id="result"></div>
```

כאן יש שלושה אלמנטים. אלמנט `div` אחד עם `id` של `parent` שבתוכו יש כפתור עם `id` של `button`. בתחתית יש `div` שכותב בו `result`.

קוד היג'אווהסקריפט הבא רץ באותו דף. מקבלים את שלושת האלמנטים הבאים של DOM באמצעות `getElementById` בהתאם ל-`id` של כל אחד מהם, צובעים את ה-`parent` באפור ונוטנים לו מדדים:

```
const parent = document.getElementById('parent');
const result = document.getElementById('result');
const button = document.getElementById('button');
parent.style.backgroundColor = 'gray';
parent.style.height = '200px';
parent.style.width = '200px';
```

התוצאה צריכה להיות מראה זהה:

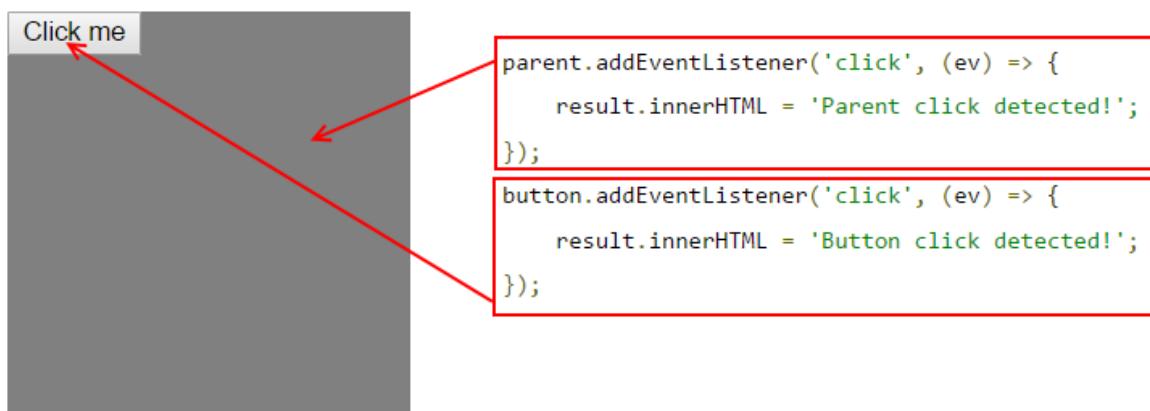
מה קורה אם מצלמים לאלמנט האב אירוע `click`? תזכורת: אלמנט האב הוא ה-`div` שמכיל את הcptor. בדוגמה זו לאלמנט האב יש פ-ו שמו `parent` (דיברנו על אלמנטים אבות וילדים מוקדם יותר בפרק).

```
parent.addEventListener('click', (event) => {
    result.innerHTML = 'Parent click detected!';
});
```

זה קל – אם לוחצים על האב, רואים שבדף התוצאה כתוב: `Parent click detected`. מה יקרה אם לוחצים על cptor? אותו הדבר! למה? כי האירוע מפעע גם לאלמנטים של ההורים. האירוע מתחילה בcptor ומפעע למעלה עד שיש אלמנט שמתפל בו (ובמקרה זהה האב). כלומר, אם אני אלמנט ויש אירוע על האלמנט שמכיל אותו (או על האלמנט שמכיל אותו וכו'), אז האירוע יפעע לפני מעלה עד שפגע באירוע כלשהו (או עד שיגיע ל-`body`). לוחצים על cptor, אין בו אירוע לחיצה. האירוע עולה למעלה. האם באלמנט האב יש אירוע? כן! אז האירוע מופעל ממשיך לעלות למעלה, והוא מפעיל את כל האירועים באלמנטי האב השונים.

זה נחמד ו שימושי, אבל העסק מתחילה להסתבר כאשר יוצרים אירועים לאלמנט אב ולאלמנט בן:

```
parent.addEventListener('click', (event) => {
    result.innerHTML = 'Parent click detected!';
});
button.addEventListener('click', (event) => {
    result.innerHTML = 'Button click detected!';
});
```


מה יקרה כשהילחו על cptor? האירוע של cptor יתרחש, ואכן ב-`div` של התוצאה יודפס `Button click detected`, אבל מיד אחר כך, האירוע יפעע למעלה ויפעל את אירוע של `parent`, שבתו יופיע מיד ב-`div` של התוצאה `Parent click detected`.
לעולם לא תראו את האינדייקציה של הלחיצה על cptor ב-`div` ה-`result`! זה קצר בעיתי אם אנחנו רוצים לראות בלחיצה על cptor `Button click detected`, ורק כשלוחצים על ה-`div` של האב מקבל `Parent click detected`.

מה יקרה אם לא רוצים שהאירוע יפעע למעלה? באירוע שבו רוצים לעצור את הפעוע חיבים להפעיל את:

```
event.stopPropagation();
```

שזמן באירוע עצמו, לצד שאר תכונות האירוע. קחו למשל הקוד הזה:

```
const parent = document.getElementById('parent');
const result = document.getElementById('result');
const button = document.getElementById('button');
parent.style.backgroundColor = 'gray';
parent.style.height = '200px';
parent.style.width = '200px';
parent.addEventListener('click', (event) => {
    result.innerHTML = 'Parent click detected!';
});
button.addEventListener('click', (event) => {
    result.innerHTML = 'Button click detected!';
    event.stopPropagation();
});
```

הוא יעשה בדיק את מה שרוצים שהוא יעשה. לחיצה על האב תדפיס שלחצתם על האב. לחיצה על הcptor תפעיל את האירוע של cptor, אך האירוע לא יחלחל להלאה והאירוע של האב לא יופעל.

הצמדת אירוע ג'אויסקרייפט לאלמנטים ב-HTML

השיטה של `addEventListener` נחשבת לעדיפה בהרבה, אבל אפשר גם להצמיד אירועים של ג'אויסקרייפט ב-HTML באמצעות תכונת `onclick` לקליקים. למשל משזה:

```

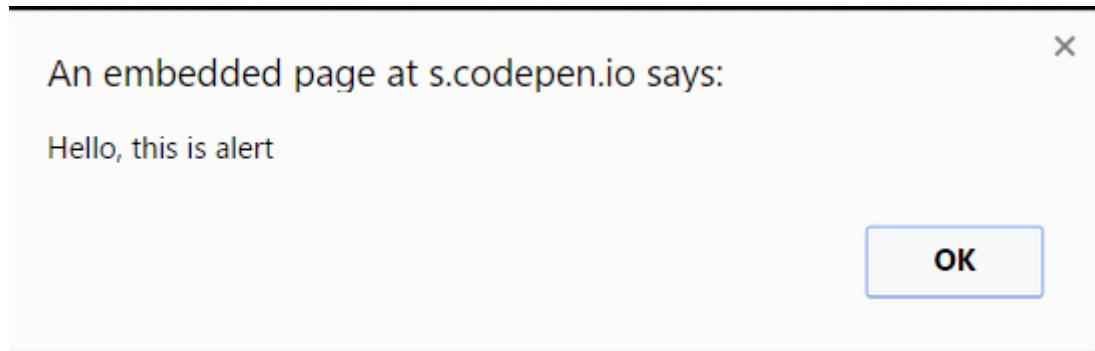
```

צירת `prompt`-`alert`

עוד דרך מינשנת לתקשר עם משתמשים היא באמצעות `alert`. מדובר בפונקציה גlobלית זמינים בכל ג'אווהסקריפט שchina בסביבת דף. משתמשים בה כר:

```
alert('Hello, this is alert');
```

מה שהמשתמש יראה הוא חלון לא גרפי שיקפוץ עם הודעה.

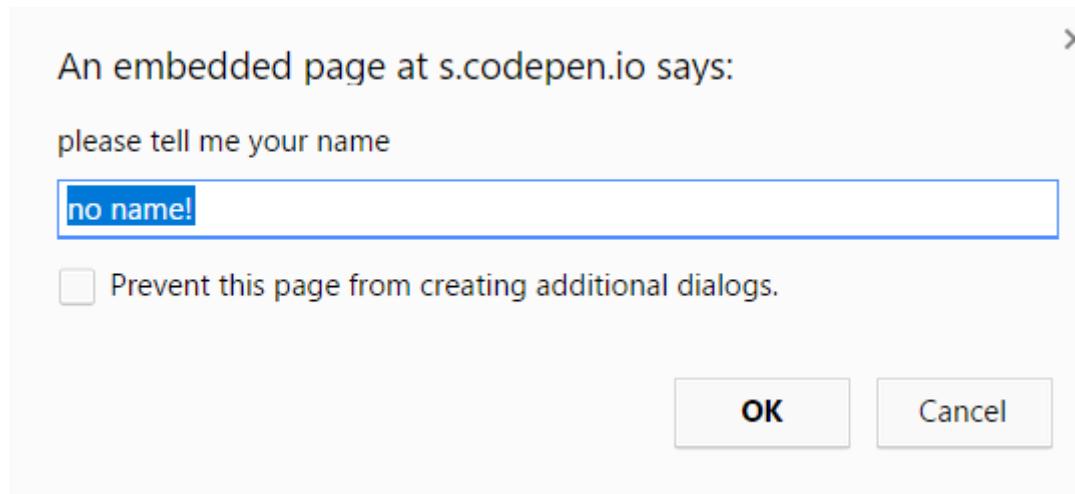

עיצוב חלון תלוי בדף, בעיקר מפני שהוא בחלון של מערכת הפעלה. כאמור, מדובר בדרך מינשנת להציג הודעות למשתמש וכיום ממעטים להשתמש בה. מומלץ מאוד להציג למשתמש הודעות בדרך אחרת, כפי שהראיתי לכם – הקצתה `div` מיוחד והדפסת הודעות עליון.

דרך נוספת לתקשר עם המשתמש היא באמצעות הפונקציה הglobלית `prompt`, שגם היא זמינים בכל ג'אווהסקריפט שchina בסביבת דף. הפונקציה זו מקבלת שני ארגומנטים. הארגומנט הראשון מכיל את המחרוזת למשתמש. כמשמעותו, מוצגת למשתמש המחרוזת שהוכנסה בארגומנט הראשון עם שדה טקסט שבו הוא יכול להכניס מחרוזת טקסט משלו, ואיתה פונקציית ה-`prompt` מחזירה. הארגומנט השני הוא ערך ברירת המחדל שמוצג למשתמש.

```
const result = prompt('please tell me your name', 'no name! ');
alert(result);
```

הקוד זהה למשל יציג את השאלה:

אם המשתמש יכנס שם, מיד אחר כך י קופץ alert עם השם שהוא הכניס. גם כאן מדובר בדרך מישנת מאוד ועדייף לא להשתמש בה. אם רוצים לתקשר עם המשתמש, עושים זאת ב-[זעקו](#), כפי שראינו בדוגמאות הקודמות.

תרגיל:

צרו אלמנט מסוג span עם תוכן של "אני יודע קוד" והכניסו אותו ל-HTML.

פתרון והסבר:

יצרים HTML בסיסי עם קישור לקובץ ג'אווהסקריפט, שייהה בתחתית קובץ ה-HTML.

```
<!doctype html>
<html>

<head>
  <meta charset="utf-8">
</head>

<body>
  <!-- HTML elements will be here -->
  <script src=".source.js"></script>
</body>

</html>
```

בקובץ ה-HTML מכניסים את הקוד הבא:

```
let myObj = document.createElement('span');
myObj.innerHTML = 'אני יודע קוד';
document.body.appendChild(myObj);
```

הקוד עצמו פשוט למדי. יוצרים אלמנט באמצעות `createElement` שנמצאת באובייקט `document`. האובייקט זמין בכל קובץ ג'אווהסקריפט שנמצא ב-HTML. את התוצאה של המתודה מכניסים למשתנה `myObj`. מעכשיו יש אלמנט DOM שיש לו מתודות מסוימות, וכל אחת מהן משפיעה עליו. אחת החשובות שבין היא `innerHTML`, שמכניסה את התוכן לאלמנט שנוצר. כל מה שנוטר לעשות אחרי שיוצרים את האלמנט ואת התוכן שלו הוא להכניס את האלמנט ל-HTML באמצעות `appendChild`.

האלמנט

את

ה-HTML באמצעות `appendChild`.

תרגיל:

צרו דף אינטרנט שבו שדה טקסט וכפטור. אם המשתמש מכניס מספר לשדה הטקסט ולוחץ על הכפטור, הדף מציג רשימה ממוקפרת באורך של המספר. למשל, אם המשתמש המכניס 3, תתקבל הרשימה:

- 1 •
- 2 •
- 3 •

פתרונות:

קובץ HTML:

```
<!doctype html>
<html>

<head>
    <meta charset="utf-8">
</head>

<body>
    <button id="myButton" type="button">Click me!</button>
    <input id="myNumber" />
    <ul id="myList"></ul>
    <script src=".//source.js"></script>
</body>

</html>
```

בקוד עצמו:

```
const button = document.getElementById('myButton');
const number = document.getElementById('myNumber');
const list = document.getElementById('myList');
button.addEventListener('click', (event) => {
    const numberValue = number.value;
    for (let i = 0; i < numberValue; i++) {
        const myListItem = document.createElement('li');
        myListItem.innerHTML = i + 1;
        list.appendChild(myListItem);
    }
});
```

הסבר:

ב-HTML יוצרים שלושה אלמנטים: שדה טקסט שבו המשתמש יוכל להכניס מספר, רשימה ריקה וכפטור להפעלת הפונקציה שתיקח את המספר ותכניסו פריטים לרשימה. ב-HTML יהיה קישור לקובץ ג'אווהסקריפט שבו יהיה הקוד. אלו שלושת השחקנים.

בקוד הג'אווהסקריפט מגדירים את שלושת השחקנים באמצעות document.getElementById.

```
const button = document.getElementById('myButton');
const number = document.getElementById('myNumber');
const list = document.getElementById('myList');
```

מצמידים אירע קליק שמקבל שני אלמנטים באמצעות addEventListener. הראשון הוא שם האירוע והשני הוא מה שגורלה כשהוא מופעל. שימוש לב שהשתמש כאן בפונקציית חץ: button.addEventListener('click', event) {
});

בפונקציה עצמה מגדירים את המספר שמקבלים מהמשתמש:

```
const numberValue = number.value;
```

ברגע שיש מספר, מפעילים לו לולאת for שתרוץ לפיו:

```
for (let i = 0; i < numberValue; i++) {  
}
```

בתוך הלולאה יוצרים אלמנט li (li הוא אלמנט של ITEM בראשימה) ומכניסים אותו לרשימה. מאכלסים את תוכנו באמצעות $i + 1$. זה הכל.

תרגיל:

צרו כפטור ואלמנט מסווג בו. לחיצה על הכפטור תהפוך את האלמנט לצהוב, ברוחב של 100 פיקסלים וגובהה של 100 פיקסלים.

פתרון והסביר:**קוד ה-HTML:**

```
<!doctype html>
<html>

<head>
    <meta charset="utf-8">
</head>

<body>
    <button id="myButton">Click to change color</button>
    <div id="myDiv"></div>
    <script src=".//source.js"></script>
</body>

</html>
```

קוד ה-ג'אווהסקריפט:

```
const button = document.getElementById('myButton');
const div = document.getElementById('myDiv');
button.addEventListener('click', (event) => {
    div.style.height = '100px';
    div.style.width = '100px';
    div.style.backgroundColor = 'yellow';
});
```

בקוד ה-HTML יוצרים שני אלמנטים. אחד הוא כפטור והשני הוא בו. מקפידים לקשר בין ה-HTML לג'אווהסקריפט.

בג'אווהסקריפט מגדירים את שני השחקנים הראשיים – הcpfutor וה-div. עושים את זה באמצעות `getElementById`. לאחר מכן מזמנים אל cpfutor אירוע מסווג קליק, שמוספע בכל פעם שלוחצים על cpfutor. באירוע עצמו משתמשים ב-`style`, `style`, שזמן לאלמנטים של DOM על מנת לקבוע את הגובה, את הרוחב ואת הצבע.

תרגיל:

במה שיר לתרגיל הקודם, כתבו קוד שייגרום לכך שלחיצה על הכפתור תקבע את האלמנט בצד, לחיצה נוספת יקבעו בצד שמאל, לחיצה נוספת יקבעו בצד ימין ועוד.

פתרון והסביר:

קוד ה-HTML:

```
<!doctype html>
<html>

<head>
    <meta charset="utf-8">
</head>

<body>
    <button id="myButton">Click to change color</button>
    <div id="myDiv"></div>
    <script src=".//source.js"></script>
</body>

</html>
```

קוד ה-ג'אווהסקריפט:

```
const button = document.getElementById('myButton');
const div = document.getElementById('myDiv');
let activated = true;
div.style.height = '100px';
div.style.width = '100px';
div.style.backgroundColor = 'yellow';

button.addEventListener('click', (event) => {
    if (activated === true) {
        div.style.backgroundColor = 'yellow';
        activated = false;
    } else {
        div.style.backgroundColor = 'red';
        activated = true;
    }
});
```

קוד ה-HTML אינו שונה מהקוד בתרגילים הקודמים. שני השחקנים העיקריים הם div ו-button. בקוד הג'אווהסקריפט מגדירים את שני השחקנים כאלמנטים של DOM באמצעות getElementById. מגדירים משתנה בוליאני בשם activated בשם activated כ-true. בנוסף על כך מתחילה את הריבוע הצהוב. צובעים את הרוחב, את הגובה ואת הצבע התחלתיים. מצמידים אירוע קлик לכפתור באמצעות addEventListener, שכבר הכרנו בתרגילים קודמים. הפונקציה ש-addEventListener מפעילה בכל קлик מרכיבת מעט. ראשית בודקים אם true הוא activated. אם כן, צובעים את האלמנט בצהוב ומשנים את ה-activated ל-.false. אם false הוא activated, הוא נקבע באדום ומשנים את ה-activated ל-.true.

פרק 14

דיברגינט

דיבאגינג

בכל kali מפתחים שהוא – בין שמדובר בכרום ובין שבפיירפוקס או באdag' – יש אפשרות להפעיל kali שנקרה "דיבאגר". kali מפתחים הוא רכיב תוכנה שנמצא בכל דפדפן ללא צורך בהורדה או בהפעלה. מדובר בשם kali לקל שמשיע למפתחים לבדוק את הקוד שלהם. בדף הכלி זהה עוזר לפטור תקלות בג'אווהסקריפט ולהבין מה קורה בנבכי הקוד. עד כה השתמשנו בעיקר ב-console.log על מנת להדפיס דברים בקונסולה. הכלי הזה חוסך את התהליך של הדפסת פלט בקונסולה ומאפשר לראות בדיקות בג'אווהסקריפט.

כדי לתרגל שימוש בדיבאגר, נניח שבפרויקט שלכם יש קובץ HTML סטנדרטי וקובץ ג'אווהסקריפט שמקשור אליו, בדיקן כמו שהסבירתי בפרק על התקנת סביבת העבודה. קובץ ה-HTML נראה כך:

```
<!doctype html>
<html>

<head>
  <meta charset="utf-8">
</head>

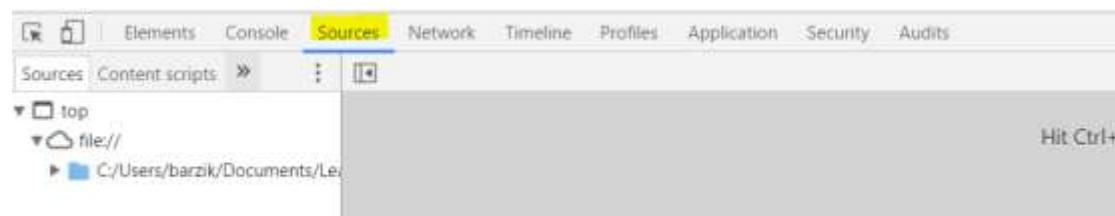
<body>
  <script src=".source.js"></script>
</body>

</html>
```

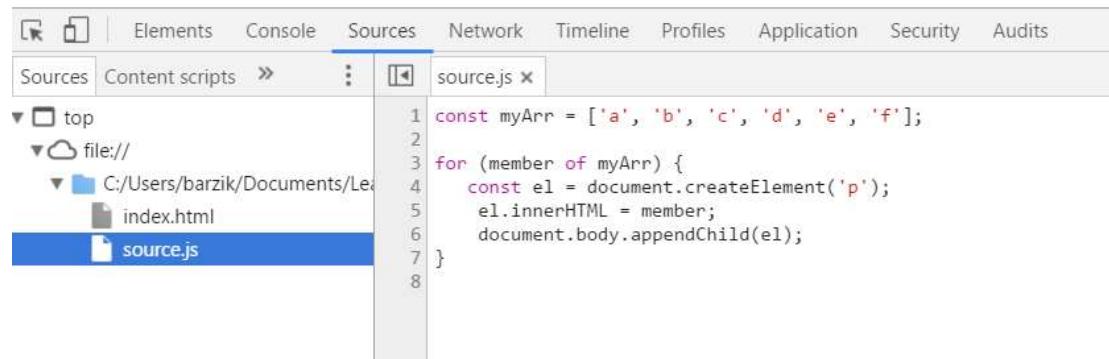
אפשר לראות שיש כאן קישור ל-source.js, שנמצא באותה תיקייה של קובץ ה-HTML. התוכן ב-source יהיה משהו כזה:

```
const myArr = ['a', 'b', 'c', 'd', 'e', 'f'];
for (member of myArr) {
  const el = document.createElement('p');
  el.innerHTML = member;
  document.body.appendChild(el);
}
```

כדי להריץ את הפרויקט פעם אחת בדף על מנת לוודא תקינותו. אם הכל תקין, הבה נפתח את הדיבאגר. בכרום, לחצו על F12 אם אתם עובדים בחלונות או על Cmd + Shift + ? אם אתם במק. עכשו מצאו את לשונית ה-sources:

מצד שמאל אפשר לראות את כל עץ הפרויקט. פותחים אותו ומחפשים את קובץ `הג'אווהסקריפט source.js`. ברגע שלוחצים עליו אפשר לראות את כל הקוד מצד ימין.

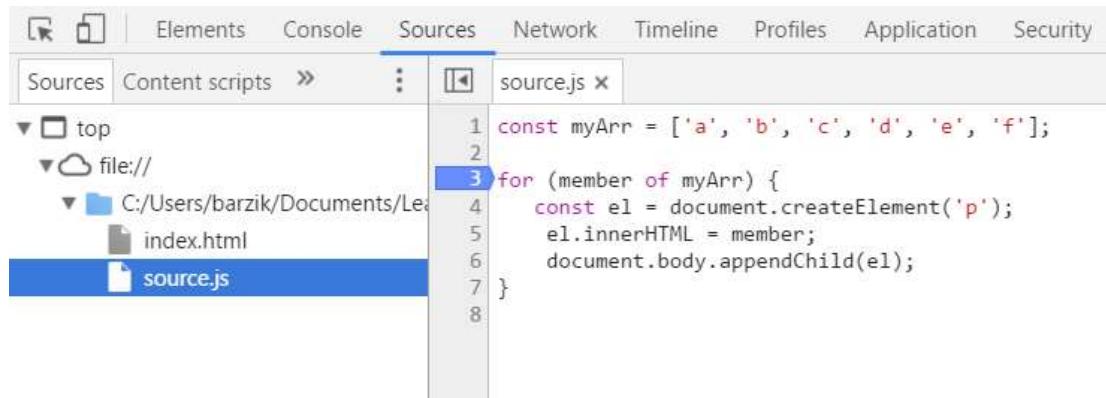

The screenshot shows the Chrome DevTools interface with the 'Sources' tab selected. On the left, the file structure is displayed under the 'Sources' tab, showing 'top', 'file://', and a local folder 'C:/Users/barzik/Documents/Lead'. Inside the folder are 'index.html' and 'source.js'. 'source.js' is currently selected and highlighted with a blue bar at the bottom. On the right, the code content of 'source.js' is shown:

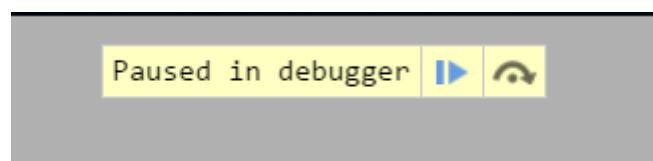
```
1 const myArr = ['a', 'b', 'c', 'd', 'e', 'f'];
2
3 for (member of myArr) {
4     const el = document.createElement('p');
5     el.innerHTML = member;
6     document.body.appendChild(el);
7 }
8
```

במקרה זה העץ מצומצם מאוד כיון שהוא כולל תקיה אחת בלבד. אם העץ מורכב, אפשר ללחוץ על `Ctrl + p` (או `Cmd + p` במקרה) ולהקליד את שם הקובץ.

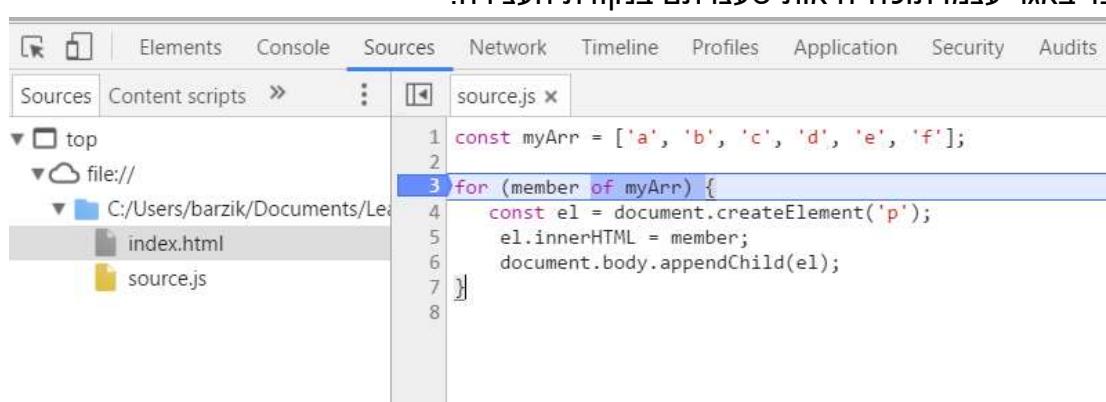
הדייבאג'ר עובד באופן עקרוני עם נקודות עצירה (breakpoints) (באנגלית breakpoints). אפשר לבחור נקודה או כמה נקודות) בסקריפט שבו הוא יעצור ויאפשר לבדוק את מה שקרה. הנה נראה! נלחץ על השורה השלישי, ממש היכן שנמצאת לולאת `for`. מיד יופיע סימן כחול המאשר שנקודות העצירה קיימות:

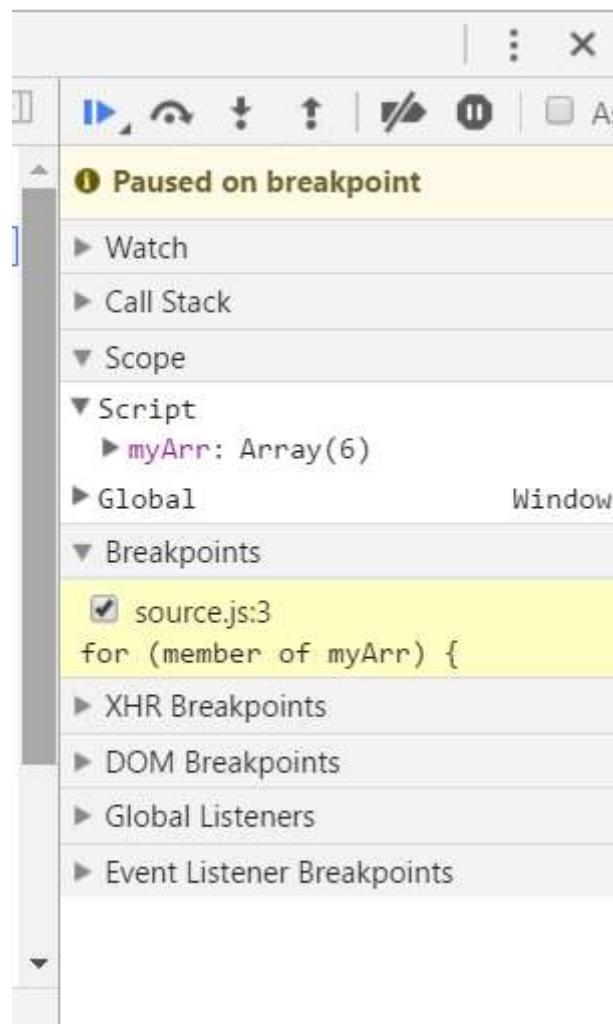
עכשו חיבים להפעיל את הסקריפט מחדש. את זה עושים על ידי טעינה של הדף שוב. שימו לב שבהרבה מקרים לא צריך להפעיל את הסקריפט מחדש. אם מציבים את נקודות העצירה באירוע שמופעל בלחיצה על קליק, אין צורך בהפעלה מחדש. כאן מדובר במקרה נדיר כיון שהסקריפט הזה כבר רץ ולא יróż אם לא נתען את הדף מחדש. טעינה מחדש של הדף לא תציג שוב את התוכן המקורי, אלא יופיע לפתע דף אפור שבו אינדיקציה שהדייבאג'ר מופעל:

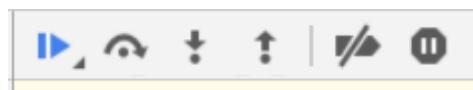
בדיבאג'ר עצמו תוכלו לראות שערכתם בנקודות העצירה:

מצד ימין אפשר לראות פרטים על המצב הנוכחי:

ב-scope למשל אפשר לראות את כל המשתנים הקיימים באותו scope, ובמקרה זה רק myArr. אפשר גם לראות את כל האלמנטים/globalים (כמו document שלמדו עליי בפרק על HTML וג'אווהסקריפט) ואובייקטים מובנים אחרים שעוזר לנו מילמד עליהם. אם עוברים לკונסולה, אפשר להקליד פקודות שיעבדו בנקודת הזמן הזה של הסקריפט. מעל דיווח המצב יש שורת פקדים שבהם אפשר להפעיל את הדיבאגר.

בלחץ הראשון אפשר להמשיך להריצ' את הסקריפט עד נקודת העצירה הבאה, אם יש כזו. אם אין כזו, הסקריפט יירוץ עד הסיום. בלחץ השני אפשר לעשות over step – כלומר להריץ את הסקריפט לשורה הבאה. הלחץ השלישי והרביעי, stepOut, שמורים לכינסה אל פונקציות ולאណון בהם בשלב זה. אפשר גם למחוק את כל נקודות העצירה.

הבה נלחץ על over step. אפשר גם ללחוץ על F10. תוכלו לראות שהתקדמתם צעד אחד מעבר לנקודת העצירה ורגע אתם בתוך הלולאה:

Line 4, Column 24

עכשו יש בסkop שמי חלקים – גם זה של הבלוק, כלומר של ה-`of`. אפשר לראות שיש את ה-`el`, אבל הוא עדין לא מוגדר. הוא יהיה מוגדר רק בשורה הבאה. בואו נתקדם אליה באמצעות לחיצה שנייה על הפקד `step over` או על F10:

כעת אפשר לראות שה-`el` הוא אלמנט מסווג. אם לוחצים על החץ הקטן לצד ה-`el` אפשר לראות את האובייקט של ה-DOM במלוא תפארתו, לצד כל התכונות המיעילות של ה-DOM והתכונות שבאות ייחד עם הגדרתו כאובייקט, זה המונ.

בגدول, אין פה יותר מדי, אך מדובר באחד הכלים החשובים ביותר למתכנתים וכדי מואוד ללמוד להשתמש בו – אז להשתמש בו – כבר בהתחלה. היכולת המרהיבה של הדיבאגר לסיעם במציאת תקלות היא חשובה מאוד, והוא גם נותן תמונה מלאה על מה שתרחש בקוד – כולל המשתנים המופיעים בסkop או בקלווזרים השונים (אם שכחتم מה זה, חזרו לפרק על הפונקציות).

שימוש לב: מطبع הדברים עיצוב של דפדף משנה כל הזמן וייתכן שצלומי המסך המופיעים פה לא מעודכנים מספיק. אם כן, לא צריך להיחז – העיקרון הוא אותו עיקנון גם אם לשונית קוראים בשם אחר או אם האיקון נראה קצת אחרת.

פרק 15

אובייקטים גלובליים ואובייקטים מוגנים

אובייקטים גלובליים ואובייקטים מובנים

הראיתי בכמה הzdמניות שקיימים אובייקטים שיש גישה אליהם. הדוגמה הטובה ביותר היא אובייקט `document`. על אף ש-`document` היא לא מילה שמורה כמו `if` או `function`, יש גישה אל אובייקט ה-`document` המכיל מתודות ותכונות שונות. יש גישה אל `console`, למשל, על פונקציית הלוג שלו. מדובר באובייקטים גלובליים זמינים לג'אווהסקריפט. ב"אובייקטים גלובליים" אני מתייחס לאובייקטים שמוגדרים בرمה הגלובלית ומשם מוחלחים לכל סCOPE:

```
console.log('I am global');
() => {
  console.log('I am inside my scope');
  const myArray = [1, 2, 3, 4];
  for (member of myArray) {
    console.log(member);
  }
}();
```

בדוגמה הקוד הזה, למשל, `console` הוא אובייקט שזמן מיד בرمה הגלובלית, בסקוופ של הפונקציה האנונימית המריצה את עצמה (שלמדנו עליה בפרק על הפונקציות) וגם בסקוופ של `for`. אם דורסים את `console` בرمה הגלובלית ויוצרים אותו מחדש כאובייקט עם פונקציית `log` ריקה, ה-`log` לא יעבד:

```
console.log('I am global'); // Only this will work

() => {
  let console = {
    log: () => { };
  }
  console.log('I am inside my scope');
  const myArray = [1, 2, 3, 4];
  for (member of myArray) {
    console.log(member);
  }
}();
```

בדוגמה שלעיל, למשל, דורסים בתוך הסקוופ של הפונקציה האנונימית את `console`. כיוון שלא מדובר במילה שמורה אלא באובייקט גלובלי, אפשר לעשות את זה בקלות. זה אומר שככל ש我们将 `console` בסקוופ של הפונקציה האנונימית וכל ה-`log` `console.log` שהוצבו באותו סקוופ באמצעות closure (שגם עליינו למדנו בפרק על הפונקציות), לא יעבדו כיון שפונקציית `log` תהיה ריקה ב-`console`. כמובן, הטעסט שנעביר ב-`log` פשוט לא יציג.

כל ההקדמה הארוכה זו נועדה להסביר שיש הבדל משמעותי בין מילה שמורה, שהיא עצם עצמותיה של ג'אווהסקריפט, לבין אובייקטים גלובליים שהם מכובדים וחוובים, אך עדין רק אובייקטים שמציאות בכללי השפה. יש אובייקטים גלובליים זמינים אך ורק לג'אווהסקריפט שעבוד בסביבת HTML, כמו `document` שהכרנו קודם, `URL`, `Screen`, `window` וכו', ויש

כאלו שזרים אך ורק לג'אווהסקריפט שעבוד בסביבת שרת, כמו `process` למשל. אובייקטים גלובליים רבים זמינים לכל ג'אווהסקריפט שהוא, כמו `console`. כל האובייקטים האלה נקראים `Web APIs`.

כל אובייקט גלובלי יש תכונות או מתודות. על מנת לבחון אותן, אפשר לחפש אותן בתיעוד ברשות או פשוט להסתכל בקונסולה. בדוגמה הבאה פותחים את כל המפתחים בכרום, עוברים לקונסולה, מקלידים `console` ולחצים על `Enter`. בבת אחת רואים את כל המתודות שיש לקונסולה.

```
> console
< ▼Object {debug: function, error: function, info: function, log: function, warn: function...} ⓘ
  ► assert: function assert()
  ► clear: function clear()
  ► count: function count()
  ► debug: function debug()
  ► dir: function dir()
  ► dirxml: function dirxml()
  ► error: function error()
  ► group: function group()
  ► groupCollapsed: function groupCollapsed()
  ► groupEnd: function groupEnd()
  ► info: function info()
  ► log: function log()
  ► markTimeline: function markTimeline()
    memory: (...)
  ► profile: function profile()
  ► profileEnd: function profileEnd()
  ► table: function table()
  ► time: function time()
  ► timeEnd: function timeEnd()
  ► timestamp: function timestamp()
```

אפשר לראות שיש שם `error`, למשל. ואכן, אם כותבים בקוד:

```
console.error('This is error!');
```

רואים שהקונסולה שולחת את הטקסט על רקע אדום כשגיאה. אם משתמשים ב-`console.info` רואים שמתקבלות התרעות בגוון אחר.

כאמור, ה-`API` מאפשר לקבל המידע מידע מהתקנים שונים. אחד האובייקטים השימושיים ביותר הוא אובייקט `window`, שיש לו תכונות ומетодות רבות. למשל `window.location` השימושים שמחזיר את ה-`URL`, ככלומר הכתובת, של הדף שבו הסקריפט רץ. כך אפשר להעביר את המשתמש למקום אחר. הקוד הזה, לדוגמה, מעביר את המשתמש לאתר גוגל.

```
window.location = 'https://google.co.il';
```

יש המשמעות שזרים גלובליים כאלה, וצריך רק לזכור מהם לא מגיעים משום מקום אלא מזרקיים לסקופ הגלובלי על ידי ג'אווהסקריפט עצמה. מי שרצה לראות את רשימת האובייקטים המלאה של `Web APIs` מוזמן לגשת לאתר המקיף והטוב ביותר של תיעוד ג'אווהסקריפט: Mozilla Developer Network (MDN), שם יש פירוט מקיף ביותר על כל האובייקטים. עם כל שינוי והתקדמות של הדפדפנים נוספים אובייקטים.

שימוש לב: ניתן לגשת לאובייקט הגלובלי `window` גם באמצעות `this.global`. האובייקט זהה הוא כינוי לאובייקט הגלובלי המשתנה מסביבה לסייעתה. במקרה של סביבת דפדפן, הוא מחליף את `window`. כך למשל, ניתן לכתוב:

```
globalThis.location = 'https://google.co.il';
```

למשל, בשנת 2015 נוספו אובייקטים גלובליים שמאפשרים תקשורת באמצעות ג'אווהסקריפט עם מצלמת הרשת, וכך כל קוד ג'אווהסקריפט יכול לגשת אל מצלמת הרשת, לאחר בקשת רשות מהמשתמש, ולהשתמש בכך המגיע ממנו למטרות שונות. הרשימה, כאמור, נמצאת באתר MDN:

<https://developer.mozilla.org/docs/Web/API>

בדומה לאובייקטים גלובליים, יש בג'אווהסקריפט גם אובייקטים מובנים. ההבדל הוא שכן האובייקטים לא מזרקים מהדף או מסביבה העבודה אלא מוגדרים בתכניות של השפה עצמה, כמו למשל חילוק המשפה. נשמע אולי שמדובר בהבדל דק, אך הוא ממשוני מאד.

אובייקט `document` מגיש מידע מהדף. הוא לא חלק رسمي מהשפה אלא סוג של API שהדף מיישם. אובייקט מוגנה מסוג `Math`, למשל, הוא אובייקט שmagיש מהשפה עצמה ומופיע בהגדירות שלה. בעוד אובייקט גלובלי כמו `console.error` יכול להיות מישם בדף כרום בצורה אחת, בפיירפוקס במצב אחר ובסביבת שרת בצורה אחרת, אובייקט מוגנה `PI` שמחזיר את ערך הפאי מתנהג באופן זהה לחלווטין בלי שום קשר לדף או אם ג'אווהסקריפט ריצה בסביבת שרת.

חלק מהאובייקטים הם אובייקטים של ממש וחלקים ממומשים כפונקציה (שגם היא אובייקט). גם את האובייקטים המוגנים אפשר לדרוז. כאן לדוגמה את האובייקט `Math` וגורמים ל-`PI` להחזיר ערך של 5:

```
console.log(Math.PI); // 3.141592653589793
(() => {
  let Math = {
    PI: 5,
  }
  console.log(Math.PI); // 5
})();
```

בהמשך הפרק נעבור על כמה אובייקטים מוגנים חשובים.

parselnt

הfonקציה הגלובלית `parselnt` ממירת מחרוזת טקסט למספר. הfonקציה מקבלת שני ארגומנטים. הראשון הוא מחרוזת הטקסט והשני הוא הבסיס. המלצת הרשמית היא להשתמש בשני הארגומנטים, אבל בפועל צריך רק ארגומנט אחד. כך זה עובד:

```
const convertedNumber = parseInt('10230');
console.log(convertedNumber);
```

אפשר לראות שהารוגמנט הראשון הוא מחרוזת טקסט, אבל מיד אחרי שמעבירים אותו ב-`parselnt` רואים בקונסולה ש-`convertedNumber` הוא מספר. הfonקציה תעבור גם אם יש המון רוחים:

```
const convertedNumber = parseInt('      10230      ');
console.log(convertedNumber);
```

אבל אם היא מקבלת משהו שהוא לא יכול להתמודד איתו, היא מחזירה `NaN` (כאמור, הקיצור ל-`Not a Number`, לא מספר):

```
const convertedNumber = parseInt('Ahla Mispar 10230');
console.log(convertedNumber); // NaN
```

ראוי לציין שבמקרה ההופיע פונקציית `Dzooka` עובדת. אם היא נתקלת במספר שיש אחריו טקסט, היא תונטע את המספר:

```
const convertedNumber = parseInt('10230 ze yofi shel mispar');
console.log(convertedNumber); // 10230
```

eval

`eval` היא פונקציה גלובלית שמקבלת ארגומנט אחד, שאמור להיות מחרוזת טקסט. `eval` לוקחת את הטקסט זהה ומריצה אותו כailo מדבר בג'אויסקייפ. כמובן היא מעריכה אותו (evaluation) כailo הוא ג'אויסקייפ ומוחזירה את התוצאה.

בדוגמה זו למשל לוקחים את מחרוזת הטקסט `1 + 4` ומריצים אותה כailo היא ג'אויסקייפ. התוצאה של זהה דבר היא `5`, וזה בדיק מה שמתקיים:

```
let result = eval('1 + 4');
console.log(result); // 5
```

אפשר ללקח את זה רחוק יותר ולהכניס לתוך מחרוזת הטקסט הגדרות של משתנים ממש:

```
let a;
let result = eval('a = 1 + 4');
console.log(a); // 5
```

פה למשל מציבים במחרוזת הטקסט מספר לתוך משתנה `a` שהוגדר בסקוופ הגלובל. כיוון שפונקציית `eval` ממש מריצה את מחרוזת הטקסט כמו ג'אויסקייפ, משתנה `a` מקבל ערך. כל מה שמקור ב-`eval`, לא משנה מה אורכו, ירוץ כמו ג'אויסקייפ. כתיבה של משהו זהה:

```
let a;
let result = eval('a = "Hello";');
console.log(a); // Hello
```

דוגמה לכתיבה של משהו זהה:

```
let a;
a = "Hello";
console.log(a); // Hello
```

אחד המשפטים היכי נפוצים בקרב מתכנתים הוא `eval is evil`. באופן עקרוני צריך להשתמש ב-`eval` רק אם אתם יודעים באמת מה אתם עושים. הסיבה היא ענייני אבטחת מידע – בדרך כלל מחרוזת הטקסט מגיעה בדרך זו או אחרת משתמש, ומתן אפשרות למשתמש להריץ מה שהוא רוצה בקוד הואفتح אדריך לביעות אבטחה ולביעות אחרות. לפיכך למדנו כאן את `eval`, אבל רק לצורך ההסביר מודע מומלץ לא להשתמש בה לעולם...

Math

`Math` הוא אובייקט גלובל שמאפשר לבצע פעולות הקשורות ל... מתמטיקה. אל תיפלו מהכיסא פה. יש לאובייקט לא מעט מתודות ותכונות, שאחת מהן (זאת) הכרנו בתחילת הפרק. רוב המתכנתים פוגשים את האובייקט הזה כאשר הם רוצים ליצור מספר רנדומלי, למשל. שימושיים למשתמש שם משתמש חדש או כאשר מדמים משתמש, משחקים, אנימציות וכו'.

באמצעות `math.random` יוצרים מספר רנדומלי מ-0 (כולל 0) עד 1 (לא כולל 1). המספר הוא שבר עם 16 ספרות לאחר הנקודה. אתם מוזמנים להריץ את הקוד הזה ולבדוק:

```
let result = Math.random();
console.log(result);
```

האם המספר הזה רנדומלי? לא ממש, כיון שהוא מבוסס על הזמן ועל האלגוריתם שלוקח את חלקי הזמן ויוצר מספר רנדומלי. אבל התהילה הזה רנדומלי מספיק כדי שיתקבל מספר אקראי. נשאלת השאלה, איך לוחכים את המספר הזה והופכים אותו למספר הרנדומלי שרוצים לנו. לדוגמה – למספר מ-1 עד 10. האמת היא זהה די קל – רק צריך להכפיל את המספר שיצא ב-10 ו אז לעגל את התוצאה. למשל, אם המספר הרנדומלי שיצא הוא 0.9181803844895979 מוגלים אותו ב-10 ומוגלים כלפי מטה. התוצאה תהיה 9. איך מוגלים? באמצעות תוכנה נוספת נספתח של Math שמשמשת ליצירת עיגול, שנקראת round. כך:

```
let result = Math.random();
result *= 10;
result = Math.round(result);
console.log(result);
```

בגרסאות ישנות יותר של ג'אווהסקריפט, לפני שהייתה קיימת האופרטור ** שעליו למדנו באחד הפרקים הקודמים, היו משתמשים במתודת pow (קיצור של power) לביצוע חזקה. המתודה קיבלה שני ארגומנטים, המספר שעליו החזקה פועלת ומספר החזקה. בדוגמה הבאה מחשבים את המספר 2 בחזקת 3 (התוצאה היא 8):

```
let result = Math.pow(2, 3);
console.log(result); // 8
```

Date

התאריכים בג'אווהסקריפט מחושבים כמלישניות (אלפיות השנה) וモתאים לשעון של המחשב. בעידן המודרני, שבו השעונים מסונכרנים באופן אוטומטי עם הרשת, התאריך מדויק במידה כה. התאריך הוא מספר המילישניות שעברו מ-1.1.1970 והוא מוסכם על כל מערכות המחשב כ-epoch time, הזמן שבו כביכול מערכת היוניקס הראשונה החלה לפעול. כמעט כל שפות התכוונות המוכנות משתמשות במוסכמה זו. חלקן סופרות את השניות בעברו וחלקו את המילישניות. בג'אווהסקריפט סופרים מילישניות.

כשNDERשים לחשב תאריכים בג'אווהסקריפט, צריך לחשב אותם עם Date. בנויגוד לאובייקטים הגלובליים שלמדנו עד כה, Date הוא פונקציה בנאיית שמאחלים עם המילה השמורה new. על פונקציה בנאיית ועל new למדנו בפרק על this ועל new. לשם TZCOROT, new מחזיר אובייקט שלהם. הפונקציה הבנאיית Date מקבלת ארגומנט של הזמן שמעוניינים לחקור. כאשר אין ארגומנט, הזמן הוא ה-time epoch. ברגע שמאחלים את Date, נוצר אובייקט שכונן לתאריך האתחול של האובייקט – כמוום היום, ברגע הזה בדיק.

הבה נדגים:

```
const dateObject = new Date();
let epochElapsed = dateObject.getTime();
console.log(epochElapsed);
```

כأن יוצרים `date` ללא ארגומנט, כלומר תאריך האתחול הוא הרגע הזה ממש. משתמשים במתודה `getTime` כדי לקבל את מספר המילישניות שעברו מהתאריך של ה-`time` epoch (1.1.1970) עד היום. נסו ותראו!

אם רוצים לאותחל את אובייקט `date` לתאריך מסוים, אפשר להכניס ארגומנטים של תאריך. הארגומנט הראשון הוא שנה, השני חודש, השלישי יום, הרביעי שעה, החמישי דקה, השישי שנייה והשביעי והאחרון מילישניה. אפשר גם להכניס רק ארגומנט של שנה וחודש, אז האובייקט יאותחל ביום הראשון של החודש. שנה וחודש הם המינימום הנדרש, אבל אפשר להוסיף עוד ארגומנטים, עד המילישניה. CAN למשל מאתחלים את האובייקט בתאריך המלא `16.09.1977 14:30`, שעה 30, 20 שניות ו-500 מילישניות. אחרי שמאתחלים את האובייקט אפשר להשתמש ב-`getTime` כדי לבדוק כמה זמן עבר מהתאריך של ה-`time` epoch עד התאריך הזה. שזה 245,849,420,500 מילישניות בדוק.

```
const dateObject = new Date(1977, 9, 16, 14, 30, 20, 500);
let myBirthdayElapsed = dateObject.getTime();
console.log(myBirthdayElapsed);
```

זה נראה מעט אבסטרקט. הנה נראה שימוש אמיתי באפשרות הזאת. נניח שמקבלים את גילו של לקוח ורוצים לדעת בן כמה הוא בדוק. ראשית יוצרים אובייקט עם יום הולדתו, ואז יוצרים אובייקט של התאריך הנוכחי ומחסרים ממנו את הזמן של יום הולדתו. זה אפשרי כי הזמן הוא במספר, מילישניות, משנת 1970:

```
const customerDateObject = new Date(1977, 9, 16);
const currentDateObject = new Date();
let gap = currentDateObject - customerDateObject;
console.log(gap);
```

יש לנו את אובייקט התאריך של הלוקה ואת אובייקט התאריך הנוכחי, ופושט מחסרים אחד מהآخر. אם השנה עכשו היא 2018 ונולדתם בשנת 1978, חישוב הגיל הוא פשוט: $2018 - 1978 = 40$. CAN במקומות שונים סופרים במילישניות, אבל קשה לומר לבן אדם, "הי! אתה בן 1,305,505,055 מילישניות!" – צריך להשתמש בפורמט של בני אדם. פה נכנסה המתמטיקה לשיפור, ונעשה חישוב פשוט שבו מחלקים את הפער במילישניות במספר המילישניות שיש בשנה:

```
const customerDateObject = new Date(1977, 9, 16);
const currentDateObject = new Date();
let gap = currentDateObject - customerDateObject;
console.log(gap);
const years = gap / (365 * 24 * 60 * 60 * 1000);
console.log(`You are ${years} old!`);
```

הינה דרך החישוב:

מילישניות בשניה	1000
שניות בדקה	60
דקות בשעה	60
שעות ביוםמה	24
ימים בשנה	365

מספר המילישניות בשנה הוא **לפיכך: 365X24X60X60X1000 = 31,536,000,000**, כלומר 31,536,000,000 מילישניות, שזה המונ. אבל אם מחלקים את מספר המילישניות במספר זהה, מגאים את מספר השנהים. מובן שיצא מספר עם הרבה ספרות אחרי הנקודה, אך בדיק לשם כך קיים Math.round.

נוהג לשמר תאריכים כמעט תמיד כמספר המילישניות (או מספר השניות, אז להכפיל באلف כשמגיעים לג'אווהסקריפט) ולא כמחוזות טקסט. זה נראה מעט מסורבל בהתחלה, אבל בזכות האובייקט Date קל לעשות את זה.

JSON

לא מעט פעמים נדרש לћהבר נתונים אל סקרייפט מסוים או ממנו, למשל לקבל נתונים מרשת ולבוד אם איטם או לטען או לשמר קובץ אם עובדים בג'אווהסקרייפט לצד השרת. ג'אווהסקרייפט בינה לעבוד היטב עם פורמט נתונים שנקרא **JSON**, ראשי תיבות של JavaScript Object Notation. בגדול, הפורט זהה הוא אובייקט ג'אווהסקרייפטי שעליינו למדנו כבר בעבר, אך בשינויים קלים:

1. מירכאות כפולות בלבד.
2. מירכאות סביב כל מחוזת טקסט, גם סביב התוכנות.
3. אין פסיק בסוף התוכנה האחורונה.
4. אסור לכתוב העורות בתוך JSON.
5. אין מתודות.

למשל, הקוד הבא הוא קוד ג'אווהסקרייפטי תקין המגדיר אובייקט, אך הוא אינו JSON תקין:

```
let myObject = {
    name: 'Ran',
    birthdate: 245849420500,
}
```

הקוד הבא הוא אותו קוד, אבל בפורט JSON:

```
{
  "name": "John",
  "birthdate": 245849420500
}
```

מה ההבדל? כפי שנכתב לעיל – מירכאות כפולות סביב כל מחוזת טקסט וגם סביב כל התוכנות ואין פסיק בסוף התוכנה האחורונה.

כאמור, JSON אמור להיות אינטואיטיבי לכל מי שמכיר ג'אווהסקרייפט מספיק זמן. למעשה השינויים הקלים הללו, מדובר בפורט פשוט וקל, ומעט כל השפות בשירותים השונים עובדות אליו, מה שהופך אותו למשגוח. אבל כדי לעבוד אליו צריך להמיר אובייקט ג'אווהסקרייפטי ל-JSON ולהפוך. עושים את זה בקהלות באמצעות אובייקט **JSON** הגלובלי, שיש לו שתי מתודות – האחת הופכת אובייקט ג'אווהסקרייפט ל-JSON תקין והאחרת ממירה JSON תקין לאובייקט ג'אווהסקרייפטי שאפשר להשתמש בו:

```
let someObject = {
    name: 'Ran',
    birthdate: 245849420500
}
let JSONObject = JSON.stringify(someObject);
console.log(JSONObject) // {"name": "Ran", "birthdate": 245849420500}
```

בדוגמה שלעיל לוקחים אובייקט ג'אווהסקרייפט והופכים אותו באמצעות **JSON.stringify** ל-JSON. JSON מן המניין בפורט של מחוזת, ומכאן השם של המתודה: **stringify**:

להפוך למחוץ. את האובייקט הזה אפשר לשגר לשרת באמצעות פקודת AJAX, לשומר על השרת או להעביר אותו בכל צורה אחרת. הוא נחשב מחוץ טקסט לכל דבר. בצד השרת, כל שפה יודעת להתמודד עם JSON, שהפרק דה פקטו לפורמט המרכז של הרשת.

שימוש לב שאובייקט JSON הוא מחוץ טקסט לכל דבר. קלומר דבר זה:

```
let someObject = {
  name: 'Ran',
  birthdate: 245849420500
}
let JSONObject = JSON.stringify(someObject);
JSONObject.name = 'Moshe'; // Will get Uncaught SyntaxError: Unexpected token o in JSON at position 1
```

לא יעבד ויזרק הודעה שגיאה. על מנת לעבוד עם מחוץ טקסט שהוא אובייקט JSON כשר למהדרין, צריך להמיר אותה לג'אווהסקריפט. את זה עושים באמצעות `JSON.parse` באופן הבא:

```
const JSONObject = '{"name": "Ran", "birthdate": 245849420500}';
let regularObject = JSON.parse(JSONObject);
regularObject.name = 'Moshe';
console.log(regularObject); // Object {name: "Moshe", birthdate: 245849420500}
```

כאן היה אובייקט JSON שהוא בעצם מחוץ טקסט. במקרה הזה הוא הוקליד ידנית, אבל במקרים הוא יגיע משרת, מממד נתונים או בכל צורה אחרת. באמצעות `JSON.parse` הוא הומר לאובייקט רגיל שלו יאפשר לעבוד כרגע, למשל להחליף את שם הליקוט ל-Moshe כפי שנעשה כאן.

setTimeout

מדובר בפונקציה גלובלית שמאפשרת לעכב את הקוד או לתזמן אותו. בדרך כלל בקוד רגיל אין בה שימוש, אבל בלי מעט דוגמאות משתמשים בקוד הזה. כמו כן, בקוד ג'אווהסקריפט שבודק אם יש חשיבות רבה לתזמן או לעיכוב, אבל בדרך כלל השימוש בפונקציה הזאת נחשב לתכונות גורוע. אם התוכנה שלכם צריכה עיכוב (`timeout`), סימן שיש בעיה בסקריפט. אז למה לומדים את הפונקציה הזאת? בעיקר כי צריכה לשם לימוד קוד אסינכרוני בהמשך.

נוסף על כך, זו פונקציה שכאמור נמצאת בדגימות רבות בראש כל מה הקשור לאספקטים מתקדמים יותר של ג'אווהסקריפט (כמו גנרטורים – שהם חלק מתקדם בשפה שלא הגיע אליו בסוף הזה, אבל אפשר לגשת ל-MDN שהוזכר קודם כדי לבדוק), אחרת לא הייתה שום סיבה לכך. אז מומלץ להתוודע לסייע טקסט שלה ולהכיר אותה, אבל מואוד לא מומלץ להשתמש אליה במיוחד. אז מומלץ ממש טובה (סיבה טוביה היא יצירת אינימציות או משחקים, למשל).

חמורים באזהרות האלו, בואו נלמד את הפונקציה של **timeout**. מדובר בפונקציה גלובלית שזמןה כמעט בכל הסביבות – דףון או סביבת שרת. איך היא עובדת? זו פונקציה שמקבלת שני ארגומנטים, פונקציה אוניברסלית (המוחברת כפונקציית חץ) שרצה מיד אחרי זמן העיכוב, וזמן העיכוב ב밀ישניות.

הינה הפונקציה:

```
console.log('start the code');
setTimeout(() => {
  console.log('After 5 seconds');
}, 5000);
console.log('end the code');
```

פונקציית החץ, שמוחברת כארוגמנט הראשון, תרוץ מיד לאחר זמן העיכוב, שמוחבר כארוגמנט השני, יסתיים. הקוד לפיך ידפיס את מה שיש בקונסולה בשורה הראשונה – "start", "the code", וירץ את פונקציית העיכוב שתתחכה חמיש שניות. הסקריפט לא יעצור ויריץ את השורה الأخيرة "end of code". רק לאחר חמיש שניות, שהן 5,000 מילישניות, יוצג "After 5 seconds".

start the code
end the code
undefined
After 5 seconds

סדר ההרצה

- 1 `console.log('start the code');`
- 2 `console.log('end the code');`
- 3 `setTimeout(() => {` арוגמנט ראשון - פונקציה אוניברליות →
 `console.log('After 5 seconds');` арוגמנט שני - מספר המילישניות →
`}, 5000);`

מה שחשוב להבין הוא ששאר הסקריפט רץ, וברגע שהזמן שהוקצב יסתיים, מה שהועבר לפונקציית החץ ירוץ מיד. לא כל הסקריפט עוצר; הזרקה של שאר הסקריפט מתקיימת כרגע. פונקציית `setTimeout` מחזירה מספר חיובי שבו אפשר להשתמש כדי לזרקה אותה בהמשך הקוד. לאיזה צורך זה שימושי? אם רוצים מסיבה כלשהי בהמשך להשמיד את `setTimeout`. ההשמדה של `setTimeout` נעשית באמצעות פונקציה מובנית אחרת שנkirאת `clearTimeout`, והיא מקבלת כารוגמנט את המספר המזהה של `setTimeout` אותו רוצים להרוג:

```
console.log('start the code');
const timeoutID = setTimeout(() => {
  console.log('After 5 seconds');
}, 5000);
console.log('end the code');
console.log(timeoutID); // Some positive number
clearTimeout(timeoutID); // setTimeout will never happen
```

בדוגמה שלעיל יוצרים setTimeout בדיקן כמו בדוגמה הקודמת, אבל הפעם מקבלים את ה-ID שלה ומשתמשים בו כדי להרוג מידית את ה-setTimeout, שלעולם לא יתבצע.

תרגיל:

צרו פונקציה שמחזירה מספר רנדומלי, עגול, מ-1 עד 100 (לא כולל 100).

פתרון:

```
function getRandom() {  
    let result = Math.random();  
    result *= 100;  
    result = Math.round(result);  
    return result;  
}  
const randomNumber = getRandom();  
console.log(randomNumber);
```

הסבר:

יוצרים פונקציה עם שם כלשהו. ראשית יוצרים מספר רנדומלי באמצעות `Math.random`. המספר הוא בין 0 ל-1 (לא כולל 1). מכפילים את התוצאה ב-100. כך למשל אם המספר הרנדומלי שיצא הוא 0.512, התוצאה תהיה 51.2. כיוון שהייבים להחזיר מספרים שלמים, לוקחים את המספר, מעגלים אותו באמצעות `Math.round` ומוחזירים אותו כמו כל פונקציה רגילה.

תרגיל:

צרו פונקציה שמחזירה מספר רנדומלי, עגול, מ-1 עד הארגומנט שהפונקציה מקבלת

פתרונות:

```
function getRandom(span = 10) {  
    let result = Math.random();  
    result *= span;  
    result = Math.round(result);  
    return result;  
}  
const randomNumber = getRandom(1000);  
console.log(randomNumber);
```

הסבר:

כמו בפתרון הקודם, רק שכאן מכפילים את המספר הרנדומלי בארגומנט שמקבלים מהפונקציה, כך שהטוווח הוא בין 0 לארגומנט.

תרגיל:

צרו פונקציה שמקבלת גיל משתמש בשנים (למשל 1980) ובחודש (למשל 1) ומחשבת אם המשתמש בן יותר מ-21. אם כן, היא מחזירה true. אם לא, היא מחזירה false.

פתרונות:

```
function verify21(costumerYear, costumerMonth) {
    const currentDate = new Date();
    const costumDate = new Date(costumerYear, costumerMonth);
    const age = currentDate - costumDate;
    const years = age / (1000 * 60 * 60 * 24 * 365);
    if (years > 21) {
        return true;
    } else {
        return false;
    }
}
console.log(verify21(1977, 9)); // true
console.log(verify21(2017, 1)); // false
```

הסבר:

יוצרים פונקציה שמקבלת שני ארגומנטים, הראשון של שנה והשני של חודש. ראשית יוצרים אובייקט תאריך של התאריך הנוכחי, ללא ארגומנט. שנית יוצרים אובייקט תאריך של שנת הלידה והחודש. כל מה שנותר לעשות הוא לחשב את הפעור. הוא מתќבל במילישניות, וכך להסב אותו לשנים מחלוקת אותו במספר המילישניות שיש בשנה. oczywiście יש את מספר השנים שהוא הפעור בין גיל המשתמש לתאריך הנוכחי. אם מספר השנים גדול מ-21 מוחזרים true, ואם מספר השנים קטן מ-21 מוחזרים false. איזה יופי.

תרגיל:

צרו פונקציה שמקבלת מספר X ומדפיסה בקונסולה את המשפט "רצתי לאחר X שניות".

פתרון:

```
function delayFunction(int) {
    const delaySeconds = int * 1000;
    setTimeout(() => {
        console.log(`After ${int} seconds`);
    }, delaySeconds);
}
delayFunction(2);
```

הסבר:

יצרים פונקציה בשם delayFunction שיש לה ארגומנט זהה מכפילים ב-1,000 כדי לקבל מספר במילישניות ומכניםים אותו לקבוע delaySeconds. קוראים לפונקציה הגלובלית setTimeout. הפונקציה הזאת קיימת בכל ג'אווהסקריפט חלק מהשפה, לא צריך ליצור אותה. היא מקבלת שני ארגומנטים. הראשון הוא פונקציה שריצה אחריו מספר המילישניות שמעבירים בארגומנט השני. בארגומנט הראשון מעבירים פונקציה אונונימית מסווג חז, שעליה למדנו בפרק על הפונקציות, שככל מה שהיא עשוה הוא להדפיס בקונסולה "אחרי X שניות". שימושו לב שההדפסה נעשית עם תבנית שגם עליה כבר למדנו, בפרק על תבנית טקסט.

בארגומנט השני שהוא מקבלת מעבירים את delaySeconds – מספר המילישניות. זה הכל.
נותר רק לבדוק את הקוד ולראות שהוא עובד.

ביטויים רגולריים

בביטוי רגולרי משתמשים על מנת לעבוד עם טקסטים, והוא פשוט טקסט שמאפשר לבצע חיפוש בטקסט אחר. לא מעט פעמים מקבלים לתוכה משתנה כמוות גודלה של טקסט שרצים לעבוד איתה – למשל לבדוק אם מיללים מסוימות נמצאות או לא נמצאות שם וכו'. אם רצים לדוגמה לבצע אימות של אימייל, אפשר להשתמש בביטוי רגולרי פשוט כדי להבין אם מדובר באימייל או לא. הדרך הכח הטובה למצוא מילים, משפטים או כל דבר אחר בטקסט היא באמצעות ביטוי רגולרי.

קשה לתכנת בכל שפה ובמיוחד בג'אווהסקריפט ולא להיתקל בביטוי רגולרי. למשל, אם משתמש בוחר סיסמה שלא מציאות לכל מוסים או לחיפוש והחלפה של טקסט. בכל עם שעושים פעולה מורכבת בטקסט או מנתחים אותו, צריך להשתמש בביטוי רגולרי. ביטויים רגולריים נמצאים בהמון שפות ולא רק בג'אווהסקריפט.

בג'אווהסקריפט, ביטוי רגולרי הוא מוקף בסלאשים (לוכסנים) בלבד, אף על פי שהוא מסווג אובייקט, וככה אפשר לזהות אותו. ביטוי רגולרי יכול להיראות כך:

```
const regularExpression = /abc/;
```

כל מה שיש בין הסלאשים הוא הביטוי הרגולרי. מיד אחרי הסלאש האחרון יש אופציות (modifiers). למשל:

```
const regularExpression = /abc/ig;
```

מقبول מאד להציב מיד אחרי הביטוי הרגולרי אופציות. במקרה זהה האותיות `i`-`g` מסמלות אופציות – גם הביטוי הזה תקין לחלוטין. יש לא מעט אפשרויות שונות שאפשר להציג. הנה טבלה קצרה של אפשרויות לדוגמה:

מה הוא עושה	התו המיצג את ה-modifier
הביטוי הרגולרי לא יתייחס להבדל בין אותיות הראשיות לרגילותות. abc יהיה זהה ל-ABC או ל-ABc וכן הלאה	i
הביטוי הרגולרי יתחשב בריבוי שורות בסימון של התחלת או סוף	m
כאשר יש כמה התאמות בחיפוש, הביטוי הרגולרי יחזיר את כלן במקום אחת בלבד	g

אפשר ליצור ביטוי רגולרי גם באמצעות פונקציה בנאית:

```
const regularExpression = new RegExp('abc', 'ig');
```

אם משתמשים בפונקציה בנאית, אפשר להשתמש במשתנים בביטוי הרגולרי. כל הדוגמאות להלן עושים בדרך הראשונה והפשוטה יותר, אבל אתם מוזמנים לנסות גם את הדרך השנייה, באמצעות הפונקציה הבנאית, כאשר אתם מתרגלים.

הביטוי הרגולרי הראשון הוא /abc/ שאומר פשוטו כמשמעותו – כל ביטוי שיכול את האותיות abc ללא רוח ביןיהן ולא אותיות אחרות, כולל המחרוזת הפешוטה abc. נראה איך ג'אווהסקרייפט עובדת עם ביטויים רגולריים ואחר כך נעמייך לתוך הביטויים ומשמעותם, ולשם כך הביטוי הבסיסי הזה יספיק. כאשר יוצרים ביטוי רגולרי, יש לו באופן אוטומטי את המתודות של הביטוי הרגולרי (בדיקה כמו שלמערך יש את המתודות של forEach למשל).

הmethodה הראשונה שנלמד היא `test`, שמאפשרת לבדוק שהביטוי הרגולרי נמצא במחוץ לテקסט כלשהו. נניח שורצים לבדוק אם יש בביטוי `abcdef` את הביטוי הרגולרי `/abc/`:

```
const regularExpression = /abc/;
const textString = 'abcdef';
const result = regularExpression.test(textString);
console.log(result); // true
```

ראשית, יוצרים משתנה המכיל ביטוי רגולרי. הביטוי הרגולרי מוקף בסלאשים בלבד, ללא מירכאות. זה מראה שהוא ביטוי רגולרי. שנית, יוצרים מחוץ לテקסט שאותה בודקים. בقيم האמיתיים, מן הסתם, מחוץ לテקסט הזו תועבר על ידי המשמש או על ידי שירות חיצוני כלשהו, אבל כאן, לשם הדוגמה, נכתב אותה לתוך המשתנה קבוע.

כיוון שהמשתנה `regularExpression` הוא ביטוי רגולרי, יהיו לו מתודות של ביטוי צזה. מתודת `test` מקבלת כารוגמנט מחוץ לテקסט ואם הביטוי הרגולרי נמצא במחוץ לテקסט, מחזירה `true`. זה בדיק מה שהיא עשו כאן, כיון שיש `abc` ב-`abcdef`.

אם ננסה את זה במחוץ אחרית, שלא כוללת את הצירוף `abc`, יתקבל `false`:

```
const regularExpression = /abc/;
const textString = 'Nothing is here';
const result = regularExpression.test(textString);
console.log(result); // false
```

ובן שביטוי רגולרי יכול להיות הרבה יותר מרכיב אחד. אפשר לסמנו, למשל, שורצים שהביטוי יהיה נכון רק אם מחוץ לテקסט מתחילה ב-`abc`. לדוגמה, הביטוי `abcdef` יעבור את הבדיקה, אבל `defabc` לא יעבור. את זה עושים באמצעות התו `^` שמשמעותו "התחלת", אם הוא לא נמצא בתוך סוגרים מרובעים. הביטוי `/^abc/` יהיה נכון רק לגבי ביטויים נכון:

```
const regularExpression = /^abc/;
const textString = 'abcdef';
const result = regularExpression.test(textString);
console.log(result); // true
```

אתם מוזמנים ללקח את הדוגמה זו ולנסות לשנות את מחזורת הטקסט לכל דבר אחר שמכיל abc אבל לא בתחילת המחרוזת. הביטוי הרגולרי לא יהיה נכון ויתקבל false:

```
const regularExpression = /^abc/;
const textString = 'defabcdef';
const result = regularExpression.test(textString);
console.log(result); // false
```

כמו שיש התחלת, יש גם סוף. התו \$ מסמל את סוף המשפט שהביטוי הרגולרי מסתיים בו:

```
const regularExpression = /abc$/;
const textString = 'defabc';
const result = regularExpression.test(textString);
console.log(result); // true
```

הביטוי הרגולרי זהה יהיה תואם אך ורק את מה שנגמר ב-abc. אפשר לשלב ולסמן גם התחלת וגם סוף, מה שאומר שرك הביטוי abc בלבד יתאים:

```
const regularExpression = /^abc$/;
const textString = 'abc';
const result = regularExpression.test(textString);
console.log(result); // true
```

כל ביטוי אחר לא יתאים, כי תחמננו את abc בהתחלה ובסוף.

אפשר גם לציין אותיות חופשיות (wildcards). למשל, אם רוצים ביטוי שמתחל ב-a ומסתיים ב-bc ובאמצע יש רק אות אחת, אפשר להשתמש בביטוי ". ". (נקודה), שימושותו תו אחד (בלבד) מכל סוג:

```
const regularExpression = /^a.bc$/;
const textString = 'a1bc';
const result = regularExpression.test(textString);
console.log(result); // true
```

אפשר לציין גם ביטוי תו אחד לפחות בסימן +. + משמעותו 1 או יותר. או יותר מהה? מהה שמשמעותו לפניו. למשל:

+a – הכוונה היא לאות a אחת או יותר.
+. – הכוונה היא לכל סימן אחד או יותר.

כזכור הביטוי:

`^a.+bc$`

תקף גם ל-a1bc וגם ל-a12bc וגם ל-123bc a וכך הלאה. ולא רק מספרים נכללים כאן, אלא גם אותיות, רווחים, סימנים מיוחדים וכל דבר אחר. נקודה () היא סוג תו כללי.

אפשר גם לציין את סוג התו. למשל, אם רוצים רק מספרים, ללא אותיות או סימנים מיוחדים, לא משתמשים בביטוי שימושותו "כל אות" אלא בביטוי:

`^a[0-9]+bc$`

מה הביטוי הזה מציין? שהtekスト חייב להתחיל ב-a ולהסתיים ב-bc. במרכז יש מספר [0-9] אחד או יותר (זו משמעות ה-+).
אפשר להשתמש גם בתווים. למשל, כאן אפשרים גם אותיות קטנות וגם מספרים:

`^a[0-9a-z]+bc$`

הביטוי הזה מתחילה ב-a ומיד אחריו מופיע הביטוי [z-9a-z], שמשמעותו כל אות בין 0 ל-9 או בין a ל-z, כלומר אותיות קטנות ומספרים. כמה פעמים? "+" – כלומר פעמי אחת או יותר.

אפשר להשתמש באיזה טווח שורצים, למשל A-Z או 0-5.

לא חייבים להשתמש ב-+, יש עוד כמה ביטויי כמות:

* – כוכבית, 0 עד אינסוף.

? – סימן שאלה, 0 עד 1.

אפשר לסכם את הביטויים הרגולריים בטבלה הבאה:

סימן	פירוש הסימן
^	התחלת – מה שאמור להגיע בתחילת הביטוי
\$	סוף – מה שיש בסוף הביטוי
.	כל תו
[]	בתוך הסוגרים המרובעים יהיו טוווחים של אותיות
+	אחד לפחות מהביטוי המופיע לפני
?	אפס או יותר אחד מהביטוי המופיע לפני
*	אפס או יותר מהביטוי המופיע לפני

תחום הביטויים הרגולריים הוא עולם ומלאו, וספרים שלמים מוקדשים לו. חשוב לדעת שיש דבר צה ומשתמשים בו לניטוח טקסט. שליטה בביטויים רגולריים היא מעבר לתחומו של ספר זה, אבל אתם חייבים לדעת שיש דבר צה ולשנות בו באופן בסיסי ביותר, מכיוון שמדובר בחלק משפט ג'אווהסקריפט שמתכונתים משתמשים בו.

בעברית הביטויים הרגולריים קשים יותר. אי-אפשר לכתוב טקסט בעברית אלא צריך להשתמש בייצוג יוניקוד שלו. יוניקוד הוא הקידוד שבו מקובל להשתמש בשנים האחרונות והוא מונע את כל הגיבריש. כל צורות הכתב בעולם נמצאות ביוניקוד, וכל אות ואות בכל מערכת כתוב מיוצגת על ידי מספר סידורי. כך למשל האות א' ביוניקוד היא 0D05+U, וזה מה שחייב לכתוב, וכן, יש גם יוניקוד ל... ניקוד. כאמור, הנושא הזה לא מכוסה בספר זהה.

תרגילים:

נתונה מחרוזת הטקסט "ahla bahla". כתבו ביטוי רגולרי הבודק אם היא כוללת את המילה ahla.

פתרונות:

```
const regularExpression = /ahla/;
const textString = 'ahla bahla';
const result = regularExpression.test(textString);
console.log(result); // true
```

הסבר:

יצרים קבוע בשם regularExpression ומכוונים אליו את הביטוי הרגולרי ahla, שמשמעותו מחרוזת טקסט של ahla. הביטוי הרגולרי מוקף ב-/. קר מסמנים ביטויים רגולריים. לאחר מכן יוצרים קבוע שבו יש את מחרוזת הטקסט שאותה בודקים.

השלב הבא הוא להשתמש במתודות. כיוון שלכל ביטוי רגולרי יש אותה באופן אוטומטי, יש את המתודה `test` גם ל-`regularExpression` שמכיל ביטוי רגולרי. המתודה `test` מקבלת טקסט כารוגומנט, וזה בדוק מה שהוא עבר לה.

תרגילים:

נתונה סיסמה. כתבו ביטוי רגולרי הבודק אם היא כוללת אות גדולה אחת לפחות.

פתרונות:

```
const regularExpression = /[A-Z]+/;
const textString = 'passworD';
const result = regularExpression.test(textString);
console.log(result); // true
```

הסבר:

הביטוי הרגולרי הוא מה שחשוב פה. הסוגרים המרובעים מצינים טווח: [A-Z]. [A-Z] משמעו כל אות גדולה שהיא. כמה אותיות גדולות אנחנו רוצים? אחת או יותר. לפיכך משתמשים ב-+.

הביטוי:

[A-Z]+

משמעותו אחת לפחות מהטוווח A-Z, כלומר אחת גדולה אחת. אחרי שמנסחים את הביטוי הרגולרי, אפשר לבדוק אותו בכל מחרוזת טקסט. יוצרים אותו באמצעות // ומכוונים אותו לקביע בשם regularExpression. לוקחים מחרוזת טקסט (כמו בדוגמה: D) (passworD) ומשתמשים במתודה `test`, שקיימת באופן אוטומטי בכל ביטוי רגולרי, על מחרוזת הטקסט הזו. המתודה מחזירה true אם המחרוזת מצויה לפחות לביטוי הרגולרי. כיוון שיש בה אחת גדולה, היא מצויה ויתקבל true.

תרגילים:

נתונה סיסמה. כתבו ביטוי רגולרי הבזק אם היא כוללת אות גדולה אחת לפחות ומספר אחד לפחות. כשהאות היא לפני המספר. למשל 1passworD1.

פתרון:

```
const regularExpression = /[A-Z][0-9]/;
const textString = 'passworD1';
const result = regularExpression.test(textString);
console.log(result); // true
```

הסבר:

כמו בתרגיל הקודם, עיקר הבעיה פה הוא לנסח את הביטוי הרגולרי. במקרה זהה:

[A-Z]

הטוויך הוא A-Z (כלומר אות גדולה).

[0-9]

הטוויך הוא 0-9 (כלומר מספר).

הביטוי המשולב משמעו מחרוזת טקסט שיש בה אות גדולה אחת לפחות ומיד אחריה מספר אחד. אחרי שמנסחים את הביטוי הרגולרי, יוצרים אותו בג'אווהסקרייפט בין // ומכניסים אותו לקבוע regularExpression. במקרה זה, מהרגע שיש בו ביטוי רגולרי, יש את מתודת test שמקבלת כารגוומנט מחרוזת טקסט, במקרה זהה את הסיסמה שהזונה, ובזק אם היא מציאות לתנאי.

טיפול בשגיאות

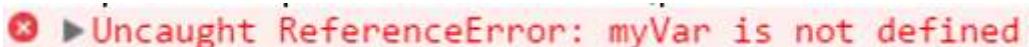
כמתכנת ג'אווהסקריפט מנוסים, בוודאי יצא לכם לראות שגיאות בקונסולה במהלך העבודה. השגיאות הללו נוצרות בדרך כלל אם טועים בסינטקטו, למשל בקריאה למשתנה שלא ממש הוגדר. אם למשל כתובים:

```
console.log(myVar);
```

ולא טורחים להגדיר קודם קודם את `myVar`, מקבלים שגיאה כזו:

`Uncaught ReferenceError: myVar is not defined`

אם משתמשים בדפדפן, רואים את השגיאה בקונסולה באופן הבא:

הודעות השגיאה מכילה מידע גם על השגיאה וגם על המיקום שלה. עד עכšíו התיחסתי אל שגיאות כאלו שהוא בלתי רצוי, אבל הרבה פעמים כן רוצים שגיאות וטיפול בהן הם חלק מכל מערכת ופונקציה חשובה. אם למשל כתבים פונקציה שבודקת סיסמה והשתמש McNis סיסמה בעברית בלבד, זו שגיאה שהיבטים לתפוס ולטפל בה. אם כתבים פונקציה שגוראת קובץ לא שם, חיבבים ליצור שגיאה עבור מי שכותב את הפונקציה.

יצירת שגיאה היא ממש פשוטה. שגיאה היא אובייקט שנוצר מפונקציה בנית ויצרים אותו כך:

```
const myError = new Error('Oy Vey');
throw myError;
```

ראשית יוצרים את השגיאה עם הטקסט המיחד לה. במקרה זה "Oy Vey". אחרי שיש אובייקט שגיאה אפשר בכל שלב של הסקריפט לזרוק אותו. ברגע שיש שגיאה, כל קוד שירוץ אחריה יפסיק לroz מידית, ממש כמו שגיאת הרצת מהסוג המוכר (והאהוב?), ככלומר הקוד הזה:

```
function testMe() {
    const myError = new Error('Oy Vey');
    throw myError;
}
testMe();
console.log('Hello'); // Will never run
```

ההדפסה של Hello בקונסולה לא תrzץ לעולם, אלא אם כן מדובר במקרה נדיר שבו חיבבים להפיל מערכת. בדרך כלל יוצרים שגיאה כחלק מהnisיון לנחל משהו. שגיאה שמפעילה את כל הסקריפט לא ממש תעוזר כאן. בגלל זה לרוב זורקים את השגיאות לתוך בлок שנקרא `.try-catch`.

בלוק של `try-catch` הוא בעצם דרך לזרוק שגיאות ולטפל בהן בלי השבתה של הסקריפט כולו. בגדול הוא מרכיב המילה השמורה `try` שאחריה סוגרים מסולסים, וביהם הקוד רץ. אם לא

תהייה שגיאה — טוב ויפה. אם תהיה שגיאה, קוד השגיאה ייכנס לבlok catch, שבו יש את ארגומנט השגיאה:

```
function testMe() {
    const myError = new Error('Oy Vey');
    throw myError;
}

try {
    testMe();
} catch (error) {
    console.log(error);
}
console.log('Hello');
```


בבלוק של ה-try קוראים לפונקציה. אם הפונקציה רצתה ללא שגיאה, הכל תקין והקוד מתנהל כרגע. אם יש שגיאה, הבלוק של catch נכנס לפעולה. כל קוד אחר שמוחץ ל-try-catch רץ כרגע והסקריפט לא קורס. במקרה זה, testMe, מוחץ ל-try-catch, והוא מודפס כרגע. ההדפסה של ה-Hello, מוחץ ל-Hello, מוחץ ל-try-catch, תודפס כרגע. כל קוד שעוטף ב-try ויזרק שגיאה, אפילו שגיאת קומפילציה, לא יפריע למחרך התקין של הקוד ויהי אפשר לנוהל את דרך הטיפול בשגיאה באמצעות ה- catch. האם תדפיסו הודעה למשתמש? האם תנסה להריץ מחדש מוחץ את הפונקציה? הכל אפשרי.

בדרך כלל מקובל שמודולים זורקים שגיאות וסומכים על מי שמאפיין אותם שיטפל בהן לפי מיטב הבנותו. נניח למשל שיש אובייקט זהה:

```
const passwordTester = function (password) {
    if (/[^A-Z]+/.test(password) === false) {
        const error = new Error('No capital in password');
        throw error;
    }
    if (password.length < 8) {
        const error = new Error('Password is shorter than 8');
        throw error;
    }
}
```

```
    this.password = password;
};
```

האובייקט בודק סיסמות והוא אובייקט מורכב שנבנה בעזרת פונקציה בנית, מהסוג שכבר למדנו עליו. במקרה זהה, בתוך האובייקט עצמו בודקים את הסיסמה באמצעות ביטוי רגולרי. אם הסיסמה לא מכילה אות גדולה, זורקים שגיאה מסוג אחד. אם הסיסמה קצרה מדי, זורקים שגיאה מסוג אחר. כל זריקה של הסיסמה עוצרת את הסקריפט בתוך האובייקט.

אם מיישמים את האובייקט כמו שצרכיך, צריך לעטוף אותו ב-try ובי-`catch`:

```
try {
    new passwordTester('12345678');
} catch (error) {
    console.log(error);
}
```

בתוך ה-`catch` אפשר לנוהל את השגיאה, ככלmor להדפיס אותה למשתמש, למשל. מקבלים את האובייקט של השגיאה, והטקסט מופיע בתוך אובייקט השגיאה תחת השדה `message`. אפשר להדפיס את הטקסט של השגיאה, כמובן, או לעשות בו מה שרצים.

כמעט לכל מודול חיצוני או אפילו פנימי בג'אווה סקריפט יש מדיניות שגיאות שאפשר לתפוא ולנהל. לא את כל השגיאות אפשר לנוהל בצורה ממש טובה, והבחירה מה לעשות היא של המתכונת; לפעמים מעדיפים להשיב את כל הסקריפט, לפעמים מציגים הודעה שגיאה, לפעמים מתקנים את הקלה ומריצים שוב – מה שיש בתחום ה-`catch` הוא באחריותכם.

זו גם הסיבה שבגללה זה לא נחשב להברקה גדולה לעטוף את כל הקוד ב-`try-catch`. כהה רק מונעים הדפסת שגיאות, אבל מפספסים את הנוקודות החשובות של ניהול שגיאות – ניהול השגיאה הוא חשוב אם יודעים מאייה הגיעו וממה לעשות אליה. אם הסקריפט מורכב, בשלב העליון (`try-catch`) אי-אפשר לעשות כלום עם השגיאות וקשה לדעת מהין הן הגיעו. לפיכך, מומלץ שתעטפו את חלקו שלם של `try-catch` רק אם יש לכם תוכנית מסודרת בוגrangle למקרה שהוא צריך לעשות במקרה של קriseה או במקרה שבחם יופיעו שגיאות.

finally

continuation-`try` יש את `finally`. זה בלוק קוד נוסף שניתן להוסיף לביטוי ה--`try` והוא תמיד יrotch אחריו, בין `try` יעבד ובין `try`-`catch`:

```
const passwordTester = function (password) {
    if (/[^A-Z]+/.test(password) === false) {
        const error = new Error('No capital in password');
        throw error;
    }
    if (password.length < 8) {
        const error = new Error('Password is shorter than 8');
        throw error;
    }
}
```

```

    }
    this.password = password;
};

try {
    new passwordTester('12345678');
} catch (error) {
    console.log(error);
} finally {
    console.log('Try again!');
}

```

אם תרצו את הקוד הזה, תראו ש-`try` תמיד מודפס בקונסולה, גם אם תשנו את הסיסמה למשהו שעובר. בדרך כלל משתמשים ב-`finally` על מנת לבצע עבודות ניקיון. למשל אם מבצעים טעינה של משאב, לפני ה-`try-catch` תהיר הצגה של איקון טעינה וב-`finally` תהיר מחיקה שלו.

תרגילים:

כתבו פונקציה שמקבלת שני ארגומנטים שאמורים להיות מספרים, מחברת אותם ומחזירה את התשובה. אם אחד הארגומנטים הוא לא מספר (אפשר לבדוק את סוג הארגומנט באמצעות `typeof`, צרו שגיאה).

פתרונות:

```

function addNumbers(arg1, arg2) {
    if (typeof arg1 !== 'number' || typeof arg2 !== 'number') {
        const numberError = new Error('What?!? no number?? :( ');
        throw numberError;
    } else {
        return arg1 + arg2;
    }
}

console.log(addNumbers(3, 2)); // 5
console.log(addNumbers('3', 2)); // Uncaught Error: What?!? no number?? :(

```

הסבר:

על הפונקציה עצמה אין מה להזכיר מילим. יש כאן פונקציה שמקבלת שני ארגומנטים ובודקת אם שפט תנאי פשוט אם אחד מהם הוא לא מספר. אם הוא לא מספר, יוצרים שגיאה וזרקים אותה. שתי השורות האלו הן לב התרגיל:

```

const numberError = new Error('What?!? no number?? :( ');
throw numberError;

```

כאן זורקים את השגיאה שיש בפונקציה. אפשר לראות שהשגיאה הזאת תודפס גם אם אין כאן כל שגיאת קומפיילציה. ג'אווה סקריפט בהחלט יכולה לחבר מחרוזת טקסט ומספר (היא פשוט תמיר את המספר לטקסט), אבל במקרה הזה, הפונקציה לא תאפשר את זה ותזרוק שגיאה.

תרגיל:

נתון משתנה שהוא מספר. כתבו פונקציה שמקבלת אותו, ואם מדובר במספר שלילי הוא זורק תשגיאה. עטפו את הפונקציה שכתבתם ב-try-catch. אם הפונקציה תזרוק תשגיאה, הציבו 0 במשתנה.

פתרונות:

```
function checkNegative(arg1) {
    if (arg1 < 0) {
        const numberError = new Error('Negative Number');
        throw numberError;
    }
}
let number = -1;
try {
    checkNegative(number);
} catch (e) {
    number = 0;
}
console.log(number); // 0
```

הסביר:

הfonקצייה פשוטה למדי, היא מקבלת ארגומנט. אם הארגומנט הוא שלילי, זורקים תשגיאה באמצעות:

```
const numberError = new Error('Negative Number');
throw numberError;
```

כדי לנהל את השגיאה, עוטפים אותה ב-try-catch. אם יש תשגיאה, מופיעים את המשתנה. זה הכל. מה שיש בתוך try יזרוק את השגיאה אך לא יפריע למלאר התקין של שאר הסקריפט. מה שיש בתוך catch ינהל את השגיאה. במקרה הזה דרך ניהול השגיאה היא לאפס את המשתנה.

פרק 19

מבנה נתונים מסובב SET-1 MAP I

מבנה נתונים מסוג ו-Map

בפרק על מערכים למדנו שאפשר לאחסן בהם נתונים. אבל יש בעיה – במערכות, המפתחה הוא מספר ואי-אפשר לקבוע אותו. אפשר לאחסן מידע באובייקטים, אך לא נוח לעשות זאת כיון שקשה לעבוד עם אטרציות באובייקטים, קשה למחוק ערך לפי המפתח שלו וקשה למספר את מספר הערכים. ג'אויסקייפ מספקת שני מבני נתונים מותחכמים יותר לאחסן נתונים, וכן אפשר להנות מה יתרונות של אובייקטים אבל גם מהפונקציות של המערכים.

Map

מבנה הנתונים הראשון מאפשר להכניס ולאחסן ערכים בפורמט `key value` פשוט שבפשטוטים. במקרה לאובייקט, אפשר לעשות עליו לולאות פשוטות. אין ערכים כפולים. בוגדול, הוא דומה לערך, אלא שבמקום מספרים יש שם מפתח וערך. על מנת ליצור `Map` צריכים להשתמש בפונקציה הבנאית `Map` `new`, שמחזירה אובייקט שיש לו את התכונות ואת המתודות של `Map`.

למשל, כך יוצרים `Map` בסיסי עם המפתחות `username`, `city` ו-`phone`:

```
let myMap = new Map();
myMap.set('userName', 'Ran');
myMap.set('city', 'Petah Tiqwa');
myMap.set('phone', '6382020');
```

הfonקציה `set` מאפשרת להכניס ערכים ל-`Map` והערכים יכולים להיות, כמובן, כל דבר, לא רק מחרוזות טקסט כמו גם מספרים, מערכים ואפילו `Map` אחר. בזמן היצירה אפשר ליצור את `Map` עם מפתחות. למשל:

```
let myMap = new Map([['userName', 'Ran'], ['city', 'Petah Tiqwa']]));
```

איך מוחזרים את השמות? באמצעות `get` שיש בה ארגומנט של המפתח המתאים. ממש כך:

```
const phone = myMap.get('phone');
console.log(phone); // 6382020
```

אם רוצים לדעת כמה איברים יש במערך, משתמשים בתכונת `size`. שימוש לב שבשונה מערכים, כאן משתמשים ב-`size` ולא ב-`length`.

הינה דוגמה:

```
const size = myMap.size;
console.log(size); // 3
```

מחיקה נעשית באמצעות המתודה `delete`, שמקבלת ארגומנט את המפתח של הערך שרצים למחוק. למשל:

```
let myMap = new Map();
myMap.set('userName', 'Ran');
myMap.set('city', 'Petah Tiqwa');
myMap.set('phone', '6382020');
console.log(myMap.size); // 3
myMap.delete('city');
console.log(myMap.size); // 2
```

שים לב שבニアגוד למערך, שם אם מוחקים איבר האורך שלו נותר כשהיה, כאן האורך משתנה בהתאם לערכים.

על מנת למחוק את כל המפה, צריכים להשתמש במתודה `clear` שלא מקבלת שום ארגומנט:

```
console.log(myMap.size); // 3
myMap.clear();
console.log(myMap.size); // 0
```

אפשר להשתמש בולאלת `forEach` ממש פשוטה על מנת לעבור על כל `Map`, ממש כמו מערכ, אלא שכאן המפתחות הם לא מספריים:

```
let myMap = new Map();
myMap.set('userName', 'Ran');
myMap.set('city', 'Petah Tiqwa');
myMap.set('phone', '6382020');
myMap.forEach((value, key) => {
    console.log(key);
    console.log(value);
})
```

גם לולאת `for of` עובדת יפה עם `Map`.

בגدول, מבנה הנתונים `Map` אמור להכיל כל מבנה נתונים שהמפתחות שלו הם לא מספריים, יש המון כלו, מאובייקט של משתמש, דרך אובייקט של פעולה שהמשתמש עושה ועוד כל דבר עצמו. היתרון האדיר של `Map` הוא שאפשר להיות בטוחים שיש רק מפתח אחד מכל סוג. אין חזרות ולא צריך לנתח את הדופליקציות. נוסף על כך מרויינים יופי של איטרציות, ממש כמו במערכות.

Set

מדובר במבנה נתונים דומה ל-`Map`, אך מעט פשוט יותר, שיש בו ערכים בלבד ללא מפתחות. בニアגוד למערכות, שבהם המפתחות הם מספריים, או לאובייקטים ול-`Map`, שבהם יש מפתחות

שיכולים להיות מחרוזת טקסט רגילה, ב-Set יש רק ערכים - כלומר אין ערכים כפליים. אם מנסים להכניס ערך ל-Set והוא כבר קיים, הוא פשוט "ידرس". Set נוח מאד לאחסון נתונים כמו תגיות, רשימת מצרכים וכל נתון שהוא שחייב בו הוא רק הערך שלו.

יצירת Set נעשית גם היא באמצעות פונקציה בנאית, כמו יצירת Map:

```
const tags = new Set();
```

מהרגע זהה יש שאפשר להכניס לתוכו ערכים. שימוש לב שהכניס את ה-Set לתוכו קבוע. מהנקודה הזאת אוי-אפשר להכניסו קבוע אחר, אבל מן הסתם אפשר להכניס ערכים לתוכו ה-Set.

איך מכניסים ערכים? באמצעות המתודה add, שקיימת לכל משתנה מסווג Set. הארגומנט היחידי שיש בה הוא הערך:

```
tags.add('tag1');
tags.add('tag2');
tags.add('tag3');
console.log(tags); // Set(3) {"tag1", "tag2", "tag3"}
```

ל-Set יש לבדוק אותן האיטרציות שיש למערכים ול-Map, כלומר אפשר בנחת להשתמש ב-`forEach`. בפונקציית הקולבק של ה-`forEach` יש כמובן רק את הערך, כי אין מפתחות ב-Set:

```
tags.forEach((value) => {
  console.log(value); // tag1, tag2, tag3
});
```

נחמוד, נכון? אפשר לבדוק אם יש ערך מסוים ב-`Set` בעזרת Method `has`, שמחזירה או `true` או `false`:

```
tags.has('tag1'); // true  
tags.has('Not here'); // false
```

כמו ב-`Map`, גם כאן מוחקם ערכי במתודת `delete` ובודקים את גודל ה-`Set` בעזרת תכונת `theSize`. מובן שאין מפתח אלא משתמשים בערך בלבד:

```
console.log(tags.size); // 3  
tags.delete('tag1');  
console.log(tags.size); // 2
```

כל ה-`Set` מתנקה אוטומטית בעזרת Method `clear`. כן, גם כאן יש דמיון ל-`Map`:

```
tags.clear();  
console.log(tags.size); // 0
```

כאמור, `Set` שימושי מאד לאחסנת ערכים שאין צורך במפתחות שלהם, כגון רכיבי מתכוון, תגיוט, שמות וכו'. `Set` יכול להכיל כל נתון, ולא רק מחרוזות טקסט.

תרגיל:

צרו Map שיכיל עיר, רחוב, מספר בית ומיקוד.

פתרונות:

```
const address = new Map();
address.set('city', 'Petah Tiqwa');
address.set('street', 'Kaplan');
address.set('streetNumber', 10);
address.set('zip', '6382020');
console.log(address);
```

הסבר:

יצרים קבוע בשם address מסוג Map. שימושו לב שהשתמשתי במילה השמורה `new` על מנת להפעיל את הפונקציה הבנائية `Map`. מרגע שיש `Map` בתוך הקבוע, אי-אפשר לשנות את הסוג שלו, אבל כמו אובייקט שנכנס לתוכו קבוע – אפשר להוסיף ל-`Map` ולהוריד ממנו. זהה בדיק מה שעושים – ברגע שהקבוע `address` הוגדר כ-`Map`, אפשר להשתמש בmethod `set` על מנת להכניס לתוכו מפתחות וערכים. הדפסה של האובייקט בקונסולה תראה את ה-`Map` במלואו.

תרגיל:

צרו Set של רשימה משתמשים שמכילה את המשתמשים `moshe`, `yaakov` ו-`itzhak`. הציגו גם את הגודל שלו.

פתרונות:

```
const names = new Set();
names.add('moshe');
names.add('yaakov');
names.add('itzhak');
console.log(names.size); // 3
```

הסבר:

יצירת `Set` נעשית בעזרת פונקציה בניית מסוג `Set`. מכניסים את ה-`Set` החדש לתוכו. זה לא אומר שאי-אפשר להכניס דברים ל-`Set` או למחוק דברים מתוכו, אבל אי-אפשר לשנות את `names` לשוג אחר. קל ונוחمد. משתמשים בmethod `add`, שקיימת בכל `Set` להכנסתערכים בלבד. אתם זוכרים שב-`Set` יש אר וركערכים ולא מפתחות? זו הייחודיות של `Set` לעומת `Map`. הציגת מספר הערכים נעשית באמצעות תכונת `size`. זה הכל.

פרק 17

תכנות אסינכרוני - הולבחים

תכנות אסינכרוני – קולבקים

כדי להבין מה זה תכנות אסינכרוני, כדאי להבין מה זו אסינכרוניות. כשחובבים על תוכנה, בעצם חובבים על תוכנה סינכרונית. למשל התוכנה הבאה:

1. לטען את מערך A.
2. לטען את מערך B.
3. למיין את מערך A.
4. למיין את מערך B.

מה קורה אם שלב 1 ושלב 2 (טעינת המרכיבים) הם ארוכים? בכל הדוגמאות, מנوع הג'אווהסקריפט פשוט חיכה. שלב 1 מתבצע, אחרי זה שלב 2, אחריו שלב 3 ואז שלב 4. תכנות אסינכרוני עובד קצת אחרת. בעצם כותבים את התוכנה לפי שלבים. הרי אין היגיון לחכות לטעינת מערך B אם מערך A כבר נמצא בזיכרון ואפשר למיין אותו בזמן שמערך B נטען.

תוכנה אסינכרונית נראה כך:

1. טוענים את מערך A. כשהוא נטען (אם אין פעולה אחרת שמתבצעת) – ממינים אותו.
2. טוענים את מערך B. כשהוא נטען (אם אין פעולה אחרת שמתבצעת) – ממינים אותו.

קל לראות שהתהליך ייעיל בהרבה. טוענים את מערך A ואת מערך B. ברגע שהראשון נטען, ממינים אותו. זה לוקח הרבה פחות זמן. לא מוצאים כלום במקביל – אבל בזמן שמתינו למשהו שיטען, יכולים לעשות דברים אחרים. כדאי לשים לב שזה שונה מלушות דברים במקביל.

תכנות אסינכרוני הוא אחד מהפתרונות החזקים של הפלטפורמות השונות שMRI צוות ג'אווהסקריפט (מדפסן ועד שרת), וג'אווהסקריפט תומכת באסינכרוניות באופן מושלם, בטוח ובטח בשימושים מודרניים. כשכתבם סקריפט, יש המNON פועלות שMRI צוות והתוכאה שלhn מגיעה מאוחר יותר. הבה נציגים זאת ונשתמש שוב בדוגמה של תוכנה פשוטה של המרת מטבחות. הסקריפט פשוט הזה מקבל קלט מהמשתמש (למשל סוג המטבח וכמותו), ניגש לשירות חיצוני כלשהו באמצעות האינטרנט, על מנת לקבל את שער ההמרה, מכפיל את שער ההמרה בכמות המטבח ומציג את התוצאה למשתמש.

סדר פעולה	מה קורה בפעולה
1	קבלת קלט מהמשתמש – שם המטבח וכמותו
2	גיישה לשרת חיצוני כדי לקבל את שער ההמרה
3	קבלת הנתן מהשרת החיצוני, חישוב הסכום והציגו למשתמש
4	מוכנים לקלט נוספת ממשתמש

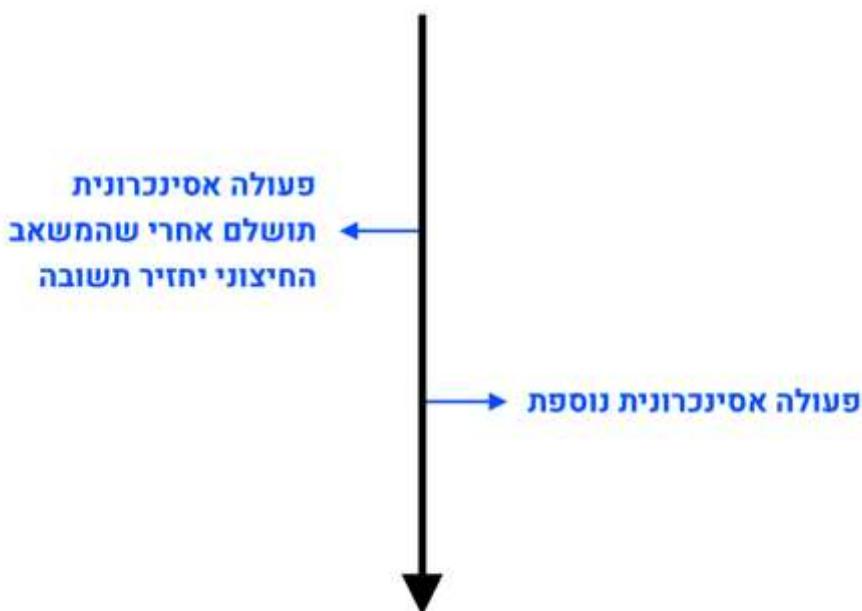
פעולה 2 דורשת זמן. בעוד פעולה 1 ופעולה 3 הן מיידיות, עבור פעולה 2 צריכים לבצע קריאה לשרת מרוחק ולהיות עד שתגיע תשובה. גם אם השרת המרוחק הוא מאד-מאוד מהיר והרשת של המשתמש סופר-יעילה, עדין הפעולה הזאת תיקח כמה מילישניות לפחות, ואז יש בעיה. אי-אפשר לעבור לשלב 4. האם עוזרים את פעולות הסקריפט והמשתמש "געגע"? או שמשיכים את פעולה הסקריפט לדברים אחרים? למשל, המשתמש אולי רוצה גם לבצע המرة לשער אחר או להפעיל סקריפט אחר.

יש שתי אפשרויות:

האפשרות הסינכרונית – כל שלב נועל את השלב הבא. מ-1 עוברים ל-2. עד ש-2 לא מושלם לא עוברים ל-3 וביטה וביטה שלא עוברים ל-4. זו בעצם האפשרות הקלואיסטית שאונה לממנו עד עכšíו. בקוד הבא:

```
console.log('1');
console.log('2');
console.log('3');
console.log('4');
```

2 יודפס אך ורק אחרי 1 ו-3 תמיד יודפס אחרי 2. הקוד רץ לפי סדר הכתיבה/קריאה. זה נקרא סדר סינכרוני. כל פעולה בג'אווה סקריפט היא סינכרונית וכך תמיד ירוץ מההתחלת עד הסוף. האפשרות האסינכרונית היא מעט מורכבת יותר. אם שלב 2 חינוי רק לשלב 3, אפשר לומר לסקריפט, "שמע נא, מר בחור, שלח את הקריאה לשרת. ברגע שהשרת יחזיר עム תשובה, תציג את הפלט למשתמש. אבל עד שזה יגיע, אל תחכה לי". רוץ הלהה לשלב 4 ולשלבים שאחריו". כלומר הקוד האסינכרוני לא חוסם ולא בולם את המשך הרצת הסקריפט. הוא כן חוסם את מה שצריך.

קוד אסינכרוני מופיע סקריפטים מודרניים. באפליקציות או אתרים כיום יש המונ פועלות כאלה. למשל, רישום לדיסק קשיח, קריאה למשאב חיצוני, הפעלת מצלמת וידיאו או מיקרופון. במקום

לנעלם את המשטמש,אפשרים לו לעبور הלהה. בדיקן כמו שבגוגל דוקס, למשל, השמירה נישית ברקע ואפשר לכתוב מסמך בלי הפרעה או "נעילה". בדיקן כפי שבפייסבוק, לדוגמה, אם רוצים ליזום שיחת וידיאו, עד שהמשטמש השני מקבל את הבקשה אפשר לגלו בפideal או לעשות לייק. כל מה שכתבתי לעיל נכתב בג'אווהסקריפט ומשתמש בקוד אסינכריוני.

בתיאוריה זה טוב ויפה, אבל איך מתרגמים את זה למציאות? יש כמה שיטות ליישום אסינכראניות. השיטה הראשונה היא שיטת הקולבקים. זו שיטה שקל ללמידה ולהבין, ולמדנו עלייה בפרק על הפונקציות. בואו נחזור ונסביר מה זה קולבק.

על מנת להמחיש את השיטה ניצור הדמיה של פונקציה שקורסורת לשירות. הפונקציה הזו תשתמש ב-setTimeout, שאוטו כבר הכרנו:

```
function getService() {
    setTimeout(() => {
        return 'Result from remote service';
    }, 1);
}
const answer = getService();
console.log(answer); // undefined
```

פונקציית `getService` היא פונקציה פשוטה. בתוכה יש `setTimeout`. מה שהוא עושה זה להחזיר תשובה עם עיכוב של מילישנייה אחת. אפשר להעמיד פנים שהתשובה הזו הגיע משרת מרוחק. בפונקציה אמיתי, לא יהיה `setTimeout` אלא תהיה קריאה אחרת, אבל ככל McKירה הקריאה הזו תיקח זמן. אפילו מילישנייה אחת (שזה מעולה) היא עדין זמן.

אם מנסים לקרוא לפונקציה הזו, מקבלים `undefined`. למה? כי הפונקציה עדין לא רצתה בכלל, אף על פי שמדובר בעיכוב של מילישנייה אחת בלבד!

```
2 function getService() {
    setTimeout(() => {
        return 'Result from remote service';
    }, 1);
}
1 const answer = getService();
3 console.log(answer); // undefined
```

לא מספיק לחזור

כמובן, שנמצאים בשלב 3, בשלב 2 עדין לא הספיק להתרכש.

יש דרכים סינכרוניות לטפל בכך, אבל הנה נטפל בכך באופן אסינכרוני. אם רוצים בשלב 3 יתרחש רק לאחר שלב 2 יושלם, הדרך לעשות זאת היא להכניס את שלב 3 לפונקציה ולגרום לפונקציה בשלב 2 לקרוא לה באופן אוטומטי. הדרך הזו נקראת "קולבק".

איך גורמים לפונקציה `getService` להריץ פונקציה אחרת? משבירים לה ארגומנט שהוא בעצם פונקציה וקוראים לפונקציה זו עם מה שמגיע מהשירות המרוחק:

```
function getService(cb) {
    setTimeout(() => {
        cb('Result from remote service');
    }, 1);
}
```

למדנו את זה לעומק בפרק על הפונקציות, אבל ארchip בשוב. ארגומנטים יכולים להיות פונקציות. בג'אווהסקריפט פונקציות הן אובייקטים. כמו שאפשר להעביר מחזרות טקסט, מספר, מערך וכל דבר אחר, אפשר להעביר פונקציה. ברגע שהיא בתוך משתנה, קוראים לה כמו פונקציה רגילה ומשבים לה אותה ארגומנט שורצים. במקרה זהה, הארגומנט הוא סתם מחזרות טקסט מומצת. בקריאה לשרת הוא יכול להיות מחזרות טקסט משמעותית או אובייקט מייד.

הפונקציה מקבלת ארגומנט של פונקציה וקוראת לו אך ורק כשהפעולה מסתיימת, ובמקרה הזה, אחרי מילשנית אחת:

```
function getService(cb) {
    setTimeout(() => {
        cb('Result form remote service');
    }, 1);
}
```

עשינו מפעילים את הפונקציה. צריך רק לקרוא ל-`getService`, כשהארוגמנט הוא הפונקציה שורצים שתעבד מיד לאחר שהפעולה של `getService` תושלם. משבירים ארגומנט פונקציה אונונימית מסווג חוץ שתגדיס את מה שמשבים אליה, זה הכל. שימוש לב שה-`cb` זה הארוגמנט שאותו משבירים והוא אמור להיות פונקציה, כמובן:

```
function getService(cb) {
    setTimeout(() => {
        cb('Result from remote service');
    }, 1);
}
getService(
    (answer) => {
        console.log(answer)
    }
);
```

```

function getService(cb) {
  setTimeout(() => {
    cb('Result from remote service');
  }, 1);
}

1 getService(
  3 (answer) => {
    console.log(answer)
  }
);

```

הfonקציית האנוונימית
שאנו מעבירים נקראת
בסיום הפעולה

כזה עובד קוד אסינכרוני עם קולבקים. הבעה מתחילה כשייצאים ממוחוזת הדוגמה אל מחוזות המוצאות. נניח שיש אפליקציה שבה הלקוח מכניס מספר שקלים ובודק כמה מנויות של חברה זרה הוא יכול לקנות. צריך לעשות את הפעולות הבאות:

1. לקבל את הלקוח מהקלט – מחיר בשקלים וסוג מניה.
2. לראות מה שער הדולר באמצעות קריאה לשירות חיצוני ולבדק כמה דולרים שקלים האלו שווים.
3. לקבל את מחיר המניה באמצעות שירות חיצוני אחר ולראות כמה מנויות אפשר לקנות.
4. להציג את המידע לקוחות.

כלומר, אם הלקוח רוצה לרכוש ב-40 שקל מנויות של חברת אינטל, קוראים לשירות מסויים שיראה מה שער הדולר. נניח שהוא 4, וללקוח יש 10 דולרים. אחרי כן קוראים לשירות אחר שיראה את מחיר המניה, נניח שהוא 5 Dolars. הפלט שיוצג לקוחות הוא 2 מנויות. 40 חלק ל-4 החלק ל-5, או בתרגיל: 40:4:5.

איך ממשים את זה? הינה השירותים שمدמים קרייה לשער הדולר וקרייה למחיר מניה:

```
function getCurrencyRate(cb) {
    setTimeout(() => {
        cb(4);
    }, 1000);
}

function getStockPrice(stockSymbol, cb) {
    setTimeout(() => {
        cb(5);
    }, 1000);
}
```

השירות המזיף הראשון `getCurrencyRate` דומה לזה שתרגלו נו – הוא קורא לקולבק שמעבירים לו ומחזיר 4. השירות המזיף השני הוא `getStockPrice`. מעבירים לו שני ארגומנטים – הארגומנט הראשון הוא סימן המניה והשני הוא קולבק. השירות המזיף לא משתמש בסימן המניה, אבל הוא כן קורא לקולבק עם 5:

```
function getCurrencyRate(cb) {
    setTimeout(() => {
        cb(4);
    }, 1000);
}

function getStockPrice(cb) {
    setTimeout(() => {
        cb(5);
    }, 1000);
}

const amount = 40;

getCurrencyRate(
    (rate) => {
        getStockPrice((price) => {
            const finalResult = amount / rate / price;
            console.log(finalResult); // 2
        });
    }
);
```

از מבצעים קרייה ל-`getCurrencyRate` כשמיירם פונקציית חץ כארוגמנט. פונקציית החץ מקבל את שער הדולר מהשירות המזיף ותקרה מיד לשירות שמחזיר את מחיר המניה. שער הדולר ומחיר המניה יסיעו לחשב כמה מנויות אפשר לרכוש. במקרה זה – שתיים. אפשר לראות שהמבנה הזה מסובך למדי. קולבק בתוך קולבק.

```

function getCurrencyRate(cb) {
  setTimeout(() => {
    cb(4);
  }, 1000);
}

function getStockPrice(cb) {
  setTimeout(() => {
    cb(5);
  }, 1000);
}

const amount = 40;

getCurrencyRate(
  (rate) => {
    getStockPrice((price) => {
      const finalResult = amount / rate / price;
      console.log(finalResult); // 2
    });
  }
);

```

קולבק ראשון

קולבק שני

המצב הזה עוד יכול להסתבר ככל שהסקריפט מורכב יותר, וاز בהחלט אפשר לראות שלושה ארבעה קולבקים ואףילו יותר מקרים זה בתוך זה. מצב זה נקרא **"גיהינום הקולבקים"** (callback hell). איך פותרים את זה? בעזרת promises, כפי שנלמד בפרק הבא.

תרגיל:

נתונה פונקציית `getCurrencyRate`, שמדמה החזרה של שער הדולר באמצעות שרת חיצוני.

```
function getCurrencyRate(cb) {
    setTimeout(() => {
        cb(4);
    }, 1000);
}
```

קראו לפונקציה זו ווחזירו את התוצאה שלה בקונסולה.

פתרונות:

```
getCurrencyRate(
    (answer) => {
        console.log(answer)
    }
);
```

הסבר:

קוראים לפונקציה `getCurrencyRate` עם ארגומנט אחד. איזה ארגומנט? פונקציה אוניבימית מסוג חץ שמקבלת ארגומנט. הארגומנט זהה יודפס. איך זה עובד בפועל? פונקציית `getCurrencyRate` מזכה לקלט ארגומנט שהוא קולבך. היא מדמה קרייה לשרת ומפעילה את הקולבך עם ארגומנט שהוא התשובה. הפונקציה האוניבימית שיצרתם מקבלת את התשובה ומחזירה אותה.

תרגיל:

צרו שירות מזויף המדמֶה קרייה לדיסק הקשיח וקריאת קובץ. השירות המזויף יקבל שם קובץ וקובלבק. הוא תמיד יחזיר טקסט שבו כתוב "this is from filename", שם הקובץ יהיה השם שמועבר לו. קראו לשירות המזויף והדפיסו את התוצאה בקונסולה.

פתרונות:

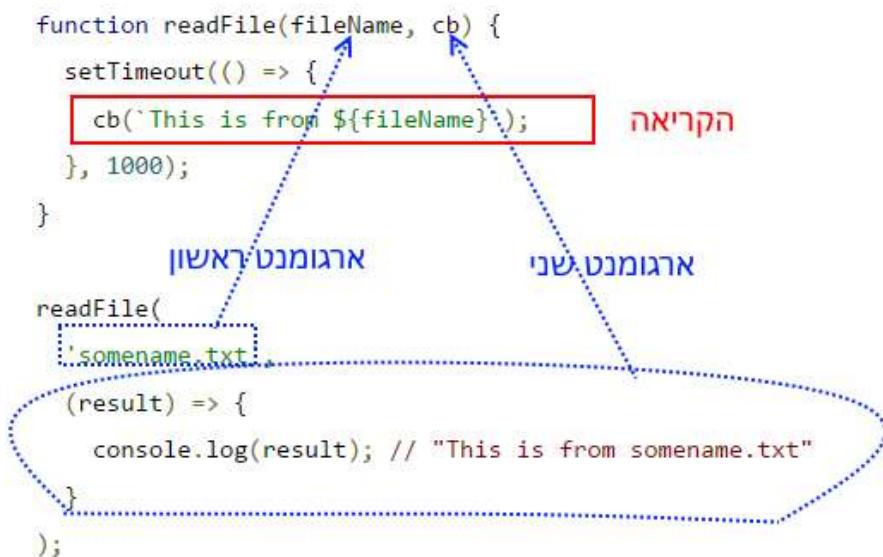
```
function readFile(fileName, cb) {
    setTimeout(() => {
        cb(`This is from ${fileName}`);
    }, 1000);
}

readFile(
    'somename.txt',
    (result) => {
        console.log(result); // "This is from somename.txt"
    }
);
```

הסביר:

השירות `readFile` הוא שירות מזויף מהסוג שכבר יצרנו. הוא מקבל שני ארגומנטים, שם הקובץ וקובלבק. את הקובלבק הוא מפעיל לאחר עיכוב של שנייה ומשתמש בשם הקובץ כדי להעביר אותו כארוגמנט לקובלבק.

עכשו רק צריך לקרוא לשירות ולהעביר אליו שם קובץ מזויף ופונקציית חץ אונומית שתופעל בסיום הפעולה. בפונקציית החץ האונומית רק מבצעים הדפסה של התוצאה:

Promises

כפי שראינו, קולבקים הם שיטה ייעילה מאוד לעבוד עם קוד אסינכרוני, אבל יש להם חסרונות, ובראשם הסרבול הגדול מאוד של הקוד או "גיהינום הקולבקים", וגם חסרונות אחרים — כמו למשל חוסר יכולת לתפוס שגיאות (את עניין ה-try-catch למדנו באחד הפרקים הקודמים). כדי לנוהל את השגיאות קיימים פרומיסים (promises, "הבטחות" באנגלית).

העיקרון מאחורים הוא פשוט: פונקציה אסינכרונית מחזירה "הבטחה" שהיא יכולה להפר או לא. אם למשל יש פונקציה שקוראת לשירות חיצוני, היא יכולה לקיים את ההבטחה בכך שתחזיר את התוצאה מהשירות המרוחק או להפר אותה אם השירות המרוחק נכשל. במקרה שקוראת לפונקציה אפשר להחליט מה קורה אם ההבטחה מתקיים ומה קורה אם לא.

איך יוצרים promises? הנה נשתמש בשירות המזוייף מהפרק הקודם. השירות מחייב שנייה ואז מוחזר 4. הוא מדמה שירות שמחשב שערית מטבעות וקורא לשרת חיצוני. הקוד הוא פשוט מאוד:

```
setTimeout(() => {
    return 4; // Return 4
}, 1000);
```

ובן שזו יכולה להיות קריאה לשרת אחר,>KRIYAהיא למאגר נתונים או לכל מקום שהוא. בסופו של דבר, מדובר בפקודה שמקבלת קולבק שפועל אחרי 1,000 מילישניות. למדנו על כך בפרק על setTimeout ועם בפרק הקודם.

מה שעושים הוא ליצור אובייקט הבטחה בעזרת פונקציה בנאית. האובייקט מקבל ארגומנט אחד שהוא קולבק, שיש לו שני ארגומנטים – פונקציית resolve, שלה קוראים כשההבטחה מצלילה, ופונקציית reject, שלה קוראים אם רציתם שההבטחה תיכשל. יצירת ההבטחה נראה כך:

```
let myPromise = new Promise((resolve, reject) {
});
```

כאן ממש אפשר לראות את יצרת ה-Promise באמצעות פונקציה בנאית שמקבלת כארגומנט פונקציית חץ אונומית, שלה יש שני ארגומנטים שהם בעצם קולבקים.

כל מה שנשאר לעשות הוא להכניס את השירות המזוייף ולקרא ל-`resolve` שבתוכו. כאן רוצים למש את הבדיקה עם 4:

```
function readFile() {
    let myPromise = new Promise((resolve, reject) => {
        setTimeout(() => {
            resolve(4);
        }, 1000);
    });
    return myPromise;
}
```

אפשר לראות שהפונקציה הבנאית מקבלת פונקציית חץ אונומטית שיש לה שני ארגומנטים – `reject` ו-`resolve`. מדובר בשני קולבקים שאפשר להפעיל. הראשון הוא בעצם הפעלה במקרה של הצלחה, וזה בדיק מה שעושים בשירות המזוייף.

```
function readFile() {
    let myPromise = new Promise((resolve, reject) => {
        setTimeout(() => {
            resolve(4);
        }, 1000);
    });
    return myPromise;
}
```

השירות המזוייף מחייב שנייה אחת (1,000 מילישניות) וaz קורא ל-`resolve` ומעביר את הארגומנט 4. הכל אrox בתוך פונקציית מחזירה הבדיקה. אפשר לקרוא לפונקציה זו ולקבל את הבדיקה.

מה עושים עם הבדיקה? אפשר בעצם לבוא ולומר, "תשמעי, הבדיקה, ברגע שתתמלאי, תריצי את הקוד זהה". איך עושים את זה? לכל הבדיקה יש מתודת `then` שמקבלת כารוגומנט ראשון פונקציה שモפעלת כשההבדיקה מתממשת:

```
readFile().then((result) => { console.log(result); })
```

הקוד הזה רץ בכל פעם שההבדיקה הנמצאת ב-`readFile` מתממשת. בואו נמחיש את זה באמצעות דוגמה נוספת, הפעם אפילו בלי `setTimeOut`: יוצרים פונקציה שמחזירה הבדיקה. שמה `readFile`, והוא לא מקבל שום ארגומנט. מה שהוא עושה הוא ליצור הבדיקה. בתוך הבדיקה, במקום לקרוא לשירות זה או אחר, פשוט עושים `resolve` ומקרים את הבדיקה.

כשקוראים לפונקציה, משתמשים ב-`then` ומעבירים כארוגומנט פונקציה שמאזינה להבדיקה. ברגע שהיא תתקיים, היא תפעל. כך נראה הקוד:

```
function readFile() {
    let myPromise = new Promise(
```

```

        (resolve, reject) => {
            resolve('Promise resolved!')
        }
    );
    return myPromise;
}
readFile().then(
    (result) => {
        console.log(result);
    }
);

```

הشرطוט הבא ימחיש טוב יותר את העניין. בפונקציית `readFile` יוצרים את הבדיקה. הבדיקה מקבלת ארגומנט של פונקציה חוץ שבתוכו מקיימים אותה ומחזירים תגובה. בחלק השני קוראים לפונקציה:

```

function readFile() {
    let myPromise = new Promise(
        (resolve, reject) => {
            resolve('Promise resolved! ')
        }
    );
    return myPromise;
}

```

הבדיקה שיצרה!

```

    readFile().then(
        (result) => {
            console.log(result);
        }
    );

```

קריאה לפונקציה המחזירה הבדיקה
הפונקציה הראשונה המועברת בארגומנט תקרא
כאשר הבדיקה תתקיים

ירוץ כאשר הבדיקה תתקיים

מה שחשוב להבין הוא שיש לשימוש בהבדיקות שני חלקים – החלק הראשון הוא יצירת הפונקציה שבה יש את הבדיקה וכטיבת הבדיקה, כולל החלק שבו מבצעים `resolve` או `reject` את הבדיקה. החלק השני הוא ההזנה, באמצעות `then`, לפונקציה שמחזירה הבדיקה.

כמו שאפשר לקיים הבדיקה, אפשר גם להפר אותה. למשל אם השירות מחזיר שגיאה כי השרת לא נמצא, כי מסד הנתונים נפל או מכל סיבה אחרת. הפרת הבדיקה נעשית באמצעות המתודה `reject`. זה נראה כך:

```

function waitTwoSeconds() {
    let secondsPromise = new Promise((resolve, reject) => {
        setTimeout(() => {
            reject('ERROR! ERROR!');
        }, 2000);
    });
}

```

```

    });
    return secondsPromise;
}
waitTwoSeconds().then(
  (result) => { console.log(result) }, // Will never happen
  (error) => { console.log("Bad error:" + error) } // "Bad
error:ERROR! ERROR!"
);

```

כאן יש את ה-setTimeout שראינו קודם, אבל במקום לו קיים את ההבטחה אחרי שתי שניות, מפרים אותה בಗסות. שימו לב שהכל נראה אותו דבר: בניית הפונקציה שעתופת את ההבטחה והשימוש ב-setTimeout. השוני העיקרי כאן הוא השימוש ב-reject. כך מפרים את ההבטחה. גם פה אפשר לשלוח ארגומנט שייתפס בפונקציה שקוללת את ה-reject.

הפונקציה שתופסת את הפרט ההבטחה ונכנסת כารוגומנט השני של פונקציית then. העריה: בקוד מורכב מומלץ לעשות reject עם אובייקט שגיאה מסוידר, אחרת לא מקבלים לוג שגיאות מסוידר וזה עלול לבלבל.

```

function waitTwoSeconds() {
  let secondsPromise = new Promise((resolve, reject) => {
    setTimeout(() => {
      reject('ERROR! ERROR!');
    }, 2000);
  });
  return secondsPromise;
}

```

```

waitTwoSeconds().then(          הפונקציה הראשונה תרוץ במקרה וההבטחה תקיים
  (result) => {console.log(result)}, // Will never happen
  (error) => {console.log("Bad error:" + error)} // "Bad error:ERROR! ERROR!"
);
          הפונקציה השני תרוץ במקרה וההבטחה תופר

```

הפונקציה הראשונה מתממשת רק כשההבטחה מקיימת. במקרה זה – זה לעולם לא יקרה. הפונקציה השנייה היא החידוש פה: מعتبرים אותה כארוגומנט השני של ה-then והוא תפעל אך ורק כאשר ההבטחה תופר. במקרה זה היא מדפיסה את מה שהיא מקבלת בקונסולה בתוספת המילים Bad error. כיוון שבഫרט ההבטחה מחזירים את המילים ERROR!, ERROR, מקבלים בקונסולה את המשפט:

"Bad error: ERROR! ERROR!"

בשימוש בהבטחות צריך תמיד לזכור לסגור את כל המקרים, כדי שלא יקרה שהקוד פשוט יפסיק לרוץ מפני שכחחים להשתמש ב-settle/resolve/reject באחד ממשפטיו התנאי.

שרשור הבטחות

אחד הפיצ'רים החזקים ביותר בהבטחות הוא יכולת לשרוך אותן — כמו `then` יכול להחזיר `promise` שיתפס על ידי `then` המשורשר אליו. ראשית נשאלת השאלה — למה צריך את זה? התשובה פשוטה: פעמים רבות פונקציות לשרת, ואת התגובה שמקבלים ממנה שולחים לשרת אחר או ששמורים בסיסד הנתונים או כל דבר אחר. שרשור הבטחות או פונקציות אסינכרניות הוא נפוץ מאד.

בדוגמה הבאה נראה איך עושים את זה. יש שתי פונקציות שממשות הבטחה. אחת היא `writeNumber` שתמיד מקיימת את הבטחה ומחזירה 100, והאחרת היא `getNumber` שבודקת את המספר. אם המספר הוא 100, היא מקיימת את הבטחה ומחזירה OK. ניתן לראות את התלות — הfonקציה `writeNumber` תליה בfonקציית `getNumber` שתחזיר לה את המספר. הן מממשות כמו כל הבטחה שכבר ראיינו, אבל מה מיוחד בשרשור הבטחות הוא מי שקורא לפונקציות הללו:

```
function getNumber() {
    let myPromise = new Promise((resolve, reject) => {
        resolve(100);
    });
    return myPromise;
}

function writeNumber(number) {
    let myPromise = new Promise((resolve, reject) => {
        if (number === 100) {
            resolve('OK');
        }
    });
    return myPromise;
}

getNumber()
    .then(
        (number) => { return writeNumber(number); }
    )
    .then(
        (result) => { console.log(result) }
    )
}
```

אפשר לראות מממשים את הקראיה ל-`getNumber` כרגע ומשתמשים ב-`then` כדי לתפוס את הקראיה הראשונה. מה שמיוחדפה הוא שלוקחים את התוצאה של קיום הבטחה הראשונה (שתהיה מן הסתם 100) ובמוקם להציג אותה לפונקציה, מבצעים קראיה של הפונקציה השנייה עם התוצאה (ש כאמור היא 100) ומהזירים אותה! זו הבטחה לכל דבר עניין. אפשר לתפוס אותה עם `then`, שם מדפיסים את התוצאה, מן הסתם היא OK. אמחייב זאת בעזרת דוגמה נוספת:

```

function myPromise() {
  let promise = new Promise(function (resolve, reject) {
    resolve('promise resolved');
  });
  return promise;
}
myPromise().then((data) => {
  return data + ' 1 ';
})
  .then((data) => {
    return data + ' 2 ';
})
  .then((data) => {
    console.log(data); // promise resolved 1 2
  });

```

```

function myPromise() {
  let promise = new Promise(function(resolve, reject) {
    resolve('promise resolved');
  });
  return promise;
}

myPromise().then((data) => {
  return data + ' 1 ';
})
  .then((data) => {
    return data + ' 2 ';
})
  .then((data) => {
    console.log(data); //promise resolved 1 2
  });

```

אפשר לראות איך `then` מוחזיר תמיד הבטחה, גם אם לא קוראים לפונקציה שמחזירה את הבטחה יותר מפעם אחת.
ואיך תופסים בשיטה זו הבטחה שנכשלת? בעזרת מתודת `catch` שמקבלת לתוכה את מה ששולחים ב-`reject`, בדיק כmo במתודה השנייה ב-`then` הרגיל שלמדנו עליי בסעיף הקודם.
הינה דוגמה ל-`catch`:

```
function myPromise() {
  let promise = new Promise(function (resolve, reject) {
    reject('promise rejected!');
  });
  return promise;
}
myPromise().then((data) => {
  return data + ' 1 ';
})
  .then((data) => {
    return data + ' 2 ';
})
  .then((data) => {
    console.log(data);
  })
  .catch((error) => {
    console.log(error); // promise rejected!
  });
}
```

הדוגמה הזאת לדוגמה הקומתית למעט שני דברים: נוסף catch שתפקידו ומדפיס כל error ואת ה-promise מוחזרים כ-reject. הוספה catch-ה-reject לאפשרות לתפוקות שגיאות בכלל רגע נתון כמשמעותם then.

קידוז הבטחות

אם יש כמה הבטחות שאין תלויות זו בזו ורוצים לשלוות את כולן יחד ולקבל את התוצאות של כולן בצורה מסודרת, אפשר להשתמש ב-`Promise.all`. מדובר בפונקציה גלובלית של האובייקט `Promise` שמקבלת מערך של הבטחות. אפשר לשרשר לה `then` שיטפל במצב שבו כולן עוברות או שאחת מהן לפחות נכשלה, אף על פי שסדר השילחה וההפעלה אינו מובטח.

כלומר אם יש שלוש הבטחות, אפשר להאזין לקיום של שלושתן בבהת אחת. אם כולן עברו, הפונקציה הראשונה ב-`then` מופעלת. אם אחת נכשלה, הפונקציה השנייה מופעלת, ממש כמו בהازנה להבטחה בודדת, ואין זה משנה אם שאר הבטחות קיימו או לא:

```
function myPromiseA() {
    let promise = new Promise(function (resolve, reject) {
        resolve('promise # 1 resolved');
    });
    return promise;
}
function myPromiseB() {
    let promise = new Promise(function (resolve, reject) {
        resolve('promise # 2 resolved');
    });
    return promise;
}
function myPromiseC() {
    let promise = new Promise(function (resolve, reject) {
        resolve('promise # 3 resolved');
    });
    return promise;
}
Promise.all([myPromiseA(), myPromiseB(), myPromiseC()]).then(
    (results) => { console.log(results) }
    // ["promise # 1 resolved", "promise # 2 resolved", "promise # 3 resolved"]
)
```

כאן נוצרו שלוש פונקציות שמחזירות הבטחה פשוטה. יוצרים מערך של שלוש הבטחות שלهن. שימושו לב שבמערך קוראים לפונקציות כדי לקבל את הבטחות שלهن. המערך הוא של הבטחות ולא של פונקציות. את המערך מכנים באמצעות `Promise.all` ואפשר להשתמש עכשו ב-`then`. כיוון שיש כמה הבטחות וכמה תוצאות לקיום הבטחות, הכל נכנס לערך של `results`.
זה השוני היחיד.

קיבוץ הבטחות מתקדם

הבעיה ב-`Promise.all` היא שאם הבטחה אחת נכשלת, כל הבטחות נכשלות. ה-`Promise.all` מחזיר שגיאה.

```
function myPromiseA() {
    let promise = new Promise(function (resolve, reject) {
        resolve('promise # 1 resolved');
    });
    return promise;
}

function myPromiseB() {
    let promise = new Promise(function (resolve, reject) {
        resolve('promise # 2 resolved');
    });
    return promise;
}

function myPromiseC() {
    let promise = new Promise(function (resolve, reject) {
        reject('promise # 3 resolved');
    });
    return promise;
}

Promise.all([myPromiseA(), myPromiseB(), myPromiseC()]).then(
    (results) => { console.log(results) } // Uncaught (in promise)
promise # 3 resolved
```

אם אני רוצה שלא יהיה כשלון, גם אם הבטחה אחת, שתיים או יותר לא מתקיימות, אני משתמש בפקודת `allSettled` שזזה לחלקון ל-`all` אך בניגוד ל-`all`, היא מחזירה דיווח מלא על כל הבטחות – בין אם יש כשלון ובין אם הבטחה מתקיימת. ניתן לראות את זה בקוווט:

אם תייקחו את הדוגמה הקודמת ותחליפו בין `all` ל-`allSettled`:

```

function myPromiseA() {
    let promise = new Promise(function (resolve, reject) {
        resolve('promise # 1 resolved');
    });
    return promise;
}
function myPromiseB() {
    let promise = new Promise(function (resolve, reject) {
        resolve('promise # 2 resolved');
    });
    return promise;
}
function myPromiseC() {
    let promise = new Promise(function (resolve, reject) {
        reject('promise # 3 resolved');
    });
    return promise;
}
Promise.allSettled([myPromiseA(), myPromiseB(), myPromiseC()]).then(
    (results) => { console.log(results) }
    /*[{"status": "fulfilled", value: "promise # 1 resolved"},  

     {"status": "fulfilled", value: "promise # 2 resolved"},  

     {"status": "rejected", reason: "promise # 3 resolved"}, */  

)

```

ישנו עוד פקודות של קיבוץ הבדיקות. `any` היא פקודה שמחזירה מ בין שורת ההבדיקות את הבדיקה הראשונה שמתקיימת ואלה בלבד. `race` היא פקודה המחזירה את הבדיקה הראשונה שמתקיימת או נכשלת.

תרגילים:

צרו שירות, באמצעות `setTimeout`, שמחזיר לאחר שתי שניות תגובה עם המילים `Two seconds passed`. הכניסו אותו להביטה והכניסו את הבדיקה לתוכה פונקציה שתחזיר אותה.

בדקו שהפונקציה עובדת באמצעות האזנה עם `then` לקיום הבדיקה.

פתרונות:

```

function waitTwoSeconds() {
    let secondsPromise = new Promise((resolve, reject) => {
        setTimeout(() => {
            resolve('Two seconds passed!');
        });
    });
    return secondsPromise;
}

```

```

        }, 2000);
    });
    return secondsPromise;
}
waitTwoSeconds().then((result) => { console.log(result) });

```

הסביר:

החלק הראשון הוא ייצרת ה-setTimeout, שמקבל שני ארגומנטים. הראשון הוא מה שיש לעשות אחרי פרק הזמן שהוגדר לו והשני הוא פרק הזמן במלישיות. 2,000 מילישניות הן שתי שניות.

החלק השני הוא ייצרת פונקציה שמחזירה הבטחה. יוצרים פונקציה בשם secondsPromise. בתוךיה יש הבטחה בשם secondsPromise ואותה מחזירים.

החלק האחרון והקשה ביותר הוא ליזוק תוכן בתוך הבטחה. הבטחה נוצרת באמצעות פונקציה בניתית של Promise. היא מקבלת ארגומנט אחד שהוא פונקציית קולבק עם שני ארגומנטים, resolve ו-reject. בתוך הקולבק מכנים את ה-setTimeout וקובעים שההבטחה תקיים ברגע שתשתי השניות עברו. הבדיקה פשוטה יותר. קוראים לפונקציה ואז מażינים עם then. היא מקבלת ארגומנט אחד, פונקציה אחת שפועלת ברגע שההבטחה מתקינה. כל מה שצריך לעשות הוא להזין למה שמחזירים ב-result ולהדפיס אותו בקונסולה:

```

function waitTwoSeconds() {
  let secondsPromise = new Promise((resolve, reject) => {
    setTimeout(() => {
      resolve('Two seconds passed!');
    }, 2000);
  });
  return secondsPromise;
}
waitTwoSeconds().then((result) => { console.log(result) });

```

תרגיל:

צרו פונקציה `checkIfNumberOK` שמקבלת מספר ומחזירה הבטחה. אם המספר גדול מ-10, תחזיר הבטחה מקיימת עםמחרוזת הטקסט `OK`. אם המספר קטן מ-10 או שווה לו, תחזיר הבטחה מופרת עםמחרוזת הטקסט `bad Number`.

פתרונות:

```
function checkIfNumberOK(number) {
    let myPromise = new Promise((resolve, reject) => {
        if (number > 10) {
            resolve('Number is OK');
        } else {
            reject('Bad Number');
        }
    });
    return myPromise;
}
checkIfNumberOK(11).then(
    (result) => { console.log(result) }, // Number is OK
    (error) => { console.log('error: ' + error) } // Will never happen
);
checkIfNumberOK(5).then(
    (result) => { console.log(result) }, // Will never happen
    (error) => { console.log('error: ' + error) } // error: Bad Number
);
```

הסבר:

הfonקציה `checkIfNumberOK` היא פונקציה רגילה המקבלת מספר כารוגמנט. בתוך הפונקציה יוצרים הבטחה כאובייקט `Promise` עם הפונקציה הבנאית. הפונקציה מקבלת ארוגמנט שהוא פונקציה אונימית מסוג `cz`, ובה יש שני ארוגמנטים, `reject`-`resolve`. משתמשים בשנייהם. מפעילים משפט תנאי פשוט ובודקם: אם המספר גדול מ-10, ההבטחה תקיים באמצעות `resolve`, ואם המספר קטן מ-10 היא תופר באמצעות `reject` - כמובן עם הטקסטים הרלוונטיים.

בדיקות יהו פשוטות למדי – הריצה של הפונקציה עם המספר 11 ותפישת הצלחה או השגיאה באמצעות `then`. כיוון ש-`checkIfNumberOK` מחזירה הבטחה, אפשר להשתמש ב-`then` שמקבל שני ארוגמנטים, ארוגמנט של הפרה וארוגמנט של הצלחה. מן הסתם, כשמעבירים 11, ההבטחה מקיימת והfonקציה הראשונה שמעבירים ב-`then` תופעל. כשמעבירים מספר קטן יותר מ-10, ההבטחה מופרת והfonקציה השנייה שמעבירים ב-`then` תופעל.

fonקציית `async`

השיטה השלישית לתוכנות אסינכרוני לא שונה כל כך מהשיטה של הבטחה. למען האמת מדובר בהרחבה שלה. פונקציית `async` מאפשרת לטפל בהבטחות ללא ה-`then` או ליתר דיווק מאפשרת לכתוב קוד אסינכרוני בצורה סינכרונית. אם יש שירות שמחזיר `promise`, אפשר

לבחור אם לעבוד עם `then` כמו בפרק הקודם או בפונקציה אסינכרונית עם המילה השמורה `.async`

לשם הדגמה משתמש בדוגמה של הקריאה המזויפת שהשתמשה בה קודם. הקריאה זו לא שונה כל ממה שלמדו בפרק הקודם:

```
function readFile() {
  let myPromise = new Promise((resolve, reject) => {
    setTimeout(() => {
      resolve(4);
    }, 1000);
  });
  return myPromise;
}
```

מדובר בקריאה שמחזירה תשובה מזויפת של 4 אחרי שנייה אחת. שימוש לב שהיא מחזירה `promise`. אם היינו רוצים להתחבר אליה, היינו צריכים לקרוא לה וזו לשימוש ב-`then` כדי לתפוא את ההצלחה. אבל אפשר לעשות את זה עם `chusey` באופן פשוט. ראשית מגדירים פונקציה אסינכרונית, כלומר הפונקציה זו מרים קוד שיכול לרוץ בזמן אחר. ההגדרה נעשית באמצעות המילה השמורה `chusey`. בתוך הפונקציה זו אפשר לקרוא לפונקציות המוחזקות בתפקידם המקוריים. פונקציות המוחזקות יקבלו `await` ליד הקריאה שלהם, והסקריפט ב��ול `chusey` יעצור וימתן להם. קוד מוחזק לפונקציה יrotch כרגיל. כך מרווחים אסינכרוניתות אבל עם קוד ברור יותר. למשל:

```
async function main() {
  let result = await readFile();
  console.log('result' + result);
}
main();
```

בדוגמה יוצרים פונקציה שמודרת כאסינכרונית. שימוש לב למילה השמורה `async` לפני `main` `function`. בתוך הפונקציה זו, שיש בה `chusey`, אפשר להשתמש במילה השמורה `await` שקוראת לפונקציה המוחזיקה `promise`. שימוש לב ש-`file` `readFile` לא שונה מפונקציה אחרת שמחזירה הבטחה, בדוק כפי שלמדו בפרק הקודם. פונקציות `chusey` פשוט נועדו לנוהל את הבטחות, רק ללא ה-`then`.

```

function readFile() {
  let myPromise = new Promise((resolve, reject) => {
    setTimeout(() => {
      resolve(4);
    }, 1000);
  });
  return myPromise;
}

async function main() {
  let result = await readFile();
  console.log('result' + result);
}
main();

```

עד שההבטחה זו לא חזרה
הfonקציה לא ממשיכה

לא ייחס עד שה await
לא יושלם

כפי שב-chunk יש שני ארגומנטים – אחד שמתפקידם מאשר ההבטחה מקוימת ואחד שמתפקידם מאשר ההבטחה נכשלת – גם ב-chunk אפשר לתפוס את ה成败. איך? באמצעות try-catch. בדוגמה הבאה יוצרים שירות שתמיד נכשל ותווסף רגיל, שעליינו למדנו בפרק על טיפול בשגיאות. בדוגמה הבאה יוצרים שירות שתמיד נכשל ותווסף את השגיאות:

```

function readFile() {
  let myPromise = new Promise((resolve, reject) => {
    setTimeout(() => {
      reject('error :(');
    }, 1000);
  });
  return myPromise;
}

async function main() {
  try {
    let result = await readFile();
  } catch (error) {
    console.log('An error occurred: ' + error); // An error occurred:
  }
}

main();

```

שירות readFile הוא שירות שתמיד נכשל. הוא ממחכה שנייה ועושה reject. היחסום שלו הוא בדיק כמה כל שירות אחר שמחזיר הבטחה ומקרים אותו או לא מקרים אותו. מה שמעניין הוא שה-chunk שנקרא main זהה לדוגמה הקודמת, למעט ה-try-catch. ה-try יקרה כאשר ההבטחה תקין (ובדוגמה זו לעולם לא) וה-catch יתקיים אם ההבטחה לא תקין (בדוגמה

הזה תמיד כי תמיד עושים reject). מה שקרה הוא שמודפסת שגיאה בקונסולה. אפשר כמובן לקבוע כל התנאות אחרות.

ובן שאין בעיה לקבוע כמה `await` בתוך פונקציית `async` אחת. מה שצריך לזכור, הוא שבסוףו של דבר מדובר בזיכרון ביציפי של סוכר על גבי ה-`promises`. במקרה להשתמש ב-`then`, עשוי להיות קצר מסורבל, משתמשים ב-`catch`. אלו שתי דרכים שונות לעבוד עם שירות זהה שמחזיר הבטחה.

תרגיל:

בディוק כמו בפרק הקודם, צרו פונקציה `checkIfNumberOK` שמקבלת מספר ומחזירה הבטחה. אם המספר גדול מ-10, תחזיר הבטחה מקוימת עם מחוזצת הטקסט `Number is OK`. אם המספר קטן מ-10, תחזיר הבטחה מופרת עם מחוזצת הטקסט `Bad Number`. אם המספר אמיתי הוא למש את הקריאות עם `async`. צרו פונקציית `async` שימושת בשירות, וקראו לה פעם אחת באופן צזה שהוא תדף בקונסולה את מה שהשירות מחזיר אם הוא מצליח ופעם אחת באופן צזה שהוא תדף בקונסולה את מה שהשירות מחזיר אם הוא נכשל.

פתרונות:

```
function checkIfNumberOK(number) {
    let myPromise = new Promise((resolve, reject) => {
        if (number > 10) {
            resolve('Number is OK');
        } else {
            reject('Bad Number');
        }
    });
    return myPromise;
}
async function checkMyNumber(number) {
    try {
        let result = await checkIfNumberOK(number);
        console.log(`success! ${result}`);
    } catch (error) {
        console.log(`error! ${error}`);
    }
}
checkMyNumber(11); // success! Number is OK
checkMyNumber(5); // error! Bad Number
```

הסבר:

על השירות שנוצר כאן אין מה להסביר יותר מדי כי למדנו אותו בפרק הקודם. זה שירות שמקבל מספר ומחזיר הבטחה. אם המספר גדול מ-10, הוא מקיים את ההבטחה. אם לא, הוא מפר אותה.

מה שמעניין הוא איך שקוראים לשירות: יוצרים פונקציית `async` בשם `checkMyNumber` שמקבלת מספר. בתוכה יש `try-catch`. בתוך ה-`try` קוראים לשירות ולא שוכחים להשתמש במילה השמורה `await` כדי להראות שמדובר בשירות אסינכרוני שיש לחכות לו. אם ההבטחה מקיימת, מה שיש בתוך ה-`try` רץ. אם לא, מה שיש בתוך ה-`catch` רץ. עכשו כל מה שנוצר הוא לקרוא לפונקציה `checkMyNumber` עם המספר המתאים.

תרגיל:

נתונים שלושה שירותים שונים המחזירים הבטחות:

```

function myPromiseA(number) {
    let myPromise = new Promise((resolve, reject) => {
        resolve('Promise A success!');
    });
    return myPromise;
}
function myPromiseB(number) {
    let myPromise = new Promise((resolve, reject) => {
        resolve('Promise B success!');
    });
    return myPromise;
}
function myPromiseC(number) {
    let myPromise = new Promise((resolve, reject) => {
        resolve('Promise C success!');
    });
    return myPromise;
}

```

כתבו פונקציה `chasy` הקוראת להם.

פתרונות:

```

async function callMyPromises() {
    let results = [];
    results[0] = await myPromiseA();
    results[1] = await myPromiseB();
    results[2] = await myPromiseC();
    console.log(results);
}
callMyPromises(); // ["Promise A success!", "Promise B success!",
"Promise C success!"]

```

הסביר:

ראשית יוצרים פונקציה בשם `callMyPromises`. כדי לסמך שהיא אסינכרונית משתמשים בamilia השמורה `asuy`. ברגע שימושם במילה הזו, אפשר להשתמש ב-`await` לפני כל פונקציה שמחזירה הבטחה. שימוש זה בטיח שהשורה הבאה בפונקציה תחכה. כך למשל:

```
results[1] = await myPromiseB();
```

תրוץ רק אחרי שההבטחה של `myPromiseA` תتمלא.

```
results[0] = await myPromiseA();
```

נותר רק לקרוא לשירותים השונים לפי הסדר ולהדפיס את התוצאה. שימוש לב שזרימת הקוד מחוץ ל-`callMyPromises` מתנהלת כרגיל, אבל זה לא מאד מעניין.

vitalyr84@gmail.com

פרק 18

AJAX

AJAX

ההגדרה היבשה קובעת ש-AJAX הוא ראשית תיבות של Asynchronous JavaScript and XML. בעבר זה גם היה נכון. בגדול מדובר בשם כולל לדרך לתקשר עם שרת אינטרנט באמצעות ג'אווהסקריפט ופרוטוקול HTTP. זה נשמע מעט מצחיק, כי ג'אווהסקריפט היא שפה שחיה בראשת. אבל כשוחשבים על כך לעומק, ג'אווהסקריפט לא חיה בראשת. ג'אווהסקריפט היא שפה שחיה בדף ונטענת מיד כשהדף נטען. אם התקנתם את סביבת הבדיקה שהסבירתי עלייה באחד הפרקים הראשונים, אתם יודעים שבכל פעם שמבצעים טעינת דף, קוד הג'אווהסקריפט רץ זהה. הקוד רץ עם המידע שמכניסים לו. הוא יכול ללקחת את המידע מה-DOM או משתנים שמגדירים לו, אבל מקור המידע אחד – האתר שהדף טוען.

עם AJAX אפשר לגשת לכל אתר שהוא ולקחת ממנו מידע. לצורך העניין אפשר אפילו להיכנס לאתר חדש, לשאוב את ה-HTML שלו ואז, באמצעות ביטוי רגולרי (שעלוי למדנו בפרק המוקדש לביטויים כאלה), ללקחת את הcotract ולהציגו למשתמש. מה שדף או, נכון יותר, המשתמש בדף יכול לעשות, גם ג'אווהסקריפט יכול לעשות. אבל בדרך כלל לא ממשים ב-AJAX כדי לפנות לאתרים המיעדים לבני אדם, אלא כדי לפנות לכתובות אינטרנט שמחזירות אובייקטי JSON, קל לעבד איתם בג'אווהסקריפט. אם תפעילו את הדף ותנסו להיכנס לכתובת הזה, גם אתם תראו את אובייקט ה-JSON. כאמור, AJAX הוא בדיקון כמו דף שמשגר נתונים, אבל עושים את זה באמצעות קוד.

הבה נדגים. יש בראשת שירותים רבים המספקים מידע, למשל אתר המספק נתונים מזג אוויר או שערים של מטבחות חז. אלו אתרים המספקים API, זהה ראשית התיבות של Application Interface Programming, ובעצם המשמעות היא שמי שימצא בהם תוצאה הם בעיקר סקריפטים של AJAX. אפשר למצאו רשימות של API כלו בראשת בחיפוש public API data sites. אחד האתרים המרכזיים רshima של שירותים כאלה נמצא בכתובת הבאה:

<https://github.com/toddmotto/public-apis>

אפשר למצוא שם עשרות אתרים המספקים API. כאן נטרגל בשירות שנקרא "בדיקות צ'אק נוריס". השירות אינו דורש הזרחות, רישום או CAB ראש אחר ובעצם כל מה שצריך לעשות הוא לשלוח בקשה אל:

<https://api.chucknorris.io/jokes/random>

כדי לקבל בדיחה רנדומלית של צ'אק נוריס.

קל לבדוק אותו! פשטן היכנסו לקישור באמצעות דף וריגל. תוכלו לראות שאתם מקבלים ממש JSON עם מידע. יתכן שהעיצוב יטעה אתכם (בכרום התוצאה מוצגת כמחוזת טקסט) אך זה נראה כך:

```
{
  "category": null,
  "icon_url": "https://assets.chucknorris.host/img/avatar/chuck-norris.png",
  "id": "uDjkIgHpQhe7kv8xoyJm6g",
  "url": "http://api.chucknorris.io/jokes/uDjkIgHpQhe7kv8xoyJm6g",
```

```

    "value": "Chuck Norris is currently suing NBC, claiming Law and Order
are trademarked names for his left and right legs."
}

```

ובן שעובד משתמש רגיל זה קצת בעיתוי, אבל לסקרייפט שימוש בקשת AJAX זה מעולה. יוצרים בקשת AJAX אל האתר הזה ומציגים את המידע. נשאלת השאלה "אייר?" בג'אווה סקריפט המודרנית יותר מקובל להשתמש ב-`fetch`, פונקציה גלובלית שקל להשתמש בה וקייםת בסביבת הדפדפן. הפונקציה הזו ממחישה promise שהוא התוצאה. מהתוצאה בוררים את סוג הנתון שרצים ומהציגים אותו, ואיתו עושים מה שרצים, ובמקרה של שירות הבדיקות – מדפיסים את הבדיקה.

השימוש ב-`fetch`:

```
fetch('https://api.chucknorris.io/jokes/random')
```

פשוט מאד, נכון? הפונקציה הזו ממחישה promise עם התגובה מהשרת. ב-`promise` למדנו להשתמש בפרק הקודמים. עכשו צריך רק להחליט מה עושים אם ה-`promise` מתקיים. במקרה זה אנחנו רוצים את `JSON`, סוג המידע שה-API עובד אליו. זו הסיבה שאנו משתמשים במתודת `json` הקיימת לאובייקט התגובה `response`. יש סוגים מתודות שונים לסוגי מידע שונים שמתאפשרים מה-`response`. אם למשל ה-API היה מחזיר תמונה, היה נדרש `BLOB` שהוא סוג מידע אחר שלאណון בו כאן:

```
fetch('https://api.chucknorris.io/jokes/random')
  .then((response) => {
    return response.json();
})
```

פשוט, נכון? עכשיו אפשר לשרשר עוד `then`, שבו מחליטים מה לעשות עם ה-JSON. במקרה הזה, מדפיסים את ערך הבדיקה:

```
fetch('https://api.chucknorris.io/jokes/random')
  .then((response) => {
    return response.json();
  })
  .then((jsonObject) => {
    document.write(jsonObject.value);
  });
}
```

זה הכל! אם אתם שולטים בתכנות אסינכרוני בכלל ובתכנות מבוסס promises, לא צריכה להיות לכם בעיה בהבנת הסינטקס הזה: fetch מחזירה promise עם סוג המידע, ויש לבחור את סוג ולהציג אותו, אז לעשות בו מה שרצים.

מетодות של HTTP וארוגומנטים נוספים

השימוש שהראיתי עד כה הוא שימוש בסיסי בפורמט GET HTTP. פרוטוקול הרשות לא נלמד בספר זה, אך אפשר לציין בקצרה שבפרוטוקול אינטרנט יש כמה סוג בקשות. הבקשה הנפוצה היא בקשה GET, לקבל נתונים. זו הבקשה שמבצעים כאשר נכנסים לאתר אינטרנט למשל. מетодות אחרות הן למשל POST – שבה משתמשים כדי לשלוח נתונים (למשל כאשר מלאים טופס באינטרנט, הטופס נשלח בבקשת POST), PUT (לעדכן נתונים) או DELETE (למחיקת נתונים).

אם רוצים לשלוח בקשה POST, אין קל מזה. צריך להעביר ארגומנט נוסף ל-`fetch`, שבו מגדרים את הנתונים שישלחים כשהמתודה מבצעת את הקוריאה לשרת. במקרה הזה method ו-body. זה מה שנשלח לשרת. מה שמתקיים הוא `response` וכן מחליטים את ה-`response then` באמצעות המתודה `post` שמחזירה הבטחה שאויה אנו תופסים ב-`then` השלישי והאחרון.

```
fetch('https://jsonplaceholder.typicode.com/posts/',
{
  method: 'POST',
  body: { title: 'MyTitle' }
})
.then((response) => {
  return response.json();
})
.then((jsonObject) => {
  console.log(jsonObject); // { id: 101 }
});
```

בדוגמה זו שלבים בבקשת POST עם אובייקט אל הכתובת של השירות: GET, אלא שכאן נדרש להעביר ארגומנט שני שמספרט את סוג הבקשה ומכובן את המידע. באותו אובייקט אפשר גם להגדיר headers למשל. על מנת להבין את סוגי הבקשות יש צורך בידע על HTTP שאינו נלמד בספר זה, אבל הפרקטיקה היא די פשוטה.

כאמור, fetch הוא פשוט מאוד להבנה אם מכירים היטב תכונות אסינכרוני ו-promise.

תרגיל:

נתון ה-API שכתובתו היא <http://jsonplaceholder.typicode.com/posts/1> – הדפיסו את הכתובת המתבקשת מהגישה לכתובת זו.

```
fetch('https://jsonplaceholder.typicode.com/posts/1')
  .then((response) => {
    return response.json();
  })
  .then((jsonObject) => {
    document.write(jsonObject.title);
  });
}
```

הסבר:

אם נכנסים אל ה-API זהה, רואים שמתקיים אובייקט JSON מהסוג הזה:

```
{
  "userId": 1,
  "id": 1,
  "title": "sunt aut facere repellat provident occaecati excepturi optio reprehenderit",
  "body": "quia et suscipit suscipit recusandae consequuntur expedita et cum reprehenderit molestiae ut ut quas totam nostrum rerum est autem sunt rem eveniet architecto"
}
```

כעת רוצים את ה-.title.

ראשית יוצרים fetch אל הכתובת. זה קל ופשוט. הפונקציה fetch ממחישה promise שאוטומטית promise מוחזר עם ארגומנט התגובה וצריך תמיד להחזיר את מה שרוצים מהתגובה זו, לנוינו – JSON. מוחזרים את:

`response.json`

כיוון שאפשר לשרשר promise, צריך להשתמש בעוד then על מנת להדפיס בו את מה שרוצים, לנוינו – הכתובת title, שיש להדפסה.

תרגיל:

שלחו בקשה מסוג DELETE אל <http://jsonplaceholder.typicode.com/posts/1> והדפיסו "Deletion successful" במקרה של הצלחה.

פתרון:

```
fetch('https://jsonplaceholder.typicode.com/posts/1',
{
  method: 'DELETE'
})
.then((response) => {
  return response.json();
})
.then((jsonObject) => {
  document.write('Delete successful');
});
```

הסביר:

כפי שציינו קודם יש כמה סוג בקשות. מי שஅחראי לפעול לפי הבקשות הוא השירות ובעל השירות, או המתכוון שכותב את השירות שנמצא על השירות, אומר לנו מה לשלוח. בתרגול זהה אנו נדרשים לשלח בקשה מסוג DELETE. מה השירות יעשה איתה? זה תלוי בו (במקרה הזה, שירות הדוגמה לא יעשה דבר עם DELETE) אבל בתרגול אנו צריכים לדעת לשלח בקשות שונות וזה המהות שלו.

על מנת לשגר בקשה מסוג DELETE צריך להעביר ארגומנט שני אל fetch. הארגומנט הראשון הוא הכתובת. הארגומנט השני הוא אובייקט שיכול להכיל כמה תוכנות אבל במקרה זה מכיל רק תוכנה אחת: method, שהערך שלה הוא DELETE. מפה ממשיכים בדיק כמו ב-`fetch` רגיל. מקבלים את התגובה ומעבירים את ה-JSON המתקיים ממנה הלהה. אם מקבלים תגובה מסוג כשלחו, סימן שהמחיקה הצלחה.

ES6 Classes

מחלקות, קלאסים, או `classes` באנגלית, הן דרך מצוינת לארגן קוד בג'אווהסקריפט. יש לא מעט שפות תכנות שימושות במחלקות. באופן עיקוני, בג'אווהסקריפט מחלקות הן פשוט ציפוי של סוכר מעלה אובייקט רגיל ופונקציה בנאית, שעליו הוסבר בפרק על האובייקטים. אבל כיוון שמחלקות הן כל כך נפוצות, אסביר עליהם כאן, כולל איך הן נראהות כאובייקט רגיל. מחלקה היא אובייקט שיש לו מפתחות. חלק מהפתחות הם סוג מידע פרימיטיבים וחוקם פונקציות (ואז קוראים להן מתודות של המחלקה). הנה נבנה קלאס פשוט כדי להדגים איך זה עובד:

```
class Book {
  constructor(title) {
    this.title = title;
    this.isCurrentlyReading = false;
  }
  start() { // Public method.
    this.isCurrentlyReading = true;
    return this.isCurrentlyReading;
  }
  stop() { // Public property.
    this.isCurrentlyReading = false;
  }
}
const theShining = new Book('The Shining'); // Instance of the object.
console.log(theShining.title); // Return "The Shining".
const result = theShining.start();
console.log(result); // Return true.
```

אם זה מזכיר לכם פונקציה בנאית מהפרק על האובייקטים, אתם צודקים. זה בדוק אותו דבר והפונקציונליות היא אותה פונקציונליות, רק שהכל ארוחיפה יותר. ב-`constructor` יש את הפונקציה הבנאית עצמה, זו שרצה כאשר מרים את `new`. בתוך המחלקה מגדירים גם את המתודות.

זה הכל. בדוגמה אפשר לראות איך יוצרים מהתבנית, שהיא פונקציה בנאית עצם (שימו לב שגם שם המחלקה הוא עם אות גדולה), את האובייקט הפרטי. מחלקה היא פשוט ציפוי של סוכר או "סוכר סינטקטי" על הפונקציה הבנאית הרגילה שכבר למדנו עליה. אין צורך להיבהל מהamilים השמורים `class` או `constructor` – זה בדוק מה שלמדנו קודם.

המחלקה המפורטת לעיל בעצם נראה שהיא הkulius:

```
function Book(title) {
  this.title = title;
  this.isCurrentlyReading = false;
  this.start = () => {
    this.isCurrentlyReading = true;
    return this.isCurrentlyReading;
  }
  this.stop = () => {
    this.isCurrentlyReading = false;
  }
}
const theShining = new Book('The Shining'); // Instance of the object.
console.log(theShining.title); // Return "The Shining".
const result = theShining.start();
console.log(result); // Return true.
```

אבל כשם שיש לנו יש עוד מתודות מוצלחות, שכמובן עוזרות לסדר את הקוד בצורה טובה ונעימה יותר לעין.

בפרק על האובייקטים דיברתי על get ועל set, ובטע תשמדו לדעת שאפשר להגדיר אותם גם פה. אלא מה? צריך להזכיר מWOOD מהפניות מעגליות. הנה דוגמה שמתבססת על הדוגמה הקודמת. במקורה זהה יש get שambil את התוכנה הנדרשת (title) ועוטף אותה בתבנית טקסט. ה-set הוא פשוט יותר:

```
class Book {
  constructor(title) {
    this._title = title;
    this.isCurrentlyReading = false;
  }
  get title() {
    return `Great Book: ${this._title}`;
  }
  set title(newTitle) {
    this._title = newTitle;
  }
}
const theShining = new Book('The Shining'); // Instance of the object.
theShining.title = 'The bible';
console.log(theShining.title); // Great Book: The bible
```

כאמור, את הקונספט של **get** ו-**set** כבר למדנו, וכך מוצגת דרך פשוט דרך יותר ונעימה יותר לעין לממש את מה שאותם כבר יודעים. אין פה ממשו חדש. זו הסיבה שמייקמת את הפרק הזה בסוף הספר. מחלוקת היא לא וודו אלא פשוט דרך שונה ונעימה לכתיבת פונקציה בנאית, ואת הפונקציה הבנאית שיזכרת אובייקט עם תכונות ומетодות אותן מכירים.

אם יש כמה פונקציות בנהיות שחוזרות על עצמן, אפשר ליצור פונקציה בנהיות שמורישה לפונקציות הבנאיות את כל התכונות שלהן. אם למדתם תכנות מונחה עצמים, אז זה דומה – אבל רק קצת, כיון שהג'אווהסקריפט היא לא שפה מונחית עצמאים.

הבה נמחיש זאת באמצעות דוגמה מהח'ים. יש שני סוגי לקוחות - رجالים ופרימיום. לשני סוגים הלקוחות יש תכונות דומות: לשניהם יש שמות וכתובות ומתודת `set`-`get`, אבל לקוחות פרימיום ש גם תכונת "התבות". איך ממשיכם זהה דבר? אפשר ליצור שתי מחלקות באופן זהה:

```
class RegularClient {
    constructor(name, address) {
        this.name = name;
        this.address = address;
    }
    getClientObject() {
        return {
            clientName: this.name,
            address: this.address
        }
    }
}
class PremiumClient {
    constructor(name, address) {
        this.name = name;
        this.address = address;
    }
    getClientObject() {
        return {
            clientName: this.name,
            address: this.address
        }
    }
    getBenefits() {
        return 'A lots of premium stuff';
    }
}
const regular = new RegularClient('Moshe', 'Tel Aviv');
console.log(regular.getClientObject()); // {clientName: "Moshe",
address: "Tel Aviv"}
const premium = new PremiumClient('ran', 'Petah Tiqwa');
console.log(premium.getClientObject()); // {clientName: "ran", address:
"Petah Tiqwa"}
console.log(premium.getBenefits()); // 'A Lots of premium stuff';
```

מגדירים שתי מחלקות, `PremiumClient` ו- `RegularClient` (בתחרית מודגם שימוש בכל אחד מהן). שתי המחלקות זהות, למעט המתודה `getBenefits` שנמצאת רק במחלקה `PremiumClient`.

באופן עקרוני אין בעיה עם הקוד הזה והוא עובד. אבל מה כן הבעיה? שכפול קוד. יש כאן קוד שחזור על עצמו, וזה בעיה. למה? כי אם יבקשו מהם שינויים במבנה הלקוח (למשל להוסיף תכונה נוספת), תצטרכו לשנות את המבנה פעריים. ואם יש יותר משני סוגי לקוחות, תצטרכו לעשות שינויים במקומות נוספים. שכפול קוד הוא ממשו שצדאי במידת האפשר להימנע ממנו.

בדוק בשבייל זה קיימ-h-extend, שמאפשר ליצור מחלקה-על ולרשת ממנה את כל התכונות. במקרה זהה – ליצור מחלקה client כללית, ש-*client* ו-*PremiumClient* יעתיקו ממנה הכל. במחלקה *PremiumClient* צריך ליצור את *getBenefits*. כך זה נראה:

```
class Client {
    constructor(name, address) {
        this.name = name;
        this.address = address;
    }
    getClientObject() {
        return {
            clientName: this.name,
            address: this.address
        }
    }
}
class RegularClient extends Client {
}
class PremiumClient extends Client {
    getBenefits() {
        return 'A lots of premium stuff';
    }
}
const regular = new RegularClient('Moshe', 'Tel Aviv');
console.log(regular.getClientObject()); // {clientName: "Moshe",
address: "Tel Aviv"}
const premium = new PremiumClient('ran', 'Petah Tiqwa');
console.log(premium.getClientObject()); // {clientName: "ran", address:
"Petah Tiqwa"}
console.log(premium.getBenefits()); // 'A lots of premium stuff';
```

אפשר לראות שהקוד נראה הרבה יותר אלגנטית ושאן חזרות. בעצם, לוקח את *Client* ומضاف לו. ברגע שעושים extend, כל המתודות והתכונות של *Client* נכנסות ל-*RegularClient* ול-*PremiumClient* באופן אוטומטי. אפשר להוסיף להן מתודות חדשות. זה אולי נראה לכם כמו קסם, אבל זה לא. זה בדוק מה שלמדנו בפרק על אובייקטים – רק בארהזה חדשה. אם אתם מתקשים בתרגילים, כדאי לחזור שוב לפרק על האובייקטים.

תרגילים:

כתבו מחלקה של מכונית המכבלת פונקציה בנאיית שם, צבע ונפח מנوع. לכל מכונית יש מספר זיהוי ייחודי המורכב מחיבור של הדגם, הצבע והנפח. למשל, אם המכונית היא opel, הצבע הוא white והנפח הוא 1,200, מספר הזיהוי יהיה 1200whiteopel. צרו למחלקה "מכונית" פונקציה המחזירה את מספר הזיהוי.

פתרונות:

```
class Car {
    constructor(name, color, engine) {
```

```
this.name = name;
this.color = color;
this.engine = engine;
this.modelNumber = this.name + this.color + this.engine;
}
getModelNumber() {
    return this.modelNumber;
}
}
let opelObject = new Car('opel', 'white', '1200');
let id = opelObject.getModelNumber();
console.log(id); // opelwhite1200
```

הסביר:

באמצעות המילה השמורה Class יוצרים מחלקה בשם Car. בפונקציה הבנאית מקבלים את שלושת הארגומנטים הנדרשים ונוצר שמו לב ל-this – ברגע שימושם בו, this.modelNumber זמין לכל המחלקה. יוצרים מתודת get מסודרת כדי שתחזיר אותו. למטה משתמשים במחלקה עם הנתונים. אפשר ליצור עכשו איזו מכונית שאתם רוצים. לשם השוויה – הסתכלו על התרגום הראשון בפרק על new ו-this. זה אותו תרגיל בדיק והתשובה דומה מאד לתשובה הזו, אלא שכאן השתמשנו בקהלאש. כאמור, המילה קלאס והטכנית האלגנטית יותר מבלבליות מתכנותים שמסתכלים על כל העניין של המחלקות ועל ידו, אבל ברגע שימושים שהה ציפוי מעל משה שכבר היה קיימ בשפה – הכל נראה פשוט יותר.

פרק 19

ומה ענשין?

ומה עכשו?

למדנו לא מעט על ג'אווהסקריפט בספר זהה. התחלנו בעצם מושתנים בסיסיים ומסוגי מידע פרימיטיביים; המשכנו הלאה אל פעולות ואל זרימת קוד באמצעות משפטים תנאי ופונקציות; למדנו גם על מערכים אובייקטיבים ועל לולאות ושינויי מערכים ואיך לארגן את המידע; העמכונו הלאה בקוד באמצעות לימוד שימושותי של אובייקטיבים מבנים ואיך ג'אווהסקריפט מתנהלת בסביבת דף-דף; ובפרק האחרון למדנו איך עובדים בקוד אסינכרוני. זה לא מעט ללמידה, במיוחד אם לא רואיתם שפת תכנות קודם לכן.

אם עברתם על כל פרקי הספר סדרם, יש לכם ידע תיאורטי מbasico על עקרונות ג'אווהסקריפט והתחביר שלו. אתם יכולים לדעת לכתוב קוד פשוט, לנתח קוד מורכב יותר ולפתרו בעיות. על אף שהבסיס שלכם יציב וטוב, עדין נדרש תרגול על מנת לחזק את הידע שלכם בשפה ולהעшир אותה. אף אחד לא הופך למתכנת בעקבות קראת ספר, טוב ככל שהיא.

ניסו ממש טוב ניתן למצואו בנספח על [Vel](#), שנכתב על ידי מור גלעד, מתכנתת בחברת [Wi](#). בנוסף להשתמש בו בכל אתר אפשרי, אפשר ללמוד איך בונים רכיב באתר [Wi](#). רכיב שנייתן להשתמש בו בכל אתר ואף למכור אותו ללקוחות.

אם אתם רוצים להמשיך ולהרחיב את הידע התיאורטי שלכם, אתם מוזמנים להמשיך לספר [הדריכה הנוספים שכתבתי](#). היתי מתייחל בקריאה הספר "לימוד Node.js בעברית" שילמד אתכם ג'אווהסקריפט בצד שרת. ומיד לאחריו בספר "לימוד ריאקט בעברית" שילמד אתכם בניית ממשקים בג'אווהסקריפט. הספרים הללו יותר מעשיים ויסיעו לכם למן את הידע החדש שלכם לתחום מעשי ממש. אם אתם לא יכולים לרכוש את הספרים הללו, המדריכים החינמיים שכתבתי ומופיעים באתר שלי: [internet-israel.com](#) יעזרו לכם. כדאי לעבור על הספרים או על המדריכים עד שתתדעו את התיאוריה טוב מספיק.

אבל מהתיאוריה צריכים לעبور למעשה ולכתיבת קוד שעושה משהו, זהה הצעד הכני קשה. איך בדוק עוברים ממצב שבו אני יודע (תיאורטי) לכתוב קוד ג'אווהסקריפט למצב שבו אני כותב משהו שעבוד ושאנשים משתמשים בו?

הדרך הכני טובה היא לבנות ולכתוב. השאלה היא מה. פה שום ספר או מדריך כבר לא יעזור לכם וזה תלוי בכם ובצריכים שלכם. ג'אווהסקריפט היא השפה הפופולרית ביותר בעולם, ומשתמשים בה בהרבה מקומות: באתר אינטראקט, באפליקציות [డסקטופ](#), במובייל, בשירותים ואפילו לצורכי אבטחת מידע. אחרי שלמדתם את אחד מהנושאים הללו או את כולם, כדאי להתנסות בקוד ממש.

המקום הטוב ביותר להתחיל הוא באמצעות תרומות קוד לפרויקט קוד פתוח שאפשר למצוא ב-GitHub. עבודה במסגרת פרויקט קוד פתוח זהה יכולה להעשיר ולהעמיק מאוד את הידע שלכם. בחרו פרויקט מbasico ג'אווהסקריפט ונוסו לתרום לקוד שלהם. באמצעות פתרון באג שמתועד בפרויקט, באמצעות תוספת לדוקומנטציה, לבדיקות אוטומטיות או אפילו באמצעות הוספת תcona מסוימת. נסו להתקין קומפוננטת ריאקט על אתר של חבר, לבנות תוסף קטן ל-Query] עבור האתר של העמותה החביבה עליהם, לתרום לדוקומנטציה של קומפוננטה שאתם

אהובים במיוחד, להגיע לאקטואן ולהציג לוצאות קיימ או אפילו רק לשבת ולהסתכל על מתכנתים אחרים. אפשר אף רצוי להתנדב בעמותה ולהתנסות בעבודה בפרויקט ממש שאנשיים השתמשו בו. יש הרבה דרכים – איזו דרך תבחרו? זה תלוי בכם.

יש לא מעט מיטאים ופגישות של מתכנתים שכדי להגיע אליהם. במפגשים האלו פוגשים מתכנתים שעובדים בחברות מגוונות, והאוירה נעימה מאוד. אפשר ורצוי לשאול את האנשים האלו איך מתקדמים הלאה בלימוד. יש גם קבוצות פיסבוק בנושא, שהאנשים הנחמדים והמקצועיים בהן יכולים לסייע לגבי המשך הדרך.

באטר זהה יש רשימת של מקורות ושל קבוצות שניים משתדל להיות חבר בהן, אני ממליץ לכם להסתכל בה ולבדק את הקבוצות ואת המקורות השונים:

<https://github.com/barzik/web-dev-il-resources>

כך או אחרת, חשוב מאד להמשיך לכתוב בשפה. כאמור, שפת תכנות אינה שונה מהוותית משפה מדוברת; אם לא תשתמשו בה, תשכחו אותה. אפשר להשתמש בג'אווהסקריפט במגוון עצום של פרויקטים – רק צריך לבחור פרויקט ולהמשיך לתרגל. להשתלב בתחום ההיבט זה לא בשמיים וזה אפשרי. אם אני הצלחת – כל אחד יכול.

נספח: Best Practices

מחברים: שחר טל, רוני אורבר, דניז רוזג, נופר ברנס, חברת **Really Good** — בוטיק Front End, מzd ReallyGood.co.il. 2012

מה זה Best Practices ולמה כדאי לישם אותם?

השם Best Practices הם כלליים, המלצות ונוסכמויות שנעודו לשיער ליצור תוכנות איכותיות, בין השאר באמצעות כתיבת קוד בצורה טובה ונכונה שמצוירת טעויות ובלבול.

תוכנות הוא פעולה חברתית. כשוחרים על תוכנות, לרוב מדמים האker בודד שיושב בחושך בקופץ'ון ומקליד במרץ בלי לחשב שנייה, כאילו הקוד עף מתוכו. הסיטואציה הזאת היא נדירה, ובינינו, זה די לא נוח לשבת לתוכנת ככה. לרוב תוכנות נכתבות עם קולגות במקומות העבודה או עם חברים או אפילו עם אנשים זרים באינטרנט — והיצירה שלהם דורשת קצת יותר סבלנות ושיקול דעת. מתכננים אחרים יסתכלו על הקוד לפני שהוא יוכנס באופן סופי לפרויקט (אדרב על *Code Review* בהמשך), ומתכננים אחרים יצטרכו להבין ולבוד איתה בעתיד כשירצוו להוציא, לשנות או לתקן את התוכנה.

לאורך הזמן מתכננים עוזבים צוותים אחרים צריכים להתמודד עם קוד שהכתב שלו כבר לא בסביבה, וגם אתם בטח תרצו להשאיר אחרים קוד שמתכניםים אחרים יכולו ואפילו ישמשו לעבוד איתנו. אפילו בפרויקט שכלו שלכם, ככל שהזמן עובר גדל הסיכוי שיום אחד תשיכלו על קטע קוד ותשאלו את עצמכם "מי לעזאזל כתב את זה?" והתשובה הטריגית-קומית תהיה — אתם בעצםם. لكن חשוב לשומר על קוד מסודר ומארגון שנכתב בדרך מסוימת. כך מצמצמים באגים וטעויות, מקילים על כולם את קריית והבנת הקוד במהירות וחושכים רعش רקע ויכוחי סרק על שיטויות — מחליטים פעם אחת על סגנון ומדיניות וنمנים מ"מלחמות עריכה" אינסופיוות שבהן כל אחד מסדר את הקוד איך שבא לו והבא אחריו מבטל את השינויים.

אפשר להסביר על כלליים כאלה בעל פה, אפשר בכתב, ויש כלים שадון בהם בהרחבה ממש כאן, שיכולים לעזור לאכוף לפחות חלק מהכללים באופן אוטומטי.

במיוחד בשפה גמישה כמו ג'אווהסקרייפט, שמאפשרת לעשות המונן דברים יצירתיים ובתוכם המונן שיטויות, מומלץ לעקוב אחרי Best Practices מקובלים בתעשייה, שאולי לא נכתבו בdam אבל בהחלט עלו ביעז ובדמות. מעבר למניעת שגיאות ולשימוש מושכל באפשרויות שהשפה מציעה, חלק מה-Best Practices הם העדפות סטנדרטיות של המתכננים בפרויקט, שהתקבעו והמצוות רוצה לשמר — בשני הסוגים יש מקום לשיקול דעת בריא, ולא צריך לקחת הכל כטורה מסיני בלי להבין ולבוחן מה מתאים לכם.

דוגמה להמליצה שמנועת טעויות היא תמיד להשתמש בהשוואה קפדיית, כמו ב-`==` או ב-`!=` במקומות בו `==` המתירנית יותר, שמבצעת המرة לסוג המשתנים לפני ההשוואה (`type coercion`).

לא מומלץ:

```
if (numberOfThings == possiblyNotANumber) { /* code */ }
```

מומלץ:

```
if (numberOfThings === possiblyNotANumber) { /* code */ }
```

דוגמה לכל סובייקטיבי יותר, שפיטו מבטא העדפה סגנונית וועזר לשמר על אחידות, היא ריווח בין חלקי קוד שונים, למשל ריווח בין שם פונקציה לבין הסוגרים שגדירים את הארגומנטים:

אופציה א':

```
function jump(x) { }
```

אופציה ב':

```
{ } (x)
```

אופציה ב', היא המועדפת עליינו כי היא מאפשרת להבדיל בחישוב בין הגדרת הפונקציה לкриאות אליה.

סת הכללים והמלצות יכול להיות שונה מאוד בין פרויקטים שונים, ובעובדות צוות יש חשיבות בשם העקביות והשפויות להתגבר על ההעדפה האישית שלכם ולכבד את מה שכבר נקבע – מומלץ לדבר בפתחות ולבחון ביחד בשינויים.

שכל מפתח מקצועי צריך להכיר Best Practices

בחירה שמות

משתנה או פונקציה עם שם טוב יאפשרו לכם להבין מיד מה התפקיד שלהם. אם השם לא מצליח תCENTER לראות איפה הגדרו את המשתנה ומה הוא מחסן בתוכו או לקרוא את הפונקציה ולפענוך מה ניסו לעשות בה. פתרון אפשרי הוא להוסיף הערה, אך עדיף פשוט לבחר שם טוב. שם טוב הוא קצר וקיים יותר מהערה, מעבר לכך שモটב לא לפזר הערות ליד כל מקום שבו משתמשים במשתנה או בפונקציה.

איך בוחרים שם טוב? שיטה מקובלת עבור פונקציות היא שיטת ה-חסוך-verb (פועל-שם עצם).

לדוגמה:

- `getStudents`
- `sortColorsByBrightness`
- `setLunchBreakTimer`

וכשנתקלים בו צריך להזכיר באיזה טימר מדובר. `setLunchBreakTimer`

יש גם יוצאי דופן בולטים – שמות משתנים סטנדרטיים שצורך להכיר ואין צורך להסביר או לפרט אותם. דוגמה לשמות אלה הם `x` ו-`y` בהקשר של פיקסלים או ציונים על המסר, או `z` בשימוש הקלאסי שלהם בלוואות. אבל חוץ מהם, כדאי לזכור שכמעט תמיד מעתה מעתה של אותן או שתיהן זה רעיון רע. אין שום יתרון בראשי תיבות מסוורים על פני מילים מובנות.

שם המסתנה הוא לא הדבר היחיד שעוזר לקרוא את הקוד. אפשר לכתוב אותו שם בכמה דרכים בעזרת אותיות גדולות וקטנות. כל דרך כזו נקראת "קִיּוֹס", ומיעודת לייצג סוג מסוימתה אחרת.

אומנם השם זהה, אבל על כל אחד מהמשתנים האלה נוסף רויבד של משמעות שונרמז רק מבחןת הקיון:

camelCase
lunchBreakTimer
כל המילים מלבד הראשון מתחלות באות גדולות; אין רווחים בין המילים.
קיים זה נמצא בשימוש עבור כמעט כל המשתנים והפונקציות בג'אווהסקרייפט.

PascalCase / TitleCase
LunchBreakTimer
כל המילים מתחלות באות גדולות; אין רווחים בין המילים.
קיים זה נמצא בשימוש עבור קלאסים, וככה מקל את הבדיקה בין קלאס ל-`instance`.

SCREAMING_SNAKE_CASE / UPPER_CASE
LUNCH_BREAK_TIMER
כל האותיות גדולות; רווחים בין המילים הופכים לקו תחתון.
קיים זה נמצא בשימוש בעיקר קבועים, שבדרכם כלל יוצבו במשתני `const`.

kebab-case
lunch-break-timer
כל האותיות קטנות; הרוחים בין המילים הופכים לקו מפריד.
נמצא בשימוש ב-HTML וב-CSS עבור שמות של `p`, קלאסים ואלמנטים.
קיים לא נוח לשימוש בג'אווהסקרייפט כי קו מפריד אינו תואם חוקי בשמות משתנים, אך שקרה עד בלתי אפשרי להשתמש בו ברוב המקרים.

snake_case
lunch_break_timer
לא בשימוש בג'אווהסקרייפט בדרך כלל.

KISS
מהנדס המטוסים קלי ג'ונסון בложהיד, ועודין מתאימה כהנחיה למכונטים של 2020 ולהלאה. כתבו את הקוד בדרך פשוטה והקצרה ביותר, כל עוד הקיראות נשמרות. למשל, הימנו מסינטקס איזוטרי שלא נמצא בשימוש רחב ומהתחכחות יתר בכלל.

DRY
לאוthona פונקציונליות בכמה מקומות אבל מהססם להפוך אותה לפונקציה מכיוון שמדובר בקוד פשוט וקצר או בקוד שדורש שינוי קטן בכל שימוש שלו.

אל התססו. כשבוטפים את הקוד בפונקציה גם נתונים לו שם, שהופך את השימוש בו לקלירא יותר. ככל שימושים יותר קוד שלא לצורך, מגדילים את הסיכון שהמוכנת הבא יפספס חלק מהמקומות שבהם יש קוד כפול, והתחזקה תהופר לקשה ורוצפת תקלות.

זכרו – ההפר מ-DRY הוא WET, ראשיתibus של **Write Everything Twice** (-;

לא להמציא את הגלג'

למרות שתכנות זהEIF ומעניין, לא בכל דבר שבונים צריך להקים הכל מאפס. כמו שכנראה ברור כיום שתשתמשו בספרייה כלשהי שתעזר לרender את הממשק, נניח ריאקט, כמה חשוב להשתמש גם בספריות ובכלים קטנים ומוקדים יותר כזהה הגינוי. מהוצאה בקשורת לשרת עם axios, דרך ספריות לפעולות נפוצות על מערכים אובייקטיבים כמו lodash ועד לאלפי הרכיבים המוכנים לרוב חלקי הממשק שתרצו לבנות – תהיה בטוחים שימושו כבר פיתח פתרון טוב כמעט לכל צורך. הבה נודה באמת – אתם לא הראשונים שכותבים Color Picker או Dropdown עם השלמה אוטומטית, וגם אלגוריתמים לערבוב רשימות כבר נכתבו בעשרות שקדמו להצטרפות לכם לתחום.

יש שלושה מקרים שבהם דוחק הגיוני להיכנס לעובי הקורה ולכתוב בעצמכם משהו לא אלמנטרי:

1. אם אין פתרון מוכן שעונה על כל הדרישות שלכם (עדין זכרו שלעתים יש רכיבים קטנים יותר בתוך המכלול שיוכלו לעזור לכם או שתוכלו למוד מהם, אז תמיד טוב להסתכל עליהם).
2. אם זה ממש התחום שלכם, מה שבשבילו קמתם בבודך ואתם תרצו לקחת אותו כל כר רחוק שכנראה אף כי מוכן לא יספק לכם – למשל במסגרת העבודה ב- Really Good Chúngנו עובדים עם פלטפורמת יידיאו מובייל, אז כשהתבקשנו לפתח נגן יידיאו חדש ייצרנו אותו מאפס על בסיס תגיית ה-video של HTML, בלי אף ספרייה חיצונית לניגון יידיאו.
3. אתם רוצים לתרגל או נבחנים על פיתוח עצמאי של משהו זהה. בהצלחה!

בשלוי הדברים, שימו לב לרישיונות בקוד פתוח – רישיונות שונים מאפשרים שימוש בתנאים שונים, וחלקים מגבלים השימוש מסחרי. אם אתם חלק מארגון גדול ולא בטוחים, כדאי לווודא שרישון השימוש מקובל על הגורם המשפטי בחברה. בכל מקרה תמיד טוב לקרוא ולהכיר את הרישון של הקוד שימושתם בו, גם באופן פרטי.

Make it work, make it right, make it fast

כאשר כתבים תוכנה, גם קטעה אבל בעicker גדולה – אי אפשר לכתוב את כולה באזור מסוימת במכה אחת. מתחילה מגרסה בסיסית שפשטית ועובדת עם הfonקציונליות הבסיסית. אחר כך חוזרים לעבות ולכ索ת את כל הדרישות, ומשפרים את הקוד כך שהיא קרייה יותר, תמציתית ומובן ככל האפשר. אל תתפתטו להקדים את המאוחר ולחטוא ב-"Premature Optimization or " – אופטימיזציה שומרה לסופ.

תיעוד

כבר למדתם מוקדם יותר בספר על הערות בקוד. שני השימושים הći נפוצים בהערות הם:

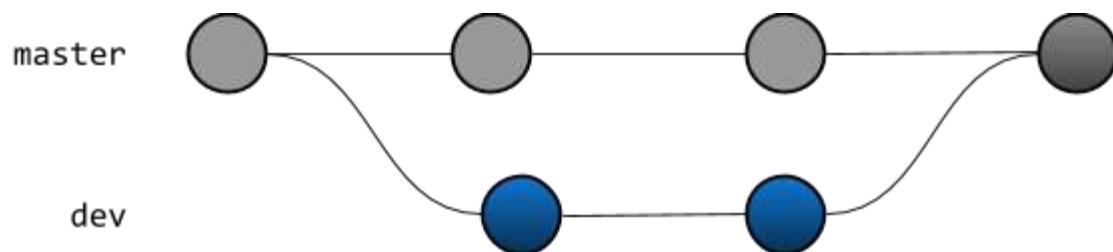
1. כיבוי זמני של חתיכת קוד בלי לאבד אותה. נוח תוך כדי פיתוח ובדיקות, אבל שימוש לבשערות הן לא שיטה לשמר גרסאות של קוד – מיד אצליח לניהול גרסאות נכון.
2. תיעוד – להסביר מה מצפים שיקרר או למה פיתחתם משהו בצורה מסוימת. תיעוד טוב מוסף מידע, ולא סתם חוזר על מה שהקוד עשה. אפילו כמו מילוט הסבר עדיפות על כלום. הערה שכתובה טוב יכולה להשוך למתקנת אחר הרבה כאב ראש. כשאתם ניגשים לכתיבת התיעוד, נסו לחשב מה הדבר הכי מורכב או לא ברור בקוד שלכם ושימושו את הדגש שם. מתכוונים אחרים יודו לכם, ואפילו אתם תודו לעצמכם כשהתחרזו לעבוד על קוד ישן ומתווד היטב שלכם.

ניהול גרסאות

בגלל שקוד הוא בסופו של דבר קובץ טקסט שנערכים על המחשב שלכם, הפתרון הכי פשוט (ונאייבי) לניהול גרסאות הוא יצירת עותקים של תיקיות בנקודות זמן מסוימות. במצב זה – קל לאבד קוד וקשה לעבד בצוות. המחשב יכול לשבוק חיים או שתצטרכו לשחזר קוד שמחקתם וזה יהיה קשה עד בלתי אפשרי. לא רק זה – אם מישחו מהמצוות ירצה לשנות קוד הוא יצטרך לברר אצל מי הקובץ החדש ביותר ולבקש ממנו שישלח לו את הקובץ. באיזו שנה אנחנו?

כדי להתגבר על כל הבעיה הללו, משתמשים בפתרון ניהול גרסאות (Version Control או Source Control). הפתרונות הנפוצים ביותר הם GIT ו-SVN. לגיט יש כמה יתרונות משמעותיים ובראשם מהירות, ביזור שמאפשר יכולת עבודה נוחה ללא חיבור לאינטרנט וקהילה עצומה – כמעט כל עולם הקוד הפתוח היום מתנהל על בסיס GIT, לרבות GitHub.

שימוש בניהול גרסאות מאפשר למפתחים רבים לכתב קוד בכמה ענפים (Branches) שונים במקביל ולשתף אותם ביניהם. אפשר לראות איזה מפתח כתוב מה ומתי, אפשר לשלב כמה ענפים מוכנים אל תוך גרסה אחת שאותה משחררים, והכי חשוב – אפשר לחזור אחרה במידת הצורך.

لبקש עזרה

כשנתקעים במהלך פיתוח – לבקש עזרה זו לא בושה. אם אחרי Debugging, בידוד הבעיה ובדיקה הלוגים (אם יש כאלה) עדין לא צלחתם את הבעיה, עוברים לגוגל. מנסים לחפש את השגיאה בצורה הći נקייה שאפשר, בלי שמות קבצים או מספרי שורות מהקוד הספציפי. לרובה המזל, רוב הבעיה נפוצות ומעט תמיד אפשר למצוא פתרון או לפחות כיוון או גישה שיוכלו לעזור.

אם יש מתכנתים נוספים במצב אפשר לשאול אותם. מתכנתים מנוסים או כאלה שנמצאים בפרויקט כבר תקופה מכירים את הבעיה הנפוצות והאתגרים שאתם עשויים להיתקל בהם ויכולו להכוין אתכם ולהסביר לכם זמן יקר. שיתוף הבעיה עם חברי הצוות גם גורם לעבר על הקוד פעם נוספת למצוא את הפתרון תוך כדי תיאור הבעיה – מניסיון, זה עובד.

אם בכלל זאת לא מצאתם תשובה בגוגל או אצל המתכנתים האחרים במצב, זה הזמן לשאול את השאלה שלכם אונליין. האתר הכי פופולרי לשאלות תכנות הוא StackOverflow, שמנגן דירוג התשובות בו עוזר לזהות מה מבין התשובות עובד ורלוונטי בעני הקריאה, בניגוד לפורומים שם הם רלוונטיים אך בחיפוש פתרונות בהם נדרשת קראיה יותר ביקורתית. אין מה להתבזבז, השאלה שתשאלו תהיה כנראה רלוונטית למתכנתים אחרים בעtid שייתקלו באותה בעיה ויחפשו תשובה.

בדרכ לפרסום שאלה תצטרכו להכין דוגמה מוקัดת וمبודדת של הבעיה (מכונה בדרך כלל Reduced Test Case), וגם זה תחילך מומלץ שעצם הרשקה בו עשוי להוביל אתכם לפתרון עוד לפני שתפרנסמו משהו.

ביקורת עמיתים – Code Review

סקורי הרצה רבות כללים, וזה יכול להיראות מיידיים. האם באמצעות מקפידים על כל צוות פיתוח?

התשובה היא שאמנם לא מקפידים במאה הא흐זים, אבל מפתחים וארגוני מקצועיים יתעקשו לעמוד בכמה שיטור מהם, כי מוצרים הולכים ומתפתחים וככל שפרויקט מתuba ונוספות עוד

שכבות של קוד כך נהיה קשה לתחזק אותו ולהבין מי נגד מי. אם מראש היסודות רועוים ואחד לא מקפיד על Best Practices, מהר מאוד תמצאו את עצםך מול "קוד סגטי" (שמעורבב כמו סגטי בצלחת) שקשה מאוד לתחזק.

אם זכיתם לעבוד בצוות ולא בלבד, Code Review עשוי להיות חלק מהאחריות שלכם, זהה מצוין. העבירו את הקוד שלכם לבדיקה אצל מתכנת אחר והימנו מהתוכנים מיותרים. תנו קצת רקע כללי על ההקשר של הקוד ומה ניסיתם להשיג ואפשרו לקוד לדבר בעד עצמו. כך, אם חסר תיעוד – זה יבלוט. למי שעבוד בלבד, יש אתרי אינטרנט וקובציות בהם אפשר להתייעץ, לשתף קטעי קוד ולבקש ביקורת.

את העורות על הקוד מקבלים ונוטנים בשתי דרכים. הדרך הראשונה היא בעל פה (פניהם אל פניהם או בטלפון). הדרך השנייה היא בכתב, במצווד לשינויים במערכת ניהול הגרסאות. לדוגמה, אם עובדים עם Git, אפשר להשאיר העורות על Pull Request. בקשה זו היא בעצם בקשה דרך מערכת ניהול הגרסאות לאשר את הקוד ולמzag אותו לתוך הענף הראשי שלuproject. מתכנתת שבודקת קוד תוכל להשאיר עליו העורת, ולאחר שהמפתח יבצע את השינויים היא תוכל לאשר הבקשה כדי למzag את שני הענפים.

כשאתם מקבלים ביקורת, קבלו באבבה הצעות, הערות ושאלות. אל תיקחו את הביקורת כתקייפה אישית נגדכם. זכיתם בעוד זוג עניינים שייעברו על הקוד שלכם, לא משנה למי מהם יש יותר ניסיון. קחו אותה בשתי ידיים, הקשיבו באמת ואל תרצו למוגנה – אולי אם עבדתם קשה על משהו ואולי קצת התאהבתם בפתרון מסוים או נקשרתם אליו, או אם הערה שקיבילתם תדרוש שניי יחסית גדול והרבה עבודה מצדכם. זכרו, אתם לבודד ביחד וליצור קוד איקוטי וברור, לא להראות מי יותר חכם וצדוק.

כשאתם עורכים למשהו אחר Code Review – נסו להבין מה קורה בקוד ולהעיר אם היה מסוגלים להרחבו או לשנות אותו במידת הצורך. בחרנו את הקוד אל מול עקרונות מנהיים כמו כל אלו שמוזכרים בפרק זהה. האם המשמות הגיוניות וברוריות? הפונקציות או הקבצים ארוכים מדי? יש קוד ש חוזר על עצמו והיה אפשר להפוך ליותר DRY? קוד מסודר ומעומד בצורה עקבית וקריאה? וכן הלאה.

בסוף דבר, בכל יום לומדים משהו חדש. Code Review היא דרך מצוינת ללמידה מהאנשים סביבכם ולהמשיך להתפתח בתור מתכנתים. זה הרגל מעולה שיחד אתכם כמתכנתים לזהות קוד פחות טוב ולכתוב קוד יותר טוב. כולם מרוויחים.

Tech Design

כשניגשים למאיץ פיתוח רציני, סוף מעשה במחשבה תחילה. כמה שמנסים לקבל באבבה ביקורת, כמעט תמיד מתבאסים לשימוש בסוף התהליך שהוא עדיף להשתמש בספרייה מסוימת שכבר קיימת ולא יעדתם אליה או שאית אפשר לлечט על פתרון שיש מפתח משיקולים שונים שלא הכרתם. לעיתים אפילו תיתקעו עם הפתרון הלא-מושלם שלכם כי מאוחר מדי לחזור אחורה ולתקן.

כדי להימנע ממצבים כאלה, ראוי לעשות תכנון טכני, שהוא מסמך בפורמט גמיש. יש אזכור התמחותם שבהם הגיוני להשתמש בתרשימי זרימה (למשל תכנון של ארכיטקטורת שרת או מסדי נתונים); כשבודים גם מצד לckoות וגם מצד שרת מקובל לתאר את ה-APIים מצפים לבנות לקריאות ביניהם – لأن שולחים כל בקשה, אילו פרמטרים מעבירים ואיך בדיקת תיראה תגובה טיפולית.

בעזרת Tech Design טוב אפשר לוודא שמבנים זה את זה ולהתחל לפתח את הצדדים במקביל, ולא לגלו בסוף שכל אחד תכנן מבנה נתונים שונה לחולוטין ולהתוווכח מי צריך להתאים את עצמו לאחדר.

את התכנון הזה תעבירו לביקורת עמיתים, דברו עליו וצאו בדרך רק אחרי שהסכמתם על הפרטים – ככה תמנעו לפחות חלק מההפתעות האדירות והיקרות בשלבים מאוחרים יותר.

Best Practices ואוטומציה

از כתבתם Tech Design וקיבלתם אישור לצאת בדרך, עבדתם קשה ואז הגיעו ערמה ענקית של הערות ב-Code Review. איך בכלל מתחילה לעבור על זה? עם כל הכאב וההערכה, איך לא לוקחים את זה קשה כהו! אתם מרגישים ש"מחפשים אתכם" ושכמעט על כל שורה יש למשהו מה להגיד?

עבדתם יפה! לדברים יש נטייה להתבלגן כי כולם בסך הכל אנושיים. היו לכם כוונות טובות, אבל יכול להיות שפה שכחתם להיות עקביים בסוגנון, שם העדפתם להעמיד יותר מדי על פונקציה אחת, וmdi פעם לא הקפדתם על משזה מהכללים המומלצים. זה טבעי, אבל שימושם את הנטיה האנושית לעגל פינות ולפספס פרטים במספר אנשי צוות ובכמה חדשני פיתוח, האיכות מידדרת מהר מאוד.

אחד הדברים שהכי עוזרים בRICT המעודד של הביקורת, ובכלל בשמיירה על איכות על ידי איתור ומינעת שגיאות מראש, הוא אוטומציה. יש כלים אוטומטיים מעולים, שאציג בהמשך, שעוזרים לשומר על סדר ולהקפיד על הכללים שתקבעו לעצמכם, לבד או כצוות.

כך, כשתגיעו ל-Review תדעו שבחלק נכבד מההערות פשוט לא תיתקלו, כי כבר קיבלתם פידבק מיידי או תיקון אוטומטי בזמן אמיתי. זה כבר מאחוריכם, וחוסכתם גם מהעמיטים וגם עצמכם דיוונים על ריווחים, שורות ארוכות mdi ועוד המונע הערות, מהותיות יותר או פחות. יהיה קל, מהיר ונעים יותר להתמקד ולהקשיב לביקורת שכן תגיע כשהיא מצומצמת. יחסית.

בצווות, מומלץ מאוד להחליט פעם אחת (ሞקדם ככל האפשר) על הקווים המנחים שלכם, להיעזר בכלים האוטומטיים שתלמדו עליהם בחלק הזה וליצור מערכת אוטומטית שתפקידה על הקוד שנכנס לפרויקט. למרבה השמחה, מתכנתים אחרים כבר בנו מערכות כאלה, ואף נתנו לפועלות האוטומציה של פיקוח על הקוד שם – Linting.

מה זה linting?

המילה `lint` (לינט) באנגלית פירושה מזג – הלקוח המctruber בכיס של בגדי או הבדורים הקטנים שנוצרים על גבי הסרג' לאחר כמה כביסות. בעת כתיבת ועדרון קוד מתווספים לאט לאט, שגיאות או דפוסים לא רצויים אחרים שנוגדים את-best Practices שקבעתם – זהו המזג, וכן יש לעבור על הקוד עם כל שמשיר את המזג; בהשאלה, קוראים לו `linter`. לינטרים יודעים להזיהות את השגיאות והדפוסים שהגדרתם, להתריע על הימצאותם ולפעמים אפילו לתקן אותם אוטומטית.

בעולם התוכנה, הלינטר הוא כל שטאקיידו לבחון את הקוד שכתבתם ולהזהיר משגיאות, באגים או טעויות סגנוניות. הלינטר הראשון פורסם ב-1978, בדק קוד שנכתב בשפת C ונעשה בו שימוש לבדיקת מערכת הפעלה אונס.

עורכי טקסט מודרניים המיעדים לכתיבת קוד ג'אווהסקריפט מפעילים בודק שגיאות מובנה שמצויה את המשתמש משגיאות שימנעו מהקוד לזרוץ בצורה תקינה בדף. אם כן, למה עדין צריך לינטר? קוד יכול לפעול באופן תקין וудין לא לעמוד ב-best Practices ובכללים שקבעתם מסיבות שונות, וכן רוצים להריץ על הקוד גם לינטר שיזהיר מחריגות ומטעויות מכל הסוגים.

```
function multiply (x) {
  return x * y;
}
multiply(2,3);
```

'y' is not defined. eslint(no-undef)

Missing semicolon. eslint(semi)

لينتر יכול להזהיר מפני בעיות כמו שימוש במשתנים שלא הוגדרו, קריאות לפונקציות שאינן קיימות, הפרת מוסכמות בנוגע לירוח וסידור של קוד, שימוש בפיצרים של השפה שנוטים להוביל לביעיות אבטחה ועוד. הלינטר יסמן בעיות באמצעות סימן בקו מזוגאג אדום לשגיאות וירוק לאזהרות, בדומה לסימון של שגיאות כתיב במudy תמלילים. מעבר לכך מעל הקוד המסומן אפשר לראות את הסיבה ולעתים גם הצעות לשיפור הקוד.

הכל הראשו בעולם הג'אווהסקריפט שעשה זאת היה `JSHint`, שכך סט מוגדר מאוד של כלליים בצורה קשוחה – מי שלא אהב את הדעות החותכות של היוצר שלו, אושיית הג'אווהסקריפט דאגלו קרוקפורד, נאלץ להשתמש בכל אחר בשם `JSHint`, שכן אפשר יותר גמישות.

עם השנים וההתפתחות המהירה של ג'אווהסקריפט, `ESLint` של ניקולס זאקאו תפס תאוצה, בין היתר בזכות מבנה מאד גמיש. `ESLint` מאפשר להציג בrama פרטנית את הערכיהם הרצויים לכלים קיימים (כמו למשל אורך שורה מקסימלי או איפה בדיק מותר או אסור להשאיר שורות ריקות), אבל גם להציג כלים משלכם, ולהשתמש בקלות בכלים אחרים יצרו, כמו שארחיב עוד מעט. נכון לעכשיו, `ESLint` הוא ה-`linter` הפופולרי ביותר עבור ג'אווהסקריפט, ולכן אתמקד בו.

ESLint

עורכי ג'אווהסקריפט מודרניים יודעים להציג הערות של ESLint בצורה אוטומטית או בהתקנה פשוטה של Tosf. האזהרות והשגיאות שיוצגו נקבעות על פי קובץ הגדרות, בדרך כלל בשם eslintrc, בתיקייה הראשית שלuproject. אם אצלכם עדין אין קובץ זהה, קראו על `eslint --init` וצרו באמצעותו קובץ הגדרות משלכם – מומלץ להתחיל מאחד הסטנדרטים הקיימים שיוצעו לכם במהלך האתחול.

אם בחרתם סט חוקים שנוח לכם להשתמש בו אבל יש בו כמה חוקים שלא נראהיכם, אל תהססו להיכנס לקובץ ההגדרות ולשנות אותו.

בחלק הבא עבורו על כמה Best Practices, חלקם חדשים וחלקם כבר הזכירתי קודם, לצד הכלל ב-ESLint שמשמעותו לצוית להם.

רישימה של Best Practices של ESLint והחוק הרלוונטי של ESLint

בלי מספרי קבוע

שם הכלל: no-magic-numbers

"מספרי קבוע" הם מספרים שמופיעים בקוד בלי הסבר מפורש, כמו הצבעה למשתנה שהשם שלו יכול להאיר עיניים. הצורך בולט בחישובים, וביחדוש בחישובים שימושיים כמו מספרים. ברגע הכתיבה ברור איך מגיעים אליהם ווים או חדש אחר כך כבר מגדירים בראש ולא מבינים מה הסיפור של המספר הזה.

דוגמה לקוד בעיתי עם מספר קבוע:

```
setTimeout(ringBuzzer, 180000);
```

למה 180,000 בעצם? בלי הערה שתספר למה התכוון המשורר, קשה לקלוט במהירות במה מדובר. אפשר להוסיף העירה כמו "three minutes from now", אבל בנסיבותיו לוקח זמן להבין מה אומר המספר הזה ואיך לשנות אותו אם בקשו מכם להאריך את ההמתנה לחמש דקות. מחשבים מהירים מאוד בחישוב, לא צריך לרוחם עליהם וללעוס עבורם את המספרים מראש. חשוב יותר שהקוד יהיה מובן לכם ולשאר בני האדם שיצטרכו להבין את הקוד, אז מפרקם את המספר הלא מוסבר לגורמים:

```
const MS_IN_1_SECOND = 1000;
const SECONDS_IN_1_MINUTE = 60;
const DELAY_MINUTES = 3;
const BUZZER_DELAY = DELAY_MINUTES * SECONDS_IN_1_MINUTE *
MS_IN_1_SECOND;
setTimeout(ringBuzzer, BUZZER_DELAY);
```

השוואה **קסדנית**: `==`

שם הכלל: **eqeqeq**

זה הכלל של לינטרים בג'אווהסקריפט, עוד מ-JSLint המקורי. ג'אווהסקריפט מאפשרת להשוות בין ערכים מסוימים שונים. זו תכונה מעניינת שמאפשרת גמישות ויכולת להיות שימושית, אבל היא יכולה לגרום לבלבול ולהטעות. כדי להימנע מטעויות קשות לאיתור כתוצאה מההשוואה המתירנית, מקובל וומלץ להקפיד על שימוש בהשואות הקשוחות יותר. מומלץ להשתמש ב-`==` לבדיקת שווין וב-`!=` לבדיקת אי שווין. כך משווים בין ערכים בלי להמיר את סוג המשתנים תוך כדי ההשוואה.

קוד לא נגיש

שם הכלל: **no-unreachable**

טור כדי `debugger` או `refactor`, קורה שנשארת פקודה שייצאת מקטע הקוד בשלב מוקדם, כמו `return`, `throw` ואחרות. אם מופיע קוד אחרי פקודה כזו, בדרך כלל מדובר בטעות. בדוגמה הבאה, כל מה שאחרי `return true` לעולם לא יירץ, ו-ESLint תdagיש את הקטע הלא נגיש:

```
function validateEmail (email) {
  return true;
  if (email.length) {
    let result = true;
    // if (!email...) {}
    // TODO complete validation
  }
  return result;
}
```

חולקה לחלקים קטנים

שמות הכללים: `max-len`, `max-lines-per-function`

קשה לתפוא הרבה לוגיקה ברכף אחד, וכמו שבכתיית ספר או מאמר מומלץ להשתמש בנדיבות בפסקאות, כתורות ועמודים, כך גם בקוד חשוב לא להתפתות להעמיס המון קוד על שורה ארוכה מדי, פונקציה אחת שעשוה הכל או קובץ אחד של אלפי שורות.

החוקים הבאים הם חוקים שאין עליהם מוסכמות, אך הם יכולים לעזור לכם בכך שיישמשו תמרור אזהרה שהקוד שאתה כתובים הפק לאורך ומוסרב. אם תבחרו להשתמש בהם כדאי שתתגלו להסכמה עם חברי הצוות שלכם בנוגע לגדלים שמקובלים על כולם.

אורך שורה (מספר תוויים מקסימלי בשורה)

יש להזכיר על אורך שורה שאיןנו עוברים מספר תוויים מסוימים. הסיבה לכך היא שרצים שורה שנכנסת ברוחב המסך ללא צורך לגילול הצידה בעת קריאת הקוד. קוד קרייא הוא קוד שאפשר לראות את כלו או את רובו בביטחון אחד. בעבר, כאשר גודל המסר היה קטן יותר, היה מקובל להגיד אורך שורה של 80 תוויים, אבל בימינו, כשהמסכים הרבה יותר גדולים, נהוגים אורך שורה של 120 ואף 140 תוויים.

אפשר להימנע משורות ארוכות בכמה דרכים. השימוש העיקריות לשורות ארוכות הן רישימה ארוכה של תנאים וקוד מקוון. רישימה ארוכה של תנאים קל לשבו לכמה שורות. קוד מקוון יותר קשה לתקן, אך אם דואגים לשמור על פונקציות קצרות ופשטות מצלחים למנוע זאת ברוב המקרים.

אורך פונקציה (מספר שורות מקסימלי בתוך פונקציה)

אין מוסכמה בנוגע לאורך פונקציה למטרות שכולם מסכימים שפונקציות ארוכות זה רע. החוק הזה טוב בעיקר כדי להזכיר לכם שהגזרתם, لكن אם תשימושו בו כדאי לבחור מספר שונה לנכם. אם איןכם בטוחים איזה מספר לבחור, התחלו עם מספר השורות שנכנסות לכם בסיס ללא גלילה.

עוד דרך לשמור על פונקציות קצרות היא לכתוב פונקציות קצרות שיש להן תפקיד אחד בלבד. רמז לכך שפונקציה עשויה יותר מדי אפשר לקבל כשתנסו לתת לפונקציה שם. אם במהלך הניסיון תגלו בשם הפונקציה את המילה "and", תבינו שניסיתם להכניס יותר מדי לתוך פונקציה אחת. ברגע שזיהיתם מקרה זה, זה הזמן לחלק את הפונקציה לשני חלקים או יותר.

אורך קובץ (מספר שורות מקסימלי בקובץ)

גם כאן אין מוסכמה מקובלת, למרות המתכוונים יסכימו שקובץ שמתקרב ל-1,000 שורות הוא גדול מדי, בעוד אחרים ידברו על מקסימום של 500 שורות או פחות. כאשר הקובץ גדול מדי קל לאלד בו את הידים והרגליים ולכן כדאי להגביל את עצמן.

אורך מינימלי ומקסימלי לשמות משתנים

שם הכלל: id-length

שמות משתנים קצרים מדי או ארוכים מדי הופכים את הקוד ללא קרייה. שמות קצרים מדי מתקשים להבין מה מטרת המשתנה ושמות ארוכים מדי מסרבלים את הקריאה. כשבוחרים שם למשתנה כדאי להתחשב בקווים המנחים שדנוטי בהם תחת הcotrate "בחירה שמות".

בלי eval

שם הכלל: eval-no

כפי שכבר הסביר מוקדם יותר בספר, פונקציית eval היא פונקציה מסוכנת מבחינה אבטחת מידע. תמיד אפשר וכדי להימנע שימוש ב-eval באמצעות חלופות שונות לפתרון הבעיה.

בלי משתנים שלא הוצאה

שם הכלל: no-**undef**

בג'אווה סקרייפט אפשר להציב ערך לתוכה משתנה שלא הוצאה קודם. במקרה זהה המשתנה ייווצר על האובייקט הגלובלי (window, במקורה של ריצה בדף)

```
function greet(name, title) {
  let firstName = name.split(" ")[0]; // משתנה שומין רק בתחום הפונקציה
  prefix = title || "Mr."; // והירות! המשתנה מוגדר על האובייקט הגלובלי
  console.log(`Hello, ${prefix} ${firstName}!`); // "Hello, ser Jaime!"
}
greet("Jaime Lannister", "ser");
console.log(prefix); // "ser"
```

מלבד זיהום האובייקט הגלובלי, דבר זה גם פותח את הקוד לבאים לא צפויים כתוצאה מחוסר תשומת לב ל-scope שפועלים בו. מכיוון שהשמה לתוכה משתנה שלא הוצאה מתבצעת כמעט תמיד בטעות, הכלל עוזר לאתר מקרים כאלה ולהימנע מהם.

לסיכום, כדי ליצור תוכנות איכותיות שהקוד שלהם ברור ונוח לתחזוקה חשוב להקפיד על Best Practices, כמו אלו ש斯קרטי ברשימה החלקית כאן. הפעילו שיקול דעת בבחירה ובהתאמת הכללים שלפיהם תעבדו, כדי ליצור לעצמכם תהילך עבודה יעיל וקוד ממש טוב לאורך זמן.

נספח: בדיקות, יציבות ואיכות קוד

מחבר: דניאל שטרנלייכט, חברת Outbrain

ברכוט! אם הגיעتم לנספח זהה, נראה לכם כבר מבינים איך ג'אווהסקרייפט עובד ואתם מוכנים להתחיל לבנות אפליקציות ווב. אבל רגע אחד לפני שאתם מתחילהם, רציתי לספר לכם קצת איך לוודא שהקוד שלכם הוא יציב, איכותי, ויכול לעמוד ב מבחן הזמן כשמפתחים שאתם תעבדו יעשו בו שינויים בעתיד.

קצת רקע

באוטבריין, חברת המלצות התוכן הגדולה בעולם שmagisha המלצות ליותר מיליארד משתמשים מדי חודש, עובדים יותר מ-200 מפתחים שכותבים אלפי שורות קוד ומחררים שירות גרסאות ביום. האתגר הוא לא קטן, שכן כל שינוי בקוד שמפתח עשו צריך לבדוק ולהיבחן לפני שהוא עובר ללקוחות.

בקנה מידה כל כך גדול, איך מודאים שהקוד חדש שנכתב לא שובר את החוויה שהלקוחות מצפים לקבל? איך אפשרים למפתחים להמשיך לעשות שינויים בקוד בלי ליצור צוואר בקבוק בתהיליך העלאת הגרסאות?

התשובה: בדיקות. המון המון בדיקות. למעשה, לפני כל העלאת גרסה באוטבריין רצוט, באופן אוטומטי, לא פחות מאשר אלף בדיקות!

מבנה בדיקות

כשכותבים בדיקות, אפשר בקלות להציג במצב שבו יש כל כך הרבה עד שהולכים לאיבוד. בדיק בשביל זה קיימים היום כל הספריות והפרוייקטים שעוזרים לסדר את הבדיקות. רוב הספריות מסודרות במתודולוגיה בשם behavior-driven development או **BDD** בקיצור, שמטרתה לסדר את הבדיקות לפי התנהגות כך שייראו פחות או יותר ככה:

```
describe('utils', function () {
  describe('string utils', function () {
    test('should validate strings are strings', function () {
      const foo = 'hey test';
      expect(foo).toBeString();
    })
  })
})
```

הfonקציה **describe** מאפשרת לתאר סדרה של בדיקות מסוימות. תחת הfonקציה הזאת אפשר לקרוא לעוד פונקציה מאותו סוג כדי לתאר תת-סדרה. הfonקציה **test** היא הבדיקה עצמה, שתכיל "טענות" (או **Assertions** באנגלית), וfonקציית **expect** היא הטענה עצמה. אם הטענה נफלת, הבדיקה נכשלה.

כ舍דברים על בדיקות, יש לא מעט סוגי: Unit Test, Integration Test, End-to-End Test וכו', וכל בדיקה המטרות שלה.

בנוסף זהה אתמוך בשלושה סוגי בדיקות שונים:

- בדיקות יחידה (Unit Tests)
- בדיקות קצרה לקרה (End-to-End או בקיצור E2E)
- בדיקות ממשקי משתמש (UI Tests)

בדיקות יחידה

המטרה של בדיקות יחידה (או **Unit Tests** באנגלית) היא לבדוק יחידות קטעות של קוד שעומדות בפני עצמן. למעשה, ככל שהיחידות קטעות יותר, כך טוב יותר. בדיקות יחידה יעבדו מול פונקציות או מול מחלקות, ולרוב יבדקו שקלט מסוים יחזיר פלט מסוים. קחו לדוגמה את הפונקציה הבאה, שיעדעת לקבל מספר ולהחזיר את המספר מוכפל בעצמו:

```
function multiply(number) {
    return number * number;
}
```

כדי לוודא שהפונקציה תקינה ועושה בדיק את מה שהוא נדרש, מרכיבים כמה בדיקות שונות:

1. בטור התחלת, מעבירים לפונקציה מספר ובודקים שהוא מחזיר את התוצאה הנכונה:

```
expect(multiply(5)).toBe(25);
```

2. בהמשך, מודדים שהפלט המתתקבל הוא מהסוג שמצפים לו:

```
expect(typeof multiply(1)).toBe('number');
```

3. אבל מה יקרה אם מעבירים לפונקציה קלט שלא מצפים לו, כמו מחזרת טקסט למשל?

```
multiply('text');
```

כשכתבתם את הפונקציה לא חשבתם על האפשרות הזה, וכרגע בעקבות הרצפה הזאת היא תחזיר **NaN**, מה שLLLLל לגורם לשגיאות בהמשך. התרחיש הזה, אגב, עשוי להתקיים בעיקר בשפות דינמיות כמו ג'אווהסקריפט, שבהן משתנים מסוגלים לשנות את סוגם בזמן ריצה. כדי לתקן את הבעיה, אפשר לשדרג את הפונקציה ולהוסיף בדיקה של סוג המשתנה:

```
function multiply(number) {
    if (typeof number !== 'number') {
        throw new Error('Parameter is not a number');
    }
    return number * number;
}
```

4. עכשו אפשר להוסיף בדיקה שמודדת שם הפרמטר שעובר הוא לא מספר, מצפים לשגיאה:

```
expect(multiply('test')).toThrowError('Parameter is not a number');
```

בדרך כלל רוצים לעשות בדיקות יחידה על יחידות עצמאיות באפליקציה כמו utilities, helpers, services, וכו'ה, והבדיקות שMRIצימים יבדקו שימוש פשוט לצד מקרי קצה – זאת על מנת לכטוט את כל האפשרויות ולהגן עליהם טעויות והתנהוגיות שלא ציפיתם להן

בשימוש בפונקציה. בדיקות ייחודו הן דינמיות, וצריך לזכור לשנות אותן אחרי שינויים משמעותיים בקוד.

בדיקות קצרה לקרה (End-to-End)

از יש בדיקות ייחודו שיעודו לরוץ על חתיכות קטעות באפליקציה, אבל זה יכול אחד מהחלקים לעבוד בparelle לא לומר שהם מסונכרנים ועובדים היטב יחד. בנוסף על כן, בדיקות ייחודו לא בודקות תרחישים שבהם מעורבות מערכות אחרות – לצורך העניין בדיקות ייחודו שרצות על קוד ג'אווהסקריפט בצד הלקוח לא יודעת להגיד אם ממשך המשמש עובד כמו שצריך עם צד השרת.

קחו לדוגמה מפעל לייצור רכב מסווג פורד. יש מחלוקת אחת שאחראית להרכבת המנוע, ואחת שאחראית לשולדה ואחת למחשב הרכיב. המנוע עובדמצוין, השולדה נראהית מעולה, המחשב עובדמצוין. ההרכבה של המנוע לשולדה עוברת בשלום, אבל כשباءים לחבר את המחשב, מגלים שהוא מיועד לרכיבים של פורמולא 1.

בדיק בשביל זה קיימות בדיקות E2E. בעזרת בדיקות E2E אפשר לבדוק שהאפליקציה עובדת מוקצה אחד לקרה שני. בדיקות E2E יכולים תרחישים שמשלבים מערכות אחרות, ויודאו שהבדיקה מצליחה להגיע ממצב א' למצב ב' ללא הפרעות.

לשם הדוגמה אקח אפליקציית חיפוש שכולם משתמשים בה מדי יום: גוגל.

הינה התרחיש שרצים שהבדיקה תבדוק:

1. ליר לאתר google.com.
2. לחץ על אלמנט תיבת חיפוש עם ID בשם "search".
3. הקלד את המילים "אוטוביין" בתיבת החיפוש.
4. לחץ על מקש Enter.
5. בדוק שה-LURL הנוכחי הוא google.com/search
6. בדוק שקיים param query בשם "q" עם הערך "אוטוביין".
7. בדוק שתיבת החיפוש בעלת ID מסווג "search" מכיל את הערך "אוטוביין".

שים לב: הבדיקה נעשית בסביבת דפדפן ומדמה פעילות של משתמש אמיתי באתר אמיתי. הרעיון הוא לבדוק אם האפליקציה עובדת ללא התחשבות במבנה שלה או בטכנולוגיה שעומדת מאחוריה, סוג של "קופסה שחורה".

בדיקות ממשקי משתמש (UI Tests)

בדיקות קצרה לקרה הן מעולות ויודעות לתת מענה לתרחישים שכולים מערכות אחרות, אבל לרוב הן בדיקות "flows happy" – מקרים שבהם הכל עובד כמו שצריך. אבל מה לגבי מקרים קצרים שבהם המרכיבים שהבדיקות תלויות בהן לא עובדות או לא מחזירות את מה שמשיך המשתמש מצפה לקבל?

הבה ניקח כדוגמה את התרחיש שבודק חיפוש בגוגל. התרחיש יוצא מתוך נקודת הנחה שהשרתיים שאחראים על החזרת תוצאות החיפוש עובדים ומחזירים תשובה מסוימת. אבל מה

"קרה אם תהיה בעיה בשרתים והם לא יחזירו תשובה? או לחולופין הם יחזירו תוצאות ריקות? האם האפליקציה שבניתם תדע להתמודד עם התרחישים הנ"ל ותיראה כמו שאתם מעריכים שהיא תיראה?"

אפשר כתוב סדרה של בדיקות קצרה שעובדות על תרחישים מהסוג הזה, אבל כאמור בדיקות קצרה הן יחסית כבדות, והמטרה שלهن היא להריץ בדיקות שיוצאות מתוך נקודת הנחה שהכל עובד.

מפתחי אוטוביין מספרים: נתקלנו בבעיה הזאת ורצינו שתהיה לנו דרך להריץ בדיקות על ממשק המשמש ועל איך הוא מגיב למקורי קצרה ולתרחישים מורכבים, אז הוספנו עוד שכבה של בדיקות שבאה לכ索ות מקרים מהסוג הזה. אנחנו קוראים לבודיקות האלה "בדיקות ממשק משמש" (UI Tests או UI באנגלית).

כדי להריץ את בדיקות ה-UI צריכים סביבה סגורה שלא תלולה בשרתים (או לפחות לא בשרתים אמיתיים), אך בנינו כל' בשם "לאונרדו" שידוע להזדהות בקשורת לשרת, להשליט עליו ולדמota תשובה שאנו מגדירים מראש.

כך למשל אפשר לראות איך האפליקציה מתמודדת עם תשבות ריקות, עם שגיאות שmagicut מהשרת ועם מצבים שבהם השרת לא מגיב. כמו כן אפשר לבדוק מצבים שבהם התגובה מהשרת איטית.

בדיקות מהסוג הזה הן מהירות, יציבות ויעילות מאוד שיש להן את היכולת לבדוק כל תרחיש שרצים ללא תלות במערכות אחרות.

הכל' לאונרדו הוא כל' open source וזמן לכולם בגיטהאב תחת הכתובת:
<https://github.com/outbrain/Leonardo>

ספריות ופרימורקים מומלצים

יש לא מעט ספריות ופרימורקים לכתיבת בדיקות בג'אווהסקריפט, הינה כמה שאנו, באוטוביין, משתמשים בהם וממליצים לכם בחום לנסות:

- **Jest** – ספריית הבדיקות של פיסבוק. נותנת מענה לרוב סוגי הבדיקות ובעלת API אינטואיטיבי לכתיבת הבדיקות ולהתמודדות עם שגיאות. עובדת מעולה עם ספריות מודרניות כמו React, Angular, -Vue, и-Unit.
- **Jasmin** – ספריית בדיקות ותיקה ומאוד פופולרית. טובת מאוד בבדיקות יחידה ועומדת בפני עצמה ללא תלות במערכת כלשהי.
- **Karma** – כל' פשוט שיאפשר לכם להריץ קוד ג'אווהסקריפט ובמקביל לבצע בדיקות בדףניהם.

סיכום

למדתם מה אומר המושג "בדיקות" בכתיבת קוד, איך הוא יעזר לכם לשמר על יציבות ועל קוד נקי. ראייתם דוגמאות לבדיקות יחידה ובדיקות קצה לקצה והבנתם למה הן כל כך חשובות. וגם המלכנו לכם על ספריות ופרוייקטים שייעזרו לכם לכתוב בבדיקות.

עוד משהו קטן שווה לציין: בקבוצות פיתוח מסוימותלקחו את עניין הבדיקות רחוק יותר ואימצו מתודולוגיה בשם "פיתוח מונחה-בדיקות" או באנגלית **Test-Driven Development** (בקיצור TDD). לפי המתודולוגיה הזאת, בדיקת יחידה תיכתב עוד לפני כתיבת הקוד שאוטה היא בדיקת. קצת על הקצה, אבל אם תחילתו לכתב עם המתודולוגיה הזאת, אתם יכולים להיות בטוחים שהקוד שתכתבו יעבד בצורה חלקה.

נספח: Velo by Wix

מחברת: מור גלעד, חברת Wix

הקדמה

Velo היא פלטפורמת פיתוח אפליקציות שנבנתה על העורך הווייזואלי של Wix. העורך הווייזואלי של Wix נותן למפתח את יכולת לייצר ממשק ויזואלי מפותח מאוד מבלי להשתמש ב-HTML או ב-CSS. הוא מכיל מאות רכיבים חזותיים (elements) שאפשר לעצב אותם באינסוף אפשרויות. בעזרתו אפשר ליצור אתרים מרהיבים.

הפלטפורמה של Velo מאפשרת:

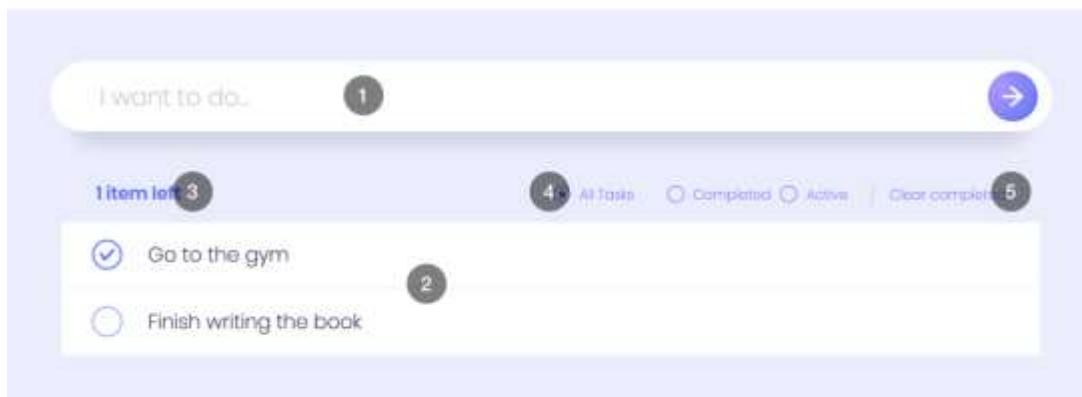
- לכתוב קוד בג'אווהסקריפט עבור הפעולות הפונקציונליות של האתר
- לשנות פועלות והתנהגות של רכיבים באתר
- לייצר מבני נתונים

מה בונים?

בפרק הנוכחי אלמד אתכם בצעדים קטנים איך לבנות אפליקציה ניהול משימות באמצעות Velo.

אפשר לראות את האפליקציה שנבנה בכתבובת <https://www.wix.com/velo-dev/todo-app>

- הקוד בספר נכתב במטרה ללמוד ולהמchioש בצורה ברורה ופושטה ולאו דווקא לגרום למערכת לעבוד בצורה אידיאלית ויעילה.

תיאור כללי של אפליקציית המשימות:

1. תיבת טקסט (text input) וכפתור ההוספה המאפשרים למשתמש להוסיף משימה חדשה.
  2. רשימת המשימות – עבור כל משימה רואים את הסטטוס שלה, אם היא הושלמה או לא.
  3. מספר הרשימות שנוטרו לבצע.
  4. רכיב עם כפתורי בחירה (Radio group) המשמשים לסינון המשימות. אפשר לראות את כל המשימות (All Tasks), את המשימות שהושלמו (Completed) או את המשימות שעדיין לא הושלמו (Active).
  5. כפתור למחיקת כל המשימות אשר הושלמו. בלחיצה על הכפתור תופיע למשתמש חלונית שתשאל אותו אם הוא מעוניין לבצע את הפעולה. אם המשתמש יסכים, כל המשימות אשר הושלמו – יימחקו.
- במהלך הפרק תשתמשו בהרבה פונקציות ש-Velo מספקת עבור מתכנתים ואסביר את כולן. אם ברצונכם להרחיב את הידע שלכם וללמוד פונקציות נוספות מတואות בפרק זהה, אתם מוזמנים לבקר באתר המידע של Velo reference <https://www.wix.com/veo/reference/>. עבור כל פונקציה שאלמד פה, אוסיף הפניה לאזרור שבו היא מוסברת באתר המידע.

AIR מתחילה?

הכניינו עבורכם תבנית מעצבת מרأس שממנה תוכלו להתחיל => <https://www.wix.com/website-template/view/html/2186>

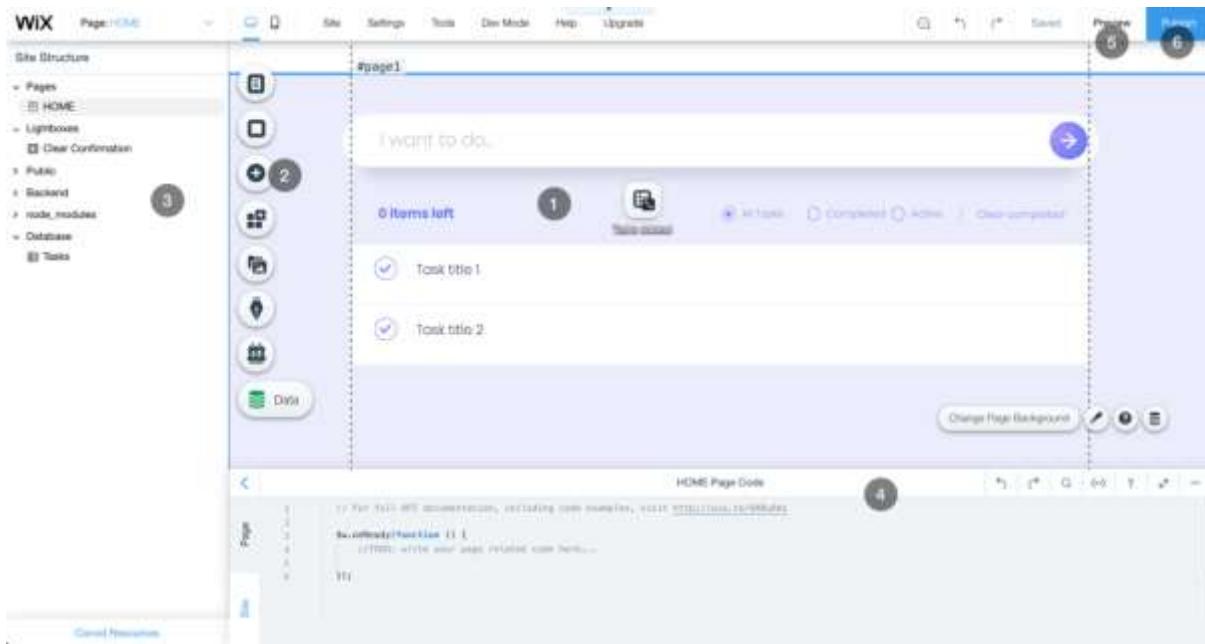
העורק הווייזואלי של Wix עשיר ביכולותיו ויש הרבה מאוד מה ללמידה עליו. אבל מכיוון שאתם לומדים כרגע ג'אווה סקריפט, רציתי לחסוך לכם את זמן העיצוב והבניה של הרכיבים באפליקציה על ידי שימוש בתבנית ולהשאיר לכם רק את החלק המהנה – כתיבת הקוד. כמובן שתאתם יכולים לשנות את העיצוב ולהוסיף רכיבים חדשים.

לאחר שנכנסתם לתבנית, לחזו על , הירשמו ל-Wix באמצעות כתובת האימייל שלכם, וcutם נמצאים בעורק הווייזואלי של Wix – ברוכים הבאים 😊 כדי להפעיל את Velo, עברו בעזרת העכבר מעל Dev Mode, בתפריט שנמצא בחלק העליון

 Turn on Dev Mode

של האתר ואז על

אחרי שהפעילם את Velo, תראו את המסר הבא:

از מה בעצם רואים פה?

1. עורך ויזואלי. האזר שבו עורכים את הצד הוויזואלי של האתר. אל אзор זה מוסיפים רכיבים ומשנים את העיצוב שלהם. אפרט לגבי הרכיבים בהמשך.
2. הכפתור +, להוספה רכיבים חדשים לאתר. תפירת הרכיבים מכיל מאגר של מאות רכיבים שאפשר להוסיף לאתר על ידי גירירה.
3. בניית האתר | **site structure**. פאנל שמציג את כל העמודים, חלונות (lightbox), קובצי הקוד ומסדי הנתונים שיש באתר.
4. בדוגמה הנוכחית יש כרגע לעמוד אחד שנקרא **HOME**, חלונית שנקראת "Clear Confirmation" ומסד נתונים המכיל טבלה שנקראת **Tasks**.
5. סבירת הפיתוח. המקום שבו כתבים את הקוד. אפשר לכתוב קוד עבור כל עמוד באפליקציה. עבור כל עמוד חדש באפליקציה, מתחילה עם תבנית קוד מוכנה המכילה `() $w.onReady()` – שדבר עליה בהמשך.

- * יכול להיות שסבירת הפיתוח שלכם תהיה מצומצמת בשורה התחתונה. לחצו על כדי להרחיב אותה.
- 6. כפתור הצג | **preview**. מציג את האתר שעבדתם עליו עד עכשיו. לרוב, משתמשים בכפתור זהה תוך כדי עבודה על האפליקציה לפני שורצים לפרסום אותה לעולם. במהלך הפרק, עשו>Create New Pagepreview.
- 7. כפתור פרסם | **publish**. מפרסם את האתר שבנתם עד עכשיו וחושף אותו לכל העולם.

התבנית שעלייה אתם בונים את האפליקציה מגיעה מוגעה עם מסד נתונים, שבו טבלת **Tasks** שמכילה משימות. תלמדו איך להוסיף לטבלה זו משימות חדשות, לשנות את סטטוס המשימה, למחוק משימות ועוד כל מיני פעולות שיעזרות לנויל מידע.

אתם יכולים לראות את המשימות שנמצאות בטבלה על ידי ללחיצה על Tasks ב-site structure.

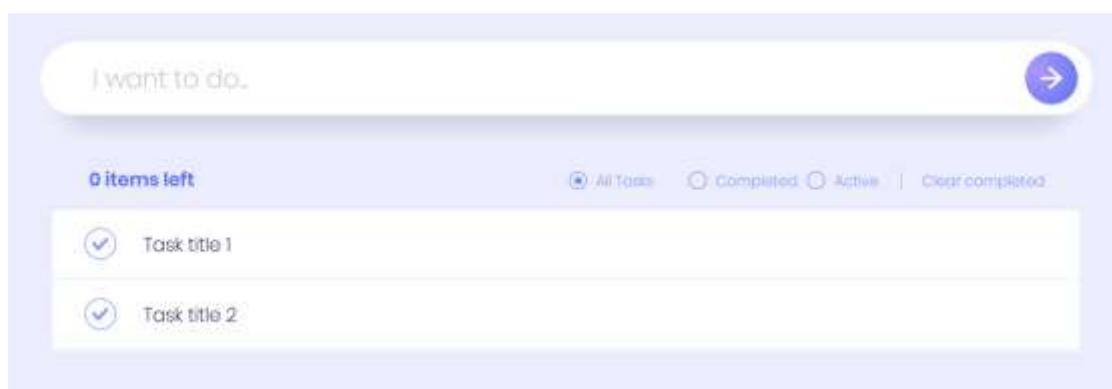
כל שורה מייצגת משימה וכל משימה יש שני מאפיינים:

- **Title** – תיאור המשימה

- **Completed** – משתנה בוליאני המתאר אם המשימה הושלמה או לא

אם אתם רוצים ללמוד איך ליצור את הטבלה בעצמכם, קפצו לסוף הפרק, לנוסף שבו הוספה לכם פירוט ורחבת על בניית טבלאות.

לפני שמתחלים לכתוב קוד, לוחצים על preview ומטבוננים בנקודות הפתיחה:

כפי שאפשר לראות, כל הרכיבים מוכנים ומעוצבים מראש אבל אף כפטור לא מגייב ללחיצה ונמספר המשימות שנותרו אינם נכון.

כדי להמשיך לעבוד על האפליקציה, עכשו לוחצים על

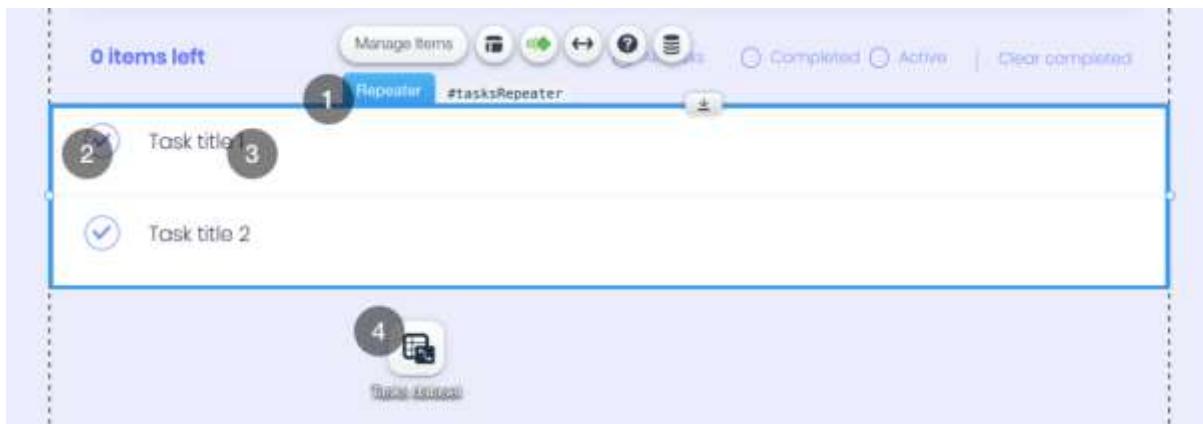
[Back to Editor](#)

הציגת נתונים ממוד הנתונים באתר

בחלק זה אלמד איך אפשר להוסיף נתונים מהטבלה על ידי "חיבור" רכיבים מהאפליקציה לטבלה Tasks שלנו. כך חוסכים כתיבת קוד טריוויאלית. מובן שכןן לעשות את זה גם

באמצעות קוד – אבל אל דאגה, תכתבו הרבה שורות קוד ממש בקרוב 😊

מתחלים בהכרת הרכיבים שייקחו חלק בהציג המשימות שבטבלה Tasks של האפליקציה.

1. **Repeater** – רכיב שיצר בתוכו כמה עותקים של רכיב אחר. כל עותק מכיל עיצוב זהה אך מידע משתנה. מספר העותקים שיופיעו הוא משתנה ונקבע לפי מספר הפריטים שעלו להציג. במקורה הזה, מספר המשימות שהוא יציג.

[https://www.wix.com/velo/reference/\\$w.Repeater.html](https://www.wix.com/velo/reference/$w.Repeater.html)

2. **Checkbox** | תיבת סימון – רכיב המאפשר הכנסת ערך בוליאני (true | false).

[https://www.wix.com/velo/reference/\\$w.Checkbox.html](https://www.wix.com/velo/reference/$w.Checkbox.html)

3. **Text** | רכיב טקסטואלי – רכיב שמציג טקסט.

[https://www.wix.com/velo/reference/\\$w.Text.html](https://www.wix.com/velo/reference/$w.Text.html)

4. – הרכיב שמקשר בין המידע בטבלת Tasks לבין מרכיבים אחרים בעמוד.

<https://www.wix.com/velo/reference/wix-dataset.html>

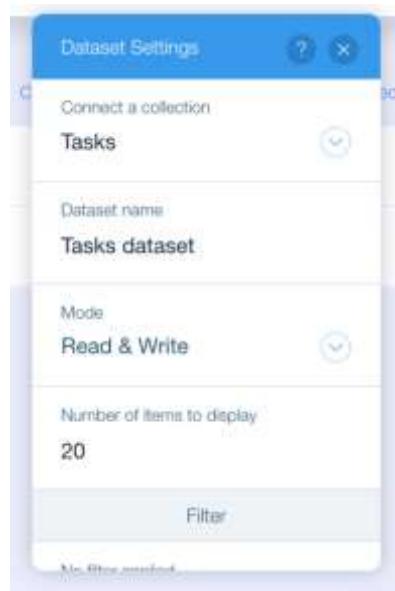
Dataset

ה-component dataset לחבר רכיבים בעמוד למידע מטבליות נתוניים. רכיב זה הוא וירטואלי, כלומר, הוא יעשה את תפקידו בניהול מידע בעמוד אבל מבקרים העמוד לא יראו אותו באפליקציה הסופית.

אפשר להסתכל על ההגדרות של ה-component dataset בעזרת לחיצה על כפתור ה-settings:

از נראה שה-component dataset מחובר לטבלת Tasks וונמצא במצב של קרייה וכתיבה (& write).

הוא צריך להיות מוגדר במצב של קרייה וכתיבה - **Read & Write**, מכיוון שתרצו אפשרות להציג את המשימות אבל גם לשנות את סטטוס ה-*completed* שלהן.

יש עוד שני מצבים ל-**dataset**:
Read Only – מצב שמאפשר רק קריאה של נתונים מהטבלה
Write Only – מצב שמאפשר רק הוספה של נתונים חדשים לטבלה

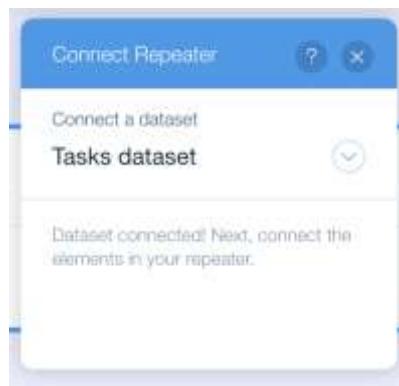
נוסף על כך, **Number of items to display** מהוות את כמות הרשומות המקסימלית שה-**dataset** ישולף מהטבלה. אם אתם רוצים לתרום ביצה של יותר מ-20 משימות, אתם יכולים לשנות את זה בהגדלתה.

חיבור רכיבים למידע מהטבלה

כעת, משתמשים ב-**dataset** על מנת להציג את המשימות בכל שורה ב-**repeater**. על מנת לעשות את זה לוחצים על האיקון של מסד הנתונים, שמופיע כאשר לוחצים עם העכבר על ה-**repeater**.

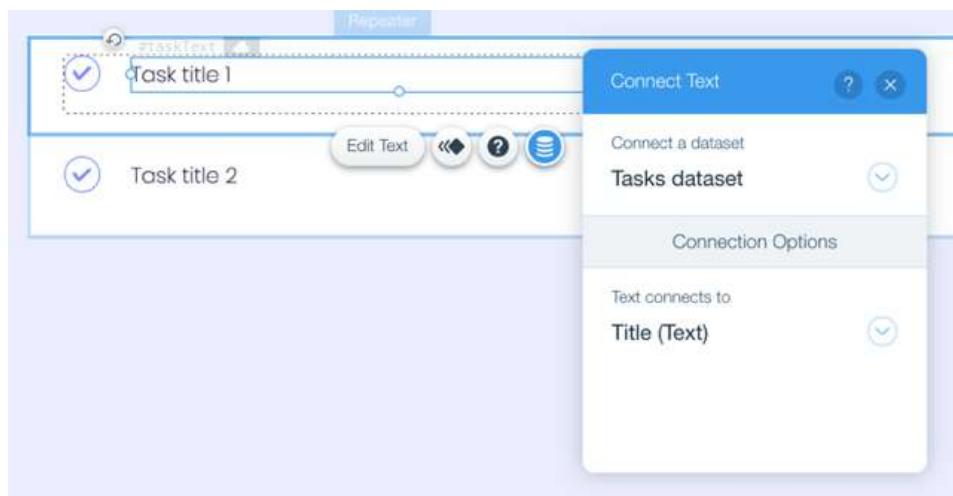

כעת נפתח פאנל החיבור (connection panel) של ה-**repeater**. מכיוון שאתם רוצים לחבר את ה-**repeater** ל-**dataset** שיצרתם, בחרו אותו ב-**connect a dataset**.

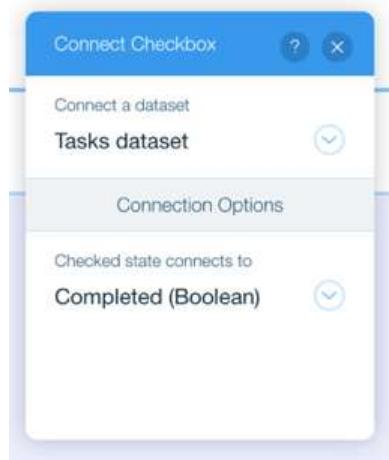
התוצאה של הפעולה זו היא שמספר הקופסאות ב-repeater ישוכפלו כמספר הרשומות שה-
dataset שלפָה מובלטת המשימות.

הצעד הבא הוא להציג כל משימה בשני הרכיבים שיש בתוך ה-repeater.
מתחלים ברכיב הטקסט. פותחים את פאנל החיבור של רכיב הטקסט (זה דרוש לחיצה
ראשונית על ה-repeater ולאחר מכן לחיצה על רכיב הטקסט) ומחברים את הטקסט של
הרכיב לשדה Title מובלטת ה-Tasks.

- אולי שמתם לב שה-dataset שיצרתם כבר מחובר. זה קורה באופן אוטומטי מכיוון
שה לחברתם את ה-repeater ל-dataset זהה.
- ברשימה השDOT שנספתח יש שדות נוספים שאפשר להתחבר אליהם. אלו שדות
שנוצרים באופן אוטומטי עבור כל רשומה בטבלה:

ID -
createdDate -
updatedDate -

לאחר מכן, פותחים את פאנל החיבור של checkbox של ה-repeater (גם זה ידרוש לחיצה על ה-repeater),
לאחר מכן לחיצה על ה-group שמכיל את הcheckbox, ולבסוף על ה-checkbox (checkbox על ה-repeater) ומחברים
את הערך checked לשדה completed מהטבלה.

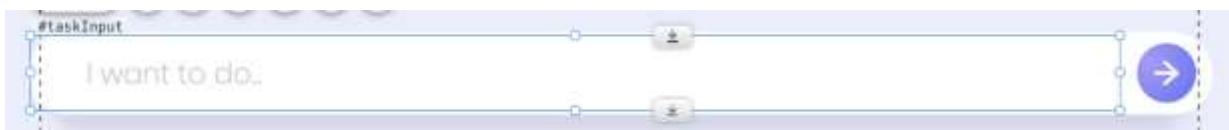
אחרי שהיברתם את הרכיבים שלכם לטבלה, הגיע הזמן לראות את התוצאות!
לחצו על preview ווסתכלו על התוצאות. התוצאות הרצויות הן:

רואים את המשמעות? יש!
עכשו הגיע הזמן להתחיל לכתוב קוד – חגיגה!

הוסףת משימה חדשה

הרכיבים שיעזרו לכם להוסיף משימה חדשה:

1. **תיבת טקסט | text input** – אפשרותה להכניס את תיאור המשימה.

[https://www.wix.com/velo/reference/\\$w.TextInput.html](https://www.wix.com/velo/reference/$w.TextInput.html)

2. **כפתור | Button** – בלחיצה עליו תתווסף המשימה מתיבת הטקסט לutable Tasks.

[https://www.wix.com/velo/reference/\\$w.Button.html](https://www.wix.com/velo/reference/$w.Button.html)

אם רצים לאפשר למשתמשים להוסיף משימה חדשה, יש ללמידה איך בלחיצה על הכפתור

מוסיפים משימה חדשה לתוך מסד הנתונים ומציגים אותה ב-repeater.

Events

[https://www.wix.com/velo/reference/\\$w.Event.html](https://www.wix.com/velo/reference/$w.Event.html)

בדומה לארועים בג'אווהסקריפט, גם הרכיבים של Velo מאפשרים הפעלה של אירועים (events).

אלמד אתכם שני אירועים על שני רכיבים שונים:

- **button.onClick event** - שנקרא כאשר המouser באפליקציה לוחץ על כפתור.

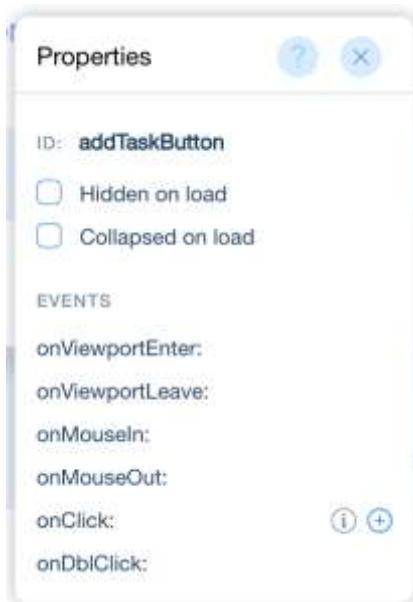
[https://www.wix.com/velo/reference/\\$w.Button.html#onClick](https://www.wix.com/velo/reference/$w.Button.html#onClick)

- **textInput.onKeyPress** - שנקרא כאשר המשתמש לוחץ על כפתור במקלדת

בזמן שהוא נמצא בתוך ריבית ה-text.

[https://www.wix.com/velo/reference/\\$w.TextInput.html#onKeyPress](https://www.wix.com/velo/reference/$w.TextInput.html#onKeyPress)

מתחלים בהוספה event לכפתור . עושים זאת על ידי פתיחת פאנל ה-properties של הcptor, בקליק ימני על הcptor ולהזיה על View Properties.

פאנל ה-`properties` מחולק לשני חלקים:

בחלקו העליון אפשר לראות את ה-ID של הרכיב. בעזרתו ה-ID אפשר לבצע פעולות עם הרכיב דרך הקוד. בתבנית שהכנתנו לכם, נתתי מראש לכל רכיב ID שם שימושי, אבל אתם יכולים לשנות את זה.

נוסף על כך, מתחת ל-ID מופיעות הגדרות הנראות של הרכיב בזמן העלייה של העמוד.

בחלקו התיכון של הפאנל נמצאת רשימה של כל ה-`events` הנתמכים עבור הרכיב:

- `onViewportEnter` מופעל כאשר הcpfotor מופיע בחלון של הדף
- `onViewportLeave` מופעל כאשר הcpfotor נעלם מחלון הדף
- `onMouseIn` מופעל כאשר המשתמש מעביר את העכבר מעל הcpfotor
- `onMouseOut` מופעל כאשר העכבר יוצא מגבולות הcpfotor
- `onClick` מופעל בלחיצה על הcpfotor
- `onDoubleClick` מופעל בלחיצה כפולה על הcpfotor

* לכל רכיב יש events שונים בהתאם לפונקציונליות שהוא מספק. ניתן לראות הסבר מדויק על כל ה-`events` של הcpfotor בlienק:

[https://www.wix.com/velo/reference/\\$w.Button.html](https://www.wix.com/velo/reference/$w.Button.html)

במקרה הזה רוצים להוסיף משנה כאשר המשתמש לוחץ על הcpfotor. לכן, עוברים עם העכבר על הצד ימני של event `onClick` וЛОוחצים על כפתור ה- . לחיצה על הcpfotor תכניס באופן אוטומטי שם ל-`event` `onEnter` ובלחיצה על `Enter` יתווסף event חדש לקוד בסביבת הפיתוח שלכם.

```
export function addTaskButton_click(event) {
    //Add your code for this event here:
}
```

עכשו, בכל לחיצה על הכפתור, יקרא ה-event שלכם. הנה נראה שזה אכן נקרא בכל לחיצה.
מוסיפים כתיבה ל-console:

```
export function addTaskButton_click(event) {
    console.log('button clicked');
}
```

שימוש לב שהפונקציה שלכם מקבלת ארגומנט שנקרא event. הארגומנט זהה הוא אובייקט המכיל מידע על ה-event שנקרה. האובייקט הזה משתנה בהתאם לסוג ה-event.

* מעתה כתבו ותעתיקו הרבה שורות קוד. אם אתם רוצים שהקוד עברו הizza באוטומטי, לחזו על ה-captor שנמצא לצד ימני של החלק העליון בסביבת הפיתוח.

עוברים ל-preview, לוחצים על ה-captor ובתחתית הדף יפתח ה-console של Velo ויציג את מה שכתבتم בכל פעם שתלחצו.
עובד לכם? מעולה! ממשיכים להלאה ושמרים את המשימה.

\$w

[https://www.wix.com/velo/reference//\\$w.html](https://www.wix.com/velo/reference//$w.html)

על מנת לשמר את המשימה שהמשתמש כתב, יש "להוציא" את הטקסט שנכתב מתוך רכיב ה-input text. את זה עושים בעזרת שימוש בפונקציה \$w.

\$w היא פונקציה שזמיןה בקוד ומאפשרת לבחור רכיבים מתוך העמוד באמצעות הקוד, בדומה לפונקציה document.querySelector. לכל רכיב סט מאפיינים ופונקציות ייחודי המאפשר אינטראקציה עם הרכיב, לקבל ולשנות את המידע שלו, לשנות את מצבו ולהירשם ל-events שהוא חושף.

איך בוחרים רכיב בעזרת \$w?

זכירים את ה-ID שיש לכל רכיב בפאנל properties? אז על מנת לקבל את המשתנה של הרכיב משתמשים ב-ID שלו. אז, כדי לבחור אותו, קוראים לו-\$w עם ארגומנט מסווג טקסט, המכיל את ה-ID של הרכיב ומתחיל ב-#.

לדוגמה, אם תפתחו את פאנל properties של תיבת הטקסט שלכם, תראו שה-ID שלה הוא taskInput, ואז תבחרו אותה כך:

```
$w('#taskInput').value
```

אחרי שיש תיבת טקסט, רוצים לדעת מה הטקסט שהמשתמש הכניס לתוכה. לכל רכיב יש מספר רב של נתונים שהוא יכול לספק. במקרה הזה צריכים את ה-value שהמשתמש יכניס לתיבת:

```
export async function addTaskButton_click(event) {
  const taskTitle = $w('#taskInput').value;
  console.log('taskTitle:', taskTitle);
}
```

למידע נוסף על משתנה ה-value של תיבת הטקסט:

[https://www.wix.com/velo/reference/\\$w.TextInput.html#value](https://www.wix.com/velo/reference/$w.TextInput.html#value)

עוביים ל-preview, כתובים את המשימה בשורת המשימה, לוחצים על הפתור והידד! רואים את הטקסט שכתבתם.

הצעד הבא => לשמר את המשימה כמשימה חדשה בטבלה Tasks.

wix-data

<https://www.wix.com/velo/reference/wix-data.html>

wix-data הוא מודול המאפשר עבודה מול המידע שיש לכם בטבלאות. בעזרתו, אפשר להוסיף רשומות לטבלה, למחוק רשומות וגם לעורר רשומות קיימות. במהלך הפרק אלמד בכל פעם שימוש ופונקציונליות חדשה של wix-data.

על מנת להשתמש במודול, יש לייבא אותו מהאזור העליון של קובץ הקוד:

```
import wixData from 'wix-data';
```

הוספה רשומה לטבלה – wixData.insert()

<https://www.wix.com/velo/reference/wix-data.html#insert>

מתחלים עם היכולת להכניס משימה חדשה לטבלה. זה אפשרי באמצעות הפונקציה האסינכרונית () insert() לפונקציה זו מעבירים שני ארגומנטים:

1. שם הטבלה שאליה רוצים להוסיף את הרשימה החדשה – במקרה זה Tasks.
2. המשימה שאוינה רוצים להוסיף. המשימה תהיה מבנה של אובייקט, שבו המשתנים יהיו זמינים למאפיינים של המשימה בטבלה והערכים שלהם.

از על מנת להוסיף משימה חדשה לטבלה, מייצרים את אובייקט המשימה שיכיל:

- title – טקסט המתאר את המשימה, שנלקח מתיבת הטקסט

false – משתנה בוליאני המציג את סטוס המשימה ויאווחל ב-**completed** -

קוראים ל-`wixData.insert()` עם האובייקט שיצרתם. בנוסף על כן, משלימים את החוויה בכך שמוסףים את המשימה החדשה רק במידה שהיא לא ריקה:

```
export async function addTaskButton_click(event) {
  const taskTitle = $w('#taskInput').value;
  if (taskTitle.length !== 0) {
    const newTask = {
      title: taskTitle,
      completed: false
    }
    await wixData.insert('Tasks', newTask);
  }
}
```

* שימושו לב שמיון שהפונקציה `wixData.insert()` היא אסינכרונית, מוסיףם `async` ל-`event`.

עכשו קופצים שוב ל-`preview`, מוסיףם משימה חדשה, לוחצים על `Enter`, חוזרים ל-`editor` של Wix וועברים לעורך התוכן של טבלת Tasks כדי לראות אם המשימה החדשה הותוספה. התווסףה? **מעולה!**

	Title	Completed
1	new task	
2	Real task 1	
3	Real task 2	
4	Real task 3	

אבל אני מניח ששפתם לב שחסרים כמה דברים כדי שהחוויה תהיה שלמה:

1. שורת המשימה לא התרוקנה אחרי הוספת המשימה.
2. המשימה לא הותוספה לרשימת המשימות שלכם.

צינתי קודם שבעזרת `W$` אפשר לקבל גם לשנות מידע על רכיב באתר. אז הפעם, במקום לקבל את הערך של תיבת הטקסט שלכם, יש לפחות אותה כך:

```
$w('#taskInput').value = '';
```

ועל מנת שה-`repeater` יציג את הערכים החדשניים, יש לרענן את המידע שה-`dataset` מעביר אליו. זה לא קורה באופן אוטומטי.

כמו שכל רכיב ורגע באתר ניתן לשינוי, כך גם ה-`dataset`. לכן מבקשים מה-`dataset` לקרוא מחדש את המידע מהטבלה בעזרת קריאה לפונקציה האסינכרונית `refresh()`:

```
await $w('#dataset1').refresh();
```

למידה נוספת על פונקציית refresh של dataset:

<https://www.wix.com/velo/reference/wix-dataset.Dataset.html#refresh>

זה הקוד המלא:

```
export async function addTaskButton_click(event) {
  const taskTitle = $w('#taskInput').value;
  if (taskTitle.length !== 0) {
    const newTask = {
      title: taskTitle,
      completed: false
    }

    await wixData.insert('Tasks', newTask);
    $w('#taskInput').value = '';
    await $w('#tasksDataset').refresh();
  }
}
```

ושוב, עוברים ל-wxview ומכניסים משימה חדשה. איזה כיף! זה עובד!

תרגילים:

בצעו שמירה של משימה חדשה כאשר המשתמש כותב משימה חדשה בתיבת הטקסט ואז מקליד על Enter.mez: הזכירתי קודם את ה-event על תיבת הטקסט –textInput.onKeyPress ואות המשמעות של הארגומנט event שמקבלים בפונקציה.

פתרונות:

לאחר פתיחה של פאנל ה-properties event.onKeyPress ויצירה של ה-event יתווסף event.onKeyPress לsembית הפיתוח. אבל הפעם יהיה צורך לוודא שהכפטור שעלי המשמש לחץ הוא כפטור ה-Enter, ורק אז לשמר את המשימה ולבצע את כל הפעולות הנדרשות.

```
export async function taskInput_KeyPress(event) {
  if (event.key === 'Enter') {
    // add new task here..
  }
}
```

מכיוון שלא מומלץ לשכפל קוד, מוצאים את פעולה ההוספה של משימה חדשה לפונקציה נפרדת, ולבסוף הקוד יראה כך:

```

async function addNewTask() {
  const taskTitle = $w('#taskInput').value;
  if (taskTitle.length !== 0) {
    const newTask = {
      title: taskTitle,
      completed: false
    }

    await wixData.insert('Tasks', newTask);
    $w('#taskInput').value = '';
    await $w('#tasksDataset').refresh();
  }
}

export async function addTaskButton_click(event) {
  await addNewTask();
}

export async function taskInput_KeyPress(event) {
  if (event.key === 'Enter') {
    await addNewTask();
  }
}

```

* גם פה ה-`taskInput_KeyPress` הפען לאсинכרוני ונוסף לו `.async`.

עוברים שוב ל-`view` ומוכנים אם משימות חדשות באמצעות לחיצה על Enter וגם בעזרה לחיצה על כפתור ההוספה.

שינוי סטטוס המשימה

از אפשר לראות את המשימות הנוכחיות ולהוסיף משימות חדשות. אבל המשתמש עדין לא יכול לעדכן שהמשימה הושלמה.

בכל פעם שהמשתמש משנה את הסימון בכפתור הבחירה (checkbox), שנמצא בתוך ה-`repeater`, נרצה לבדוק את הבחירה החדשה שלו בטבלה עבור המשימה הרלוונטית. מתחילה בהוספת event של ה-`checkbox` דרך `onChange` פannel ה-`properties`, כמו שלמדתם קודם:

```

export function completedCheckbox_change(event) {
  //Add your code for this event here:
}

```

למידע נוסף על ה-`onChange` event של כפתור הבחירה:
[https://www.wix.com/velo/reference/\\$w.Checkbox.html#onChange](https://www.wix.com/velo/reference/$w.Checkbox.html#onChange)

* מכיווןשהcheckbox נמצא בתוך ה-event repeater, ה-event שונמש על checkbox אחד ופועל אוטומטית על כל אחד ממה-checkboxes שיש בכל איבר ב-event repeater. קלומר אין צורך לכתוב event לכל checkbox אם יש לנו repeater.

כדי לשנות את הערך הבוליאני של מאפיין completed של המשימה לערך החדש שהמשתמש סימן ב-checkbox, קודם כל ציריך להציג את הערך החדש, ועושים זאת על ידי שימוש במשתנה ה-target, שונמצא על ארגומנט ה-event שמועבר לפונקציה:

```
export function completedCheckbox_change(event) {
  const completed = event.target.checked;
}
```

למידע נוסף על משתנה ה-target של event:

[https://www.wix.com/velo/reference/\\$w.Event.html#target](https://www.wix.com/velo/reference/$w.Event.html#target)

לאחר מכן נרצה לעדכן את הערך החדש בטבלה.

wixData.get() – שילוף רשומה מהטבלה

<https://www.wix.com/velo/reference/wix-data.html#get>

על מנת לייצר את המשימה שאותה רוצים לעורך, יש לשלוּף את הרשומה הזאת מהטבלה כדי שכל הנתונים הנוכחיים שלה יהיו זמינים.

למודול wixData יש פונקציה אסינכרונית הנקראת **(get)**, שמאפשרת שילוף של משימה מהטבלה. לפונקציה הזה מעבירים שני ארגומנטים:

1. שם הטבלה שממנה רוצים לשלוּף את המשימה – **Tasks**.
2. המזהה הייחודי של המשימה – **ID**.

לכל משימה שמכניסים לטבלה מתווסף באופן אוטומטי מזהה שנקרה **id**. המזהה הזה מאפשר לזהות באופן ייחודי את המשימה.

از איך בעצם מושגים את המזהה הייחודי הזה מתוך המשימה ב-event repeater שעליינו לחץ המשתמש?

בעזרת ארגומנט ה-event. כפי שתכתבתי קודם, ארגומנט ה-event המשתנה בהתאם ל-event repeater. אבל יש חשיבות למיקום הרכיב שבו מתרחש ה-event ובמיוחד אם הוא בתוך ה-snippet. אם ה-event הופעל והרכיב שהוא הופעל ממנו נמצא בתוך ה-event repeater אז בויהיקט ה-event המשתנה נוסף, שאינו ב-event רגיל, שנקרו **context** ומכיל את ה-ID של הרשומה שצריכים מהטבלה:

```
event.context.itemId
```

למידע נוסף על משתנה ה-context של event:

[https://www.wix.com/velo/reference/\\$w.Event.html#context](https://www.wix.com/velo/reference/$w.Event.html#context)

וכעת, כיש בידיכם המזהה הייחודי של הרשומה, אפשר לקרוא ל-(`wixData.get`) ול לקבל את הרשומה הנוכחית:

```
export async function completedCheckbox_change(event) {
  const completed = event.target.checked;
  const itemId = event.context.itemId;
  const item = await wixData.get('Tasks', itemId);
}
```

* שוב, יש להפוך את ה-`event` שלכם לאסינכרוני כיוון ש-(`wixData.get`) היא אסינכרונית.

עדכון רשותה בטבלה – `wixData.update()`

<https://www.wix.com/velo/reference/wix-data.html#update>

יש לכם רשותה, כפי שהיא שמורה בטבלה. בעצם, יש לשנות את ערך ה-`completed` שלה לערך החדש ולעדכן אותו בטבלה.

למודול `wixData` יש פונקציה (`update`) שמאפשרת עדכון של רשותה מסוימת. הפונקציה הזאת מקבלת שני ארגומנטים:

1. שם הטבלה שאליה רוצים להוסיף את הרשותה החדשה – `Tasks`.
2. המשימה המעודכנת שרוצים לשומר.

מיצרים מושימה מעודכנת ואז קוראים ל-(`wixData.update`) עם העדכון:

```
export async function completedCheckbox_change(event) {
  const completed = event.target.checked;
  const itemId = event.context.itemId;

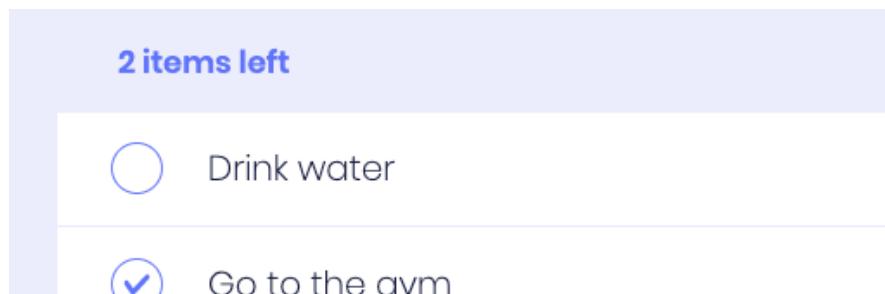
  const item = await wixData.get('Tasks', itemId);
  const updatedItem = Object.assign({}, item, { completed });

  await wixData.update('Tasks', updatedItem);
}
```

הבה נבדוק אם זה עובד ב-`preview`. מסמנים כמה משימות ו חוזרים לעורך התוכן לבדוק אם זה באמת עודכן.

נמדד! זה עודכן! הפונקציונליות הבסיסית של האפליקציה עובדת.

מספר המשימות שלא הושלמו

היכולת הבאה שורצים להויסיף לאפליקציה היא תצוגה של מספר המשימות שלא הושלמו (שהערך הבוליאני שלhn במאפיין `completed` הוא `false`) ברכיב הטקסט שמופיע מעל רשימת המשימות.

מתחילהם בבניית פונקציה אסינכרונית חדשה בתחתית קובץ הקוד (מחוץ לפונקציה `-onReady`), שתפקידה יהיה לעדכן את רכיב הטקסט במידע הרצוי. שמה: **updateActiveTaskCount**

```
async function updateActiveTaskCount() {
```

.הצעד הבא הוא לספר את מספר המשימות שמאפיין `completed` שלhn הוא `false`.
את זה עושים בעזרת פונקציונליות נוספת ש-`wixDataQuery` מספק, ונקראת `wixDataQuery`.

wixDataQuery

<https://www.wix.com/velo/reference/wix-data.WixDataQuery.html>

`wixDataQuery` היא שאלתה המאפשרת לבצע בקשה למידע מטבלת המשימות. הבקשת יכולת להכיל שילוב של תנאים שיגדרו את התוצאות שלhn מוצפים.

יצירת שאלתה נעשית בשלושה שלבים:

1. אתחול השאלתה בהינתן שם הטבלה שמננה רוצים לקבל את המידע.
2. בניית הפקודות שגדירות את השאלתה.
3. הפעלה השאלתה.

1. אתחול השאלתה – `wixData.query`

<https://www.wix.com/velo/reference/wix-data.html#query>

את השאלתה מתחלים בעזרת הפונקציה `()wixData.query()`, שמקבלת ארגומנט אחד: שם הטבלה שאליה רוצים להויסיף את הרשומה החדשה.
מתחילהם לבנות את השאלתה בעזרת:

```
async function updateActiveTaskCount() {
  const activeTaskCount = await wixData.query('Tasks')
}
```

2. בניית השאלה

לאחר מכן בונים את התנאים של השאלה באמצעות מגוון פונקציות.
במקרה הזה יש לקבל רק את המשימות שלא הושלמו. כלומר, כל המשימות שערך ה-`.completed` שלහן הוא `false`.

- לכן, משתמשים בפונקציה `eq` (מהמילה שווה – `equal`), שמקבלת שני ארגומנטים:
- שם המאפיין שבאמצעותו רצים לסנן את התוצאות – במקרה הזה `completed`.
  - ערך שרצים שייהי לתוצאות – במקרה הזה `false`.

למידע נוסף על פונקציית ה-`eq`:

<https://www.wix.com/velo/reference/wix-data.WixDataQuery.html#eq>

```
async function updateActiveTaskCount() {
  const activeTaskCount = await wixData.query('Tasks')
    .eq('completed', false)
}
```

* יש פונקציות רבות ומגוונות שמאפשרות בנייה של שאלה ואפשר לקרוא עליהן בלבד:
<https://www.wix.com/velo/reference/wix-data.WixDataQuery.html>

3. הפעלת השאלה

לביצוע השאלה אפשר להשתמש בשתי פונקציות אסינכרניות שונות:
1. `find()` – החזרת כל האיברים שעוניים על השאלה.

<https://www.wix.com/velo/reference/wix-data.WixDataQuery.html#find>

2. `count()` – החזרת מספר האיברים שעוניים על השאלה.

<https://www.wix.com/velo/reference/wix-data.WixDataQuery.html#count>

מכיוון שצריך לדעת רק את מספר המשימות שלא הושלמו, נשתמש בפונקציה `count()`:

```
async function updateActiveTaskCount() {
  const activeTaskCount = await wixData.query('Tasks')
    .eq('completed', false)
    .count();
}
```

כעת, כששагנו במספר המשימות שלא הושלמו, כתובים אותן ברכיב הטקסט.
מתחילה ביצור הטקסט שרצים לראות:

```

let activeTaskText;
switch (activeTaskCount) {
  case 0 :
    activeTaskText = 'Completed all tasks';
    break;
  case 1 :
    activeTaskText = '1 item left';
    break;
  default:
    activeTaskText = `${activeTaskCount} items left`;
    break;
}

```

עכשיו, מציבים את הטקסט החדש בערך ה-`text` של רכיב הטקסט שה-ID שלו הוא `.activeTaskCount`.

זכרים איך עושים את זה?

```
$w('#activeTasksCount').text = activeTaskText;
```

لمידע נוסף על משתנה ה-`text` השיך לרכיב הטקסט:

[https://www.wix.com/velo/reference/\\$w.Text.html#text](https://www.wix.com/velo/reference/$w.Text.html#text)

הינה כל הפונקציה:

```

async function updateActiveTaskCount() {
  const activeTaskCount = await wixData.query('Tasks')
    .eq('completed', false)
    .count();

  let activeTaskText;
  switch (activeTaskCount) {
    case 0 :
      activeTaskText = 'Completed all tasks';
      break;
    case 1 :
      activeTaskText = '1 item left';
      break;
    default:
      activeTaskText = `${activeTaskCount} items left`;
      break;
  }

  $w('#activeTasksCount').text = activeTaskText;
}

```

יצרתם פונקציה שמעדכנת את מספר המשימות שלא הושלמו, אבל אף אחד לא קורא לפונקציה. מתי בעצם צריכים לקרוא לפונקציה?

1. לאחר הוספה של משימה חדשה – בסוף פונקציית `addNewTask`

```
async function addNewTask() {
  const taskTitle = $w('#taskInput').value;

  if (taskTitle.length !== 0) {
    // task insert code

    await updateActiveTaskCount();
  }
}
```

2. לאחר שינוי סטטוס של משימה – בסוף ה-`event`
`completedCheckbox_change`

```
export async function completedCheckbox_change(event) {
  // completed update code

  await updateActiveTaskCount();
}
```

3. כאשר העמוד סיים להיטען בעזרת `$w.onReady`

\$w.onReady()

[https://www.wix.com/velo/reference/\\$w.html#onReady](https://www.wix.com/velo/reference/$w.html#onReady)

זהוי פונקציה שרצה כאשר כל הרכיבים של העמוד סיימו להיטען. בפונקציה זו אפשר לכתוב קוד שירוץ לפני שהמשתמש יתחיל לבצע שינויים באפליקציה.
 לכן, קוראים ל-`updateActiveTaskCount` בתוך הפונקציה `onReady` כך:

```
$w.onReady(function () {
  updateActiveTaskCount();
});
```

ובבירם ל-`w.preview`.

- מודדים שכמות המשימות הראשונית נכונה
- מוסיפים משימה חדשה ומודדים שמספר המשימות שלא בוצעו עולה ב-1
- מסמנים משימה שלא בוצעה ומודדים שמספר המשימות שלא בוצעו יורד ב-1
- מורידים סימון למשימה שבוצעה ומודדים שמספר המשימות שלא בוצעו עולה ב-1

עובד? שיגעון! הלאה!

סינון המשימות לפי סטטוס המשימה

עכשו נסנן את המשימות המוצגות לפי הסינון שהמשתמש יבחר בcptori הרדיו (radio group) שנמצאים מעל רשימת המשימות:

למידע נוסף על רכיב cptori הרדיו:

[https://www.wix.com/velo/reference/\\$w.RadioButtonGroup.html](https://www.wix.com/velo/reference/$w.RadioButtonGroup.html)

להלן התחנות הרציה עבור כל אחד מהcptoriים:

All Tasks - כל המשימות יופיעו ללא סינון

Completed - רק המשימות שהושלמו (שהמשתנה completed שלהם שווה ל- true) יופיעו

Active - המשימות שעדיין לא הושלמו (שהמשתנה completed שלהם שווה ל- false) יופיעו

מכיוון שהסינון יבוצע לאחר שהמשתמש ילחץ על אחד הcptoriים, ה-event המתאים הוא radioButtonGroup.onChange – מօסיפים אותו כמו שלמדתם קודם:

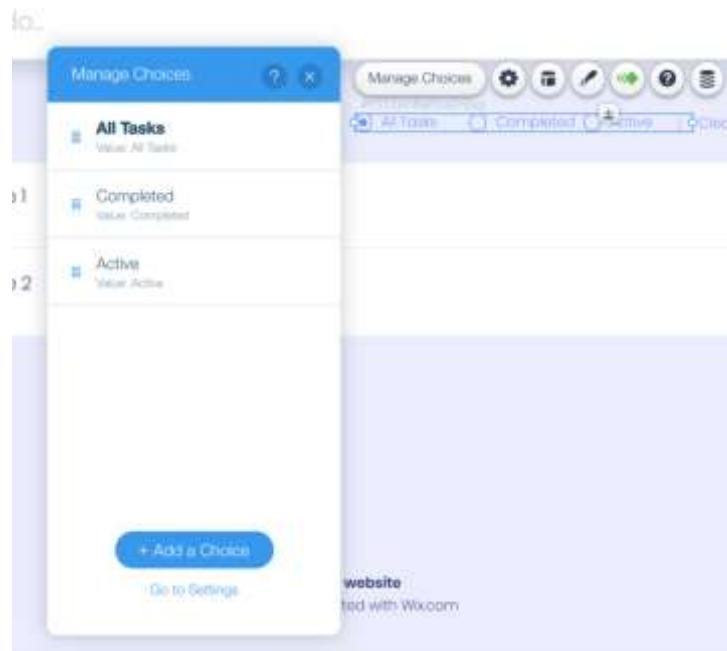
```
export function filterRadioGroup_change(event) {
  //Add your code for this event here:
}
```

למידע נוסף על onChange event של cptori הרדיו:

[https://www.wix.com/velo/reference/\\$w.RadioButtonGroup.html#onChange](https://www.wix.com/velo/reference/$w.RadioButtonGroup.html#onChange)

בשלב הבא מבינים מהו סוג הסינון שבחר המשתמש ומממשים אותו.

עבור כל אחת מהאפשרויות ב-radio group מזינים ערך זהה לטקסט שמייצג את הבחירה. אפשר לראות ולשנות את הערכים בלחיצה על Manage Choices.

על מנת לקבל את הערך שנבחר על ידי המשתמש, קוראים לערך ה-value שהוא חלק מכל כפתור רדיו, וכשמו כן הוא – הנתון (או הערך) שאותו אנו רוצים לקבל מהמשתמש.

```
export function filterRadioGroup_change(event) {
  const filterValue = $w('#filterRadioGroup').value;
}
```

למידע נוסף על משתנה ה-value של כפתורי הרדיו:

[https://www.wix.com/velo/reference/\\$w.RadioButtonGroup.html#value](https://www.wix.com/velo/reference/$w.RadioButtonGroup.html#value)

עכשו מבצעים סינון של המידע שה-dataset מביא אל העמוד בהתאם לבחירה של המשתמש.

wixDataFilter

<https://www.wix.com/velo/reference/wix-data.WixDataFilter.html>

wixDataFilter מאפשר לנו לסנן את המידע שmagiu אליו מה-dataset לפי תנאים מוגדרים.

סינון מידע מה-dataset נעשה בשלושה שלבים:

1. אתחול המסנן (`wixData.filter()`).
2. בניית הפקודות שגדירות את הסינון.
3. הפעלת הסינון על ידי העברת של אובייקט הסינון שיצרתם ל-dataset.

wixData.filter() .1

<https://www.wix.com/velo/reference/wix-data.html#filter>

מייצר אובייקט סינון, שמוועבר ל-dataset, ובכך מאפשר לסנן את המידע שה-dataset מביא לעמוד:

```
let filter = wixData.filter();
```

2. בניית הסינון

לאחר מכן בונים את הסינון על ידי שימוש באותם התנאים שמצדירים שאלתיה. במקורה ה자가 צריכים ליצור שלושה סוגי שונים של סינון: כאשר המשתמש לוחץ על `Completed`, רוצים לסנן את כל המשימות שלא הושלמו ולהציג רק את המשימות שהושלמו. בעצם רוצים להשאיר את כל המשימות שערך ה-`completed` שלהן שווה ל-`true`. לצורך זה משתמשים ב-`eq` (בדומה לשאלתיה שיצרתם קודם):

```
let filter = wixData.filter().eq('completed', true);
```

כאשר המשתמש לוחץ על `Active`, רוצים לסנן את המשימות שהושלמו ולהציג את המשימות שלא הושלמו. פה, רוצים להשאיר את כל המשימות שערך ה-`completed` שלהן שווה ל-`false`: שוב משתמשים ב-`eq`:

```
let filter = wixData.filter().eq('completed', false);
```

ועבור All Tasks בונים אובייקט סינון ריק:

```
let filter = wixData.filter();
```

3. dataset.setFilter() - הפעלת הסינון על ה-

<https://www.wix.com/velo/reference/wix-dataset.Dataset.html#setFilter>

(`dataset.setFilter`) היא פונקציה אסינכורונית שmaps על רכיב ה-`dataset`. היא מקבלת ארגומנט אחד – אובייקט הфиילטר שיצרתם עד עכשו.

לאחר שקוראים לפונקציה זו, ה-`dataset` יבצע קריאה מחודשת למשימות מהטבלה, אבל ללא משימות שאין עונות על קритריון הסינון.

```
await $w('#tasksDataset').setFilter(filter);
```

עכשו מחברים הכל יחד ל-`event` של ה-`onchange` שיצרתם קודם:

```

export async function filterRadioGroup_change(event) {
  const filterValue = $w('#filterRadioGroup').value;

  let filter;
  switch (filterValue) {
    case 'Completed':
      filter = wixData.filter()
        .eq('completed', true);
      break;
    case 'Active':
      filter = wixData.filter()
        .eq('completed', false);
      break;
    case 'All Tasks':
      filter = wixData.filter();
      break;
  }

  await $w('#tasksDataset').setFilter(filter);
}

```

לא מספיק לקרוא לפונקציה הסינון רק כאשר המשתמש לוחץ על אחד מכפתורי הסינון. יש לסקن את המשימות בעוד כמה מצבים בקדם. לכן נתחיל בהעברת קוד הסינון לפונקציה ייודית `:filterTasks`

```

async function filterTasks() {
  const filterValue = $w('#filterRadioGroup').value;

  // create filter code

  await $w('#tasksDataset').setFilter(filter);
}

```

עכשיו, קוראים לפונקציה מכל המקומות השונים שדרושים אף הם סינון:

1. כאשר המשתמש לוחץ על אחד הכפתורים מה-buttons radio group (כמו שעשיתם):

```

export async function filterRadioGroup_change(event) {
  await filterTasks();
}

```

2. כאשר המשתמש משנה את סטוטו ה-`completed` של אחת המשימות:

```

export async function completedCheckbox_change(event) {
  // change completed status
  // update uncompleted counter
  await filterTasks();
}

```

3. כאשר המשתמש מוסיף משימה חדשה:

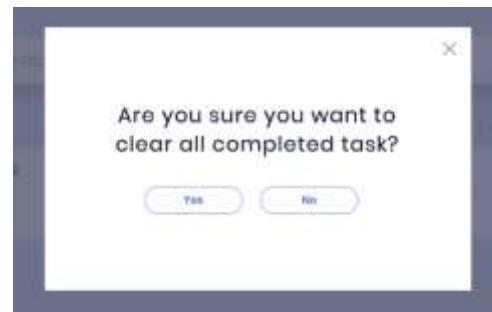
```
async function addNewTask() {
  const taskTitle = $w('#taskInput').value;
  if (taskTitle.length !== 0) {
    // add new task
    await updateActiveTaskCount();
    await filterTasks();
  }
}
```

עבורים ל-view, "משחקים" עם הסינון שזה עתה נכתב, משנים סטטוס משימות כאשר נמצאים על סינון מסוים ומואדיים שהן נשארות או נעלמות ולבסוף, מוסיף משימה חדשה כאשר נמצאים במצב סינון של משימות שלא הושלמו ומואדיים שהמשימה לא מופיעה בראשימה.

שמחה וSSHON! יש סינון! 😊

ניקוי המשימות שהושלמו

עכשו ממשים את כפתור ה-Clear completed, שבלחיצה יפתח את חלון האישור:

- אם המשתמש ילחץ Yes => סוגרים את חלון האישור ומוחקים את כל המשימות שהושלמו
- אם המשתמש ילחץ No => סוגרים את חלון האישור ולא עושים דבר

את חלון האישור כבר הרכם וקרأتي לו Clear Confirmation. תמצאו אותו ב-Site Structure מתחת ל-Lightboxes.

מוסיפים event של לחיצה על כפתור ה-Clear completed (דרך פאנל ה-properties):

```
export function clearCompletedButton_click(event) {
  // Add your code for this event here:
}
```

ועכשיו אלמד איך פותחים את חלון האישור.

wix-window

<https://www.wix.com/velo/reference/wix-window.html>

wix-window הוא מודול שמאפשר עבודה מול חלון הדף שעליו עובדים. על מנת להשתמש במודול, יש ליבא אותו מהאזור העליון של קובץ הקוד (בדומה ליבוא של :(wix-data

```
import wixWindow from 'wix-window';
```

wixWindow.openLightBox()

<https://www.wix.com/velo/reference/wix-window.html#openLightbox>

המודול wixWindow תומך בفتיחה של חלון חדש על ידי קריאה לפונקציה האסינכרונית openLightBox, שמקבלת שני ארגומנטים:

1. שם החלון שאוטו רוצים לפתח. במקרה זה – 'Clear Confirmation'.
2. האובייקט שרוצים להעביר לחלון. במקרה זה אין צורך בכר.

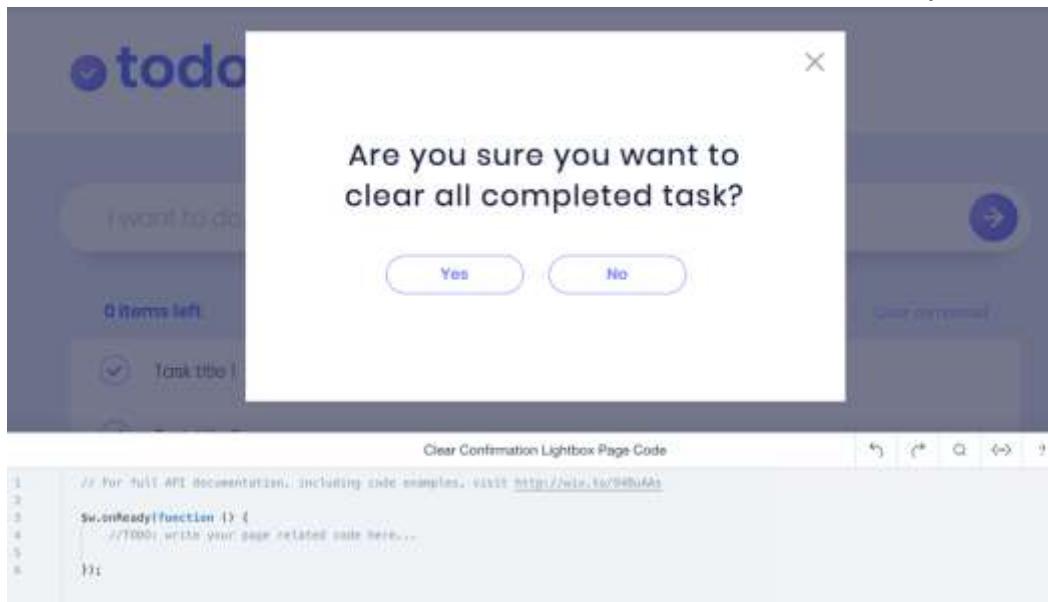
ערך ההחזרה של promise יהיה האובייקט שיוחזר על ידי החלון.
לכן, על מנת לפתח את החלון כתובים את הקוד:

```
export async function clearCompletedButton_click(event) {
  const shouldClearCompleted = await wixWindow.openLightbox('Clear Confirmation')
}
```

ועוברים לו-wxewPreview כדי לוודא שהחלון אכן נפתח.

כעת רוצים לדעת אם המשתמש לחץ על Yes או על No, כדי לדעת איך לפעול. כמובן, רוצים שההתשובה שתחזיר promise מה-promise כשהחלון יסגור תהיה ערך בוליאני, שאם הוא חיובי – "מחקנו המשימות שהושלמו ואם הוא שלילי – לא יקרה דבר.

עוברים לחלון ה-event Clear Confirmation כדי להחזיר תשובה ל-event.

גם פה, כמו בעמוד ה-HOME שלכם, אפשר לכתוב קוד בעורף הקוד שבתחתית המסך.
ועל כן, מוסיף event להיצה על כפטור ה-Yes:

```
export function approveBtn_click(event) {
```

```
// Add your code for this event here:  
}
```

ומוסיפים event לחיצה על כפתור ה-**No**:

```
export function rejectBtn_click(event) {  
    // Add your code for this event here:  
}
```

כעת רוצים לסגור את החלון בלחיצה על כל אחד מהכפתורים. מתחילהם ביבוא המודול -wixwindow לחלק העליון של הקוד:

```
import wixWindow from 'wix-window';
```

wixWindow.lightbox.close()

<https://www.wix.com/velo/reference/wix-window/lightbox-obj/close>

(**wixWindow.lightbox.close()**) היא פונקציה שסגורת את החלון שבו נמצאים ומחזירה את המשתמש לעמוד שפתח את החלון. הפונקציה הזו מקבלת ארגומנט אחד: ערך שיננת כתשובה של ה-**promise** שהזרם **wixWindow.openLightbox()**.

לכן, בלחיצה על Yes מחזירים true ובלחיצה על No מחזירים false:

```
export function approveBtn_click(event) {  
    wixWindow.lightbox.close(true);  
}  
  
export function rejectBtn_click(event) {  
    wixWindow.lightbox.close(false);  
}
```

אש! חוזרים לעמוד ה-HOME לפונקציית **onClick** שהתחלנו לכתוב קודם, כדי לבצע את המ剔קה במידה שהמשתמש ילחץ על Yes. במידה שהמשתמש בחר למחוק את המ剔קה בשני שלבים:

1. שאלתה שתחזיר את כל המשימות שערכ ה-**completed** שלן הוא true.
2. מחיקה של כל המשימות שהתקבלו מהשאלתה.

למגדתם מוקדם יותר איך לבצע שאלתה דומה, אבל בשאלתה הקודמת רציתם לקבל את מספר המשימות ולכן השתמשתם ב-**.count()**. הפעם תשימושו ב-**.find()**:

```
const queryResult = await wixData.query('Tasks')  
.eq('completed', true)  
.find();  
const completedTasks = queryResult.items;
```

למידע נוסף על פונקציית **.find**:

<https://www.wix.com/velo/reference/wix-data.WixDataQuery.html#find>

כשקוראים ל-`find()`, חוזר אובייקט שמכיל כל מיני דברים. אחד מהם הוא ה-`items` שמחזיק
מערך של כל הערכים שחזרו – במקרה זהה, מערך של כל המשימות שחזרו מהשאלתה.

כעת עוברים על כל אחת מהמשימות הללו ומוחקים אותן באמצעות:

wixData.bulkRemove() – מחיקת רשומות מהטבלה

<https://www.wix.com/velo/reference/wix-data.html#bulkRemove>

מחיקת רשומות מהטבלה נעשית על ידי שימוש בfonkcizia האסינכרונית (`wixData.bulkRemove()`)
שמתקבלת שני ארגומנטים:

1. שם הטבלה שממנה רוצים למחוק את הרשומות – במקרה זהה `Tasks`.
2. מערך המכיל את ה-`ids` של הרשומות שאוותם רוצים למחוק.

זכירים את מזהה ה-`_id` שנכנס באופן אוטומטי לכל שימוש בטבלה? מעולה!
از עכשו תשתמשו בו על מנת ליצור מערך של ה-`ids` שאנו רוצים למחוק.

```
const queryResult = await wixData.query('Tasks')
  .eq('completed', true)
  .find();
const completedTasks = queryResult.items;
const completedTasksIds = completedTasks.map(task => task._id);
```

את המערך שיצרנו נעביר לפונקציה האסינכרונית `wixData.bulkRemove()`:

```
await wixData.bulkRemove('Tasks', completedTasksIds);
```

ולקינוח, קוראים שוב לפונקציה `filterTasks()`, כדי להסיר מהציג את המשימות שנמחקו.

ולבסוף המלא:

```
export async function clearCompletedButton_click(event) {
  const shouldClearCompleted = await wixWindow.openLightbox('Clear Confirmation');

  if (shouldClearCompleted) {
    const queryResult = await wixData.query('Tasks')
      .eq('completed', true)
      .find();
    const completedTasks = queryResult.items;
    const completedTasksIds = completedTasks.map(task => task._id);

    await wixData.bulkRemove('Tasks', completedTasksIds);
    await filterTasks();
  }
}
```

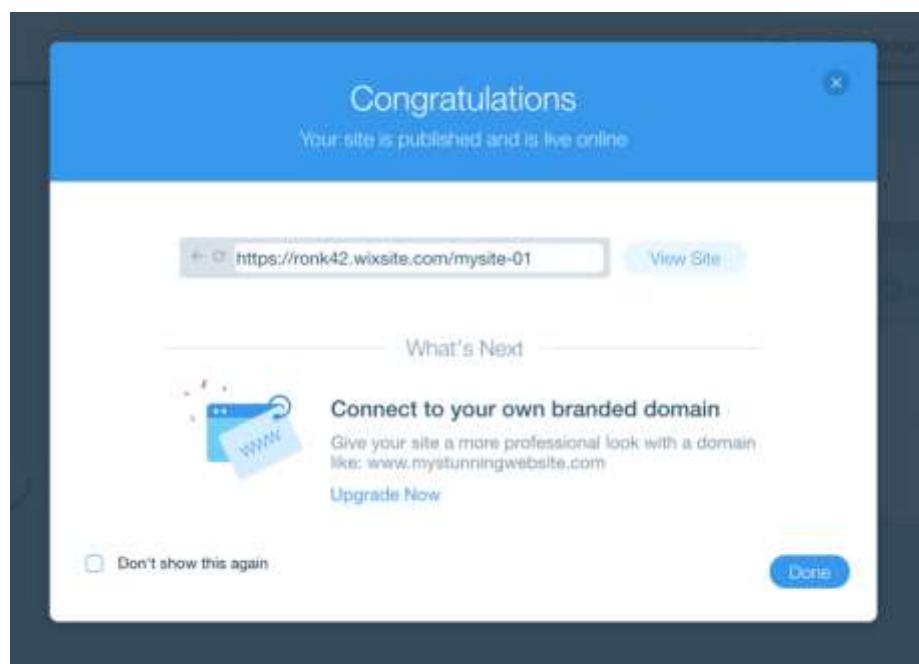
ועכשיו ל-preview. צריך לוודא שיש כמה MERCHANTABILITY שהושלמו וכמה MERCHANTABILITY שלא הושלמו
ולבצע שתי בדיקות שונות:

1. לחיצה על Clear completed ולאחר מכן לחיצה על No => יש לצפות לך ששם דבר לא יקרה.
2. לחיצה על Clear completed ולאחר מכן לחיצה על Yes => יש לצפות שכל MERCHANTABILITY שהושלמו ימחקו.

ממש כמעט סימתמא!
זוכרים את כפתור ה-publish מתחילת הפרק?
עכשיו הזמן ללחוץ עליו!

אחרי לחיצה על כפתור ה-publish תהיה האפליקציה שלכם זמינה באתר לכל דבר וכל העולם!

הכתובת של האפליקציה שלכם תוצג בחלון שייפתח לאחר שתלחצו על publish:

* אחרי שפרסמתם את האפליקציה, MERCHANTABILITY שהוסיףتم בזמן שעבדתם על האפליקציה לא יופיעו ב-preview, מכיוון שאתם עובדים על מסדי נתונים שונים עבור פיתוח ועבור האפליקציה האמיתית.

תוספת – ייצור מסד נתונים

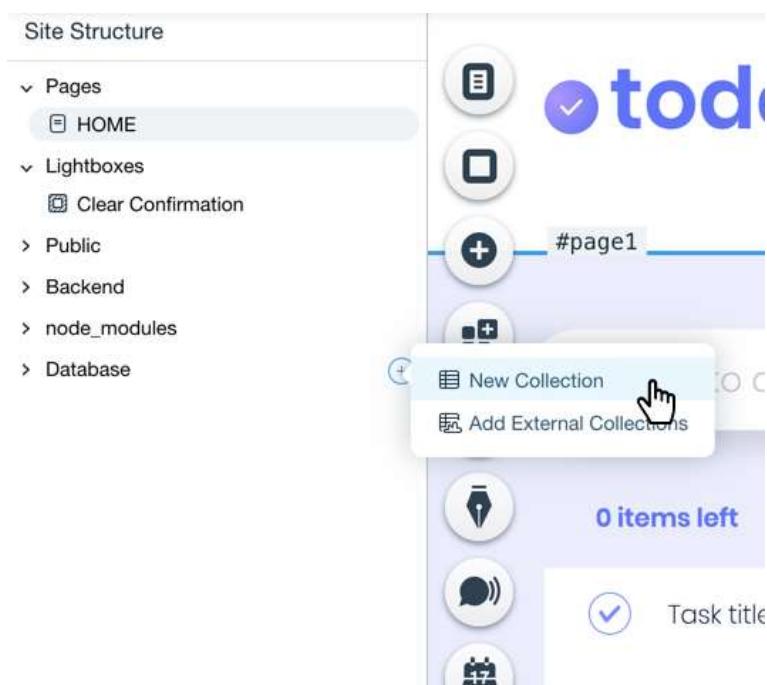
מסד נתונים הוא אמצעי המשמש לאחסון מסודר של נתונים. במקורה של Velo, הנתונים הללו מאוחסנים במודול של טבלאות (collections) ובכל טבלה העמודות מייצגות שדות (fields) והשורות מייצגות רשומות שונות.

נוהג לשיר כל טבלה לישות מסוימת באפליקציה, אז כל שורה מייצגת מקרה ספציפי של הישות.

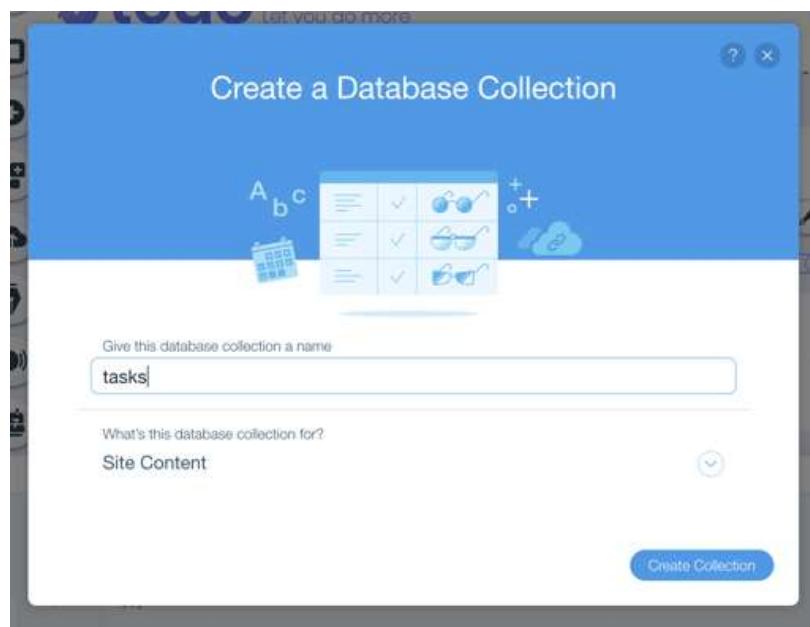
מוסך על כך, כל עמודה בטבלה היא בעצם שדה שמייצג מאפיין מסוים של הישות. לכל שדה יש סוג כגון טקסט, מספר, בוליאי, תמונה וכדומה. הבה נתכנן את מסד הנתונים של האפליקציה.

באפליקציה שלכם יש ישות שנקראת משימה (task), ולכן יש ליצור טבלה שנקראת Tasks. כל שורה בטבלה תציג משימה בודדת. על מנת ליצור טבלה חדשה עוברים עם העבר אל כפתור +, שיופיע מעבר לעצמו הימני של ה-site structure שנמצא בפאנל database.

לאחר מכן לוחצים על ה-*New Collection*:

לחיצה תקפיים מסר שבו נתונים לטבלה את השם tasks ולאחר לחיצה על תיווצר טבלה חדשה.

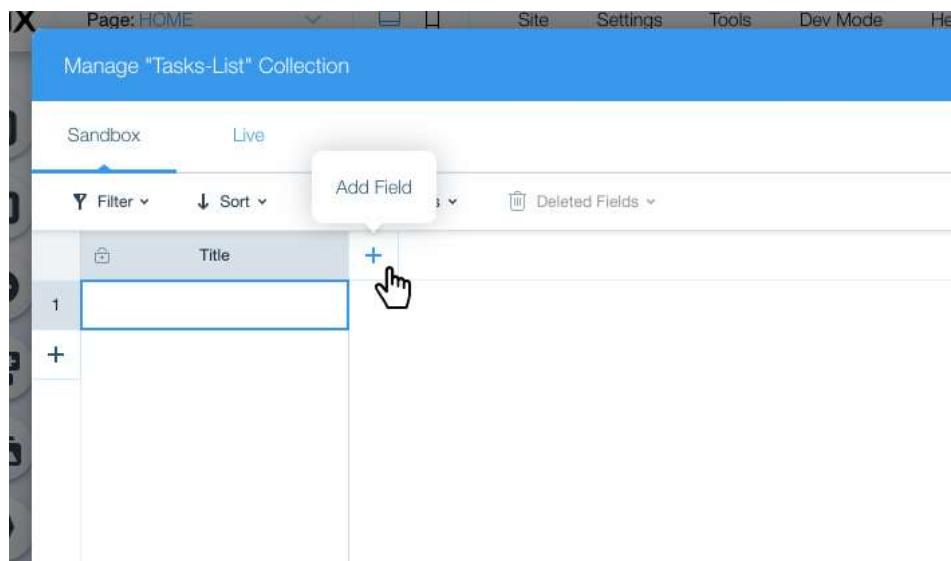

יצירת הטבלה הוסיפה טבלה חדשה מתחת ל-site structure, database – site structure מתחתיו, ובנוסף העבירה אתכם ישר לאזרע שנקרא "עורך התוכן" – content manager, שבו אפשר להוסיף שדות ולערוך את התוכן של הטבלה.

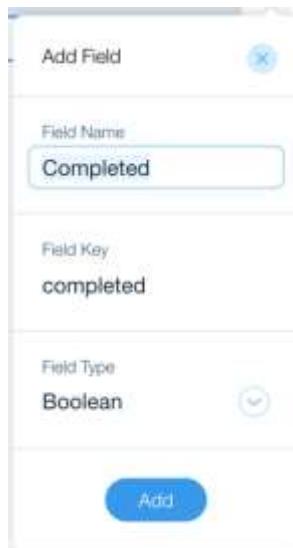
הגיע הזמן ליצור את השדות. כל משימה מכילה את תיאור המשימה בטקסט וערך בוליאני שmagdir את סטטוס המשימה – אם היא הושלמה או לא. לכן, יש צורך בשני שדות:

- שדה **Title** מסוג טקסט (text) – שמיוצר באופן אוטומטי ברגע שמייצרים טבלה חדשה
ולכן לא צריכים להוציא אותו ידנית.
- שדה **Completed** מסוג בוליאן (boolean).

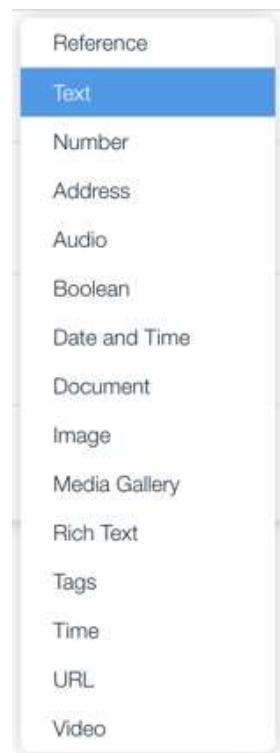
על מנת להוסיף שדה יש ללחוץ על כפתור הפלוס ואז יפתח פאנל ההגדרות של השדה.

בפאנל ההגדרות יש שלושה קלטים שצורך למלא כאשר מייצרים שדה חדש:

- **Field Name** – שם השדה שורצים. במקרה זהה – `Completed`.
- **Field Key** – זהה מפתח השדה שנוצר באופן אוטומטי על ידי השם שניתנו לשדה.
- **הערך** של השדה ישמש אתכם כאשר תרצו לפנות לשדה זהה דרך קוד. לרוב אין צורך לגעת בערך שהמערכת נותנת באופן אוטומטי.
- **סוג השדה** שורצים ליציר. אפשר לבחור ממבחן גדול של סוגי.

כעת קוראים לשדה הנוסף `Completed` ומגדירים אותו מוגן מסוג `Boolean`.

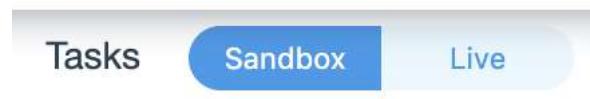
לבסוף לוחצים על **Add** והשדה יתווסף.

כעת יש טבלה בעלת שתי עמודות. אפשר להוסיף רשומות באופן ידני, לשנות אותן ואףלו למחוק אותן מתוך עורך התוכן.

למדתם את רוב המידע שהייתה רלוונטי לכם עבור מסדי נתונים ב-*SQL*. עכשיו תלמדו על עבודה עם מסדי הנתונים לאחר שמספרסמים את האתר.

Sandbox | Live

אם תשימו לב, בחלק העליון של עורך התוכן יש שני כפתורים:

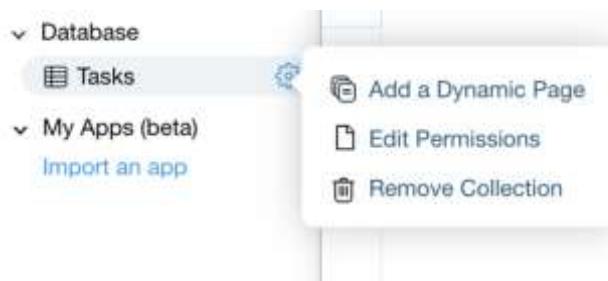
- בלחיצה על כפתור *Sandbox* יוצגו הרשומות שיופיעו בזמן עריכה האפליקציה. כמובן, הרשומות שרואים כאשר לוחצים על *view preview*.
- בלחיצה על כפתור *Live* יוצגו הרשומות שרואים באפליקציה האמיתית אחרי שלוחצים על *publish*.

Permissions

כל טבלה יש הרשות שמאפשרת מי יכול לראות את הנתונים שבטבלה, מי יכול ליצור אותם, לעורך אותם ולמחוק אותם. הרשות הראשונית שמקבלים כשיצרים טבלה חדשה הן מאוד שמרניות. כמובן, הן לא ייתנו יותר מדי יכולות למשתמשים חיצוניים. לכן, הפעולות שמבצעים על הטבלה באפליקציה האמיתית (לא ב-*preview*) יחוירו שגיאה:

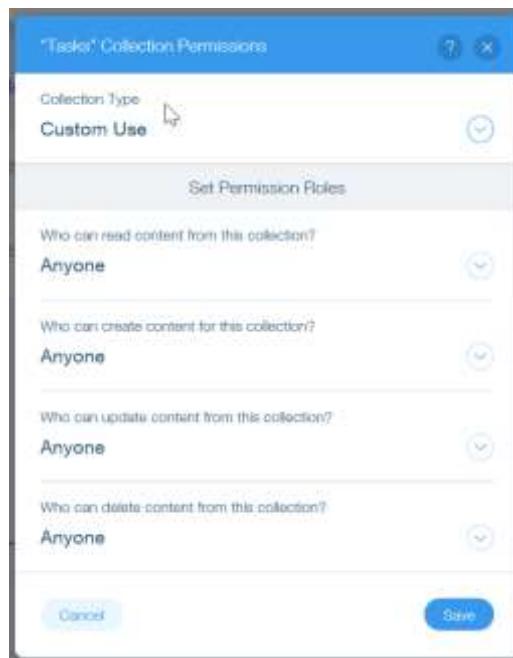
<i>wixData.get</i>	-
<i>wixData.insert</i>	-
<i>wixData.update</i>	-
<i>wixData.delete</i>	-

כדי למנוע את זה, מוטב לשנות את הרשות. עושים זאת באמצעות לחיצה על *Edit Permissions*:

ואז, יעורוך את ההגדרות של הרשות. עבור אפליקציית המשימות שלכם, תרצו שההרשאות יראו כך:

* בתבנית שיצרתי עבורכם כבר הגדרתי את הרשות של הטבלה בצורה חזות.

סיכום

סימתמו לכתוב את האפליקציה שלכם. מה למדתם?

- חיבור מידע מטבלאות הנתונים לאפליקציה
- יצירה אינטראקטיבית עם רכיבים של העורך הויזואלי דרך הקוד
- צפיה, הוספה, עריכה ומחיקה של רשומות בטבלאות באמצעות `wix-data`
- יצירה של שאלות וסינונים על הרשומות מהטבלה
- פיתוח חלונית וסגירתה באמצעות קוד
- מי שקרה את הנוסף – איך ליצור טבלאות חדשות

עכשיו הגיע הזמן שלכם ליצור אפליקציות חדשות, ללמוד על עוד יכולות ש-Velo מספקת לכם ולהתנסות בהן.

נספח: ג'אווה סקריפט מונחה עצמים

מחברים: יהודית גלעד, חברת Chegg, רן בר-זיק

מה זה תכונות מונחה עצמים?

תכונות מונחה עצמים הוא שיטה לכתוב קוד מורכב. עד כה בספר התנסיתם בעיקר בلمידת השפה וכתיבה קוד פשוט יחסית. פונקציה אחת, פקודה אחת או שתיים ומערכות מידע לא מורכבים. אבל בעולם האמיתי אנחנו חווים חלק את הקוד לחלקים או ל"חטיות" בדיקות כמו פונקציות או אובייקטים שלמדנו כאן. חלוקת הקוד היא הכרחית כאשר אנו מפתחים מערכות גדולות יותר שאחרת התוכנה תהיה מאוד מסורבלת. הרבה יותר קל למצוא את הדרך בכמה קבצים, שכל אחד מהם אחראי לחלק אחד בתוכנה מאשר בקובץ אחד ענק. החלוקת לכמה קבצים או כמו "יחידות" היא חיונית.

ישן כמו וכמה שיטות לחלק קוד לחלקים שנינן לנחל אותם ביחד. אחת השיטות הבסיסיות ביותר היא תכונות מונחה עצמים המאפשר למתכנתים לחלק את הפונקציונליות של התוכנה שלהם לחלקים שונים. כך חלקים שונים מתחווים עם אפיון פונקציונאלי ייחודי להם – אפשר אף לומר אופי. בתכונות מונחה עצמים יכול עצם נינן שני סוגים תכונות: מאפיין / או מתודה. כך שבתום הגדרת העצם יש לנו יחידה לוגית בעלת מאפיינים יכולות פונקציונליות הקשורות אליה באופן בלעדי. לדוגמה תהשבו על כלב – ככלב יש מאפיינים ייחודיים יכולות פונקציונליות, נבייה למשל. במסגרת השיטה זו אנו משתמשים על המערכת מכלול. אם אפשר לחלק את המכלול לעצמים בעלי מכנה משותף נוכל ליצור "taboo" יותר מופשטות שימושיות כמה סוגים עצמים. למשל יונקים, או בעלי חיים בדוגמה הכלב.

הבה ונדגים בדוגמה מהחיים. בפרק על AJAX הראינו איך יוצרים קשר עם API של בדיחות צ'אק נורייס. הבה ושוב נניח שיש שני סוגים קריאות. ראשונה לבדיחות צ'אק נורייס על אוכל:

<https://api.chucknorris.io/jokes/random?category=food>

והשנייה לבדיחות צ'אק נורייס על כסף:

<https://api.chucknorris.io/jokes/random?category=money>

נניח ומבקשים ממוני להציג את שתי הקריאות לקומפוננטה. אם אין לנו ארכיטקטורה מסודרת – המכוננת אותה לסידור לוגי של הקוד שלו, אני פשוט אוצר שתי פונקציות עם קריאות fetch. אם יבקשו ממני קריאה שלישי אני אוצר קריאה נוספת וכן הלאה. אבל זה לא תכון נבון של המערכת, כי אם יהיה עוד ועוד קריאות כאלה, אני אלץ ליצור עוד ועוד פונקציות ועוד יהיה קשה לתמוך אותן. (ותחזקוקה היא 90% ממחזור חיים של כל תוכנה.) יתרה מכך, ברור לנו שיש כאן מכנה משותף לכל קריאות ה-API שלנו, ואם הכתובת של ה-API תשתנה, למשל, אצטרך לשנות את הכתובת בכמה פונקציות. וזה מתקoon לטיעויות אנוש. במיללים אחרות באגים, ההופכים את התוכנה ללא יציבה.

מה הדרך? הדרך היא לדמיין עצם בסיסי בעל המאפיינים והפונקציונליות הכלליות שאנו מחפשים, ולהגדיר את התבנית שלו בצורה שתאפשר למחזר את התבנית לצרכים השונים

שללה. לתבניות אלו קוראים בתכנות מונחה עצמים "קלאסים" עליהם למדנו. השם הרשמי שלהם במדעי המחשב נקרא "מחלקה", אך לא תמצאו מונחת אחד בחיבים האמיתיים שיקרא לקלאס מחלקה. בפרק זהה אנו משתמשים במונחים המקובלים בתעשייה ולפיכך המחלקה תיקרא בפרק קלאס.

העצמים שנוצרים לפי המחלקות השונות הם למעשה מימוש של תבנית מוגדרת מראש. קוראים להם גם אובייקטים – עצמים.

לפני שנראה קוד חשוב לצין עוד שני דברים. אפשרות שנותן לנו תכנות מונחה עצמים היא להגדיר תכנות מוכנות מראש, כך שנדע את היקף הפונקציונליות של עצמים שאנו עובדים איתם אף מבלי להזכיר איך זה נעשה. וגם כדי שנוכל להרחיב את הפונקציונליות שלהם לבחירתנו. היכולת להרחיב פונקציונליות בתכנות מונחה עצמים נקראת ירושה. הכלב "יורש" את תכונות ההולדת ואת מאפייני המין השונים של כל היונקים. כאשר יונקים היא מחלקה שמורחבת למקרים פרטיים של כלבים. כי כלבים יכולים גם לחשוף בזנב. ירושה מאפשר להרחיב את הגדרת העצם בהתאם על תכונות עצמים אחרות. لكن בג'אווהסקריפט תפגשו את המילה `extends` – מרחיב.

עוד דבר חשוב שנציין כאן – הוא שישנו עוד דרכים בג'אווהסקריפט לקטולג פונקציונליות, "יורשת" אותה. מסיבות היסטוריות תכנות מונחה עצמים קלאסי אינם הצד החזק של השפה. לדברי המיסדים של ג'אווהסקריפט נעשו טיעות שקשה לתunken. (*Javascript: The Good Parts by Douglas Crockford*). ג'אווהסקריפט מצטיינת בגישת התכנות הפונקציונלי שלה, עליה יש פרק אחר בספר. כאן נראה את גישת תכנות מונחה העצים הקלאסים.

נזכיר אובייקט או עצם של חיבור שהוא יהיה אב הטיפוס, ואז נירש ממנו את תכונותיו שיאפשרו לנו להתחבר ל-API. ככלומר באב הטיפוס תהיה הפונקציונליות המשותפת, האובייקטים היורשים ירჩיבו רק את הדברים שהן צריכים.

כך למשל באובייקט האב יהיה את החיבור עצמו ל-API, העיבוד של ה-JSON וההזרה של הבדיקה. כאשר מי שיורש מאובייקט האב יקבל את כל זה מובנה ויצטרך רק להגדיר על כתובות ה-`API` שמשמעותו.

```

class APIConnector {
    constructor(category) {
        this.category = category;
        this.url = `https://api.chucknorris.io/jokes/random?category=${this.category}`;
    }

    getJoke() {
        return fetch(this.url, {})
            .then((response) => {
                return response.json();
            })
            .then((jsonObject) => {
                return jsonObject.value;
            });
    }

    getCategory() {
        return this.category;
    }
}

class MoneyJoke extends APIConnector {
    constructor() {
        super('money');
    }

    calculateMoney() {
        console.log('Money not a problem when U R Chuck');
    }
}

let moneyJoke = new MoneyJoke();

moneyJoke.getJoke().then((joke) => {console.log(joke)})

```

בדוגמה זו יש לי **קלאוס** – או תבנית עצם שנקרא **קלאוס הבסיס** שלו. ממנה כל הקלאסים יכולים לרשף. כך למשל **קלאוס MoneyJoke** ירש ממנה וכאשר נוצר עצם מסוג **MoneyJoke** יעתדו לרשותו כל המאפיינים ומתקודות שהוגדרו ב**קלאוס** של **MoneyJoke** והואחכו על ידי **קלאוס MoneyJoke**. בדוגמה זו, **קלאוס MoneyJoke** גם מפעיל **APIConnector**

את הקונסטרוקטור של הקלאס המקורי עם התוכנה שהוא רוצה. אם יש לקלאס היורש מתודות נוספות, הן מתווספות כרגע. למעשה זו תבנית מובנית בתכנות מונחה עצמים שברגע עצמו נוצר בדומה לקלאס מסוים מוצצת מתודת `constructor` בראשונה כדי לאתחל את היישות החדשה שנוצרה. האובייקט שלנו. קונסטרוקטור גם עובר בירושה וכל הקונסטרוקטורים של הקלאסים האבות יופעלו לפי הסדר, אלא אם איזושהי קלאס בדרך תמנע את זה על ידי קונסטרוקטור משלה.

ככה אני יכול ליצור כמה קלאסים שאין רוצה שיורשים מה-`APIConnector`. מה היתרונו? אם כתובות ה-`API` משתנה, או הדרך שבה עובד החיבור ל-`API` משתנה, אני צריך לשנות את זה בקלאס אחד.

באו נחקרו עוד היבט של מערכת היחסים בין מחלוקת שירשת תוכנות מקלט אב אחר. בדוגמה הבאה יש לנו שני סוגי משתמשים במערכת: משתמש פשוט ומשתמש מנהל. לכל אחד מרהסוגים הללו יש תוכנות ומתודות מיוחדות לסוג המשתמש שלו. בדוגמה שלנו נגדיר קלאס `Shiafian` משתמש כלשהו – קלאס שתאים לנו לכל מיני סוגים של משתמשים במערכת – גם למנהלים, גם למנהלים פשוטים ואולי עוד סוגים משתמשים שנרצה להוסיף בעתיד. כי, זוכרים? 90% ממחצזר חי התוכנה הוא במצב התחזקה, لكن סביר מאוד להניח שנרצה להוסיף משתמשים מסוגים שונים בעתיד.

```
class BaseUser {  
    constructor(name) {  
        this.name = name;  
    }  
  
    setName(name) {  
        this.name = name;  
    }  
  
    getName() {  
        return this.name;  
    }  
  
    setAddress(address) {  
        this.address = address;  
    }  
  
    getAddress() {  
        return this.address;  
    }  
}  
  
class AdminUser extends BaseUser {  
    constructor(name) {  
        super(name);  
        this.admin = true;  
    }  
  
    performAdminAction() {  
        // performs action allowed only to admins  
    }  
}  
  
class StandardUser extends BaseUser {  
    contactAdmin() {  
        // Contact the user admin  
    }  
}
```

از מה קורה כאן. הבה נפרק את זה לאט לאט:

1. הגדרנו קלאס בסיסי, שברגע שנוצר עצם מבוסס על הקלאס הזה תרוץ מתודת ה-

```
const user_from_padua = new BaseUser('Massimo')
constructor.user_from_padua -> קר נוצר עצם בשם Massimo. ה-user_from_padua. constructor(this.name) שלנו מקבל פרמטר בשם name, ומצביע אותו ל-.
```

2. this הוא מילה שומרה של השפה המתיחס לעצם המפעיל את הקוד בזמן אמת,

ובמקרה שלנו זהו האובייקט user_from_padua הוא ה-this, ובעת הפעלתה ה- constructor אנו מוסיפים לו תכמה בשם name עם ערך הפרמטר שהיבילנו: 'Massimo'. זה כמו המילה "אני", כל אחד אומר את אותה המילה, אבל מתכוון למשהו אחר – לגמרי –

יצרנו עצם חדש ויחודי לפי התבנית (הקלאס, או המחלקה) של BaseUser, והגדנו את המבנה הפנימי שלנו ב-constructor כך שתכונת name שלו תהיה ל-'Massimo'.

3. לאחר מכן יצרנו קלאס חדש בשם AdminUser, המרחיב את הקלאס BaseUser –

```
class AdminUser extends BaseUser
{
    constructor(name) {
        super(name)
        ...
    }
}
```

זה בעצם מה שאומרת השורה: מה שאומר לנו רוצים שבעם יCREATE עצם חדש שכותבו את פונקציית constructor, מה שפונקציית constructor יCREATE עצם חדש מסוג AdminUser אנו רוצים שיCREATE קוד מיוחד שלנו. שהוא ...

5. ()super הוא קרייה לפונקציה של הקלאס שמננו אנו יורשים – דהיינו: אני רוצה לשכתב פונקציה שקיימת במחלקה האב, שמננו אנחנו יורשים, ואני הרץ את הלוגיקה המקורית לפני שאנחנו מוסיפים לוגיקה משלהנו. שימו לב, שלא חיברים להריץ את super (עליו באנגלית), אלא רק אם רוצים לשמור על פונקציונליות הקודמת גם.

6. בנוסף בקלאס החדש אנו נוסיף עוד תכמה לעצם החדש שלנו בשם admin ונתחל את ערכה ב-true.

7. שימו לב, שעצם חדש יכולם להיות הרבה תוכנות חשובות לפונקציונליות שלו, אבל אנו נרצה "לחשוף" רק את הדברים החשובים לנו. זה נקראת API של הקלאס: המשך דרכו נתחבר לפונקציונליות המיוחדת של אותו קלאס ללא הבנה לגבי איך פונקציונליות זו מומשת. פרטיו המימוש יכולים ואף במקרים רבים צריכים להיות מושתרים, ומתקנת טוב "חשוף" רק ממשק מינימלי.

ע"י "חשיפת" ממשק התוכנה אנו מאפשרים לייצר עצמים שונים בעלי יכולות ייחודיות שאפשר להשתמש בהם לפי הצורך. כמו ה-APIConnector, "חשוף" לנו את יכולות חיבור לשרת מרוחק.

תכונן מערכת מאפשר לנו לדמיין את החלקים השונים של הקוד ואף, אם תרצו, להנפיש אותם דרך תוכנות ומתודות ייחודיות. כך אפשר לעשות סדר במערכת גדולה ולהתחיל לפרוטוטווט רעיון מופשט לעצמים בעלי תפקידים ומערכות ייחודיים אחד עם השני.

Prototype based

כבר הזכרנו שג'אווהסקריפט לא תוכנה לתוכנות מונחה עצמים קלאסי. היא פשוט אחרת. מחלקות מופשטות ומימושם הוא אשליה – סוכר סינטטי – נועד בזמן להפוך את השפה לאטרקטיבית בעיני מפתח ג'אווה ועוד כל מיסי סיבות פוליטיות. למעשה ג'אווהסקריפט חזקה יותר ממה שהיא נראה, ומאפשרת עוד לפחות שני סוגי של הרחבות פונקציונליות או כמו "ירושה" – מילה השאלה ממילון תכנות מונחה עצמים קלאסי.

במוקם לנחל את תכניות העצים במחלקות מופשטות, בג'אווהסקריפט "הגנום" של כל אובייקט נשמר אף הוא אובייקט ובכך פותח אפשרויות נוספות לכך ללמידה עמוק. כאן נביא רק שתי יתרונות חשובים של עבודה עם ה-prototyp – הוא שם האובייקט נשא ה-DNA של כל אובייקט בג'אווהסקריפט:

1. עצם יכול לרשף פונקציונליות ישירות עצמו אחר, ולא מקלט מופשט של אותו עצם. כך אם אובייקט `a` מרחיב את פונקציונליות של אובייקט `b`, ומוסיף לו מתודה בשם: `(what)_say` למשל. עתה אובייקט חדש `c` יכול לרשף מאובייקט `b` וישר לקבל את כל תכונותיו, ואף לשנות להרחב אתם בעצמו. אין צורך בהגדרת מחלקות המאפיינות טווחים אלה, אלה ישר להרחב אובייקטים.
2. דבר נוסף – סוג של קסם בג'אווהסקריפט. אם ננסה את ה-prototyp של אובייקט כל האובייקטים היורשים ממנו (בעל'ו אותו ה-prototyp) ישתנו מיד! לדוגמה אפשר להרחב את הפונקציונליות של אובייקט `String` המוגדרת בשפה שתכיל מתודה `... fire` שתתבצע את המחרוזת עם אמוג'י של אש. מיד כל העצים מסוג `String` יכולים להשתמש בה.

זה נשמע אבסטרקטי, אך בואו ונדגים. הנה קלאס של משתמש.

```
class User {
    constructor() {
        this.type = 'user';
        this.theme = 'light';
    }

    setName(name) {
        this.name = name;
    }

    setAddress(address) {
        this.address = address;
    }
}
```

מה קורה מאחרי הקליים כשהאני מבצע את הפקודה זו?

```
let newUser = new User();
```

מה שקורה הוא שנוצר אובייקט ריק בשם newUser עם פרנס – כלומר מצביע אל האובייקט המקורי User. בנויגוד למה שהיינו מצפים בשפה מונחית עצמים רגילה – שבנה נוצר אובייקט שלם עם כל המתודות של הקלאס User. בג'אווהסקריפט אין הבדל בין קלאס לאובייקט.

כשאני קורא ל:

```
newUser.setName('Moshe');
```

ג'אווהסקריפט ראשית ניגשת לאובייקט newUser ובודקת אם יש לו את המתודה setName. אם אין לה את המתודה זו, היא עוברת לאבא – האובייקט (או הקלאס) User, אם היא מוצאת אותו שם.מצוין, היא תפעיל אותו. במידה ולא, היא תמשיך לאבא של User. מי האבא? האובייקט Object שנמצא בסיס ג'אווהסקריפט.

אתם מוזמנים להריץ את הקוד של הקלאס והאובייקט שנוצר מהקלאס:

```
let newUser = new User();
console.log(newUser);
```

תוכלו לראות בכל הפתחים שתחת prototype יש לאובייקט newUser את התכונות שנוצרו בפונקציה הבנאית אבל המתודות עצמן מקורן באובייקט האב – ה"קלאוס" User. וגם לו יש מתודות אחרות שmagiuot מהאובייקט של ג'אווהסקריפט שכלי האובייקטים יורשים ממנו.

למה חשוב לדעת את זה? כי מה לפי דעתכם יקרה אם נכתוב את הקוד הזה?

```
let newUser = new User();
delete User.prototype.setName;
newUser.setName('moshe'); // TypeError: newUser.setName is not a function
```

נקבל הודעה שגיאיה! מודיע? כי שוב, העובדה שאנו יוצרים newUser מקלט User לא אומרת שמעכשו הקשר בין השניים נתק. להיפך, newUser הוא אובייקט ריק שמכיל רק מה שקבענו לו בקונסטרקטור והמתודות שלו בעצם מגיעות מקלט האב User. שינו את User.setName('moshe') ל深切. יושה, יש כאן הפניה דרך הפירוטוטיפ. שינו את הפירוטוטיפ? שינו את כל מי שיורש ממנו.

זה יכול להיות שימושי כי אנו צריכים לזכור שגם האובייקט הבסיסי בג'אווהסקריפט, ה-Object, שכולם יורשים ממנו גם ניתן לשינוי. כך למשל:

```

class User {

    setName(name) {
        this.name = name;
    }

    setAddress(address) {
        this.address = address;
    }

}

class DataObject {

    setName(name) {
        this.name = name;
    }

    setProp(key, value) {
        this[key] = value;
    }

}

let newUser = new User();
let dataObject = new DataObject();

Object.prototype.isValid = true;

console.log(newUser.isValid); // true
console.log(dataObject.isValid); // true

```

מה קורה כאן מאחורי הקלעים?

'צרתי שני קלאסים ומهم יצרתי אובייקטים עם פונקציה בנאית. אז הכנסתי לprototype של Object, האובייקט שהוא חלק מהשפה של ג'אווהסקריפט וכל האובייקטים יורשים ממנו את התכונה isValid.

מאחורי הקלעים נוצר בעצם עץ ההיררכיה זהה:

Object (object) -> User (object) -> newUser (object)
Object (object) -> DataObject (object) -> dataObject (object)

כשאני מבקש `isValidUser`, מנوع הג'אווהסקרייפט בודק ראשית אם זה קיים באובייקט `newUser`. זה לא? נמשיך לפרטוטייפ של האבא, `User`. זה לא? נמשיך לפרטוטייפ של הסבא, במקרה זהה `Object`, האובייקט האב של כל האובייקטים של ג'אווהסקרייפט. האם הוא נמצא שם? כן! כי אנחנו הכננו `isValid` לפרטוטייפ!

זה כבר מתחילה להיות מעניין, חישבו למשל שני רוצח פונקציה שתדוע אם לאובייקט שלי יש `name`. במידה וכן, הפונקציה תחזיר `true`. במידה ולא, הפונקציה תחזיר `false`. איך אפשר לעשות זהה דבר? בקלהות! על ידי תוספת לפרטוטייפ של `Object`.

```

class User {

    setName(name) {
        this.name = name;
    }

    setAddress(address) {
        this.address = address;
    }

}

function isValid() {
    if(this.name && this.name !== "") {
        return true;
    } else {
        return false;
    }
}

Object.prototype.isValid = isValid;

let newUser = new User();
let another(newUser = new User();

newUser.setName('Moshe');

console.log(newUser.isValid()); // true
console.log(another(newUser.isValid())); // false

```

זה לא דבר טריוניAli להבנה, אבל ברגע שambilים אותו ומבינים את ה-prototype, אפשר באמצעות לנצל את הכוח והgamishot של ג'אווהסקריפט במקום להתייחס אליה כעוד שפה מונחית עצמים. הgamishot הזה מאפשרת לג'אווהסקריפט להתפתח ולהיות נפוצה ככל כך הרבה פלטפורמות.

ישנו עוד סוג של "ירושה" בג'אווהסקריפט – ירשה פונקציונאלית. זאת צורת הרחבת פונקציונליות הטבעית, החזקה והgamishah ביוטר בג'אווהסקריפט. היא מאפשרת חשיבה אחרת ו פשוטה יותר על היררכיה פונקציונלית של הקוד, ואף מאפשרת ליצור תכונות ומתקנות מוסתרות בرمאות שונות של ירשה. השימוש בפונקציות – שהם בעצם גם אובייקטים מן המניין

בג'אווהסקריפט – חופש קלפינו את כוח ה-closures העוצמתי של השפה, המאפשר ללבוד מצבים נתוניים, וליצור קוד מושתת מהיורשים ועוד. כת עולם פיתוח יישומי frontend מאמץ קוד פונקציוני בשתי ידיים. אנו רואים זאת בכיוון של ריאקט למשל, והדברים הופכים לפשטיטים מאוד, כאשר ג'אווהסקריפט לא מנסה לחקות שפות אחרות, אלא משתמש בכשרונות הניתנים לה מלידה.

נספח: שינויים מהמהדורה הקודמת (מהדורה 2.0.3)

נוספו הרחבות על פקודות `Promise.any`-`Promise.allSettled`, `Promise.race` ו-`Promise.race`. בהתאם לתקן ES2021.

הווספה תת הפרק קינון ובדיקה מפתח בפרק על אובייקטים ותרגילים נוספים שבו מוסבר עלOptional Chaining. ES2020

עדכון הנוסף על `x` ו-`W` בגרסה החדשה של `Velo`. העדכון נעשה על ידי מור גלעד.

הווספה הערכה לקוד בפרק על פונקציה כתוכנות אובייקט.

תיקונה הפקודה לפיתוח כל מפתחים במקום.

תודה רבה על הרכישה של הספר!

עבדתי מאד קשה על הספר זהה: שעות רבות של כתיבה, הגאה, תיקונים ומעבר על תוכרי העריכה. יותר מ-1800 אנשים תמכו בספר זהה ואייפשרו לו לצאת לאור.

הספר אינו מוגן במערכת ניהול זכויות. כלומר ניתן לקרוא אותו בכל התקן ללא הגבלה. אם מתחשך לקרוא גם מהקינדל, גם מהמחשב וגם מהטלפון הנייד אין בעיה להעתיק את הקובץ שלוש פעמים ולשים אותו בתוך כל התקן. מתוך תקווה שהרוכש והותם לא ינצל את האמון שנתתי בו להעתקה סיטונאית של הספר לאנשים אחרים והפיצה שלו. אני מאמין שרוב האנשים הוגנים.

העתק זהה נמכר ל:

vitaly84@gmail.com

בנוסף לדף זה - הקובץ מסומן בטבעת אצבע דיגיטלית - כלומר בתוך דפי הספר נჩביםaim פרט הרוכש באופן שקויף למשתמש. כדאי מאוד להמנע מהעתקה של הספר ללא רכשו אותו באופן חוקי. אם ברצונכם להעביר את הספר למשהו אחר במתנה - העברו לו את הפרטים שלכם באתר ומיהקנו את העתק שנמצא ברשותכם.

תודה וקריאה נעימה!